

1. si ita quis §. ea lege, num. 6. ff. de verb. obligat. ubi dicit, contractum esse ipso iure nullum, Iacob. de Sancto Georg. in d. versicu. & cum pacto de non alienando, num. 23. Curt. in d. versicu. 7. reg. col. 2. fol. 50. Deci. con silio 208. col. 3. post alios per eum relatos, quamobrem perinde habetur, ac si non esset facta, & cum aliquid non gerere, vel absque debita solemnitate gerere parificentur, Vant. de nullitate ex defectu citationis nu. 23. Corn. in d. §. & si præstatam l. fin. C. de iure delibe. venditio enim nulla ex defectu solemnitatis non est venditio, argum. l. 4. §. condemnatum. ff. de re iud. & l. 2. ff. de auto. tuto. cum similibus adductis per Cottam in memoriali incip. actus nullus, & pro non scripto habetur, quod sit non servata forma secundum Bald. in l. 1. §. pro secundo, in fin. C. de cad. tollen. quem refert, & sequitur Brun. cum pluribus concordantibus in tracta. de forma. & solem. artic. de poten. & effec. formæ. & solem. colu. 23. versicu. ultimo alius hic restat, dicens post Bald. Rom. Barba. quod non valet alienatio facta non servata forma legis, quoniam non servata forma permissiva, succedit immediate forma destructiva, faciunt etiam quæ idem Brun. tradit d. tracta. articulo, quando aliquid censetur traditum p. forma conclusi. 1. Et sic conclusum fuit verbis enuncia tius positus in instrumentis alienationum bonorum feudaliū non credi, sed emptorem necessario tene ri probare solemnitates a decretis requisitas intervenisse tempore alienationis, & de hoc articulo late etiā scripsit D. Craue. d. suo responso, num. 24. & pluribus sequentibus post hæc scripta visus.

S V M M A R I V M.

1. Solemnitas extrinseca ex diuturnitate, seu antiquitate tem poris præsumitur, quod tamen limitatur pluribus nume ris sequen.
2. Solemnitas ex diuturnitate temporis non præsumitur, ubi cuque de maximo præiudicio agitur.
3. Idem dicendum est, ubi agitur de præiudicio tertij.
4. Solemnitas substantialis que respicit iustitiam tituli ex anti quitate non præsumitur.
5. Solemnitas ex diuturnitate temporis tunc præsumitur, quo ties probatur scientia, & patientia eius de cuius præiudi cio agitur.
6. Solemnitates, que non potuerunt intervenire tempore con tractus, & quibus partes renuntiare non potuerunt ex diu turnitate temporis non præsumuntur.
7. Præsumptio resultans ex temporis antiquitate probationem in contrarium recipit.
8. Antiquitas secundam communem opinionem dicitur esse con tum anorum.
9. Generalis expressio incertitudine parit, ita ut narrata in ge nere, & subinuolucro verborum perinde sint, ac si narrata non fuissent.
10. Solemnitates requisitæ in aliquo contractu non in genere, sed in specie, & sigillatim exprimi debent.
11. Notario attestanti de effertione partium, non autem de pro prio visu, vel auditu creditur.
12. Tempus indeterminatum secundum iuris communi dispo sitionem intelligitur de duobus mensibus.
13. Textus in c. peruenit, de emptio. & vendit. declaratur,

DECISIO CLXXIII.

Diuturnitate, seu antiquitate temporis, an præsumatur solem nitas intervenisse.

VBITANDI materiam nonnunquam præbuit questio alia a præcedenti emer gens, & an ex diuturnitate, seu antiquitate temporis præsumendum sit solemnitate

extrinsecam a decretis requisitam intervenisse, iuxta not. in l. si filius. C. de petit. hered. l. qui in aliena. ff. de acquir. hered. in l. sciendum. ff. de verb. obligat. & in c. peruenit, de emptio. & vendit. [Aret. conf. 36. Bal. in l. siue possidens in 4. oppo. C. de prob. Alex. conf. 79. in 2. dubio. volu. 1.] Deci. late conf. 409. Quibus non obstantibus, putamus posse multis modis respondere, & demonstrare diuturnitatem temporis in terminis nostris non operari præsumptionem interveniens solē nitatem, & primo prædictas leges loqui, quando solē nitas, quæ præsumitur ex diuturnitate respicit commo dum, seu lucrum eius, qui patitur, vel paruum dam num, secus si magnum, ut puta amissionis dominij, quia tunc ex diuturnitate non præsumitur solemnitas ita nominatim declarat Barto. in quæst. mulier habes amplum patrimonium, colum. fina. in princip. quem refert, & sequitur Alex. conf. 1. 2. num. 7. volu. 4. & cō silio 218. num. 5. & seq. vol. 6. late de materia præsum ptæ solemnitatis ex diuturnitate temporis tractans, & conf. 94. nume. 6. & sequen. volu. 7. ubi loquitur de quodam instrumento vëditionis confecto annis quin quaginta duobus tunc elapsis, concludens ex eo tem pore non præsumi solemnitatem, quod etiam dixit di cto consilio 218. nume. 10. & sequen. volum. 6. Iason in l. 1. colum. 5. versicu. quarto limita. C. qui admitti, post Alex. & Fulg. per eum citatos, idem Ias. conf. 148. nu. 7. & seq. vol. 4. Socin. lun. cōs. 56. nu. 1. & 12. vol. 1. & Clarius cōs. 56. nu. 12. vol. 2. Afflic. decif. 107. col. fi. & decif. 345. nu. 5. & 6. post Alex. Abb. Barbat. dicēs q. hu iusmodi præsumptionē nō procedere, quando pars ne gat, vel ubi agitur de præiudicio tertij, sed debere fieri plenā probationem, Narrat d. cōs. 162. nu. 29. ubi num. 24. post Alex. in d. l. qui in aliena, dicit prædictā præsu ptionē militare, in solēnitare formali extrinseca, secus in solēnitare substantiali, & quæ respicit iustitiā tituli, quia tunc nō præsumitur ex diuturnitate, idem tenet [Alex. cōs. 179. nu. 5. & seq. vol. 6.] Grāmat. decif. 79. nu. 14. Craue. de antiq. tempo. parte 3. in princip. nu. 22. & seq. post Alex. Dec. & alios in locis per eum relatis, quibus addo Brun. de forma. & solem. artic. de proba. & præsum. formæ, & solem. col. 9. versicu. 1. est aduer tendum, ubi dicit formam, siue solēnitatem essentialē nunquā præsumi, quia sic esset præsumere ipsum fac tum non solēnitatē facti, quod autē huiusmodi so lemnitates sint substantiales supra decif. 165. satis proba uimus. Vel potest respondēti q. prædictā præsumptionē nō vrgere, nisi probata scientia, & patientia eius, de cuius præiudicio agitur. Rol. a Valle d. cōs. 2. num. 127. post Bal. Alex. Barbat. Ias. & alios per eum allegatos, Deci. d. conf. 409. nu. 13. ex aduerso adducto, ex cuius dictis colligitur alia, & quidem verā responsio, videlicet præ sumptionē prædictā, tūc locū habere, qñ is in cuius o diū inducta est huiusmodi præsumptio potuisset actum impugnare, & postquā sciuit diu tacuit, & passus est, er go nō habebit locū præsumptio, ubi qñ sciuit actū tñ impugnare nō potuisset, nā tūc nihil ei imputari pōt l. 1. §. si. in fi. C. de ann. excep. idē expresse dicit Dec. cōs. 442. nu. 23. & huiusmodi scientia debet esse certa, ut late demonstrabimus, J. decif. 176. ubi de tacita ratificatione loquuti fuimus, itē respondēt nō, pcedere respectu q. ea rti solēnitati, quæ nō potuerūt intervenire tēpore cō tractus, & quibus partes nō potuerunt renuntiare Bar. cōiter approbatus in l. sciendum. nu. 3. 4. & 6. ff. de verb. oblig. Socin. cōs. 29. nu. 20. & seq. vol. 1. loquens de tē pore 40. annorum, Rolan. a Valle conf. 90. num. 39. & seq. post Socin. conf. 46. volu. 4. & Rui. conf. 154. volu. 5. Responderi etiā pōt prædictā q. præsumptio nem recipere probationem in contrarium, vel per vi sionem instrumenti venditionis, si modo debito non fuerint expressæ solemnitates, vel aliter probatum fuerit, ut concludunt supradicti Doctores quibus

Dd 2

addo

Senatus Pedemont.

addo Alex. consi. 1. nu. 19. versic. præterea, vol. 4. Felin. in cap. sicut, num. 30. versic. tertio aduerte, & colu. 17. versic. bene fateor, de re iudi. Curt. lun. consi. 130. nu. 4. Afflic. decif. 109. nu. 5. & seq. Ruin. consi. 63. nu. 16. & 19. vol. 1. Crau. loco proxime citato, num. 17. vbi multos allegat cõcordantes, quibus addo Bru. d. artic. de proba. & præsump. for. colum. 12. versic. est tamen aduertendum, dicens, quod in factis de antiquo non præsumitur solemnitas, vbi constat de scriptura continente actum, in qua deficiunt solemnitates, quia tunc dicitur per rei euidenciam constare de defectu, Nat. d. consi. 162. num. 29. Rolan. à Vall. consi. 2. nu. 130. & consi. 90. nu. 44. & seq. Dec. consi. 142. num. 5. versic. & dato quod esset præsumendum Neuiz. d. consilio 85. nu. 8. & seq. Paul. de Cast. consi. 82. col. 3. vol. 2. Soci. consi. 46. num. 37. & 41. vol. 4. laf. consi. 148. nume. 7. & 8. vol. 4. ¶ concludens antiquitatem secundum cõmunem opinionem esse ceterum annorum. huic tamẽ limitationi ex euidencia scripturæ non herõ simpliciter tum quia si de solemnitatibus in instrumento appareret frustra de præsumptione ageremus cum etiam ei aduerseretur adducta à D. Roll. à Valle consi. 59. nu. 33. & seq. nisi distinguendo dicamus limitationem debere intelligi de solemnitate respiciente iustitiam tituli & sic essentiali in contrarium vero adducta loqui de solemnitate formali. ¶ Ergo ex instrumento venditionis apparet, non fuisse seruata solemnitas, essentielles in decretis requisita, easque fuisse non debito modo descriptas, præsumptio quæ ex antiquitate sumi posset, dicitur esse sublatã. Narrandum enim vt supra dictum fuit debito modo Principi erat subesse aliquã ex causis legitimis in decreto positis, videlicet pro cõstituendis, aut restituendis dotibus vel pro soluendis debitis necessarijs, omnia nominatim exprimendo, nec sufficit in genere exprimere, quod nonnullis vrgentibus necessitatibus, & maxime pro solutione gr̃is alieni cogitur pecunias habere, tacendo quænam essent illę vrgentes necessitates, ac quantum & quale æs alienum, an necessarium, vel voluntarium, & an necessitates causatæ culpa vel facto ipsius venditoris fuerint, quæ singula exprimenda sunt, & non vt fieri solet in genere subinuolucro verborum preces porrigere, tunc enim perinde est, ac non fuissent narratæ, teste Alex. consi. 182. volum. 2. post glo. Specul. Bart. Bald. per eum citatos. Erid comprobatur ex doctrina Bart. per illum textum in l. 1. nu. 2. C. de prædijs decurionum, sine decreto non alienandis, lib. 10. quam legem Ioan. de Platea adducit ad omnes venditiones, quæ non simpliciter, & absolute permittuntur, sed seruatis quibusdam solemnitatibus, concludens ¶ in illis non sufficere causas alienationis in genere proponere sed debere sigillatim, & in specie exprimere, quod etiam voluit ibi Bald. in 2. notabili. Lucas de pen. in verbo, sigillatim, Brun. d. tracta. de form. & solem. articul. de probat. & præsumptio. formæ, col. 39. versic. item prædicta sunt intelligenda post Albericum, & lafo. in locis per eum relatis, Crau. de antiq. tempo. par. 2. in fine, nume. 24. & seq. ubi dicit, partes siue notarium posse cõfiteri factum in specie, sed non in genere asserere, quod causæ cognitio præcessit, istud ad eas non pertinet, nec ad notarium, & sic enunciationem solemnitatum debere esse specificam, nec sufficere generalem, faciunt quæ notat Dec. consi. 142. num. 8. & quæ de libello generali scribuntur in l. 1. in princ. ff. de edendo, & in c. ut debitis, & c. bonæ, de appellationi. ubi licet generaliter loquatur de causis vcrisimilibus, & probabilibus, attamen intelliguntur qd̃ exprimi debeant, ut sentit Dec. in d. c. bonæ, col. 4. versic. item respectu grauaminis. Itẽ tollitur dicta præsumptio, si ex lectura instrumenti venditionis dignoscitur, tunc non consiituisse notario, nec alijs de aliquibus debitis necessarijs, uel quod ven-

ditor esset onustus ære alieno, ut puta si instrumentis scripta legantur, ut in pluribus instrumentis legi, similia uerba, ecce quod ibidem personaliter cõstitutus prefatus dominus N. uenditor cogitans ut asseruit se pluribus, & diuersis creditoribus teneri, & in pluribus locis instrumentorum utuntur notarij, uerbo asseruit, ¶ Nam tunc ex diuturnitate non præsumuntur solemnitates interuenisse, ita nominatim decidit Grammat. d. decif. 79. nu. 19. & seq. ubi dicit ita fuisse iudicatum. Roland. a Valle consi. 90. num. 38. post, Soc. consi. 52. uolum. 4. & Laurent. de Rodolph. in repeti. c. sine exceptione, 2. quæst. 10. faciunt quę scribit Bar. in l. sciendum, nu. 3. ff. de uerbo. obliga. item flet dicta præsumptio si appareat, ex nimia acceleratione ad prædictam uenditionem fuisse, Nam cum in decretis nõ sit expressum tempus, quo lapsio dici possint agnati, quibus fuit facta oblatio, plus debito emptionem, & exburfationem pecuniarũ differre, nec appareat quod recusauerint emere, debemus interpretari dictum tempus, iuxta iuris cõmunis dispositionem, ¶ Et sic duorum mensium a die oblationis, ex. doct. Bar. in l. qui: Romæ. §. cohæredes, num. 2. ff. de uerb. oblig. per rex. in l. fi. C. de iure emph. ubi laf. num. 24. & seq. Roman. consi. 27. & consi. 182. in fin. Brunus consi. 81. num. 2. igitur si contrahentes, non expectantur a die oblationis duos menses præteriri, sed intra dictum tempus (non expectatam acceptationem, uel recufationem agnatorum) contraxerunt, euidenter apparet non obseruatas fuisse solemnitates a decretis requisitas, & sic non præsumitur ex longissimo tempore, ut in simili casu responderi Neuiza. d. consi. 85. nume. 4. post plures Doctores per eum allegatos. Ex præmissis igitur responsionibus, præsertim quarta, tollitur præsumptio solemnitatum ex lapsu 30. annorũ, iuxta d. c. peruenit, de empt. & vendit. cuius dispositio nequaquam urget in casu nostro, cum multa in d. ca. requirant ad inducendã dictã præsumptionẽ, scilicet iustus titulus, bona fides emptoris, pretium uersum in utilitatem communẽ, existentia aliorum bonorum tempore uenditionis, in quibus poterat esse cõsultum mulieri consentienti per lapsum 30. annorum, quæ omnia necessario requiruntur, vt probatur ex versic. si uera sint quæ præmissimus. Ergo si nõ sunt uera, nõ militat dispositio. At in casu alienationis feudorũ, in qua non apparet seruatas fuisse solemnitates iniustus est titulus, non seruatis seruandis, ex quibus inducitur mala fides. vt late per Bru. d. artic. de poten. & effect. formæ, col. 11. versic. septimus effectus, pretiumq. non conuersum in utilitatem eorum, quorum fauore est permiffa feudorum alienatio, Igitur non habet locum dicta præsumptio, quia cessante conclusum fuit uenditionem ueluti factam non seruata dispositione statutorum, esse ipso iure nullam, Iacob. a sancto Georg. in sua inuestitura, in uersic. & cum pacto, de non alienando, num. 28. Natta consi. 162. num. 7. & 8. cum alijs innumeris a nobis supra decif. 165. & sequen. cum ualidis, ex quibus apparet hanc esse communem opinionem, aut saltem esse annullandã, uel rescindendã dictã alienatio, iuxta not. per Dec. post alios in d. c. 2. de testibus,

S V M M A R I V M,

- 1 Tertia qualitas a decretis requisita in alienatione feudi, scilicet, vt non adsint nisi bona feudalia, ex pluribus uerbis in decretis positis colligitur, & est conformis iuri cõi. et nu. 4.
- 2 Distio, nisi, inducit formam.
- 3 Argumentum a contrario sensu ualidum est, etiam in statuta.
- 4 Negatiua, ubi nunq. est finis, non est intentio alienius, et eo, debet probari.
- 5 Excusatio bonorum alienantis feudum fieri debet, ad hoc, ut cognoscei possit, an alia habeat bona allodialia.
- 6 Licentia alienandi obrepta ipso iure nulla est.

DECI.

DECISIO CLXXIII.

Stantibus bonis allodialibus non possunt feudalia ex forma decretorum alienari.

IERTIA succedit qualitas a decretis requisita in alienatione rerum feudalium, scilicet non adesse nisi bona feudalia, & per consequens quod allodialia non superint, quæ quidem qualitas, secundum litterę ordinem, qui in dubio attendendus est, ut late per Felin. c. cum dilecta num. 4. de rescript. primum locum obtinet, & etiam secundum ordinem intellectus colligitur, primo ex illis verbis in decreto Violant positus, eo maxime, quia licet bona habeant feudalia, pecuniis tamen numeratis vacui, qui ablatus ut sæpe dictum fuit, conditionem, & sic formam significant, Dec. d. conf. 532. num. 4. Item in illis verbis positus in decreto Blancæ, ne filij vassallorum, qui sola habent bona feudalia, remaneant indotati, Felin. in c. cum dilecta col. 6. vers. secundum signum, de rescriptis, item in illis verbis, si non sint nisi bona

- 2 feudalia, quæ dictio. nisi inducit formam, ut notat Dec. d. conf. 532. num. 2. tradit Bart. in l. r. num. 10. ff. de condit. & demonstra. Arguendo ergo a contrario sensu, quod etiam veget in statutis Bart. in l. omnes populi num. 6. ff. de iust. & iure, Felin. in c. significasti, colum. penult. vers. ultimo fallit in statutis de foro competenti, si pecuniam numeratam, aut alia bona habet vassallus, præter feudalia, non poterit devenire ad alienationem bonorum feudalium, & deveniente actus erit nullus, ut nominatim dicit Felin. in d. c. cum dilecta vers. secundum signum, per text. in l. a duo Pio §. in venditione. ff. de re iudi. cum similibus supra late citatis de decis. 165. & hæc qualitas si conformis dici potest iuri communi. l. mulier. §. cum proponebatur, & ibi Cast. nu. 3. ff. ad Trebel. auth. res que C. communia de legatis, Alex. conf. 123. num. 6. vol. 2. & conf. 56. nu. 3. vol. 1. & in l. filiusfamilias §. Diui nu. 10. & ibi Iaso. col. 14. vers. secundo pro ista communi sententia, ubi etiam Loazes nu. 347. Opizo. col. 79. circa medium. ff. de leg. 1. Roman. conf. 457. col. 2. vers. quoad tertium Salice. in d. l. si penult. questio. C. de rebus alienis non alienand. quem refert, & sequitur Ias. conf. 66. vol. 1. primo ubi loquitur in materia feudali Isernia in d. §. dona re, & ibi Aluar. ot. col. 2. nu. 9. Bald. in d. tit. de proh. feud. alienat. per Federicum, col. 2. vers. quarto an vassallus possit donare in dotem, Curt. in tractat. de feudis in 4. parte principali, vers. quarto principaliter quero fol. 41. Rubens conf. 59. num. 5. Neuiz. d. conf. 10. & 11. post plures doct. per eum allegatos. Nec obstat hæc qualitas esse negatiuam, cum etiam in ea sicut in alijs fundetur intentio emptoris quod casu fundans se in negatiua debet eam probare, præsertim, quando est data pro forma. l. magis puto §. non passim. ff. de reb. eorum, Bart. communiter approbatus in l. in illa col. 2. ff. de verb. obligationibus & non sufficit, quod in instrumento alienationis enuntietur a partibus, nulla bona extrare allodialia, & subesse as alienum necessarium quod de ijs aliter liquere debuit, scilicet per discussionem bonorum alienantis, argumento eorum que notat Bart. d. conf. 90. Roland. a Valie late conf. 99. num. 7. & seq. post Paris. conf. 98. & seq. per eum allegatum Neuizan. in terminis decretorum nostrorum d. conf. 10. num. 11. post Brunum conf. 18. col. fin. vers. & ideo etiam idcirco si venditor in precibus Duci porrexis ad obtinendam licentiam alienandi dictum feudum narrabit sibi deficere bona allodialia, idemque expressè contestatus fuerit, ut solet in ipso contractu ven

ditionis & non probauerit, multo magis si contrarium probatur, dolose dicitur egisse argumento nota in l. si quis affirmaverit, iuncta glo. ff. de dolo quod casu gratia, siue licentia vitatur. cap. super literis de rescriptis, Dec. d. conf. 142. nu. 6. & per consequens alienatio est nulla, ut nominatim scribit Neuizan. d. conf. 85. num. 8. 10. & duobus sequentibus. An autem huiusmodi excussio bonorum allodialium debeant fieri etiã de bonis sitis in alia provincia decretis Ducalibus non subiecta vide Alex. conf. 89. nu. 8. vol. 3.

S V M M A R I V M.

- 1 Oblatio non solum agnatis proximioribus, sed etiam alijs ulterioribus gradus fieri debet, ubique alienatio extraneo fit.
- 2 Oblatio prius filijs facienda est cum proximi agnati dicantur patri, ubi alia etiam offertur ratio.
- 3 Oblatio si per procuratorem fiat, constare debet quod tempore oblationis fuerit exhibitum mandatum.
- 4 Mandatum ex diuturnitate temporis non præsumitur.

DECISIO CLXXV.

Oblatio agnatis facienda & qualiter.

- V**ARTA, & vitima qualitas a decretis requisita est, quod fiat oblatio agnatis vassalli alienare volentis, quæ oblatio succedit loco consensu agnatorum, qui etiam iure communi debet intervenire, alias consensus domini non sufficit c. 1. in principio de alie. seu. pater. ubi Iser. Bald. & Aluar. in tit. quæ sit pri. caus. benef. amit. col. 8. vers. 22. conclusio. Cur. Iun. in tract. de feu. par. 4. vers. tertia igitur conclusio. Neuiz. d. conf. 10. nu. 4. post Bal. Bologna. Iacob. de Beluisijs, Laud. Aluar. & præpositum in locis citatis, & ibi hac qualitate licet Brun. conf. 77. nu. 6. & seq. velit sufficere consensum proximiorum existentium in eodẽ gradu succedendi siue alienatio fiat in agnatum siue in extraneum attamen communis est opinio quod quando alienatio fit extraneo, tunc oblatio non solum debet fieri proximioribus, sed & omnibus agnatis, etiam ulterioribus gradus, ad quos quandoque feudum est reuertitur. c. alienatio de alienat. seu. paterni, per quæ tex. ita notant ibi Isernia Aluar. & Præpositus in d. §. Titius. & ibi Afflictus num. 9. vers. nota, late Iacob. a S. Georg. in sua inuestitura, in vers. & cum pacto de non alienando num. 32. & 38. Curt. in d. tractatu in 4. parte princ. vers. 3. regula col. 12 [his deseruiunt que scribunt Moder. Pari. de feu. tit. 1. §. pro gl. i. nu. 40. ubi dicunt legitimationem ad feuda propria debere obtineri cum consensu non solum Principis, sed etiam omnium agnatorum de linea quorum interest] ex quibus apparet, quod primo filijs debet fieri oblatio, tunc proximi agnati dicantur patri. l. filius. ff. de suis & legitimis quam in terminis feudis allegat Afflict. lib. 2. constitutionum regni. §. constitutionem nu. 16. Guliel. a Perno. conf. 6. nu. 8. inter consilia feudalia, Isernia in tit. de alienatio. feud. paterni §. & licet in fine & §. seq. col. 2. vers. si vero ex pacto, & in titulo, per quos fiat inuestitura. §. sed & res col. 3. facit & tex. in c. constitutus de in integr. restit. ubi filius tanquam proximior agnatus potest virtute statuti retrahere intra annum & diem rem a patre alienatam, quem text. notat ad hoc ibi Henric. Boich. quæ refert, & sequitur Tirac. de retract. §. r. gl. 9. num. 46. dicens propterea, filium vassalli qui alienauit feudum antiquum, posse sibi eam alienationem reuocare, in eo quæ præfertur ceteris agnatis, si alienatio facta est iure, vel consuetudine non permittente post Iser.

Dd 3

Aluar.

Senatus Pedemont.

Alua. Card. Bald. Lauden. Curt. & alios in locis ab eo citatis licet in hoc contrarium teneat Cro. conf. 213. num. 23. verbo contraria & num. seq. & pro opinione nostra j faciunt quæ scribit Ias. conf. 9. num. 6. allegat. tex. in cap. primo de natura successio feudi quod illi soli admittantur ad feudum, qui sunt de linea descendenti ab illo, qui feudum acquisiuit, & dicuntur proximiores, imò magis debuit fieri oblatio filiis cum essent in spe probabili, & considerabili, ac proxima succedendi in dicto feudo d. §. Titius, faciunt notata per Alex. conf. 45. num. 2. volum. 6. & in similibus terminis oblationis faciendæ agnatis ex forma statuti consuluit, Soc. Iun. conf. 4. num. 10. & plurib. sequen. vol. 2. ubi concludit oblationem debere fieri filiis, si pater vendat. Sponsbechius de feudis in 13. parte num. 126. & sequen. Nec obstat quod prima facie dici posset, si per suo filius esse faciendam oblationem, cum non habeant unde solvant, quia hæc ratio non est concludens, alias sequeretur, quod pariter non esset facienda agnatis oblatio, præsertim proximioribus, si essent pauperes, prout sepius contingit, & si non haberent unde præterium soluerent, & tamen decreta in hac oblatione non constituentur differentiam inter agnatos diuites, & pauperes, sed omnibus indifferenter voluerunt fieri oblationem. Preterea istud obiectum pugnat contra textum in §. Titius, si de feudo fuerit controuersia inter domi. & agnatos, ubi secundum communem intellectum filius potest recuperare feudum a patre alienatum, viuentis patre restituto præcio, quod restituere non possent nisi proponatur ipsos posse habere, ita respondet Sponsbechius loco supra citato. Si igitur hæc qualitas non fuerit seruata, quia non appareat de aliqua oblatione facta filiis, & agnatis omnibus, nulla erit alienatio feudi veluti facta, hac solemnitate non interveniente quam obseruatam fuisse probare debet emptor conuentus. Nec est standum assertioni partium, seu notarij, Barbat. conf. 40. colum. 3. volum. primo vt supra diximus, & infra abunde confirmamus, quinimo cum proponatur facta ministerio procuratoris non solum debet constare de oblatione, sed quod tempore oblationis fuit exhibitum mandatum [Io. Cro. conf. 213. num. 5. & 6. §. Neuiz. d. conf. 10. num. 12. & 13. post plures per eum allegatos, & faciunt quæ scribit Alexand. conf. 191. num. 1. & seq. volum. 6. quod debet prius constare de mandato, & nu. 4. concludit ex diuturnitate temporis non præsumi mandatum: idem conf. 6. num. 7. & seq. volum. 4. & consilio 147. num. 7. volum. 6. faciunt late scripta per Feli. in c. 1. num. 13. de fid. inst. Cus. Iuni. in auth. si quis in aliquo num. 48. & 50. C. de edend. & est in terminis de ciso Afflic. 273. late Vantius de nullitate sentent. ex in habilit. seu defectu mand. num. 71. quibus autoritatibus, & iuribus attentis dictum extitit, alienationes feudorum aliter factas nullas esse, veluti factas non seruatis solemnitatibus a decretis requisitis, vt concludit Neuiz. conf. prædicto, cui addo Marc. Mantua. conf. 235. loquentem in materia oblationis, de qua late scribit Curt. in 4. par. prin. in 3. regu. in 1. q. quæ quidem qualitates seu solemnitates a decretis requisitæ etiam obseruari debent, ubi in licentia alienandi non fuisset dictum, seruata forma statutorum, sed simpliciter concessa licentia alienandi argumeto i. si quando in prin. C. de inoff. testamento c. cum M. Ferrariensis de constitutionibus Decius d. conf. 403. nu. 17 cum simi.

SVMMARIUM.

- 1 Præscriptio appellari potest omnis iuris exclusio, quæ per temporis lapsum inducitur.
- 2 Tempus anni vnius, quod competit filiis, vel agnatis ad recuperationem feudi alienati in agnatum remotiorem, extendi

tur ad anno xxx. quando alienatio est facta in extraneum, & utroque casu non alius currit præscriptio nisi a die scientiæ.

- 3 Scientia certa esse debet ad hoc ut per lapsum temporis xxx. annorum inducatur tacitus consensus siue expressus.
- 4 Scientia cum omnibus suis qualitatibus requiritur ad hoc, ut aliquid perfecte intelligatur.

DECISIO CLXXVI.

Tempus ad reuocandum feudum alienatum non currit nisi a die scientiæ, & scientia debet esse certa.

ERV M quoniam aduersus liberos, vel agnatos vindicantes feuda ab antecessoribus alienata sæpius opponi cõtingit exceptio nem taciti consensus, quem dicunt oriri ex taciturnitate vnius anni, si contra agnatum vltioris gradus, vel 30. annorum si aduersus extraneum emptorem feudi agatur iuxta dispositionem §. Titius filios iuncta glo. si de feud. fuer. cõtrouers. inter domi. & agna. exceptioq. taciti cõsensu largi interpretatione sumpta, præscriptio dici potest.

1 ¶ cum nihil aliud sit præscriptio, quam ad omnis iuris exclusionem, temporis præfinitio seu præfixio, vt nominatim cõcludit Balb. de præscriptio. in prima parte, col. 1. iurib. per eum adductis, Did. in rele. c. possessor. in princ. nu. 3. & 4. [Alcin. rub. de præscrip. in pr. bonus tex. in l. in rebus §. omnis C. de iur. dot.] & in terminis nostris tex. in d. §. Titius, iuncta gl. in verbo cõsensit, & in verbo, per annu. intelligendo eam secundum leges ibi allegatas quæ in præscriptione loquuntur, idcirco lectores admonendos putauit quo ad hanc exceptionem taciti cõsensu, ¶ vt quemadmodu tempus anni, quod competit filio, vel agnato ad redimendum, seu recuperandum feudu in agnatu remotiore alienatu incipit currere a die scientiæ d. §. Titius, in fine, ita incipiat a die scientiæ currere tempus annoru 30. quando facta est alienatio in penitus extraneum, ita nominatim scribit Affli. in d. §. Titius in fi. post gl. & alios scribentes, ubi in 3. notab. vnum dicit notatu dignu, si veri esset, quod si fiat alienatio feudi ex pacto & prouidentia in penitus extraneu requiritur consensus agnatoru expressus, & non sufficit tacitus, & ratio prædictæ extensionis est in promptu, quia ratificatio quæ inducitur ex tacito cõsensu propter lapsu temporis regulariter non currit ignorati Bal. qualiter olim seu. pote. alie §. porro nu. 3. ¶ huiusmodiq. scientiæ actus, qui dicitur ex cursu temporis ratiuari, semper debere esse certu, nec sufficere eam esse præsumptam, ita expresse tenet glo. cõmuniter recepta in §. præterea, in verbo regressum versu, ite istud intelligo, quando ex certa scientia, in tit. quib. mo. seu. amittat, & in titulo, de p. hib. seu. ali. p. Lorha. in verbo pmissione in fi. Ias. cõs. 107. nu. 2. vol. 4. late ac in indiuiduo in terminis d. §. Titius, id est Ias. conf. 159. col. pen. versu 3. principia liter & col. seq. vlt. q. ad versu. vltimo accedit, vol. 2. quod cõsiliu omnino videndum est, quia ponit saltu ad decisionem huius questionis, & declarat quomodo dicat certa scientia, cuius opinio cõprobatur ex notatis a Spec. in titulo de empt. & venditio §. 3. nu. 26. ubi nominatim dicit, quod psonæ cõfiteri iam factæ alienationi, legi vel saltu declarari debet tenor instrumenti alienationis, & de hoc plene certificari. l. cū Agliana. ff. de tral. quæ refert, & sequit Rui. cõf. 128. nu. 4. vol. 1. argumeto notatoru p gl. ordinariã in c. cõcertationi, in verbo, sciuit, de appellacionib. in 6. quæ refert, & sequit Ale. cõf. 114. nu. 4. vol. 1. cõcludens, ¶ quod ubi in aliquo actu requiritur scientia, non fat est eam simpliciter esse, sed oportere scientiam factam cum omnibus qualitatibus suis interveniente, ad eam quod

quod perfecte res intelligatur vt late concludit Crau. consil. 197. num. 14. post glo. Oidra. Bald. Pau. de Cast. & Comper eum citatos cum multis alijs concordant. a Tiracul. more suo congetis tract. de retract. §. 36. glo. 11. num. 30. & sequent. quibus addo Paris. consil. 47. num. 97. & seq. volum. 1. Natura consil. 162. num. 23. & in consil. 636 num. 192. & seq. ubi post Iaro. & Paul. de Castro in locis per eum relatus dicit, quod tex. in d. §. Titius si de feud fuer. contro. int. dom. & agnat. loquens de agnato sciente alienationem feudi vt excludatur ab eius reuocatione per lapsum anni si tacuerit, non procedat nisi in agnato sciente tenorem alienationis [Ceph. consil. 12. num. 13. post Dec. & alios ibi allegatos] conueniunt scripta a lat. in l. prima, num. 3. & 4. ff. de eo per quem factum erit. Idem etiam in simili bus terminis tenet Ruyus consil. 49. num. 12. [91. nu. 10. 121. num. 4. volum. primo, 66. num. 18. uolum. 3. expresse dicens quod in casu, in quo scientia, & patientia praeiudicat, debet de scientia uere & certe constare non autem praesumptiue, quia concurrent duae praesumptiones. Prima, scientia praesumptiua, Secunda tacitus siue praesumptus consensus liberorum, seu agnatorum praedictum, quae duo specialia non adiunguntur propter regulam l. primae. C. de dotis promissione. Hs conueniunt, quae scribit Felinus in cap. cum contingat col. 4. uersic. secunda conclusio de officio deleg. & Soci. lun. consil. 67. num. 53. uolu. 1. post Sal. in l. filiusfam. C. de pen. hære. Si igitur non appareat feudum uendicantes habuisse certam scientiam uenditionis, & qualitatum eiusdem, cum potuissent uenditio esse conditionalis, uel ad certum tempus, seu ad uitam tantum alienantis, uel cum aliqua modificatione, quibus casibus cognitis forsitan fuisset sequuta ratificatio, uel non & si fuisset subsequuta fieri potuisset cum qualitate uel modificatione aliqua adiecta, idcirco si non constabit de uera scientia dicte uenditionis indubitati iuris est non nocere taciturnitatem unius, uel triginta annorum respectiue, nec indutum esse tacitum consensum, & ita censuit Senatus esse necessariam certam, & specificam scientiam instrumenti alienationis in causa dominorum Alerami, & lo. Antonij fratrum condominorum Cerenacchi & alias pluries iudicauit. Vnum etiam putauit non tacendum, quod quando consensus est de substantia alicuius actus, nunquam ex diuturnitate temporis praesumitur, teste Alexand. consil. 50. num. 5. uol. 5. distinguente inter consensum requisitum de substantia actus & consensum requisitum de solennitate & de mente Bart. in l. 1. nu. 2. & 3. C. de filijsfam. & quemadmodum pater pro eis tenet. lib. 10. Cephal. consil. 148. num. 17. & seq. ut etiam ex his quae infra Deci. 79. nu. 1. & 2. reprobat.

SUMMARY.

- 1 Actioni nondum natae, seu competenti praescribi, non potest.
- 2 Praescriptio non currit contra eum, qui aliquo iuris impedimento agere non potuit.
Praescribi non potest id, quod non est in actu nec in potentia num. eodem.
- 3 Actioni filio competenti, ad recuperationem feudi alienati a patre nullo restituto pretio, non praescribitur, nisi post mortem patris alienantis.
- 4 Eius filio competenti, in si. consuetur.
- 5 Com. consil. 304. col. 12. & seq. uol. 3. reprobat.
- 6 Praescriptio non currit propter dolum, & malam fidem praesentis.
- 7 Mala fides contrahentes habere praesumitur qui cum prodi go. & consumpturo ac solemnitates in contractu requisitas non obseruant.
- 8 Mala fides afficit etiam singularem successorem.

- 9 Tregua siue inducia magis bello, quam paci acquiescant.
- 10 Praescriptio tempore belli non currit, sed quiescit, & dormit.
- 11 Impeditus aliquo impedimento an teneatur probare diligentiam, uel saltem de ea adhibita protestari.
- 12 Impedimentum ubique notorium est, necessaria protestatio, siue aliqua diligentia probatio, ad hoc ut a mora excusetur, non est.

DECISIO CLXXVII.

Aduersus filium vel agnatum uendicantem feudum alienatum currit praescriptio & quando.

- S**OLET etiam ut plurimum aduersus filios, seu agnatos uendicantes feuda ab antecessoribus alienata, opponi exceptio praesumptionis longi uel longissimi temporis, iuxta tex. in titulo qualiter olim seu. pot. alie. §. porro, & in titu. si de feud. defun. cōt. sue. inter domi. & agnat. §. si quis per 30. & §. Titius filios, eod. ut. in qua. cū uarie scripserint doctores nō ab re putauit ad ligatium utilitatē cōmunes cōclusiones pponere, ut illis intellectis lites ac cōtrouersias fugere discat. Prima igitur cōclusio erit, ꝑ actioni nōdum natae, seu cōpetenti praescribi nō posse, cum omnis praescriptio etiam lōgissimi temporis tunc, & nō ante, currere incipiat, ex quo natē & competere iure actiones ceperunt. I. tunc. §. qui ergo, ubi gl. in uerbo, seruanda. l. cum notissimi. §. quā obrem & §. illud. C. de praescriptione xxx. annorum l. 1. §. ad hęc, uersū sed ex quo ab initio cōpetit. & femel nata est C. de annali praescri. l. cōtra maiores C. de inoff. test. ubi gl. Bar. in l. benatucōsul. ro. ff. de offi. Praef. Alex. cōf. 101. nu. 21. & seq. uol. 7. Cūma. cōf. 177. nu. 3. Balb. de praescriptionib. in prima parte sextę partis principalis uersū. 22. casus, in principio, Cur. lun. consil. 181. nu. 4. & 5. Soci. lun. consil. 52. nu. 9. & 10. uol. 3. Alcia. resp. 399. nu. 11. licet in casu suo forsitan nō benedicat Grat. resp. 101. nu. 42. & seq. lib. 2. Crau. de antiq. temp. 4. part. n. 199. Quinimo dato q̄ competeret, seu nata esset ꝑ actio, sed impediretur quis agere propter aliquod iuris impedimentum, cui prouidere nō posset, adhuc nō curreret praescriptio d. l. 1. §. si. C. de annali exceptione, auth. nisi trigēnale. C. de bonis maternis in rebus. §. omnis C. de iure dot. ubi Bald. [& in l. 1. in 21. oppos. C. qui admitt.] l. si hères unus, in si. famul. hercisc. Deci. consil. 468. nu. 33. & consil. 498. num. 23. post Bart. & alios per eum adductos, & in cap. cum inter col. 8. uersic. successiue de exceptione. Balbus late in d. prima parte sextę partis principalis uersū. 21. & 22. casus, ubi in appostillis post Pau. de Castro, & Bal. concludit, id quod non est in actu, & potentia praescribi non posse, & col. 8. uersū. amplia secundo dicit, quod sicut non ualent agere non currunt praescriptio, ita nec illi qui si ageret repelleretur exceptione, D. Roll. a Valle consil. 79. num. 14. & sequentibus, His accedit regula l. nihil interest ff. de regu. iuris Bal. in l. quādiu, in quarto cor. ff. de acquir. hære. ubi per illum text. notat, quod antequā ius incipiat competere non potest currere terminis super exercitio uel acceptione illius iuris, sequitur ibi l. mo. nu. 1. Soci. lun. consil. 128. nu. 140. & seq. uol. 1. Tira. de praescrip. §. 1. gl. col. penul. Neu. z. d. conf. 10. nu. 18. & seq. ubi dicit postiores agnatos non posse dici negligentes in agēdo ad reuocationē feudi, si proximiores eos precedebant, ꝑpter quos non ualebant agere, quia non ualent agere non currit praescriptio, Moder. Paris. consil. 2. num. 13. consil. 6. num. 14. & pluribus sequent. consil. 7. nu. 49. & 3. seq. ꝑ Art. cum actio siue ius recuperandi feudū alienatū ab aliquo antecessore non restitudo pretio, non com-

dd 4 petat

petat, nisi mortuo alienante & alijs qui vendicantē præcedunt, ut cōcludunt communiter Docto. præsertim Aff. d. in d. §. Titius. Neuz. d. consi. 10. ergo prædictæ actioni, seu iuri ante mortem alienantis & aliorū prædecessorum, non competenti non poterit præscribi iuribus & authoritatibus supra allegatis quibus addo nominatim in terminis nostris idem tenentes Afflictum post Iser. Præpo. & Alua. in tit. de inuestitura de realia. facta §. quid ergo, col. 6. vers. in cōtrarium tamē est veritas, vbi expressè dicit, q̄ ex quo ista actio nō cōpetit filio, nisi post mortem patris, propterea nō currit præscriptio viuentē alienatore, laf. consi. 7. col. penul. & vltima vol. 3. post Iserm Bald. Anchar. & Abba. per eum citatos, & consi. 118. nu. 4. consi. 136. col. fin. vol. 4. Dec. consi. 208. col. 3. vers. & hoc maxime videtur, consi. 38. nu. 4. vers. tertio considerandum, & consi. 445. nu. 48. [post Alex. in l. q̄ dicitur col. 7. vers. itē addit. Ang. ff. de verbo oblig. Cro. consi. 217.] Guillemus a Pernio in 3. notab. nu. 4. & 5. Corne. consi. 94. littera r. vol. 2. concludens, semper esse detrahendos annos vite patris, Cur. luni. de feu. fin. 3. par. in 2. materia quæst. 15. & in 4. par. versic. prima ergo regula, post Socin. consi. 86. Balb. de præscript. in 4. part. in 8. quæst. 12. quæst. princip. Pari. consi. 23. nu. 199. & pluri. seq. vol. primo. Rube. consi. 84. nu. 5. & 6. Natta consi. 437. nu. 5. 6. & 7. Feder. Schench. de suc. feud §. hoc quoque col. 4. Sönsbechius Germanus in vñbus feudorum in decima tertia parte à num. 136. vsque ad num. 142. & num. 170. cum seq. Alba. consi. 76. nu. 3. & in terminis huius cōclusionis Pari. de Puhe. de feu. reinteg. c. 235. post hæc vñsus, [& ratio est quia postea nati non veniūt ex successorio edicto legali, sed ex successorio edicto conuentionali cui vsus & natura feudorum fauet teste Bal. in l. si in personam circa finē C. de fideicom. quæ sequitur Alex. consi. 8. col. 8. lib. 3.] Ex quibus patet istā esse veram & communem cōclusionem, cui famulatur, quod dici solet, sicut non poterit fieri alienatio in præiudicium filiorum, seu agnatarum, ita in cōtrā præiudicium etiam non poterit vasallus pari præscriptiōnem, Deci. d. consi. 445. num. 28. post Paul. de Cast. & Alua. per eum citatos, quos refert & sequitur Rube. d. consi. 84. nu. 5. & 6. addens Iserni. & Præposi. ita tenere facit text. in l. alienationis vbi Capol. & Alci. ff. de verbo. signific. Bar. in l. vbi lex ff. de vñcupil. si. §. pen. C. commu. de lega. late Zaf. consi. 15. num. 25. & seq. vol. 2. & alij cumulatim a Tiraq. de retract. §. 1. gl. 9. nu. 24. 4. & seq. Nec præscripti s' aduerfantur scripta Bart. in l. fin. num. 7. C. de in integ. resti. quod quando alienatio alicuius rei permittitur seruata quadam solemnitate tunc poterit etiam præscribi, quia non habent locum quando decretum permittens alienationem resistet contractui, illumque irritaret non seruata solemnitate cum eo casu acquirens tāquam in mala fide c. qui contra. de regul. iur. nullo tempore præscriberet, ita in similibus terminis respondet laf. consi. 166. in fine. volum. 2. Alci. de præsump. reg. 3. cap. 30. quos refert Plot. in repl. si quando, num. 166. & sequent. C. vnde viis, quibus addo text. in d. §. si autem auaritia, Et ex præmissis demonstratur q̄ non iure comprobari quod scribit Brun. consi. 67. in fine. esse imputandum remotioribus agnatis, si non petierunt proximioribus tempus ad vendicandum feudum alienatum præfigi, ideo dictis agnatis remotioribus non prodesse dicere, quod non euenierit præscriptio quia ante ipsis non competere actio, quæ conclusio videtur comprobari posse ex his, quæ cumulatim Tiraque. in titu. de retracta. §. 1. gloss. 10. numero 57. & sequent. & quæ supra decisi. 130. numero nono & sequent. diximus, videlicet creditorem sub conditione, vel in diem posse ante euentum conditionis vel diei agere ut reus condemnatur, vel saltem sanctet de soluendo eueniente conditione

vel die, quibus addo Mod. Parif. consi. 26. num. 23. & seq. ubi plura pro hac opinione adducunt, quoniam si uera esset iure defendi non posset, quin omnia iura supra citata, quibus cautum est, nullam etiam longissimam temporis præscriptionem incipere currere antequam nata fuerit, exerceri que sine iuris impedimento actio poterit, destruantur, cum semper is qui præscriptionem fecerit uult, opponere aduersus agentem posset, iuri agendi etiam antequam competere esse præscripti, cum potuerit agens petere præfigi tēpus proximi oribus ad uendicandum feudum alienatum, uel condemnari eum ad dandum uel remittendum eueniente nauitute & exercitio actionis, quod affirmare quam ab absurdissimum sit, quilibet sani iudicij poterit discernere, eo maxime quod iura à Bruno & Moder. Parif. citata eorum opinionem non probant, nam in §. porro qualiter olim feud. pot. ali. a Bruno adducto, ideo præscriptioni aduersus dominum, & agnatum locus est, quia illi respectiue competeat uis uendicandi feudum alienatum, quod si infra legitima tempora non uendicauerunt, nimirum si contra eos præscribitur, Nec Alberici in l. fin. num. 11. & 12. C. de furt. a Brun. citatus dicit, quod si illi, qui successiue per ordinem admittuntur, non petunt præfigi prioribus tempus ad agendum, propterea contra ipsos posteriores præscribitur, sed dicit posterioris posse petere præfigi prioribus tempus agendi, quo prefixo & lapso si nō egerint priores, admittuntur remotiores, nihil omnino tangens de præscriptione. Hinc fit ut quod remotiorum potestati datum est, non debeat ad necessitatem trahi arg. l. non quicquid. ff. de iudic. & quatenus opinio Brun. sustineri possit, restringi deberet ad terminos in quibus loquitur, videlicet quando plures gradus ordine successi uo possent feudum alienatum recuperare, secus quando proximiores non possent uendicare. ut puta si vasallus qui alienauit, vel proximiores consentientes & alienationem comprobantes uiuant, quibus uiuentibus non possunt filij vel agnati remotiores gradus uendicare feudum nisi restituito pretio dicto §. Titius filios, ad quod restituendum cogi non possunt, quo fit ut his casibus non sit imputandum remotioribus agnatis, si non petierunt tempus præfigi prioribus ad uendicandum feudum alienatum, cum illud non possent uendicare nisi restituito pretio. Eaterer tamen remotiorem agnatum qui successiue per ordinem posset uiuentē alienatore recuperare feudum restituito pretio, posse petere statui proximiori agnato tempus ad redimendum feudum, quo lapso vel proximior recusante posset remotior restituito pretio feudum recuperare dicto §. Titius, & argumen. l. prima §. si intra. ff. de success. edicto. Sed mortuo alienatore poterit proximior uendicare feudum à remotiore agnato iuxta notata in dicto §. Titius & per Dec. dicto consilio 33. numero quarto versu. & stante tali fideicommissio post Alexand. in l. qui Romæ §. coheredes. ff. de uerbis obligat. quibus deseruiunt quæ scribit Cur. de feud. in quarta part. prin. in 3. regu. in prima quæstio colum. 1. 2. & 3. & argumen. text. in l. grege. §. si sub conditione, uersu. sed si sub conditione, ff. de pignor. [Et pro hac opinione urget text. in capit. quia diuersitatem de pigno. & ibi gloss. de concess. preb. ubi non currit tempus impedire licet impedimentum sua culpa processerit, quam ad hoc pro singulari notat Alexand. consilio 58. numero 10. volum. quinto.] Nec obstant quæ notantur supra & in decisi. 130. numero 9. & sequent. cum alijs adductis per Modern. Parif. dicto consilio 26. numero 23. & sequent. quia admissio, quod creditor sub conditione possit ante euentum conditionis agere, quod reus condemnatur ad soluendum aut restituendum, vel ad satisfaciendum de soluendo, seu restituendo rem debitam

debitam eueniente conditione, non propterea sequitur, ergo si nō eo modo egerit, erit præscriptum actio, siue rei debite sub conditione, cum huiusmodi præscriptio etiam longissimi temporis initium non capiat aduersus eum, cui res sub conditione, vel die incerta debetur, nisi postquam conditio, diesue incerta venerit, text. sunt expressi in l. fin. §. nemo & duobus §§. sequen. C. commun. de lega. in l. cum notissimi §. illud C. de præscriptio. 30. anno. & ubiq; glo. & magis communiter Docto. quibus deseruiunt text. in l. seruo lega. to §. i. ff. de lega. i. & in l. si fundum ff. de condi. & demonstr. cum alijs concessis in l. si. C. commun. de fideicom. loqui tantum in longi temporis præscriptione secus in præscriptione longissimi temporis, argumento a contrario sensu, quod argumentum an procedat in dispositione negatiua ponit las. in l. i. §. huius autem, numero 39. & 54. ff. de offic. eius qui man. est iuris & dicemus infra decis. sequenti, & dato quod procederet, locum non habet, quando huiusmodi argumentum esset contrarium rationi alterius legis in simili casu statuentis, ita notat Euerard. in suis locis legalibus c. 4. col. 8. versu. tertio dicta regula, post Imol. in l. qui testamento §. mulier ff. de testa. Sed in casu nostro istud argumentum est contra rationem d. §. illud, & §. fin. l. i. C. de anna. excep. ubi præscriptioni longissimi temporis locus non est ante natam actionem, ergo non militat argumentum a contrario sensu, & propterea arguendo a conjunctione dictarum legum, quod argumentum est validum in iure l. Gallus, §. ille casus, ubi Bar. & Doct. notant ff. de lib. & posth. Parp. in l. 3. col. 4. ff. sol. mat. Euer. in suis locis legalibus c. 2. prohibita cessatur omnis præscriptio longi, & etiam longissimi temporis, idq; comprobari videtur ex text. in d. §. fin autem auaritia, in fi. in illis verbis, nullo obstaculo a detentatoribus opponendo, si nullo, ergo nec præscriptio longissimi temporis, cum negatiua vniuer salis omne excludat obstaculum, & sic præscriptione etiam longissimi temporis vt in simili specie facti per plura iura responder Crau. consil. 146. nu. 4. quibus in terminis nostris accedit text. in d. l. i. §. fi. in illis verbis nullam temporalem exceptionem opponi in c. i. §. præterea, de cap. Corrad. in illis verbis, nulla obstatte præscriptione, & in c. i. §. nos autem, in illis verbis, nullius temporis præscriptione impediēte, de prohib. seu. alie. per Fede. Nec vrgent quæ ibi in contrarium dicit glo. in verbo, præscriptione, illa, scilicet verba nō comprehendere longissimi temporis præscriptionem cum communiter reprobetur dicta glo. teste Atflic. in d. §. præterea, numero 29. & seq. & decis. 254. num. 3. & seq. post Bart. in l. cum satis, num. 1. C. de agri. & censu. lib. 11. Nec mouere debet responsio a Corneo adducta d. consil. 304. col. 13. & seq. litera C. ad d. §. illud, & §. fi. l. i. C. de anna. excep. videlicet, præscribentem longissimo tempore rem fideicommissariā conditionalem, non præscribere aduersus ipsum fideicommissarium, sed aduersus heredem grauatum dominū pendente conditione, qui agere poterat cōtra præscribentem, & impedire præscriptionem, qua perfectā uiuente grauato dicit Cor. competere ei qui præscripsit aduersus fideicommissarium conditionalem, exceptio nem non præscriptionis, sed defectus intentionis, & facti, itaque nulla fuerit fideicommissaria nata actio, cum nasci impediatur ex dicta præscriptione, Quia & si aures demulcere subtilisq; videatur Cornei responsio, attamen contra illam pugnant prædicta iura quibus sancitum legitur, præscriptionem longissimi temporis non excludere creditores seu fideicommissarios conditionales, nisi tale tempus effluerit postquam

creditoribus prædicti agere potuerunt, quo fit, vt necessario præsupponendum sit in terminis illorum iurum possessorem præscripsisse aduersus grauatum, & tamē talis præscriptio non nocet creditoribus conditionalibus ad quod miror Corneum non animaduersisse accedat, qd si vera esset opinio Cornei per indirectū tolleretur ius creditorum conditionalium sine eorum facto contra regulā l. scire oportet §. si mater, vbi Bar. ff. de tutor. & curato. dat ab his c. cum quid vna via, de regu. iuris in 6. cum alijs concordantibus allegatis in glo. Cro. consil. 103. nu. 7. ergo non nocet d. præscriptio creditoribus conditionalibus, proinde vana responsio Cornei, contra quam maxime urget text. in authen. de nupt. §. sed quod sancitum est, versu. in terminatur, a quo sumpta est, aut. nisi trigennale C. de bonis mar. & in d. l. i. §. fi. C. de ann. exc. vbi possessores bonorum maternorum, vel aliorum spectantium filijs familias nullam possunt aduersus ipsos filios temporalem opponere exceptionem, nisi trigennale transeat tempus & detentatio dominos accipientes constituat, incipiente filijs tempore currere ex quo suæ potestatis apparuerint existentes [quam conclusionem sequitur Paris. in c. i. de præscrip. num. 24. post Bar. Io. And. & Fab. per eum citatos] Si ergo tertij possessores bonorum quorum proprietates ad filios pertinet, etiam si ex aliquo cōtractu, & facto patris a iure permisso possederint longissimo tempore non excludunt filios familias dominos, quia non potuerunt agere viuo patre, quanto magis excludi non debent creditores, seu fideicommissarij conditionales, qui ante conditionis euentum agere non poterunt, factum enim seu patientia patris, vel aliterius grauati non debet nocere fideicommissarijs conditionalibus, iuribus supra allegatis, quibus famulatur regula l. non debet alteri, ff. de reg. iur. & c. non debet aliquis, eo. tit. in 6. Nam et si qui grauatus est aliquid restituere sub die incerta, vel sub conditione interim sit dominus, & possit alienare, alienatioq; mero iure teneat d. §. fin autem auaritia, vbi glo. & communiter Doc. Alex. consil. 65. nu. 1. & 2. vol. 5. Dec. consil. 323. nu. 1. & alij citati ab Hipol. in l. fin. nu. 74. ff. de iur. om. iu. Attamen eueniente cōditione ipso iure resoluitur alienatio, & habetur ac si non fuisset facta d. §. fin autē ubi Doct. Dec. consil. 155. nu. 4. versu. non obstatte aliqua præscriptione, intelligens d. §. fin autem de quilibet præscriptione & hæc a fortiori locum habēt in feudis ex pacto, & proindētia, uel mixti & antiqui in quibus præscriptio etiam longissimi temporis cōtra uasallum defunctum non nocet successorī non hæredi, uel hæredi cum inuentario, ut concludit las. d. consil. 136. numero 5. & 6. uol. 4. post Bal. & alios per eum relatos, Pari. late d. consil. 23. nu. 199. & seq. uol. 1. ceterique supra citati quibus addo Bero. consil. 67. numero 40. uol. 1. Secunda potest proponi conclusio, nullam currere præscriptionem dum emens non seruatis seruandis uiuit propter eius dolum & malam fidem c. si de præscriptionibus c. possessor de reg. iu. in 6. Deci. consil. 144. nu. 4. Balb. de præter. sin. 2. par. 3. par. principalis versu. decimotertio quero col. 2. & seq. & in 4. par. te princ. in 12. q. prin. versu. sed dubitatur, colu. 42. loquens in præscriptione rei feudalis Calc. conf. 25. nu. 13. Alc. d. resp. 394. nu. 11. cumulate Porti. in suis commun. consil. lib. 3. c. 44. & 46. latissime Didac. in sua relect. d. c. possessor qui dolum & mala fides probatur si cum venditore prodigo & consumpturo contrahatur l. si quis cū sciret ff. pro emptore l. si vero §. si adolelescens luxuriosus ff. mand. Cuma. consil. 180. num. 3. cum alijs similibus citatis per Neuiz. consil. 22. nu. 38. Item mala fides probatur ex eo, quod nō seruauerint contrahentes solemnitates a decretis requisitas, præsertim ubi obseruari expresse etiam re scripto Principis mandatur, quorum omissio arguit ut dictum est,

malam

Senatus Pedemont.

malam fidem l. i. vbi gl. Bar. num. 11. & cōiter Doct. C. de fid. infra. & iure ha. fide. lib. x. c. qua cōtra de reg. iur. in 6. N. uiz. d. consil. 85. numero 14. & in terminis quando forma statutorum non fuit obseruata Paris. consil. 100. numero 67. & seq. volu. 1. post Bart. Ange. Abb. Ro. Barba. Paul. de Cast. Alex. & Soc. per eum citatos, latissime Bru. de for. & solem. artic. de potent. & eff. Et. formæ colum. 11. versiculo 7 effectus † His deseruiunt quæ nominatim scribit Rui. consil. 170. num. 34. uolumi. 1. per rex. in l. in causâ §. interdum & seq. ff. de min. post Butr. & Imo. per eum citatos, q̄ titulus qui potest rescindi non prestat iustam causam præscrip-
tionis sed arguit malâ fidem, quæ mala fides afficit etiam singularem successorem, utentē accessione sui authoris, ut latissime concludit Paris. consilio 29. nu. 24. & seq. & consil. 101. numero 98. & seq. volumi. 1. Balb. de præscri. in 2. par. 3. par. prin. quæst. 12. colu. 2. & seq. per tex. in auth. malæ fidei. C. de præscri. longi tempo. Tertia erit conclusio. præscriptionem nō cur-
rere, sed ut aiunt, dormire durante tempore inducia-
rum, & belli, † quia tregua siue induciæ magis bello, quam paci æquiparantur Bald. per illum textum, in ti-
tul. de pace Constant. versiculo uassalli qui tempore, quem refert & sequitur Fel. in c. significauit nume. 1. de iudeis post Roman. fin. 306. Ang. Paul. de Castro Calderinū in locis citatis, quos refert & sequitur Boer. pluribus alijs additis quæst. 40. nu. 2. & decis. 172. nu. 23. ex quibus pater hanc esse communem sententiā, quo fit, ut sicut propter bellum superueniens non cur-
rit, sed dormit præscriptio, ut infra statim demonstra-
bimus, ita propter inducias, seu treguam, ut concludit
10 Boerius loco supra citato. Quod autem † tempore belli non currat, sed dormiat præscriptio tenent com-
muniter Doct. præsertim Abb. & Fel. in c. ex transmissa, de præscriptionibus ubi Paris. nu. 6 & 7. dicit proce-
dere siue tempus hostilitatis sit longum, siue modicū, & ita esse communem cōclusionem quam ante Paris. tenuit Balb. de præscriptionib. in 7. parte 6. partis prin-
cipalis uersu. 1. casus Idem Paris. consilio 104. numero 147. lib. 1. ubi loquitur de bello quod durauit septem
annis tantum, post Bar. Cast. Imo. Alex. Abb. Corneū
Felin. & Balbum per eum citatos, dicens etiam illud
procedere, quando redderetur ius, sed litigantes com-
mode, nec secure venire poterāt. Sequit Rolla Valle,
consil. 79. numero 28. & seq. ubi plura ad hoc adducit,
Calcan. consil. 6. colum. 7. uersiculo sed præmissis non
obstantibus, & num. 8. Quo fit, ut ex istis constet hanc
esse Doctorum sententiam receptissimam.
11 Nec obstat, quod dicitur † debere probari diligen-
tiam, aut sal. ē protestari, iuxta notata per Corn. consil.
277. littera L. vol. 4. Boer. decis. 40. numero 4. §. 6. ex
doctri. Bart. in l. 2. §. quod diximus ff. si quis cautionib.
quia diuersa est ratio in casu Bartoli a casu hostilitatis
præsertim de qua agitur, quo tempore non erat tutū
mœnia locorum egredi, nec commode, & sine pericu-
lo personarū id fieri poterat, omnisq; conatus qui
fuisset adhibitus nullus & frustratorius extitisset & ma-
gis prodest tacere, quam actus frustratorios facere, ut
post plures Doct. concludit Paris. d. consil. 101. num.
93. & seq. uolum. 1. Boerius uero loquitur, quādo par-
tes erant sub eodem dominio. ut expresse dicit nume-
12 ro 9. Vel responderi potest † prædicta non procedere
quando impedimentum est notorium, quia in impe-
dimento notorio non est necessaria aliqua diligentia,
seu protestatio præsertim, ut a mora excusetur, ita ex-
presse dicit idem Boerius d. decis. 40. nu. 7. Felinus in
d. c. ex transmissa, nume. 1. & 6. post Castren. & Alex.
per eum allegatos, & ibi Paris. nu. 14. Dec. consil. 356.
col. 2. uersic. secundo responderi potest & uersic. seq.
Afflic. decis. 79. num. 3. & decis. 50. nu. 5. & seq. ubi di-
cit, ita fuisse iudicatum, Brun. consil. 45. nu. 4. Franc.

Curt. in apost. ad Alexan. in l. 2. §. quod diximus ff. si
quis cautionibus latissime Ripa. de priuileg. iud. ca. pe-
tus, num. 24. cum duobus seq. ubi post multos Doct.
concludit, communem esse opinionem, probato impe-
dimento præsertim notorio non esse necessariam
probatorem diligentie, & protestationem, quam se-
tentiam sequutus est Paris. dicto consil. 101. numero
95. vol. 1. & clarius consil. 5. nume. 68. volu. 4. Ruinus
consil. 150. nu. 14. cum duobus sequenti. volu. 1. & cōf.
138. num. 4. & 5. & duobus sequen. vol. 5. quem refert,
& sequitur Socinus Iunior consil. 104. nume. 16. volu.
3. dicens istam esse opinionem veriore, æquiorē, &
magis communem. Neuizan. consil. 50. nume. 16. se-
quens decisiones Afflicti supra citatas. His accedunt
Dec. & Cagnol. in l. in omnibus causis ff. de regul. iuris
Rube. in repeti. §. morte. l. non solum, nu. 418. & seq.
ff. de oper. noui nunt. ubi post Bartol. Ange. Paul. de
Castro, Iaso. & Areti. quos refert, dicit, satis esse quod
probetur impedimentum & non esse necessariam pro-
testationem, quia ommissio protestationis non debet
tollere ius partis Crauet. consil. 252. num. 5. concludēs
non esse necessariam protestationem, quando cōstat
de impedimento post Gozadinum consilio 66. nu. 9.
& secundum prædictas conclusiones fuit iudicatum
in dictis causis Casenoue, Ozasci, & Lignasci.

S V M M A R I V M.

- 1 Postiui multipli quis respondere non cogitur.
- 2 Protestationis clausula, reuocando responsiones &c. sal-
uat omne ius, & facit responsionem non dandam haberi
per non data.
- 3 Cathgorica proposito, & hypothetica qua dicatur.
- 4 Decretum disponens responsiones cathgoricas fieri debere,
intelligitur, quando interrogaciones, siue positiones sunt
simplices, & cathgorica, secus si sint duplices, & qua-
lificate.
- 5 Relatum dicitur esse in refferente cum omnibus suis quali-
tatibus.
- 6 Ex negatiua dispositione nulla sequitur affirmatiua, nec su-
mitur argumentum a contrario sensu contra negatiue re-
spondentem numero eodem, quod ampliatur infra nume-
ro 9.
- 7 Argumentum a contrario sensu nunquam sumitur, quando
ita sumendum inducta ad unum finem operarentur con-
trarium, & nume. 11.
- 8 Negans sententiam recte latam non propterea fatetur la-
tam & negans qualitate facti non fatetur factum.
- 9 Excipiens vel replicans, non fatetur intentionem aduersa-
rii etiam si cum qualitate fuit opposita exceptio vel re-
plicatio.
- 10 C. super, de renunti. quomodo intelligatur.
- 12 Negatiua responsio aliter sumitur, si precedat qualita-
tem, aliter uero si precedat uerbum.

DECISIO CLXXVIII.

Responsio quæ dicatur cathgorica, & quæ hypothetica, & an
ex responsione negatiua qualificata resultet implicita affirmati-
ua.

PPONITVR non nunquam
exceptio ratificationis venditio-
nis bonorum feudalium, qua stā-
te excipiunt conuenti, & posses-
sores rei feudalīs aduersus agētes,
dicti fidei nō competere illis vē-
dicationem seu recuperationem,
cum ei qui consensit alienationi
feudi vltior ad illud non deui regressus, vulg. §. præ-
terea, ubi gio. & communiter Doct. in tit. quib. mod.
feud.

Senatus Pedemont.

in 6. Hinc inferi Iaf. in §. item si quis postulante, num. 77. Inst. de actionib. quod ubique confessio, vel responsio est negatiua, siue in civilibus, siue in criminalibus, nunquam ex tali confessione, siue responsione sequi potest sententia. Idem Iaf. in l. licet Imperator, num. 37. ff. de legat. primo, Et supra dicta clare comprobantur ex communi regula, & conclusione, quod qui opponit exceptionem vel replicationem, quæ etiam exceptio dicitur l. 2. §. 1. ff. de except. nihil de intentione aduersarij confiteretur. l. non utiq; ff. de exceptionibus c. exceptionem, de regularis, in 6. text. est in fortioribus terminis in c. venerabilis de exceptionibus glo. communiter recepta in l. si quidem, in verbo, cōtestatione C. de exceptionibus, & est communis opinio legistarum, & canonistarum, vt concludit Socin. in d. c. non utique, Abb. Imol. Felin. Dec. & Paris. in d. c. cum venerabilis, Iaf. in l. de cem numero 46. & seq. ff. de verb. oblig. concludentes, id procedere non solum si simpliciter fuerit negatum, sed etiam si cum qualitate, vt puta negando exceptionem oppositam esse legitimam, non propterea fatetur exceptionem, ita dicunt esse communem opinionem Deci. in d. c. venerabilis, colum. 10. Paris. numero 43. & his ad stipulantur, quæ scribit Specula. in titulo, de positionibus §. 10. numer. 14. in fine, quod facta positione contra aliquem asserendo illum esse debitorem, caute faciet reus si premissa negatione respondeat, ego non deo pure, quia respondendo hoc modo non videtur fateri actoris intentionem d. l. non utique.

Non obstat text. in d. c. super hoc, de renunt. cum alijs similibus in contrarium allegatis, quia multifarie tolli potest. primo quia loquitur & ita a Doctoribus interpretatur procedere in materia probatoria, ad effectum vt is qui negat, admittatur, ad probandum suam exceptionem siue replicationem propositam ad exclusionem intentionis aduersarij, cuius intentio iam erat fundata ut in d. c. super versiculo quam si forte, ideo nimirum si negatiua quæ sui natura est improbabilis, habeat inclusam affirmatiuam, ad hoc ut negans suam exceptionem siue replicationem probare possit, non autem ad effectum ut censeatur aliquid confiteri de intentione aduersarij, alioquin actus agentium operaretur contra eorum intentionem quod lex non admittit. l. non omnis ff. si cert. petat. & inducta ad vnum effectum operarentur, contrarium contra l. legata inutiliter d. ad imend. leg. & l. legata inutiliter de legat. primo ex quibus regulis in similibus terminis Iaso. in d. l. Iulianus num. 13. versiculo secundo bene facit, ff. de condit. indebiti, cōcludit responsionem seu confessionem ab aliquo factam ad vnum effectum non debere operari contrarium effectum, dato quod verba illud innuere videantur. Et sic in casu dicti c. super affirmatiua implicita in negatiua non operatur contrarium effectum negatiue, sed tendit ad eundem finem, & propterea argumentum a contrario sensu facile in eo casu admittitur, & secus est in terminis nostris ubi contrarium effectum operaretur, quo fit ut nullo modo sumi possit dictum argumentum ita notat Purp. loco supra citato, & nisi ita intelligamus, offenderetur regula d. l. non utique & d. c. cum venerabilis, ac communes Doctorum supra relate conclusiones, quod negas sententiam recte latam non censeatur fateri latam, similiter negans exceptionem esse legitimam non fateatur exceptionem, & qui negat se debere pure non videtur fateri se debitorem sub condicione, & Respondenti secundo potest maximam esse differentiam an dicatur credunt non legitime seu sponte ratificasse, vel dicatur credunt non ratificasse sponte vel legitime, & sicam negatiua præcedat qualitatem, an vero verbum vt primo casu, quando negatiua præcedat qualitatem ut si dicatur credo non sponte ratificasse tunc habet

implicitam affirmatiuam, tanquam fateatur se ratificasse licet non sponte. Secundo vero casu quando præcedit verbum non habet implicitam affirmatiuam, tanquam neget actum verbi. l. non ratificasse, & hanc responsionem comprobamus ex doct. Geminiani in c. presentium col. pen. versic. secundo not. de testibus in 6. post glo. in d. §. quod obseruari & Speculat. in tit. de positionibus §. 6. Sed in d. c. super, negatiua præponitur qualitati ut ibi glo. in verbo neget & Innoc. in fi. ideo non mirum si in se affirmatiuam continet, quod multo fortius procedit si aduersarij prædictam responsionem improbat & non acceptabit, quia tunc in ea se fundare non poterit c. ex co de regul. iuris in 6. c. cum olim de censibus Bald. in l. cum præcum col. 1. C. de liberali causa Dec. in d. c. cum venerabilis col. 9. nam sicut ex positione negatiua, quis non potest se fundare Spec. de positionibus §. 8. nu. 1. & ibi Bald. in additionibus col. 3. versic. ponens Guid. Papæ consil. 182. ubi dicit istam esse communem opinionem quam tenet Prac. Pap. de forma exceptio, contra positio. in verbo primo quod est publica vox & fama, versiculo tercio queritur an ex positione negata, ita impugnans responsionem non potest se in ea fundare Perus. in d. c. si nu. 7. de iureiurando in 6. & ita pluries iudicatum fuit in Senatu.

SYMMA RIVM.

- 1 Metus probatur coniecturis & presumptionibus.
- 2 Metus illatus coniunctis sanguine dicitur nobis illatus.
- 3 Seuicia patri s. vel alterius, cui debetur reuerentia probata, non tenet ratificationem.
- 4 Metus præsumitur ex precibus eius, cui debetur reuerentia.
- 5 Metus præsumitur probata enormi lesione ratificantis factum eius, cui debetur reuerentia.
- 6 Lesione enormi data renuntiatio facta patri, non obstante iuramento reuocari debet.
- 7 Ius in speradicatum in contractu ex causa de præterito dicitur considerabile, & probabile.
- 8 Metus, quando dicitur purgari tacito consensu causato lapsu longi temporis a ratificatione.
- 9 Consensus mentalis nec verbo, nec facto demonstratus non accommodatur actibus hominum, nec reddit actus ipsos essentialiter perfectos.
- 10 Tacens in actu, quem non potest impedire præsumitur dissentire, si agatur de eius præiudicio.
- 11 Consensus nihil tam est contrarium quam vis & metus.
- 12 Metus nunquam dicitur purgatus durante eadem causa metus.
- 13 L. fin. C. si maior factus alien. rat. hab. quomodo intelligatur.
- 14 Prescriptio longi temporis non currit contra minorem.
- 15 Prescriptio longi temporis alleganti tria necessario sunt probanda.
- 16 Ratificatio etiam iurata ex defectu consensus in isto errore causato propter assertionem venditoris, seu emptoris non valet.
- 17 Clausula si preces veritate nitantur, etiam locum habet in contractibus.
- 18 Ratificatio limitata limitatum producit effectum.

DECISIO CLXXIX.

Ratificatio expressa, siue tacita alienationis bonorum feudaliū, quando dicitur valida.

ROBATAVR etiam vt plurimum ratificatio ex instrumentis, in quibus filij vel agnati nonnunquam minores expresse ratificant ipsas alienationes bonorum feudaliū cum iuramento renuntiationibus, & alijs clausulis

lis in similibus ratificationibus apponi solitis & consuetis, contra quas ratificationes vidi sapientius a filiis oppositum, quod metu factæ fuissent, & propterea non tenere, nec nocere ipsi filijs toto titulo, de his quæ vi metusue causa gestæ sunt ff. C. & extra, idcirco videndum est qualiter probetur huiusmodi metus, cum certum sit quod metum probari præsumptionibus, & coniecturis, ut late concludit Boeri, decis. 101. Prima igitur vrgens præsumptio metus, illa erit si patri mine, aut verbera illata fuerint cum pars viscerum materno sit filius c. asserere, de præsumptionibus Bal. in reposit. l. 1. col. 6. C. unde vi per text. in l. isti quidem ff. de eo quod met. causa, Soc. conf. 23. numero 12. idem si alijs sanguine coniunctis Bald. in l. 1. C. de ind. vid. toll. vbi ex d. l. isti quidem, notat metum dici alicuius illatum, si coniunctis sanguine inferatur, faciunt quæ scribit Bart. in l. de pupillo §. si quis ipsi prætori, num. 18. ff. de noui op. nunc. & in l. lex Cornelia ff. de iniurijs, & quæ notat Rotta decis. 463. in nouis latissimè Felin. in c. ecclesia S. Mariæ, numer. 99. de constitutioni ubi iniuriæ, damna, verbera, mine illatæ coniunctis sanguine, alijs coniunctis d. cunctur illatæ, plura ad hæc adducit D. Roll. a Vall. consil. 2. num. 62. & seq. nam si coniunctis sanguine metus ea, vel simili causa illatus extitit, vtique timere potuit sibi inferri, hinc fit, vt patris sint aliquid coactæ facere, vel metu ne cogat. l. non iussim, vbi Bald. ff. quod falso tur, auctor. quem refert, & sequitur Dec. consil. 690. num. 10. post Ancharam. & And. licet per eum allegatos, Bart. in l. 2. in 2. lectura, vericulo debetis scire C. de his quæ vi metusue causa fiunt, Paris. consil. 139. num. 17. vol. 4. post Felin. locis ab eo citatis, Areti. consil. 14. col. 12. Quæ patris vel alterius, cui debetur reuerentia scilicet sic probata etiam remotis minis vel verberibus, debet officio iudicis rescindi ratificatio veluti ob nimiam reuerentiam, & iustum metum facta, vt eleganter concludit Rodricus Suares in suis allegationibus c. 24. ubi plenè hanc articulum discuit, post glo. Bartol. & alios per eum citatos, Paris. d. consil. 139. volum. 4. Secundo præsumitur etiam iustus metus si ad preces seu rogum patris vel alterius, cui debetur reuerentia, probetur ratificatio facta, quia quod ad rescissionem alicuius contractus, preces maiorum æquiparantur metui, recte Soci. consil. 263. numero 3. post Innoc. Barro. & Seue. locis citatis Neuzan. consil. 22. num. 22. laf. consil. 133. num. 8. volum. 4. Tertia præsumptio metus resultare potest si probata enormi læsione, quia tunc sola reuerentia paterna, vel alterius cui reuerentia debetur, non probatis minis, seu verberibus, sufficit ad inducendum iustum metum & disconsensum, ita tenent Soc. jun. consil. 47. nu. 34. vol. 3. Dec. in c. causam matrimonij, col. 3. versic. & conclusio supra facta limitatur post Castr. Ancha. Butri. & Cald. per eum allegatos, citans seipsum consil. 86. num. 6. concludens post plures quod data enormi læsione renuntiatione facta patri reuocari debet, etiam non obstante iuramento Soci. d. consil. 263. numero 2. & seq. Ruin. consil. 170. numero 16. & seq. post plures citatos, volum. 1. Soci. jun. consil. 47. numero 31. & seq. volum. 3. Alba. consil. 77. numero 21. post plures Doctores per eum allegatos, affirmans hanc esse communem opinionem, & consil. 59. num. 5. & consil. 100. numero 4. Crau. consil. 11. nu. 12. Cur. jun. consil. 141. num. 11. Grammat. decis. 103. numero 49. & sequen. concludens hoc casu non esse necessarium probare minas vel verbera, Capic. decis. 159. numero 34. Boeri. decis. 100. numer. 18. Didac. in 3. parte rel. c. quamuis, de pact. in 6. §. 4. numero 7. Neuzan. late d. consil. 22. numero 30. Et man. Suar. in suo thesau. recepat. sentent. in verbo metus reuerentialis in versicu. nisi in signis læsio emergat post Viuii loco citato. Quando autem ratificantes enormiter di-

ci possint legi, id facile diiudicare poterunt iudices, nēpe si feudo antiquo mixto, seu ex prouidentia antecessorum ad eos spectante priuarentur, præsertim si nihil ex pretio dictæ venditionis in utilitatem ratificationum verum fuerit, nec prædicta tollentur ex eo, quod obijciatur filios, vel alios dici non posse laesos, cum ius tantum in spe viuente vassallo alienatore habeant, quia respondetur si tale ius esse radicatum ex contractu primæ inuestitura, quo fit, vt spes huiusmodi sit confidabilis, & probabilis, cum sit radicata ex causa de præterito, cui nec consensus domini potest præiudicare text. est expressus in c. 1. in prin. de alien. feud. pater. laf. consil. 23. col. 3. versiculo secundo col. Caud. consil. 119. num. 1. & tribus seq. inter consilia Brun. & numero 14. lo. Crot. consil. 144. numero 41. Bru. consil. 15. numero 7. Soc. consil. 10. numero 27. inter consil. Bru. Chias. consil. 53. num. 34. & seq. Egi. Bos. de principe numero 198. vt in nostris terminis respondet Ruinus consil. 3. num. 2.6. & colum. fin. volum. 1. Areti. consil. 3. circa finem, appositè Purpu. in rep. l. 1. numero 259. C. de pact. post Areti. consil. pen. col. fin. & Curt. consil. 4. in 2. dubio diserte lo. Crot. consil. 213. num. 18. & duobus seq. loquens in materia feudali & concludens ius alteri quesitum re vel spe in possess. sine eius facto tolli & hanc conclusionem sapere meram veritatē à qua discedere esset nephas] faciunt quæ scribit Oldrad. consil. 224. numero 27. & quod dicit Deci. consil. 107. colum. fin. ius, scilicet in spe quesitum ex contractu non posse retractari, & consil. 468. numero 26. Zaf. de feud. alie. col. 18. versic. cū enim Soc. jun. consil. 95. num. 29. & seq. vol. 3. latissime more suo Tiraq. de iure primogenitiū, quest. 40. numero 96. & quest. 43. num. 20. & Crau. in suo libello dissolutionum dubiorum pro genero, col. 62. & tribus sequentijs his conueniunt quæ scribit Iero. Schurf. inrer consilia feudalia consil. 140. numero 27. versiculo secus tamen vbi post Bal. loco citato dicit filium non dici succedere seu acquirere feudum sed retinere faciunt notata in l. ipse C. de donat. & quæ late scribit Ruin. consil. 7. & seq. numero 30. & seq. vol. 1. & Bal. refert & sequitur Afflic. in c. 1. in prin. quest. 20. de prohib. feud. alien per Fed. vbi in versicu. concludo ergo post Lucam de pena loco citato laf. in prælud. feud. num. 84. dicens feudum antiquum acquiri sine inuestitura cum etiam antiqua inuestitura iam sit quesitum Natta consil. 503. numero 7. concludēs feudum concessū & transcat in primo genitis intelligitur etiam de nascituris & ius istis censetur quesitum non solum in personam actionis l. quoties C. de donat. quæ sub mod. sed etiam in dominio rerum est idem repetit consilio seq. numero 3. & consil. 268. numero 8. & seq. affirmat istud ius non posse tolli per Principem de plenitudine potestatis accedit his quæ scribit D. Rolla Valle post alios per eum rel. consil. 41. nu. 15. 21. & 27. uol. 2. post plures per eum citatos quod feudum antiquum non potest fieri nouum in præiudicium eorum qui post mortem vassalli succedunt sunt Iul. Clar. §. feudum quest. 41. vbi dicit communem esse opinionem feudū antiquū ex pacto & prouidentia non posse à vassallo ēt cum cōsēsu domini in præiudicium agnatorum alienatio & propterea ex præmissis pater erroneam esse opinionem Bru. consil. 1. nu. 60. & seq. Affirmat Paris. consil. 1. nu. 1. & aliorum cum sequentiū tenētium Principem posse tollere ius competens ex contractu quando habet dependentiam de futuro & q. agnati veniūt iure successionis non autē iure contractus appositè. Alc. responso 250. nu. 14. & seq. Cels. consil. 26. numer. 28. & seq. concludens agnatum haberem ius in feudo viuente vassallo, nec in cōtrarium urget, q. multa possint cōtingere ex quibus filius non succederet, cum mali euentus non sint expectandi l. inter stipulantem §. sacram.

Senatus Pedemont.

etiam ff. de verb. obligat. vbi Bart. & alij Doct. Verum quia post ratificationem saepe euenit, decem, & plurium annorum tempora labi, quibus lapsis solent conuenti replicare metum purgari tacito consensu postea interueniente lapsu temporis l. 2. 3. & 4. & vbiq; gloss. ac Doct. C. de his quæ vi metu sue causa fiunt. Animaduertendum est, quod ad inducendum consensum tacitum necessum est ab eo qui vim, & metum patitur aliquem actum spontaneum fieri, ex quo huiusmodi tacitus consensus inducatur d. l. 2. vbi Bart. in fin. Imol. in l. quæ dotis, colum. fi. vers. item adde ff. de lu. matrimo. ubi querit, an tacens dicatur consentire, & concludit taciturnitatem, seu patientiam simplici, ter non præiudicare, secus si sit admixta cum actu positivo, Deci. in l. in omnibus causis pro facto, num. 12. ff. de reg. iur. quibus conueniunt, quæ scribit Bald. in l. portuit C. de iure delib. in 6. oppositione, dicens actum exteriori requiri ad declarandum interiorem animi motum, quia quod consensus mentalis, neque verbo neque facto demonstratus non accommodatur actibus hominum, nec reddit actus ipsos essentialiter perfectos, nam taciturnitas sola etiam per longissimum tempus non inducit in hac materia consensum, quinimo habetur pro contradictione, cum communis sit conclusio, quod quod sciens, & tacens in actu quem non poterat impedire præiudicatur dissentire, etiam si sit coniunctus, quando talis coniunctio habet in se reuerentiam, de qua eius præiudicio tractatur, & eo magis si sit probata seu iura illius, cui deberetur reuerentia, ita communiter tenent Doct. et Bart. in l. quæ dotis, numero 22. & 23. ff. de lu. matrimo. vbi Barb. in apostill. post Innoc. in c. causam matrimonij de offic. delega. Alexan. in allegata l. quæ dotis, colum. 9. versu. possunt nihilominus, & versu. secundo modo, las. numero 95. & 104. Sayfell. colum. 6. in fi. Docto. communiter præsertim Deci. in d. c. causam matrimonij, in 3. col. de offic. delega. post Castren. Ancha. Butr. & Cald. per eum allegatos Felin. nu. 3. & 4. & in c. nonne. num. 1. de præsumpt. Alexan. in l. interpositas, colum. 1. versiculo operatur tamen C. de transact. vbi Cur. Jun. num. 13. Alcia. ibi versu. quoties tamen damnosum, Natta in repet. auth. quod sine, questio. 5. C. de testa. Bald. in l. 1. colum. fin. versu. & ego plus dico C. de bon. mater. dicens quod silentium interueniens propter reuerentiam patris potius reputatur contradictio quæ consensus, & Baldum, ac Bart. locis supra citatis refert, & sequitur Afflict. decisi. 58. numero 3. Ruin. consil. 60. numero 54. vol. 3. concludens, scientem, & tacentem in sibi præiudicialibus haberi pro dissentiente, & quod taciturnitas non opereatur consensum manifestissimam ratione patet, quia pro baro metu dicitur probatum quoddam factum, quod est contrarium consensui, quod cui nihil tam contrarium est, quam uis & metus l. nihil consensui ff. de reg. iur. Paris. consil. 53. numero 49. & consil. 58. numero 66. vol. 4. Mutatio autem voluntatis, non præsumitur l. cum hic status §. 1. ff. de donat. inter virum, & vxor. l. eum qui ff. de probation. Hinc infert Corn. consil. 40. litera K. & seq. vol. 2. post Bart. Bald. Angel. & Imol. per cum citatos, metum semel illatum præsumi durare, Gozad. conf. 9. numero 12. quod etiam sentit Bart. in d. l. 2. num. 10. vbi expresse dicit, quod quando ex actu subsequente post metum illatum potest sumi alia præsumptio quæ approbationis actus ea debet sumi potius quæ, quod præsumatur purgatio metus, ergo ad tollendam hanc præsumptionem necesse est probare aut alium consensum expressum, vel saltem aliquem actum spontaneum ex intervallo interuenisse, ex quo nulla alia præsumptio summi possit, quam purgationis metus, quæ per expressum consensum, vel spontaneum aliquem actum superuenientem desumitur ita nominatim notat Deci. in d. l. in omnibus, numero 12.

& 13. ff. de reg. iur. addens hoc sane debere intelligi, & 12 procedere cessante causa metus. quod alias durate eadem causa nunquam dicitur ex subsequenti actu purgatus metus etiam per longissimum tempus. Idem etiam tenet Alex. consil. 98. nu. 8. vol. 3. las. consilio 165. col. 1. vol. 2. Dec. consil. 219. numer. 7. versu. sed his non obstantibus, & num. 10. post Aret. consil. 14. vol. 1. 1. versu. sed restat videre de quarto dubio, vbi late in hac materia metus concludunt, viuentem personam quæ metum intulit, eadem causa, & potentia durante nunquam induci purgationem metus, Idem Dec. consil. 498. n. 15. & seq. latissime Paris. consil. 139. nu. 25. vol. 4. post Bart. in l. 2. C. quod met. cau. Anchara. & Alex. per eum allegatos loquens, quando agitur contra tertium metum non inferentem, & eandem opinionem sequitur consil. 53. col. fi. & consil. 60. nu. 34. vbi in fortioribus terminis loquitur, quando post inducium meti aliquis actus exterior superuenit ad purgandum metum idoneus, quæ eadem causa metus subsistente non censetur purgatus Idem sequitur Rui. consil. 21. num. 28. vol. 4. vbi ait, metum purgatum dici non posse, vbiq; actus ab initio nullus fuit, Soci. Jun. consil. 77. nu. 62. dicens, ratificationem aliquam ex voluntate factam dici non posse durate metus causa, Grat. respon. 71. num. 25. Natta consil. 451. nu. 17. & nu. 20. Roll. a Vall. consil. 2. nu. 87. & consil. 95. nu. 33. Alba consil. 77. num. 14. Crauet. consil. 213. num. 1. circa medium, Idem tenet Boer. decisi. 100. num. 13. vbi plures in hanc sententiam allegat Neuiz. consil. 52. num. 52. & seq.

Nec etiam ex lapsu quinquennij, siue decem annorum post maiorem ætatem censetur purgatus metus ex l. fi. C. si maior fact. alienat. ratam hab. quæ cum non habeat locum d. lex, quando interuenit dolus l. 1. eod. titulo, vel vbi alienatio irrita efficitur alio defectu quæ omissionis decreti, secundum Curt. Jun. consil. 50. & 51. cui in hoc quod de decreto dicitur aduersatur Corn. consil. 36. litera L. vol. 2. dicens Lilla generaliter intelligi de omni defectu, quod etiam sentit Paris. consil. 49. nu. 24. volumi. 1. Igitur prima responsio de dolo tutior est, quam sequitur Rui. consil. 170. num. 29. volumi. 1. Paris. consil. 100. num. 69. & seq. volumi. 1. late Natta consil. 295. col. 1. & 2. pulchre Corne. consil. 207. per totum, vol. 3. vbi in littera f dicit vnum notatu dignum post gloss. Bart. Bald. & Salicet. per eum allegatos, quod qui non habuit notitiam venditionis minus solemniter factæ, ita quod potuit credere illam esse solemniter factam, non censetur tacendo consentire vel ratificare argu. l. is qui putat ff. de acquir. hæred. cum duabus legibus sequentibus.

Quod vero pertinet ad illud, an præscriptum dicatur actioni, seu replicationi quod me. causa, iuxta l. 3. iuncta glo. C. de his quæ vi metu sue causa facta sunt, Responderi potest non posse dici præscriptum spatio l. 14. gi temporis quod cum ea præscriptio temporis non curat contra maiorem ipso iure l. fi. C. in quib. caus. in integr. restit. non est necessaria, vbi cõter Docto. glo. in verbo, minorum, versu. si autem tutos, in l. fi. C. si maior fact. ali. rat. hab. Alex. consil. 101. num. 22. vol. 7. glo. fi. in l. 1. C. si quis igno. rem minor. Balb. late, de præscrip. in prima par. tertiat par. princip. versu. 23. casus, in prin. & co 15. num. 4. Præterea quod allegati præscriptionem l. 1. temporis tria sunt necessaria probanda, titulus habilis ad translationem domini, bona fides, & cõtinuata possessio. c. 1. de præscriptio. lib. 6. & ibi Doct. late Frac. Balb. de præscrip. 3. part. princip. quæst. prima. Cum igitur taciturnitas, & silentium in præiudicialibus potius habeatur pro dissensu, & contradictione, quam consensu, vt supra diximus, absonum est dicere taciturnitate induci tacitum consensum, vulg. l. legata inutiliter ff. de adim. leg. l. non omnis, ff. si cert. petat. cum similibus cum imulatis per Crau. in suo responso pro genero, nu. 460.

Quid

Quid autem dicendum erit si aduersus ratificationem non opponatur exceptio metus, sed ratificatio fuisse factam ea mente, ea consideratione, quod alienatio feudi esset facta ex necessarijs debitis, vel ex causa alia necessaria, seruataque fuisset decretorum dominicali forma, quod cum obseruata non fuerit dicunt inualidam præfatam ratificationem etiam si sit iurata. Ad hoc respondetur, quod præfata ratificatio ea mente facta, tanquam ex defectu consensus, & iusto errore causata ex assertionem venditoris, & emptoris assertionem in instrumento emptionis solemnitates seruatas fuisse non sustinebitur. I. si quis affirmauerit, & l. quod venditor, ff. de dolo. glo. ordinaria in l. 2. in verbo, recte ff. quando de peculio actio annalis fit, quam citat, & sequitur Bart. consil. 90. numero 11. quem refert, & sequitur Dec. consil. 318. numero 4. Paris. consil. 72. numero 59. vol. 1. post Bart. Alex. & Dec. per eum allegatos. Calcan. consil. 17. col. penul. quos refert, & sequitur Crauet. consil. 157. numero 14. Ruin. consil. 137. num. 11. & seq. vol. 3. Alba. consil. 9. nu. 50. ubi firmat istam esse communem opinionem D. Roll. à Vall. post hęc lectus consil. 7. num. 97. vol. 3. J. faciunt, quæ scribit idē Calcan. consil. 19. num. 33. & pluribus sequen. ubi latissime de ratificatione iurata contractus inualidi ratione solemnitatis non obseruatæ, & Dec. consil. 532. nu. 12. vers. quia respondetur, dicit ratificationem videri nullam ex defectu consensus, quia partes non consenserunt, nisi esset seruata forma statuti, & iuramentum non intelligitur defectum consensus supplere, idē sentit Rul. consil. 64. nu. 12. vol. 1. ubi expresse dicit, ratificationem iuratam expresse se referentem ad formam statuti non obseruatam, non nocere, & consil. 137. nu. 9. & seq. vol. 3. post Bart. Bald. Paul. de Cast. Raphael. & Alex. per eum citatos Soci. Iun. consil. 47. nu. 20. & pluribus seq. vol. 3. His conueniunt dicta Decij consil. 475. num. 23. & 29. dicētis, ratificationem laudi inualidi factam sub ea consideratione, quod laudum esset ualidum, non nocere, Paris. consil. 24. n. 156. & seq. volum. 2. & id probat text. in l. si debitor §. si in venditione ff. quib. modis pign. vel hypothe. solui. ex quo expresse notat Bart. quod consensus adhibitus venditioni inualide nō valet, nec nocet, quem sequitur Alex. ibi, Rom. consil. 134. col. 1. vers. an consensus præstitus Negufan. de pignor. in 6. part. in 3. membro, numero 27. Crauet. consil. 192. num. 1. 2. Io. Cro. consil. 120. nu. 18. & seq. Pau. de Castr. consil. 342. nu. 2. versicu. nam nemo Dolent. nu. 22. & col. fi. vers. quarto & ultimo lib. 1. quum refert & sequitur Dec. consil. 110. nu. 9. J. Rolland. à Vall. consil. 2. num. 142. Quibus accedunt, quæ scribit Bru. de forma, & solem. in titu. de poten. & effect. form. & solem. col. 18. versicu. vigesimus effectus. Nam clausulæ, si preces, siue narrata veritate nitantur locum etiam habet in contractibus, quādo narrata respiciunt causam finalem, Bart. in d. consil. 90. n. 8. Dec. d. consil. 350. col. penul. vers. illud videtur procedere, & Calcan. d. consil. 17. supra citato. Limitata enim ceterum ratificatio dummodo seruata fuerit forma decretorum, & ergo limitatus fuit eius effectus l. in agris ff. de acquir. rer. do. l. iubemus C. ad Velleia. Paris. consil. 8. num. 5. & pluribus seq. vol. 1. Si igitur constabit venditionem non obseruatam decretorum dominicali forma, quam ille scilicet Princeps in concessione licentiæ alienandi esse voluit factam fuisse dicitur ipsos contrahentes contrahentes decreto, & licentiæ omnino versatos fuisse in dolo, quod casu ratificatione non validat venditionem, ita concludit Paris. consil. 100. num. 66. & pluribus seq. vol. 1. post Bart. Anchar. Arer. Alex. Rom. & Barbat. per eum citatos, quod magis procedere debet, quando constaret venditionem factam ex aliquo falso credito argum. l. 1. §. hæc verba, versicu. proinde ff. ne vis fiat ei, Dec. consilio 464. nu.

3. & 4. cōcludens cessionem factam ex falsa causa, seu debito non valere. Et præmissis artentis censuit Senat. ratificationem eo modo factam non nocere filijs vendicantibus in prædictis causis Noni, & Ozasici.

SYMMARIUM.

1. Hæres factum defuncti regulariter infringere non potest, quæ tamen regula pluribus modis declaratur, & restringitur, ut infra latissime tractatur.
2. Hæres factum defuncti inualidum, & contra legis, & decreti prohibitionem seruare non tenetur. Quod etiam locum habet, etiam si iuramentum interuenierit eodem num.
3. Contraheus, quando redditur nullus ratione mutue culpæ, tunc poterit nullitas per contrahentem allegari.
4. Venditio, a principio nulla non conualidatur ex eo, quod venditor nunquam contradixerit, vel quod consensus filiorum, aut agnatorum interuenierit.
5. Regula supradicta l. cum a matre C. de rei vendic. locum non habet, quando factum patris tendit ad priuandum filium heredem eo, quod sibi à lege vel providentia antecessorum debeatur.
6. Pater quando presumatur capere sanum consilium pro filijs.
7. Fraus ex magno excessu in alienando presumitur.
8. Pater dilapidans bona fideicommissi subiecta cogitur ante euentum fideicommissi illa restituere filijs.
9. Expensæ cum redditibus ita moderande sunt, ut singulis annis aliquid semper superesse possit, quo creditoribus satisfiat.
10. Mala fides in venditione interuenisse presumitur, in qua non fuerunt seruata seruanda.
11. Regula l. cum a matre C. de rei vend. locum non habet ubi hæres inuentarium conficeret, & esset in feudo ex patre, & providentia.

DECISIO CLXXX.

Regula l. cum a matre C. de rei vendic. quomodo intelligatur, & restringatur.

OLET postremo aduersus agentes adduci dispositio l. cum a matre C. de rei vendic. quod scilicet velut alienantis hæredes eius facti infringere, & alienationem reuocare non possunt Curt. Sen. d. consil. penul. col. 5. circa fin. cum pluribus similibus Cuius dicti ea potest esse ratio quod factum eius quis infringere non possit ex auius persona commodum cōsequitur Lex qua persona ff. de reg. iur. cui addi alia potest, quia qui succedit alteri videtur habere ratum factum quod defunctus suo nomine fecerat l. solutum §. solutum & ibi Bar. in pr. not. ff. de pigno. act. J. Ad quam exceptionem elidendam multatim responderi potest. Primo regulam d. l. cum a matre non procedere, quādo factum defuncti esset inualidum, & contra legis, ac decreti prohibitionem, quo casu hæres nō teneretur illud seruare, ita respondet Socinus consil. 29. numero 7. volu. 1. consil. 79. num. 34. & 47. volu. 4. Socinus Iun. consil. 77. nu. 134. Crauet. consil. 200. num. 5. 6. & seq. Grammat. decil. 93. num. 7. & seq. post Iliern. Bald. Socin. & Compo. per eum allegatos faciunt quæ in simili casu scribit Roll. à Valle consil. 2. num. 143. & seq. Neuiza. consil. 9. nu. 10. & Aicia. respon. 162. nu. 4. Cassan. in consuetu. Burg. rubr. 3. §. 8. in verbo, ne prent la possession, nu. 12. post Alua. & Afflict. in locis per eum relatis, & per text. quem allegat in c. i. vassallus, de alienat. pater. frudi. Imo stante nullitate dictæ venditionis factæ contra formam iuris, & decreto

rum

rum ipsemet alienans feudum, præsertim quando alie
 2 natio est nulla favore alterius, vt in materia nostra
 posset venire contra factum pro prium, & reuocare
 non obstante iuramento Barto. in l. post mortem, in
 princ. vbi Alex. in apost. ff. de adoptionib. quos in ter
 minis alienationis rerum feudalium refert & sequitur
 Afflic. sin. consil. regn. incipi. constitutionem Diue
 memorie nu. 2. & j. decif. 335. num. 11. post Innocent.
 & Abb. in c. consil. de electione, Felinum in c. 2. nume.
 9. de exceptionib. Alex. consil. 123. numer. 5. volu. 1. &
 consil. 109. numero 2. & seq. vol. 4. vbi respondet ad re
 gulam. l. vendicantem ff. de euictionib. & consil. 22. nu.
 4. vol. 6. Calcaneus consil. 125. nu. 5. Deci. consil. 185. nu.
 9. & consil. 445. num. 29. & 56. post Bald. & Alexan. per
 eum relatos Iafin. l. si donatione, num. 7. C. de collat.
 & consil. 87. col. 2. lib. 1. Rub. consil. 84. nu. 7. in fine. Natta
 consil. 289. nu. 6. post Barto. Bald. Feder. de Senis, & Ca
 nonitas. per eum allegatos. Sigismund. Neapol. consil.
 110. numero 3. & consilio 10. numero 24. Gramma.
 d. decif. 93. numr. 3. & seq. accedunt qb. Bal. & Salic.
 in l. parte C. de libera. ca. Federi. de sen. consil. 172. His
 conueniunt dicta Baldi in l. acceptam, col. penult. C. de
 3 vsuris, & quod quando contractus redditur nullus ratio
 ne culpe mutue, vt in casu nostro potest tunc per con
 trahentem allegari nullitas, & in l. 2. in 3. notabili C. si
 aduersus rem iudicatam, vbi nominatim scribit patrē
 posse venire cōtra factum suum, tam agēdo, quā re
 plicādo de nullitate, quia factum, quod est nullū nun
 quam parit reo defensionem, facit textus iuncta glos.
 in §. 1. in verbo, interdicta. Inst. quib. alienare licet vel
 nō. & quod dicit Ange. d. consil. 94. col. fi. versiculo ad
 4 quartum, Campez. de dote, in 4. par. quest. 20. & da
 ta nullitate vēditionis a principio etiam quod vēditor
 nūquam cōtradixerit, nō propterea validatur vendi
 tio. c. quod ab initio, de reg. iuris in 6. & argum. nota
 torum per Iaf. consil. 44. nu. 4. vers. nec dicat, vol. 1. er
 go multo magis filij, & agnati etiam hæredes. Afflic.
 in d. §. Titius, colu. 3. numero 15. & 16. post Iacob. de
 Beluio ibi, argum. l. veteres C. de contrahen. & com
 mit. stipul. & Crau. consil. 200. col. pen. post Paul. de Ca
 stro per eum allegatum, etiam si filij cōsensissent Bar.
 & Alex. in l. si debitor §. si in vēditione, per illum tex
 tum ff. quib. mod. pign. vel hypotheca soluitur. Brun.
 consil. 36. num. 2. quem refert, & sequitur Roll. a Valle,
 consil. 2. nu. 142. & seq. Si igitur vēditio fuit inualida, vti
 facta nō seruatis seruādis, ergo cōtrauenire potest etiā
 si agētes essent hæredes sine inuētorio, cum & ipse pa
 ter cōtrahens potuisset, multo magis si factū fuerit in
 uentarium. Et post hæc scripta habui in hac materia
 ex archiuo Serenis. Ducis & Domini mei respōsum
 doctissimi viri Christophori à Castellione sua grāte
 Iuriscōsultorum facile Principis a tribus alijs Iur. cōf.
 Placētinis comprobatur & subscriptam in causa Ca
 stri Planiciarium cuius respōsi verba sequuntur prout
 infra. Cōdēscēdo ad vltimum vbi illud facit dubium
 quoniam & si emptor fuerit scies sibi nihilominus p
 uidit per stipulationem de euictione ex quo videtur
 nata actio nedum cōtra vēditorem sed & eius fideiuf
 sorem C. de euictio. si fundū scies & in libello feudo
 rum de inuestitura de re. alie. fac. & no. glos. de feudo.
 dato in vicem legis commiss. c. ii. & si quis dicat iura il
 la loqui in vēditione vel in inuestitura per dominum
 facta de re aliena quæ alienatio nō est legibus interdi
 cta, imo nominatim cōcessa cum rem alienam vēde
 re licet 25. Quoniam si ergo valet principalem. i. vēdi
 tio tener, & de euict. cōcessoria stipulatio nempe & id
 facit quilibet soluit dicēs idem videri, & si lex alie
 nationi resistit tūc etenim licet quis cōtra iura merca
 tur quamuis scies fuerit tamē si sibi per stipulationem
 de euictione puidit Accur. C. de agri. & celi. in l. quē
 admodum scribit in gl. Reddit ad primum circa hūc

validam cēseri illam stipulationem, præterea quāuis
 res sit alienari prohibita saltem prōptio videtur Nata
 pro euicti. actio. argum. c. communia de lega. l. si. vlti
 mo Caterum reor oppositum & est communis opi
 nio glos. & Doct. omnes in d. l. imperialem in prin. in
 glo. quasi dicatur vbi tenet per expremum q̄ emptor
 malefidei etiā nō reperit pretium licet sibi de euictio
 solemniter sit cautum cum cōtra legem illam impe
 rialē, & ceteras preallegatas emptori sciētī fuerit cau
 tum & pro solutione ad allegata in aduersum glos. &
 Docto. distinguūt vt supra exiit domini scilicet fiat
 ne vēditio feudum aut præter legem & tūc quia va
 let principale valent oēs stipulationes etiam de euict.
 in eo fēte, vt d. l. si fundum & C. cōmunia vtriusque
 iud. si fratres & dictis tit. de inuest. de re aliena. facta
 2. tit. de seu. inuicem leg. commiss. fac. cum si. & c. si cō
 tra legem mercatus est. id feudum emit a vasallo sine
 cōsensu domini, aut alicuius agnati mortuo illo vasal
 lo succeduri tunc cum ipsa alienatio per legem est in
 terdicta nedum propter subditorum commoda sedet
 ex vtilitate publica, vt d. l. imperialem in princ. ibi re
 publice & ibi regni vtilitas incorrupta pēssitat & in
 fra ibi subdit & honor imperij & nostrę felicitis expēdi
 cit, implens eum innuebatur & d. l. 1. de prohib. alie. p
 Lota. in litera ibi similiter reipub. bonum statum ac
 imperij dignitatem priuatorum commodis antepo
 ne & post immediatē sequitur & perniciōsam pestem
 reipub. nō mediocriter detrimētū inferent refecate pro
 posuimus res. subdit etiam quod vires imperij maxi
 me attentuatas cognouimus dum proceres nostri mili
 tes suos &c. & est communis omnium opinio qd fa
 uore publico phibita extitit illa alienatio merito nec
 valet illa præsertim de euictione stipulatio quod for
 te ideo agit illa glo. l. imperialem ut aliquid sustineat
 emptor sciens de tali contractu illicito iacturam & pe
 nam sicut & notatus etiā plus patitur cū officio amir
 tat, & manum cum infamē nota. vt ibi sequitur §. cri
 ba verō &c. Præterea cōfirmat illa vulgaris regula quā
 cum lex aliquid prohibet prohibetur, & quicquid ex
 eo sequitur, & ideo nō valet penalis stipulatio seu ali
 ter pro cautela contractus interueniens vt de euictio
 ne quotiens lex prohibet ipsum principale scđum
 quod solent glo. vbiq; scribere de accessoria stipulatio
 ne seu aliter accēdere cōventioni a lege prohibite, vt
 ff. de verb. oblig. generaliter & l. stipulatio ista §. alte
 ri &c. Propterea reprobant docti oēs glo. illā de qua
 in l. quemadmodum nec aliquid facit in contrarium
 illa lex si. communia de legatis quamquam enim res
 in aliquem euentum subiaccat restitutioni lex tamen
 nō resistit alienationi illius rei imo illo euentu pēdere
 communis est opinio q̄ hæres potest talem rem alie
 nare & valet scđum communem opinionē aliena
 tio illa medio tempore et si conditio eueniēte cum
 vltima volūtas plerūq; habeatur p lege resoluta alie
 nationis effectum ipso iure trāserēdo dominij ab em
 ptore in legatarium regulariter q̄ fallit quādoq; vt in
 casibus de quibus in auth. res quę C. communia de le
 gat. vbi nō resolutur alienatio nec dominium in eū
 tum cōditionis imo durat alienatio irreuocabiler fa
 uore dotis & similium. Idcirco habet talis emptor cō
 tra vēditorem regressum sed nō agit ex stipulatione
 quā rem emit ea lege & cōsensit resolutioni fiendę vt
 d. l. lex veltigali fundo & de in diem adiect. l. 3. §. sed
 marcellus ff. locati. si quis domum §. sed id subiungi
 potest cum si. nō igitur hic Illustri. dominus Sabau
 diæ Comes veluti succesor in dyle recordationis Il
 lustri. D. Amedei tunc Comitibus in aliquo renebur
 nomine euictionis præsertim cum vt dixi vasallus nō
 videtur causam emptoribus dedisse nisi & de suo iure
 finituro eius morte absq; liberis cōtingente quo suf
 ficit vēditorem superstitisse q̄ asseruit ex vēditione
 scilicet

scilicet tale ut fertur ius habuisse argumentum c. creditor. cuncti. py. nō de. d. l. si quis domum cum sim. nec nocet q. Doct. sententia. & gloss. in dicto §. rursus ubi innuunt secundum id ad q. se referant, videlicet q. hares in hereditate vasalli tenet suo successori particulari, de euictione si stipulando euictionem prouidit sibi illud enim procedit quando non simpliciter stipulatus est de euictione q. nominatim & expresse. f. facta resolutione per mortem vasalli morientis sine hærede secus quando simpliciter ut hic stipularetur euicti nomine quoniam in d. b. trahitur ad naturā concessionis factæ & fo. et satis q. esset talis uti requirit ex naturam principalis transationis & consequenter non contradicit prædictis quamuis iura illa ad que se refert gl. prædicti loquantur in alia materia. f. de inuestitura facta de re profrus aliena uti protinus sua & consequenter cum nullatenus presterit q. conuenit euictione secuta actio competit ut ibi gloss. distinguit hic autem rem alienatam nemo euincitimo totum emptor consequitur q. a principio sibi vendebatur. f. vnde dominij alienatis q. morte finiebatur. Amplius & illud notemus q. etsi fauore alicuius priuati verbi gratia minoris 25. annis interdicitur alienatio rei suæ immobilis facta per tutorem, vel cum ipsius autoritate per minorem absque causam ac decreto i. sublequitur de euictione stipulatio fideiussores cum pignori bus seu hypothecis dato multum interesse illa promissio fiat ab ipso prohibito vel altero pro eo, nam si ab eo inefficax est omnino nec tenetur fideiussores nec pignora data pro eo alioquin prohiberetur concederetur per obliquum arg. ad hoc optimum illa vulgaris lex cum lex & q. ibi no. per Bar. ff. de fideiussores. si vero alter etiam eius tutor vel curator proprio nomine promisit de euictione dato cū pignore fideiussores, & tunc tam pro principali quam fideiussores committitur actio de euictione arg. C. de p. d. i. minoris & si is & q. legit & recolligitur in d. l. cum lex multo ergo minus hic tenetur facta promissio de euictione. §. Secundo potest responderi q. regulam l. cum a matre nō procedere, quādo factum patris tendit ad priuandum filium hærede eo, quod sibi deberetur a lege, vel ex prouidentia antecessorum non ex facto defuncti, ita nominatim in terminis nostris decidit glo. communiter recepta, in titulo, de success. feudi. §. hoc quoq. in verbo, inuestiri, quam sequitur ibi Bald. numero 5. 6. & seq. Paul. de Castro consilio 445. versiculo circa finem, vol. 2. A. fili. in d. §. Titius, colum. 1. in fine, lafon consil. 7. col. 5. versicu. quarto adhuc, & consil. 56 col. 5. & 6. ac consil. 64. col. 3. versiculo nec obstat, vol. 3. vbi dicit, illam gloss. esse ordinariam, idem etiam dicit, & tenet in consil. 163. colum. iiii. versicu. adhuc tripliciter, lib. 4. Dec. consil. 78. numero 5. & sequen. Natta consil. 470. numero 16. & seq. post Bal. Innocen. Aluarot. Abb. & Paul. de Castro in locis per eum citatis, Bal. in l. si pater, col. 2. versiculo tertio oppono. C. de inoffic. donat. quem refert & sequitur Salust. inter consilia Pauli de Castro consil. 199. in principio vol. 2. secundum impressionem Papientem, cui se subscribit Aib. Siculus, Paris. d. consil. 65. numero 52. vol. 3. Neuza. dicto consil. 9. nume. 10. post Ifern. Paul. de Castro & Curt. Seni. locis citatis, Grammat. d. decis. 93. nume. 9. & 12. Hinc fit, q. si feudum de quo agitur fuerit antiquum mixtum, vel ex pacto, & prouidentia, & acquisitione Principis, & antecessorum, præteniaq. venditio a vasallo facta tēdit ad priuandum filios, vel agnatos feudo antiquo, mixto vel ex pacto, & prouidentia antecessorum ad eos spectante, venditioni stare non tenetur. Et ex hac responsione tollitur id quo i. dici solet q. patrem presumi capere sanum consilium pro filiis, ut concludit Socin. d. consil. 263. nu. 5. laf. consil. 133. col. antep. versu. & propterea Pau. de Castro, & in consil. 56. col. 6. vol. 3.

7 Bald. consil. 215. col. 2. vol. 2. † Ex magno enim excessu in alienando, id quod alijs est restituendum præsertim filiis, præsumitur fraus l. omnes §. Lucius ff. de his que in fraud. credito. Bart. in l. post contractum, versic. prima præsumptio. ff. de donatio. Deci. consil. 659. textus apposite conuenit ijs in l. Imperator, iuncta glo. in verbo, in fraud. ff. ad Trebel. ubi † pater, qui tenetur hereditatem defuncti restituere filio, si alienet, vel consummat aliqua ex bonis fideicommissio subiectis præsumitur in fraudem facere. Et propterea potest cogi ante euentum conditionis restituere, & hanc expositionē illius glossæ in d. l. Imperator, dicit communem esse Areti. consil. 72. col. 4. in §. dubio, versic. si enim auferatur. Idem dicendum in feudo, quod pater tenetur ex natura feudi restituere post eius mortē filio, ut inquit Ifern. in titulo, de alien. seu. pater. §. & si libellus, col. 3. & in tit. an agnatus, vel filius, col. pen. in fine, versic. pater habens, & col. fin. dicens † patrem uasallum sic debere moderari expensas cum redditibus, ut singulis annis aliquid super sit, quo possit creditoribus suis satisfacere, non autem omnes redditus expendere. His etiam accedunt. que scribit Alex. consil. 57. numero 2. vol. 5. quod ex confessione magnæ quantitatis pecuniæ receptæ per patrem, præsumatur talis confessio in fraudem filiorum facta. Sigifmond. consil. 1. numero 16. loquens in terminis restitutionis feudi, & consil. 46. numero 24. post glo. Bart. & Castr. in l. 2. C. de donat. 10 Item † fraus, & mala fides tam in venditore quam in emptore præsumitur, ut sepe dictum est ex eo, quod fuit facta emptio, & venditio nō seruatis seruandis d. l. 1. vbi gl. & communiter Doctores. C. de fide instrum. & iure hacten. fiscal. lib. 10. facit regula c. qui contra, de reg. iur. in 6. glo. in l. quemadmodum C. de agricul. & censit. lib. 11. Calcanæus d. consil. 25. nume. 13. dicens, emmentem, seu vendentem rem non seruata forma statutorum, esse dolosum, quibus addo Grammat. decis. 79. numero 6. & pluribus sequen.

Tertio responderetur, regulam d. l. cum a matre, nō † procedere, vbi hæres conuinceret inuentarium, & feudum esset mixtum, seu ex pacto, & prouidentia, Ifern. in tit. qui successore. tenean. in fine, & in tit. an agnatus, vel filius, versicu. vbi vero, Bald. in l. qui se patris, colum. 6. C. vnde lib. Alexand. consilio 19. numero 10. & sequen. volum. 5. & consil. 28. numero 17. & 18. in consilio 29. numero 17. & 18. cod. lib. 5. Dec. consilio 185. numero 1. & 4. vbi dicit, ita concludit omnes Doctores, quem refert, & sequitur Iul. Clar. lib. 4. sentent. iur. §. feudum quarto. 42. versic. successore quæro, vbi etiam ita tenet in feudo hereditario mixto, idem l. Deci. consilio 208. numero 9. consilio 445. nume. 56. & consilio 468. numero 29. Curt. Iun. de feud. fol. 50. colum. 3. Iacob. a S. Georgio in verbo, & cum pacto de non alienando, numero 43. & in l. fin. in principio, numero 7. C. de iure delib. laf. consil. 56 colum. 6. volum. 3. & consilio 136. colum. pen. volum. 4. Ruin. consilio 38. numero 21. & consilio 154. numero 11. lib. 1. Idem laf. in d. consilio 7. colum. 3. versiculo quinto facit, & colum. 5. versiculo quarto adhuc, ac colum. 7. versiculo nec obstat si diceretur, lib. 2. ac consilio 163. colum. fin. versiculo ad hoc tripliciter lib. 4. A. fili. in prælad. feud. numero 69. col. 28. & de successione feudi. §. hoc quoq. col. u. 1. & 15. vbi etiam loquitur in feudo mixto, & in tit. an agnatus, vel filius, numero 4. & de Capit. qui cur. vend. §. filius, ac decis. 112. numero 1. & 2. & in d. §. Titius colum. 1. in fine, Parisi. consilio 10. numero 6. & seq. volum. 1. loquens etiam in feudo mixto, citans plures Doctores & consilio 65. numero 48. 52. & seq. vol. 3. Brun. consil. 18. numero 16. Zaf. de succ. feud. col. 4. Sylua consilio 15 nu. 36. Grammat. d. decis. 93. num. 10. & sic iudicatum exitur in prædictis controuersijs.

E c S V M.

S Y M M A R I V M.

- 1 Solemnitates in confessione inuentarij quæ requirantur, remissæ.
- 2 Inuentarij in confessione creditores certi, vel qui de facili certificari possunt nominatim sunt citandi.
- 3 Creditoris appellatione venit etiam creditor sub conditione intelligi, vt nu. 6. & 7.
- 4 Actio de euictione ante sententiam, & realem euictionem rei, ad quam agitur, nata non dicitur.
- 5 Actio de euictione, & ad pretij recuperationem regulariter non datur lite mota, sed solum ad defendendum, vel cauendum, aut liberandum.
- 7 Emptor ante euictionem sequutam non dicitur verus & certus creditor.
- 8 Inuentarij in confessione legatarios & creditores citandos esse, de quibus legatarijs, & creditoribus intelligatur, & nume. 9.
- 9 Dicitio si vero, aduersatur præcedentibus in iure, & factis.
- 10 Inuentarij in confessione creditores, & legatarios absentes necessario non esse citandos, & quid tunc faciendum.
- 11 Pro inuentario, præsumitur, præsertim si decretum interuenit.
- 12 Alibi opinio, siue illatio in confi. 76. in fine reprobatur.
- 13 Inuentarij confessio quid operetur in utilitatem heredis.
- 14 Feudum mixtum, vel ex pacto, & providentia alienatum recuperari potest a successore hærede cum inuentario, etiã si reneatur de euictione et hereditas alienantis fuerit soluendo.
- 15 Feudum a defuncto non legitime alienatum, possunt filij uel agnati vindicare, etiam si hæreditatem defuncti adierint absque confessione inuentarij.
- 16 In feudo ex pacto, & providentia consequendo non est necessaria filio, & hæredi inuentarij confessio.
- 17 Hæres coactus adire hæreditatem neq; commodum, neq; incommodum sentire debet de hæreditate.
- 18 Filius ob non confectum inuentarium non priuatur legitima, neq; etiam trebellianica, multo minus etiam feudo ex pacto, & providentia.
- 19 Hæres contra factum defuncti illegitimum venire potest.
- 20 Vassalli, filijs suis, vel agnatis in feudo antiquo ex pacto, & providentia prauadicare non possunt.
- 21 Librorum appellatione veniunt omnes descendentes in infinitum.
- 22 Filius hæres non conficiens inuentarium repellitur a venditione rei aduentitiæ a patre alienata, & istud quomodo intelligatur, ibidem.

DECISIO CLXXXI.

Emptor feudi ante sequutam euictionem non dicitur proprie creditor, & propterea citandus non est in confessione inuentarij a filio, seu agnato feudi reuocare volente, minusq; etiam creditores & legatarij absentes a ciuitate citandi sunt in confessione inuentarij. Et feudum ex pacto, & providentia, siue mixtum vindicari potest a filijs, siue agnatis, etiam si sint hæredes, sine beneficio legis & inuentarij.

VONIAM præcedenti decisione scriptum legitur, inuētarij confessionem tollere exceptionem competentem ex dispositione l. cum a matre C. de rei vendi. & alii quando contra inuentarium fuit oppositum, obseruat non fuisse solemnitates a iure requisitas, & de quibus in l. fin. C. de iure delibrandi, in authentici de hæred. & falcid. §. fiat autem inuentarium, per Bal. conf. 147. vol. 4. & conf. 63. vol. 3. ubi dicit seruandam esse consuetudinem Ange. in l. 1. §. hæc autem stipulatio ff. si cui plus quam per legem falcidiam, lason post Bartol. in dicta l. finali, in principio, nume. 3. & sequen. C. de iure delib. Dec. conf. 63. nu. 7. & seq. Guid. Pap. quest. 571. Cagn. in repet. l. si quis maior nu. 210. C. de transact. præsertim quod emptor feudi, qui feudo euicto poterat agere de euictione contra hæredem, non fuerat ad confessionem inuentarij citatus, & propterea ei nocere nõ debeat, Idcirco cõgruum esse visum fuit,

aliqua de questione hac tractare, Et primo aspectu dicendum videbatur, emptorem feudi, conuentum debuisse citari d. §. fiat igitur inuentarium, iuncta glossa in verbo, fideicommissarios, in auth. de hæred. & falcid. Bar. in d. l. fin. §. cum igitur, nu. 3. & ibi lason in princip. nu. 3. versu, quinto requiritur, Dec. conf. 251. numero 5. Maran. de ord. iudici. in 6. par. in titulo, de citatione, nu. 98. concludentes post alios per eos respectiue allegatos, & creditores certos, vel q. de facili certificari possunt nominatim esse citandos. At emptor feudi conuentus potest lite contestata dici creditor venditoris, cum possit contra eum agere l. vtq; iuncta glo. magna ff. de rei vend. per rex. in l. emptorem, ubi etiam glossa quam sequitur Bar. ff. de actio. empti. l. habere licere a contrario sensu, ff. de euictio. l. si post perfectam C. de euict. aut saltem sub conditione in casum subsequente sententiæ, & euictionis. Ergo erat citandus, & nõ creditor sub conditione etiam venit appellatione creditoris l. is cui. ff. de actio. & oblig. l. creditores ff. de verbo. signifi. l. in quantitate §. magna ff. ad l. falcid. §. ex conditionali, Instit. de verbo. oblig. Si igitur non fuerit citatus, dicitur inuentarij ei non nocere, quo fit vt proinde hæres agens sit habendus, ac si inuentarium non fecisset. Prædictis tamen non mouētibz conclusum extitit, inuentarium subsistere, & necessario non fuisse personaliter citandus huiusmodi emptorem feudi conuentum, cũ nõ possit proprie dici creditor certus prætextu dictæ fureur euictionis, & quia ante sententiam, & realem euictionem rei ad quam agitur, non dicitur nata actio de euictione l. si seruus, in prin. iuncta gl. in verbo, abesset, & ibi Bar. Albe. & Paul. de Cast. ff. de actio. empti. l. euicta §. duplæ l. minor. 25. annis, in fine principij l. si seruus l. habere licere, ubi Ange. in primo notabil. ff. de euictionibz l. qui rem C. eodem titulo, Imo. in l. si fundum per fideicommissum, in fi. princip. ff. de legatis primo, Alex. conf. 4. nu. 1. & seq. volu. 3. & conf. 119. n. 33. vol. 6. Cepol. caut. 71. lason in l. quoties, nu. 48. C. de rei vendic. Benedictus Capra in suis regu. com. c. 87. nu. 202. & 214. Non obstant in contrarium adducta, quia nõ dicunt, quod lite mota, siue cõtestata, emptori competat aliqua actio, præsertim de euictione ante sententiam, cum expresse iure tantum sit, & lite mota regulariter nõ dari ad pretij recuperationem, nec de euictione actionem, sed solum ad defendendum, vel cauendum, aut liberandum l. si plus §. mota ff. de euictio. d. l. qui rem, & l. siue in libertatē, & l. si post perfectam, & vbiq; gl. C. de euictio. per Benedict. Capra dicto c. 87. n. 202. & sequen. quibz addo Paul. de Cast. conf. 207. nu. 4. vol. 1. secundum impressionē Papiensem, prolata vero sententia agi nõ potest de euictione, nisi in casibus fallentiarum cumulararū per Capram loco supra citato, actione autem ex empto agi nõ poterit, re nõ euicta, propter qualitatē non patefactam, dicta l. si seruus, ubi Bar. ceteriq; Docto. ff. de actioni empti, cũ igitur nulla competat emptori actio persequutoria eius, quod eidem debetur, nõ potest dici creditor verus, ita quod esset necessario citandus ad dicti inuentarij confessionem. Nec vñ obstat quod possit dici emptorem esse creditorem sub conditione, scilicet in casum euictionis & creditores sub conditione etiam venire appellatione creditorum dicta l. creditores ff. de verborum significatione, & quia illud procedit, quando conditio esset certa, secus si incerta, ita intelligūt Docto. & præsertim Cep. nu. 10. & seq. & Ale. ibi, at conditio euictionis est incerta propter dubiū euentum litis, & quæ non est uerus, & certus creditor, ita nominatim tenet Neguz. de pignor. in quarta par. 5. part. princip. nu. 26. post Baldū, & Alexandrū in l. ex prædictis C. de euictio. quibz accedit Ripa in l. qui Romę §. duo fratres, nu. 51. & 52. ff. de verbo. obliga. concludens debitorem sub conditione non dici debitorem, de

de quo vide Decium in l. prima num. 29. & in repetiti.
nu. 19. ff. si certum petatur, & ibi Rip. num. 101. & seq.
Curnus lunior numero 72. & seq. concludentes com
munem esse cum Bart. ibi, qui tenet creditorem cōdi
tionalem nō proprie dici creditorem, ideo necessario
non debuisse citari p̄sentem si tempore confectiois
inuētarij huiusmodi creditor erat absēsa loco, in quo
fiebāt inuentarium, commodeq; euocari nō posset,
8 t̄ quia iura, quæ requirunt citationem legatariorum,
seu creditorum loquuntur de legatarijs, & creditori
bus existentibus in loco in quo fit inuentarium, secus
vero si absunt, ita nominatim dicit textus in authenti.
de heredib. & falcid. dicto §. si fiat inuentarium,
versū. quantūcūq; in eadem ciuitate sint constituti, &
in auth. sed cū testator. C. ad l. falcid. j. Ergo si in ciuitate
non autem constituti, necessario non sunt vocandi, &
9 id clarius probatur in §. si vero absunt, t̄ quæ clausula
aduersatur p̄cedentibus in iure, & factō, vt in dicta
authenti. de hered. & falcid. in pluribus §. incip. Si vero,
& in l. si cum filiusfamilias, in principio, versū. si vero
fi. de donationibus, Socinus consil. 52. num. 6. volu
mine tercio, Dec. consil. 322. nu. 1. post Bartolū, & An
gelum per eum citatos, sicut ergo aduersantur p̄ce
dentibus in factō cum loquantur p̄cedentia de lega
tarijs, seu creditoribus p̄sentibus, & dictus §. si vero
absunt loquatur de absentibus, sic etiam aduersantur
in iure, videlicet, sicut in p̄cedentibus statuit euocā
dos esse legatarios, & creditores constitutos in ciuitate,
ita in dicto §. si vero absunt. caueatur creditores ab
sentes a ciuitate non esse necessario vocandos, & ita il
lum §. si vero absunt ad hoc expresse notant Angelus
in l. finali, in principio, colum. 4. C. de iure deliberan
di, quem ibi refert, & sequitur Corneus num. 33. versū.
10 si autem creditores, nominatim dicentes, quod t̄ ubi
creditor, vel legatarij sunt absentes a ciuitate, in qua
fit inuentarium, nō sunt necessario requirendi, seu vo
candi, sed loco illorum de iure communi sunt adhi
bendi tres testes diuites, fide digni, & optimæ opinio
nis idem videtur sentire Bart. consil. 154. n. 1. & ita alias
iudicauit Segarus, in causa inter magnificum Thesau
rarium Rasmam & Stephanum Viglierum Vercellē
11 ses, t̄ pro quo inuentario, attento, p̄sentem decreto
p̄sumitur, vt late tenet Alc. de p̄sumption. reg. 3.
p̄sumptione 20 arg. notatorū in l. h. C. arbit. nute.
Bald. consil. 4. in fine, vol. 2. la. in l. pacta nouissima nu.
5. & 6. C. de pactis Dec. consil. 222. n. 9. & consil. 209. col.
1. Alex. consil. 25 n. 5. lib. 1. quos refert, & sequit̄ Corta
in memor. incipien. decreti maioris, Natta consil. 162.
nu. 19. la. consil. 55. in princ. lib. 1. ita q̄ qui dicit plura
esse bona in hereditate, quā sint scripta in inuentario
probare debet iuxta glo. ordinariā in l. cum de lege ff.
de probat. quā ad hoc refert, & sequitur Alex. in rub.
de no. op. nunc. col. antepen. la. post Bart. & Cast. in l.
scimus §. licentia nu. 1. & Corn. nu. 1. C. de iure delib.
Rip. in l. si constante, nu. 16. ff. solu. matr. ex quorū di
ctis tolluntur ea, quæ ad intellectū d. glo. adducuntur,
videlicet, quod loquatur in reo & quādo est causa de
fensionis, cum p̄sumptio pro inuentario habeat lo
cum, tā in actore quā in reo, & ex hac p̄sumptio
12 ne reluctantē ex inuentario t̄ redditur erronea illatio,
Albē in cōf. 76. in fine. vbi p̄supponere videtur, tria
esse a filio vendicantē feudum verificanda, videlicet,
quod sit hāres, & inuentarium fecerit, nullumq; com
modum sentiat ex hereditate. nam primū habet con
tra se communē opinionem, vt demonstrauimus su
pra decis. 161. & seq. ex qua communi opinione tolli
tur secundum requisitū de inuentario conficiendo
quod etiam remouetur ex sequenti responsione; quæ
aduersus tertium requisitū datur, videlicet ex regu
la l. 2. ff. de probat. Item ex glo. in l. cum de lege, eod.
titu. & ex tex. expresse in d. l. scimus §. licentia, C. de iu

re delib. vbi onus probandi maiorem esse in heredita
te substantiam, quā hāres in inuentario scripserit, ad
creditores legatarios, & fideicommissarios, non autē
13 ad hēres pertinere nominatim cautum est, t̄ nā in
uentarij confectō duo inter alia principaliter operat̄,
scilicet conseruationem iuris hāredi ex propria perso
na spectantis d. l. scimus §. in cōputatione, in fine, De
ci & cōiter Doct. in l. debitori C. de pactis. Secūdo, vt
hāres non conueniatur vltra vires hereditarias §. et si
p̄saram d. l. scimus, vbi communiter Doctores locis
supra citatis, & ipsemet Alba consilio supra allegato.
14 Hinc fit, t̄ vt dato etiam, quod hereditas vassalli alien
antis esset soluendo, & hēres teneretur de euictione,
adhuc propter p̄dictū inuentarium potest succel
sor recuperare feudum alienatum mixtum, vel ex pactō,
& prouidentia antecessorum debitorum, ita ex p̄se
se dicit Dec. d. consil. 445. n. 55. & seq. post Bal. in l. qui
se patris, col. 10. C. vnde lib. & Alex. consil. 8 col. pen.
versū. aut filij dicti Menij, & alijs pluribus lib. la.
consil. 56. col. 6. versū. quarto responderetur, lib. 3. cū alijs
similibus relatis in p̄cedenti decis. nu. 11. Posset etiā
sustineri, quod et si inuentarium illegitime cōfectum
fuerit, adhuc successorius competit vendicādi, & re
cuperandi feudum antiquū mixtum, vel pactō, & p
rouidentia antecessorū acquisitum illegitime alienatum
15 t̄ cum in huiusmodi feudo aditio hereditatis etiā ab
sque cōfectōne inuentarij non obstat, quominus feud
um non legitime alienatum a defuncto possit vendi
cari, & recuperari per filios vel agnatos hēres, ita ex
presse responderi Dec. d. consil. 445. n. 56. versū. mihi etiā
videtur, addens filium posse vendicare feudum, cū si
de euictione teneretur, Socinus lunior consil. 74. num.
29. versū. sed secundo loco Crau. in respon. pro gene.
num. 48. j. & idem sentit Guilielm. a Perno, in notab.
feudalib. in quarto notabili, nu. 1. 5. vbi dicit hęc proce
16 dere in feudo ex pactō, & prouidentia, t̄ in quo cōse
quendo, non est filio & hāredi necessaria inuentarij
confectō cum sit hāres coactus a lege c. 1. an agnatus
vel filius, & sicut filius ex d. p̄positiōe d. c. 1. an agna
tus vel filius, si vult habere feudum cogitur secundū
aliquorum opiniones, quas supra decisio. 162. num. 3.
& 4. citauit, esse hāres patris, & si in hoc grauatur, de
cens est illum in alio releuari, vt nō astringatur respec
tu feudi ad onera hereditaria proinde non sit neces
sarium inuentarium, sicut cautum est, in herede co
17 acto adire hereditatem, t̄ quia tunc nec commodū,
nec incommodum debet sentire de hereditate, vt ex
presse dicit Albericus in l. scimus §. sin autem dubius,
colum. 2. versū. vel dic, aut hāres adit coactus, dicens,
tunc hāredem non tenci facere inuentarium per tex
tum in l. quia poterat, & in l. ita tamē §. qui sup̄p̄cā,
& §. qui percepit ff. ad Trebell. idem sentit Ang. in l.
1. §. hęc stipulatio, col. 2. circa finem ff. si cui plus quā
per legem falcis. His accedunt quæ scribit Castren. cō
sil. 445. in nouis, vbi vult, huiusmodi hāredes esse ne
cessarios non autem voluntarios, & huic responsioni
18 fauet communis Doct. sententia, qua cauetur, t̄ filiū
non priuari legitima, ob non confectōnem inuenta
rij, nec etiam Trebellianicā, secundum Bart. & plures
alios Doct. in l. Marcellus ff. ad Trebellia. & in l. iu
bemus C. ad Trebellian. iuxta quorum sententiā, ita
censuit Senatus, vt diximus supra decisio. 147. & seq.
[quibus adde Porcell. de inuentario c. 5. n. 6.] ergo mul
tominus debet priuari feudo ei ex pactō, & prouiden
tia antecessorum debito, in quo fortiora iura habet fi
lius, quā in legitima, vel Trebellianicā, seu in fidei
commisso vt concludit Dec. d. consil. 445. num. 34. &
huiusmodi argumento de feudo ad legitimam vtitur
Soc. lun. consil. 72. nu. 69. vol. 1. j. hinc fit, quod si cōse
ctio inuentarij, quō ad huiusmodi feudum antiquum,
mixtum, seu ex pactō, & prouidentia, antecessorum
Ec 2 acqui-

acquistum consequendum, non erat necessaria, si fuerit confectum, & minus legitime, hæredibus non noceat. ex regula l. vnicæ. §. 1. C. de rei vx. actione, cum similibus late cumulatim per Fel. in c. cum ordinem, col. 2. & seq. de rescip. & præmissis deferuiſſet quæ præcedenti decif. diximus in responsione prima ad regulam l. cum a matre C. de rei vendicatio. scilicet non procedere, & ubi factum defuncti illegitimum fuisset, quo casu, ipse defunctus contra factum proprium venire poterat, iuribus ibi allegatis, quibus addo tex. iuncta glo. in c. p. quis 35. q. 9. & glo. in c. veniens, in verbo, restitutas, de filiis presbyt. Afflic. decif. 278. nu. 1. & 2. ergo multo magis hæres, & præmissa comprobari possunt ex ratione, cur filij vel agnati possint feudum proprium antiquum ex pacto & providentia, vel mixtum a vassallo alienatum recuperare, & quia, scilicet non possint vassalli, filij vel agnatis in eo feudo præiudicare, cum solum in ipso ius habeant, eorum vita durante, similesque fuerint usufructuarij vt sicut usufructus extinguitur morte usufructuarij §. fin. Instit. de usufruct. c. si similibus, ita morte vassalli ius quod in feudo is habebat finiat, ipsique filij & agnati dicuntur habere ius radicatum, & formatum in prima inuestitura ex persona propria, & ex iure habito a Principe concedente & a primo inuestito, non autem ex persona vassalli alienantis, quo fit, vt ea quæ non a vassallo, sed a Principe vel antiquo parente proueniunt, posteris debeant remanere incolumnia, argum. l. si arrogator ff. de adoptio. l. 3. ff. de interdic. & releg. ubi Bart. & in l. vt iussu randi §. si liberi. ff. de oper. liber. Paul. de Cast. consilio 179. num. 11. versicu. secus si accepit, & consil. 374. nu. 8. & consil. 311. col. penul. vol. 1. & ita tenuerunt Ifern. in d. §. hoc quoque, col. 1. vers. vero ita manebit, & col. 2. in prin. & col. si. de succ. seu ac in §. et si libellus, col. 3. de alie. seu. pater. & in c. 1. §. sed & res, versicu. & hæc venditio, & versu. item reuocat, in tit. per quos fiat inuestitura, quem refert, & sequitur Alex. consil. 8. nu. 10. & 11. vol. 3. & consil. 15. nu. 7. vol. 5. Dec. d. consil. 298. & 209. nu. 10. & seq. & consil. 389. nu. 1. & seq. ac consil. 445. nu. 34. Barbat. extra de feud. col. fin. in prin. Calc. late consil. 14. nume. 5. & seq. Cacialup. in suo tract. de feud. arti. 6. nu. 20. Ioan. Ciricer. de primogenitura, lib. 1. q. 14. nu. 23. Ias. d. consil. 7. col. 8. versu. vel aliter, & quinto, & consil. 56. col. 5. vol. 3. consil. 168. col. pen. vol. 4. Soc. Iun. consil. 72. nu. 18. & seq. consil. 77. nu. 120. & seq. vol. 1. latissime Paris. consil. 2. nu. 7. & 49. consil. 5. num. 14. & seq. pluribus, & consil. 23. nu. 128. & pluribus seq. vol. 1. & consil. 65. n. 15. & seq. per duas col. vol. 3. post quæ plurimos Doct. per eum adductos, Curr. Iun. consil. 138. nu. 1. & 8. & consil. 181. Natta consil. 64. nu. 13. ubi dicit in feudo cõcesso pro se & filiis venire omnes descendentes in infinitum. & consil. 470. n. 15. & seq. Soc. consil. 19. nu. 16. late Guliel. a Perno consil. 7. nu. 3. & seq. Afflic. de grad. succeden. in feud. colu. 6. circa fin. dicentes quod huiusmodi feudum non deuoluitur iure successionis, seu transmissionis defuncti sed virtute primi cõtractus, Pau. de Castro & alij in l. apud Iulianum §. si quis alicui, ff. de lega. 1. Moderni Paris. in tracta. de feud. §. 30. num. 133. in fi. hinc dicit gloss. ad hoc ordinaria in c. 1. in fine de feud. cog. quæ sequitur post Baldum, ibi Guliel. a Perno, in tercio no

tab. num. 9. quod filius succedendo patri in feudo, non acquirit feudum, sed acquiritur capit. Idem Gulielm. in notab. feudorum. in quarto notabili, nu. 15. & seq. Socinus Iunior consil. 112. num. 1. & 2. volu. 2. Natta consil. 127. num. 3. & seq. ubi nu. 6. post Iferniam dicit huiusmodi feudum videri datum per ordinem, vt in vita patris habeat pater, & post mortem patris habeat filius, & sic de ceteris, & late Berthol. Camera. in repetit. c. imperiali §. præterea ducatus, col. 5. & seq. Ruin. consil. 8. nu. 5. & consil. 38. num. 16. & 17. & seq. vol. 1. loquens in alienatione feudi hæreditarij secundum quid, Gozad. consil. 9. num. 54. & consil. 84. nume. 14. & seq. Dec. consil. 245. nu. 3. consil. 498. num. 17. & seq. & consil. 468. num. 28. & seq. Ias. in l. 2. nume. 12. & 13. C. de iure emphy. Tiraq. de nobilitate c. 35. n. 34. & 5. Cur. Sen. consil. 25. Bello. consil. 33. num. 4. Rolland. a Valle consil. 2. num. 141. Silua. consil. 15. nu. 6. & seq. pluribus & colum. 17. & seq. Brun. consil. 78. nu. 7. in 4. par. princip. quæstio. 12. versicu. octauo quarto, Iacob. a sancto Georgio, in versu. item quod ipse inueſtit, nu. 11. Feder. Schenc. in titulo, de success. feud. d. §. hoc quoque, col. 4. versicu. & adeo, Crau. eod. 19. num. 20. Guid. Papæ, quæst. 267. Bald. in l. qui se patris, col. fin. C. unde libe. & consil. 215. vol. 2. & consil. 176. nu. 6. vol. 5. ubi expressè dicit emphyteosim receptam pro se filiis & nepotibus propriis, & vere comprehendere nepotes etiam natos post mortem acquirentis, quod multo magis locum habere dicit quando dictum est de liberis, & quorum appellatione veniunt omnes descendentes in infinitum, Cepol. in consilijs ciuilib. consil. 31. nu. 1. 11. & 13. Præposit. in §. Titius nu. 3. versu. quæro quid si tempore, si de feud. fuer. controu. inter dom. & agna. Sigifmond. consil. 10. nume. 24. Rub. consil. 84. num. 7. & dicit Cur. Iun. de feud. in 3. part. in 2. materia, quæstione 15. hoc esse indubitatum, Ex quibus autoritatibus patet hanc esse veram, & indubitatam conclusionem, siue is filius sit, aut agnatus, posse feudum antiquum ex pacto, & providentia, seu mixtum, a vassallo defuncto illegitime alienatum, recuperare, siue hæres fuerit cum beneficio legis, & inuentarij, siue non. Nec huic conclusioni obstat alia communis conclusio, de qua per Paulum de Castro in l. fin. §. in computatione, nu. 8. & 9. Corn. nu. 19. & seq. Ias. nu. 9. & 10. C. de iure delib. & hæredem, scilicet non conscientem inuentarij repelli a vendicatione rei aduentitiæ a patre alienatæ, quia procedit dicta conclusio in alienatione valida, recte facta, cui lex non resistit, sed mero iure tenet, cum res aliena vendi possit l. rem alienam ff. de cõtrahen. emptio. ita sentit Iason loco supra citato, facit text. in l. venditrici, in prin. argu. a contrario sensu C. de reb. alic. non alien. conclusio autem præcedens procedit in alienatione inualida, cui ius feudorum, & decreta dominicalia resistunt. An autem huiusmodi hæres, non conscientis inuentarij teneatur de euictione, aut ad restitutionem pretij, stante præsertim promissione in instrumento venditionis contenta, & iurata, nunc non discutio, & si articulus sit disputabilis, multaq; hinc inde dici possent sed in aliud tẽpus differo. In præcedenti vero quæstione licet iudicatum non fuerit, atamen ita iudicandum cõserem, prout supra conclusum fuit.

DISPUTATIO AN PRINCIPI CHRISTIANO

FAS, SIT PRO SVI SVORVMQVE BONORVM
tutela fœdus inire, ac amicitia infidelibus iungi,
ab eisqve auxilium aduersus alios Prin-
cipes Christianos petere.

OCTAVIANO OSASCO COMITE ROCHÆ
*Arazj secundo Præsde Excellentissimæ Senatus
Pedemontani Autore.*

AVGVSTAE TAVRINORVM,
M. D. LXXXI.

ILLVSTRISSIMO THOMAE LANGVSCO
COMITI STROPPIANAE SABAVDIAE,
Cancellario meritissimo.

OCTAVIANVS CACHERANVS AB OZASCO
Comes Rochæ Arazij secundus Præses.
S. P. D.

V M Fama percrebresceret, Mœenas Illustrissime, accerim
illum, Christianæ religionis hostem, Turcarum Principem,
hac proxima estate in Christianorum regiones magna
classe, maiore cum exercitu, consilio, & ope nonnullorum
Principum Christi fidem profitentium, præsertim Stephani Vai-
uodæ Pannoniæ inferioris prætensi Regis, venturum; cuius ad-
uentu, non nisi furta, latrocinia, incendia, homicidia, virginum
etiam sacrarum violenta stupra (proh dolor) Christi fidelium apud infideles ad
perpetuos carceres, triremes, ad perpetuam seruitutem additiones, prodire facile
præuidere possumus. Operæ pretium putavi his diebus Paschalibus, quibus, à fo-
rensis negotijs abstinere conceditur, à meis mutis magistris sciscitari, an iure, vel
iniuria huiusmodi cum Turcis fœdera, ac colligationes factas fuisse existiment, eo-
rumq; scripta his paucis folijs congerere, & tibi dare, quem supplex rogo, vt si quid
minus ornatè, doctè vè scriptum legeris, id mihi veluti humanarum legum parum
eruditio, sacrarumq; literarum ignaro, condones, sin vero ex ordine, & veritate
omnia composita esse perspexeris, Deo Patri, Filio, & Spiritui sancto, gloriam, &
honorem tribuas. Vale.

THOMAE CILIONI IVRECONSULTI

Astensis ad Lectorem carmen.

Barbaricum sitiens mouet Mars bella cruorem.

Doctus in hostiles uertere tela manus.

Ex cupit Italiæ pacatas reddere sedes.

Quas turca unmiti religione premittit

Fœdera non animos iungant, tedeq; marita,

Quos incerta fides, religioq; tenet

Iuste agitur, dubitet nemo quod lege iubetur

Diuina; Osasci id pagina docta docet.

Ad eundem carmen Saphicum.

Regna Turcarum, fide derelicta

Gaza quos ducit, pietasq; nulla

Impij quidam mala quos trahit mens

Dira sequuntur.

Edocet verò tuus hic libellus

Doctus is certè, Chacherana, quantum

Sit malum nos Christicolæ

• • • Iungere dexteras.

S Y M M A R I U M.

- 1 Defensio vnicuique de iure licita est, quo ad sui, & suorum tutelam nu. 1. quod intellige num. 14.
- 2 Necessitas non habet legem, facitque de illicitis, licitum.
- 3 Argumentum a maiestate rationis in iure validissimum est num. 3.
- 4 Argumentum ab oppositis, vel a contrariis in iure munitissimum est nu. 4. limitatur num. 21.
- 5 Argumentum ab effectu est de iure suffultum num. 5. & intellige, vt nu. 22.
- 6 Argumentum sumptum a fine virtutis in iure firmissimum est num. 6.
- 7 Finis est eius nature cuius sunt que ad finem tendunt nu. 7.
- 8 Argumentum desumptum a remotione contrariorum in iure validissimum est nu. 8. quod intellige, vt nu. 23.
- 9 Malum contingens ultra intentionem nostram nobis non est imputandum nu. 9.
- 10 Occasionem damni prebens damnata dedisse videtur numero 10.
- 11 Ius diuinum & canonicum, & non civile seruandum est, vbi tractatur materia concernens peccatum num. 11.
- 12 C. 3. Gene. abijcite deos alienos, quomodo intelligitur num. 12.
- 13 C. 4. Ioannis. non enim bene conveniunt Iudai cum Samaritanis, quomodo intelligitur, nu. 13.
- 14 Quod sit lege permissente non punitur, & quomodo intelligitur, ibidem.
- 15 Doli duo genera esse dicuntur num. 16.
- 16 Fides est hosti seruanda num. 17.
- 17 Illatio non desumitur ex diuersis nu. 18.
- 18 Iudai, & Pagani degentes in regionibus christianorum molesti, & damno non sunt afficiendi, si fidelibus subiecti sint, & quieti vivant.
- 19 Turci, & Saraceni volentibus in pace viuere, etiam inducendum est bellum.
- 20 Christianis Terra Sancta debetur.
- 21 Incantationes pro fructibus conseruandis, quomodo admittantur.
- 22 Argumentum ab oppositis non urget quoties pars ratio oppositi, & propositi non est.
- 23 Principibus siue bonis, siue malis in rebus licitis est parendum.
- 24 Non sunt faciendā mala, vt veniant bona, imo nec faciendā minora mala, vt emeantur maiora.
- 25 Turce idolatre sunt.
- 26 Reges, non dicuntur Deo in timore, si IESVM Christum negantes, & seueriter non prohibeant, atque castigant.
- 27 Lex ubi non est, nulla est preuaricatio.
- 28 Argumentum a contrario sensu non preedit, quando aliter d. ponitur in casu contrarii.
- 29 Argumentum a sortiori affirmatiue validum est.

Ad Principi Christiano fas sit pro sui, suorum ve bonorum tutela fœdus inire, ac amicitia infidelibus iungi, ab eisq; auxilium aduersus alios Principes Christianos petere.

In hac disputatione, vi a nostris incipit reperio magne authoritatis virum, Oldradum a ponte Laudensem conf. 71. respondisse, & partem affirmatiuā infra scriptis fundamentis sustinuisse. Primo ratione naturali, quod vnicuique iure facere id existimatur, quod ad sui tutelam, præsertim si aliter se tueri non posse iuste timeat. l. vt vim ff. de iust. & iur. l. scientia, §. quod cum aliter, & l. si quis iurmo. §. r. ff. ad l. Aquil. cum similib. vbiq; per glo. & Doctores adductis: Nam et ignoscendum esse

dicat, qui qualitercunque sanguinem suum redimere satagit. l. r. in ff. de bon. eor. qui ant. sent. mortem sibi consciu. Et huic fundamento illud addere possum, quod dici solet, necessitatem legi subiectam non esse, facereq; de illicito, licitum. c. quod non est licitum, de reg. iur. c. remissionem §. sed. notandū, prima quaestio. 1. Hinc videmus David famis necessitate ductum comedisse panes propositionis, quos nisi sacerdotibus comedere licebat, libr. 1. Regum, c. 21. & Iudæos, quibus belligerare non licebat die Sabbati, eadem die bella, vt se defenderent, iussisse libr. 1. Machab. c. 2. & Apostolos sabbato eucharisticas, Matth. 12. c. si nulla, 23. quaest. 8. vbi pro defensione sua, & patriæ tempore quadagesimali licet bella inire. Si igitur quod quis ad tutelam sui corporis fecit, iure fecisse existimatur, & vnicuique licitum est sanguinem suum redimere, necessitasq; facit de illicito licitum; consequens est, vt fas sit ad sui defensionem fœdere atque amicitia iungi in fidelibus aduersus alios Christianos.

Secundo hanc opinionem defendit Oldrad. t. argumento a maiestate rationis sumpto, vt sicut infidels & dolo possumus hostes propulsare c. vtilem 22. q. 2. c. dominus, 23. quaest. 2. l. nec interest. ff. de capti. & postli. reuer. canesq; propter pacem in Ecclesia tollere c. quidā 22. quaest. 4. & pro defensione fructuum ar. remagica vti l. eorum C. de malef. & mathemat. multo magis ad tutelam propriæ persone, & bonorum ab infidelibus auxilium implorare licitum videtur.

Tertio eandem sententiam comprobat t. ab oppositis, seu contrariis, sumpto argumento, quorum eadē debet esse disciplina l. et si e contra, in fin. ff. de vulg. & pupil. cum similibus, quod argumentum sic deducitur. Fideles in bello iusto infideles iuuare possunt c. Iulianus 11. quaest. 3. c. quid culpatur §. ordo 23. quaest. 1. sic e contra Infideles in bello iusto posse iuuare fideles dicendum est; vt idem operetur propositum in proposito, quod oppositum in opposito l. fin. §. fin. ff. de leg. 3.

Quarto hanc opinionem munit arguendo ab effectu, t. quod argumentum efficax est, vt in proemio ff. §. illud vero satis, in illis verbis, quorum effectus iniuria est, & in l. debitor, vers. videamus, de effectu rei, & ibi Paul. de Cast. ff. ad Trebellian. c. vbi periculum, in princ. de elect. in 6. conuenit quod scribitur Matth. 12. & Luca 6. ex fructu arbor dignoscitur, at effectus qui ex dicto fœdere prodeunt, secundum Oldrad. sunt defensiones, & diuisiones infidelium, & in necessariū consequens eorundem desolatio regnorum, quā inducere Christiano expedit, & licitum est. Ergo infidelibus fœdere iungi prohibitum non est. huicq; argumento famulatur aliud t. quod a virtute finis sumitur a quo, (si Aristoteli, quem citat Bald. consi. 272. num. 1. in fin. v. iur. i. credimus.) iustum est omnia denominari, propterea scribit Soci. in rubri. de verb. oblig. col. fin. veric. non obstat textum, t. eius naturæ finem esse, cuius sunt ea, quæ ad finem tendunt, argumcn. l. oratio. ff. de sponsal. & l. eius effectus ff. de regu. iuris. Hinc dicit Bald. in l. 1. colum. 2. vers. iuxta hoc quaeritur ff. quod cuiusq; vniuer. nomi. quod ex fine, ad quē considerationes terrarum, & Principum sunt, cognoscitur an licitæ, vel illicitæ sint, quia si ad legitimā defensionem fiant, legitimæ iudicantur, si vero ad illi citam, censentur illicitæ l. si a reo. §. r. in ff. de fideiusor. Cum igitur huiusmodi fœdus cū Ethnicis ob necessariam defensionem fieri proponatur, ergo licite factum dicitur.

Quinto eandem sententiam tuetur Dei viuientis exemplo, qui in viscendis Iudæorum peccatus gentibus vius est, vt multis exemplis in c. remittuntur §. hinc notandum 23. quaestio. 5. scriptum legitur. Item exemplo Abraham, qui fœdus pepigit cum Amorreis.

Ec 4 &

Disputatio.

& Excol gentilibus, eosq; secum in bello duxit Gen. c. 14. Adduxit & exemplum Iudæ Machabei, & Ionatæ fratris; qui in pace Nabutheum gentilem suscepunt libr. 1. Machab. c. 5. & cum Romanis pacem, ac foedus iniuerunt c. 8. eodem lib. 1. Addit quod a diuo Paulo factum est, qui timens a quadraginta Iudæis in eius necem coniuratis, offendi, auxilium a Centurione, & Tribuno gentilibus ne occideretur, implorauit, Actuum Aposto. c. 23. relato in c. sex differentia, in fi. & c. seq. 23. quæst. 3. quibus exemplis, & autoritatibus ab Oldrado citatis addo, quod scribitur Gen. cap. 21. Abraham cum Abimelech Rege Palestinorum foedus percussisse, quod etiam cum iuramento firmavit Isaac, Gen. c. 26. legitur & Iacob cum Laban ex Mesopotamia Scyriæ tunc gentili foedus pepigisse Gen. c. 31. & Iosue c. 2. duos exploratores Israelitis ingressos Ierico, timentes a viuis ipsius loci occidi, pactum cum Raab meretrice gentili, vt salui fierent, iuramentum firmasse, conuenitq; quod scribitur Iosue c. 9. illum cum Gabaonitis gentilibus pacem fecisse, foedusq; percussisse, & Iudi. c. 9. Abimelech filium Gedeonis ex phano Baalberit septuaginta pondo argenti recepisse, & ex eo viros vagos, & inopes sibi adiunxisse, & c. 14. Samsonem Philisteam in vxorem duxisse legimus, ac libro 1. Regu c. 7. pacem fuisse inter Israel & Amorem. At propius ad questionem nostram accedunt, quæ de Dauid eodem lib. 1. Regum c. 27. & duobus sequentibus, ac Paralip. 1. c. 12. leguntur; qui timens in manus Saulis Regis Israel eiusdem legis, & fidei incidere, ad Achis Regem Palestinorū idolatriam confugit voluitq; cum eo in bello contra Saul Regem Israel, & Iuda pergere; Et dicit Nicolaus de Lira in expositione dicti c. 28. in glo. in verbo, nunc sciet, quem refert Archiepiscopus Florentinus, in sua summa, in ter tia par titu. 4. § 11. q. ex quo Dauid ius in regno Israel habebat, ideo illud virtute armorum facultate sibi occurrente acquirere, in huiusmodiq; bello iusto vti auxilio Philistinorum licite poterat; & quamuis filij Israel non possent foedera perpetua cum Philistæis inire, ex rationabili tamen causa inducias pacisci, & iuramentum firmare poterant. Legimus, & lib. 2. Reg. c. 8. Dauid munera a Thou Rege Emath accepisse, ibidem c. 10. misericordiam cum Haon filio Amon fecisse, sicut Amon cum Dauid fecerat: ac c. 13. Absalon occiso Amnon fratre ad Regem Gesur fugisse. His deseruiunt, quæ de Salomone leguntur lib. 3. Regum c. 3. qui in vxorem filiam Pharaonis duxit, & c. 5. foedus cum Hiram Rege Tyri percussit. Accedunt etiam, quæ de Ieroboam scribuntur lib. 3. Regum c. 11. qui fugiens Salomonem cum occidere volentem, in Aegyptum iuit, & ibi vsq; ad mortem Salomonis habitauit. scribitur etiam eodem lib. 3. c. 15. quod cum inter Asa Regem Iuda, & Baasa Regem Israel eiusdem legis esset bellum, ascendissetq; Baasa in Iudæam, & ciuitatem munitam nomine Rama edificasset, ne quisquā egredi, nec ingredi ad Asa Regē Iuda posset, tollens Asa Rex Iuda omne aurum, & argentum, quod remanserat in thesauris domus Dei, & Regiæ, seruis suis dedit, & ad Benadab Regem Syriæ idolatriam misit cū eoq; foedus percussit & ab eo auxilium aduersus Baasa Regem Israel implorauit, ciuitatemq; Rama, quam extruxerat Baasa, destruxit. legitur quoq; eodem lib. 4. Regum c. 16. Rasin Regem Syriæ, & Phaceæ Regem Israel confederatos aduersus Achaz Regem Iuda fuisse, & ipsum Achaz auxilium a Rege Assiriorū aduersus Reges Syriæ, & Israel inuocasse, eidemq; omne aurum, & argentum, quod inueniri potuit in domo domini, misisse, eiusq; petitioni Regem Assiriorum acquiescisse, qui veniens in auxilium Achaz vastauit Damascum; & eodem lib. 4. Regum c. 17. Hosee Regem Israel nontios ad Sua Regem Aegypti, vt esset ei auxi

lio, ne præstaret tributa Regi Assiriorum misisse. & Eldra lib. 2. c. 2. legimus Nehemiam Hebræum Artaxerxis Regis Babylonis pincernam ab eo auxilium ad reedificandam Ierusalem impertrasse, & Vriam Prophetam in Aegyptū, vt non interficeretur a Ioaachim Rege Iuda, fugisse, Ieremiæ cap. 26. Habemus & lib. 1. Machab. [8. quo loci legitur Iudam Machabæum & Iudæos statuisse amicitias cum Romanis gentilibus & c. 9. Ionatas frater Iudæ foedus in hujt cum Bachide gē fili. &] c. 10. Ionatam fratrem Iudæ, ac populum Israel foedus, & pacem iniuisse cum Alexandro filio Antiochi Regis Antiochiæ. & c. 11. cū Ptolomeo Aegypti Rege, & Demetrio Demetrii filio & c. 12. cum Romanis, ac Spartiatis foedus, & amicitiam renouasse, & Simonem Iudam, & Ionatam fratrem cum Demetrio Antiocho Demetrii filio, & cum Romanis ac Spartiatis etiam foedus percussisse eodem libro 1. Machabæo rum c. 13. 14. & 15. legimus.

Sexto & vltimo hanc eius sententiam comprobant Oldrad. † sumpto argumento a remotione eorum, quæ in contrarium adducit, quo argumento vsus est idem Oldrad. consilio 139. numero 6. Barto. in l. fina. numero 11. C. de pactis, & in l. 1. C. vt nemilicet in emptio. speci. se excusare lib. 10. Quamobrem dicit, non obstat quod scribitur Paralip. lib. 2. c. 19. de Iehu Propheta increpante Iosaphat Regem Iuda, quod impio auxilium præberet, & his, qui oderant dominum, amicitia iungeretur. nam bellum illud fuisse iniustum dicit, secus esse afferens, si bellum iustum fuisset.

Hæc sunt fundamenta aliquibus tamen additis, quibus Oldra. in partem affirmatiuam trahitur, cuius dicta transcribit Alber. in l. 1. num. 19. C. vnde vi, quos refert, & sequitur Martinus Land. de bello, quæstio. 3. Abbas in c. quod super, nu. 15. de voto. Coriet. de potesta. Regia, in 4. par. quæstio. 33. Socin. consil. 20. versu. non enim, inter consilia Curtij Senioris, Afflic. de feudis, in tit. de pace iuramento firmanda, in verbo conuentualis, nu. 32. & lib. 1. consil. regni §. post mundi in prin. 52. Et præmissis alludit text. in l. 2. C. de offic. Præfecti Prætor. Affri. vbi Iustinianus gaudet, qd p Christum pacem perpetuam fecerit cum Rege Persarum. Nec propterea videtur peccare Princeps, q pro defensione corporis, & rerum suarum auxilium ab infidelibus inuocat, etiam quod homicidia, & alia scelestia ex huiusmodi auxilio sint euentura. quia cū ex præmissis proponatur licere pro defensione ab infidelibus auxilium implorare † si aliqui mali præter intentionem impetrantis acciderit, non est ei ad peccatū imputandum c. de occidendis 23. quæstionis 5. & igit glo. in verbo, bonum, addent tunc non habere locum regulam l. qui occiderit §. fin. ff. ad legem Aquil. videlicet, † quod qui occasione damni dederit, damnum dedisse videatur, pulchra glo. in d. c. Maximianus, 23. quæst. 3. bonus textus in c. occiderat Phinees 23. quæstio. 8.

Contrariam tamen sententiam constanter existimo esse veram scilicet nefas esse Christiano Principi foedere, & amicitia Turcis iungi, ab eisq; cōtra Christianos auxilium etiam ad iuri rerumq; suarū defensionem petere. Ad cuius cognitionem præmitto † cum de peccati materia tractatur, nullas leges, consuetudinesue humanas præferunt laicorum iuri diuino, & canonico aduersantes esse obseruandas, sed duntaxat ipsum ius canonicum. & diuinum sequendum c. fin. & ibi communiter Doctores de præscriptio, c. Ecclesia sanctæ Mariæ, & ibi Abbas num. 9. Anto. Franc. in additio. Feli. num. 41. Dec. col. 1. 3. de consuetu. Barto. in l. priuilegia. C. de sacrosan. eccle. late Imola in c. cum contingat, col. 2. de iure iur. Ias. in §. fuerat, numer. 17. Infit. de action. quibus conuenit, quod scribitur in Euangelij diuorū Matth. c. 15. & Marci 7. populus hic labijs

labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me. in vanum autem me colunt doctores doctrinas, & præcepta hominum, relinquentes enim mandata Dei tenentes traditiones hominum. c. qui resistit, & c. sequen. 11. quæst. 3. Quod autem iure diuino scilicet sacris, & canonicis scripturis passim sunt prohibita huiusmodi cum infidelibus fœdera, & amicitia, probatur. Primò Gen. capit. 34. ubi filij Iacob, Emor, & Sichem, incircuncis querentibus vicissim cum eis iungere connubia, responderunt, non possumus facere quod petitis, nec dare sororem nostram homini incircuncis, quod illicitum, & nefarium est apud nos; sed in hoc valebimus confederari, si volueritis esse similes nostri, & circuncidat omnis masculini sexus, & autem circuncidat nolueritis, recedamus. Gen. c. 35. abiecit deos alienos, qui in medio vestrum sunt, mundamini quod enim aliud est abijcere deos alienos, & mundari nisi in fidelibus non misceri? & c. 43. dicitur illicitum esse Hebreis cum Aegyptijs comedere: & Exodi c. 23. in fine, Deus populum suum prohibet, ne cum infidelibus fœdus pacificatur, dicens, non inibis cum eis fœdus, nec habiteris in terra tua, ne forte faciat te peccare in me, & cap. 34. loquens de infidelibus repetit; scane ne vnuquam cum habitatoribus terræ illius iungas amicitias, nec in eas pactum cum hominibus illarum regionum, & Levit. c. 20. nolite ambulare in legitimis nationum, quas ego expulsi sum ante vos; & Num. c. 25. & fornicatus est populus cum filiabus Moab, & iratus est Dominus, & dixit ad Moysen, tolle cunctos populi Principes, & suspende eos contra solem & Deum. c. 7. in principio iterum prohibens dicit. Non inibis cum eis fœdus, nec fociabis cum eis coniugia, filiam tuam non dabis filio eius, nec filiam illius accipies filio tuo, quia seducet filium tuum, ne sequatur me, irasceturque furor meus & delebit te cito. & cap. 29. irascitur Deus populo Israel, quod in eo sit vir, aut mulier, familia, aut tribus, cuius cor auersum sit a Deo Israel, & Iosue c. 23. quod si volueritis gentium harum, quæ inter uos habitant, erroribus adherere, & cum eis miscere connubia, atque amicitias copulare, iam nunc scitote, quod dominus vester non eas delebit ante faciem vestram; sed erunt vobis in foueam, & laqueum, ac offendiculum in latere vestro, & tudes in oculis vestris, donec vos auferant, citoque disperdat de terra hac optima, quam tradidit vobis, & Iudic. c. 2. in principio loquens Angelus ad populum Israel dicit, eduxi uos de Aegypto, & introduxi in terram, pro qua iuravi patribus vestris, & pollicitus sum, ut non facerem irritum pactum meum vobiscum, ita duarum taxat, ut non feriretis fœdus cum habitatoribus terræ huius, & aras eorum subuerteretis, & noluisse audire vocem meam, cur hoc fecistis? & c. 19. non ingrediar oppidum gentis alienæ, quæ non est de filiis Israel. & Paralip. 2. cap. 19. impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum amicitia iungis? & lib. 1. Efdraz. c. 8. repetitio in lib. 3. c. 8. erubui enim petere a Rege, scilicet Babilonis auxilium, & equites, qui defenderent nos ab inimico in via, quia dixeramus Regi, manus Dei nostri est super nos, & super omnes, qui querunt eum in virtute, & imperium eius, & fortitudo eius, & furor eius super omnes, qui derelinquant eum. Et c. 9. eod. lib. 1. exclamatur Efdraz, & nunc qui dicemus domine Deus noster post hæc? quia derelinquimus mandata tua, quæ præcepisti in manibus seruorum tuorum & Prophetarum? nunc ergo filias vestras ne detis filiis eorum & filias eorum ne accipias filijs vestris, & non queratis pacem eorum, & prosperitatem eorum uique in æternum, ut confortemini, & comedatis, quæ bona sunt terræ, & hæredes habeatis filios vestros in seculum & cap. 10. & nunc date confessionem domino Deo patrum vestrorum, & facite placitum eius, & se-

paramini a populis terræ, & ab vxoribus alienigenis; & c. 13. lib. 2. mandat Nehemias separari alienigenas a Iudæis, & exclamat Dauid Psal. primo. Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum. Et Psal. 2. Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Astiterunt Reges terræ, & Principes conuenerunt in vnum aduersus Dominum, & aduersus Christum eius dirumpamus vincula eorum, & projiciamus a nobis iugum ipsorum. Et Psal. 25. ordini ecclesiarum malignantium, & cum impijs non sedebis. ac Psal. 32. Dominus dissipat consilia gentium, reprobat autem cogitationes populorum, & reprobat consilia Principum [Psal. 43. si oblitus sumus nomen Dei num si expendimus manus nostras ad Deum alienum: Nonne Deus requirit istum ipse enim nouit abscondita cordi,] Psal. quoque 105. exprobat Iudæis quod non disperserint gentes, quas dixit illis dominus, & quod mixti essent inter gentes & didicissent opera eorum. & Psal. 136. quomodo cantabimus canticum domino in terra aliena? aliud est ad id, quod scriptum est Exodi cap. 8. & Prouerbio c. 25. Deus putridus & pestilens qui sperat super infideli in tempore angustia, & Ecclesia c. 36. allucina manum tuam super gentes alienas, Clamat & Isaias c. 2. proieisti enim populum tuum domum Iacob, quia repleti sunt vtrouque, & augures habuerunt ut Philistim, & pueris alienis adhaeruerunt, & cap. 8. pro eo, quod abiecit populus iste aquas Syloe, quæ vadunt cum silentio, & assumpsit magis Rasm, & silum Romelic, propter hoc ecce adducet Dominus, super eos aquas fluminis fortes & multas. Et cap. 20. timebunt, & confundentur ab Aethiopia spe sua, & ab Aegypto gloria sua, & dicit habitator insulæ eius in die illa: Ecce erat spes nostra, ad quos confugimus in auxilium, ut liberarent nos à facie Regis Assiriorum, & quomodo effugere poterimus? & c. 30. Veh filij desertores, dicit Dominus, ut faceretis consilium, & non ex me, & ordiremini telam, & non per spiritum meum, ut adderetis peccatum super peccatum, qui ambulastis, ut descendatis in Aegyptum, & os meum non interrogastis, sperantes auxilium in fortitudine Pharaonis, & habentes fiduciam in umbra Aegypti, & erit vobis fortitudo Pharaonis in confusione, & fiducia umbra Aegypti in ignominiam. Et cap. 31. Veh qui descendunt in Aegyptum ad auxilium in equis sperantes, & habentes fiduciam super quadrigis, quia multa sunt, & super equitibus, quia preualidi nimis, & non sunt consilij super sanctum Israel, & dominum non requisierunt, Aegyptus homo, & non Deus, equi eorum caro, & non spiritus, & dominus inclinabit manum suam, & corruet auxiliator, & eader, cui præstatur auxilium. Et cap. 52. parauit Dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium & videbunt omnes fines terræ salutem Dei nostri, recedite, recedite, exite inde, pollutum nolite tangere, exite de medio eius, mundamini, qui fertis vasa Domini, quoniam non in tumultu exibitis, nec in fuga prosperebitis, & cap. 57. dilatasti cubile tuum, & pepigisti cum eis fœdus, Ieremias cap. secundus in persona Dei magni loquens, ait. Duo mala fecit populus meus, me dereliquerunt fontem aquæ viuæ, & foderunt sibi cisternas dissipatas, quæ non valent continere aquas. pro aquis cisternarum intelligens Aegyptios, & Assyrios, ad quos confugerant, & cap. 3. tu autem fornicata es cum amatoribus multis. Et cap. 10. ait. Iuxta vias gentium nolite discurrere, & cap. 11. inuenta est coniunctio in viris Iudæis, & habitatoribus Ierusalem, & abierunt post deos alienos, ut seruirent eis. necnon cap. 37. Hæc dicit Deus Israel, sic dicetis Regni Iudæ, Ecce exercitus Pharaonis, qui egressus est vobis in auxilium, reuertetur in terram suam, & redient Caldæi, & belia-

bunt

Disputatio.

bunt contra ciuitatem hanc, & capient eam, & cap. Ecce visitabo super tumultum Alexandria, & super Pharonem, & super Aegyptum, & super deos eius, & super Reges eius & super Pharonem, & super eos, qui confidunt in eo, & in lamenta. Jerem. c. 4. cum adhuc subsisteremus defecerunt oculi nostri ad auxilium nostrum vanum cum respiceremus attenti ad gentem que nos saluare non poterat. Et Ezech. cap. 17. comminatur Sedechiam Regi, eo quod violato foedere, & iuramento praestito Nabuchodonosor Regi Caldorum, qui voluntate Dei expugnata Ierusalem, illum Regem constituerat, misit ad Pharonem Regem Aegypti, ut daret sibi equos, & populum multum, ut Pharaon cum eius exercitu interficeret Caldos, propter quod cominatur, praedicans ipsum Sedachiam non prosperaturum, nec salutem recepturum a Pharaone, sed moriturum in Babylonis ciuitate, & cap. 23. increpat Samaritiam, & Ierusalem quod tanquam mulieres meretrices ad Assyrios, Caldos, & Aegyptios confugerint, & cum eis fornicatae fuerint, [& propterea recesserit Dominus ab illis & cap. 36. & ingressi sunt ad gentes ad quas introierunt & polluerunt nomen sanctum meum cum diceretur de eis populus Domini iste est, & de terra eius egressi sunt, & ca. 44. sufficiant vobis omnia scelera vestra domus Israel eo quod inducitis filios alienos in circuncisionem corde & in circuncisionem carne ut sint in sanctuario meo & polluant domum meam] & Osea Propheta cap. 4. ait. Nolite ingredi in Galgala, quod interpretatur collis praepitiorum, idest gentium, & ne ascendatis in Bethauen, idest ad domum idololatriae, & cap. 5. in Domino preuicati sunt, qui filios alienos genuerunt. Item 1. & abijt Ephraim ad Assur, & misit ad Regem yltorem, & ipse non poterit sanare eos, nec soluere poterit vobis vinculum, Et ca. 7. factus est Ephraim quasi columba seducta non habens cor, Aegyptum inuocabant, ad Assyriorum abiierunt, & cum profecti fuissent, expandam super eos rete meum, quasi volucrum coeli detraham eos, eadem eos secundum auditionem coetus eorum, quosiam recesserunt a me, [& cap. 8. dederunt munera amatoribus suis, sed & cum mercede conduxerunt nationes.] & ca. 12. in princ. exclamat Deus contra Iudam, & Iisrahel quod foedus cum Assyrijs, & oleum in Aegyptum contulerint. Amos quoque c. 5. dicit Dominus domui Iisrahel, quaerite me, & viuatis, & nolite quaerere Bethel, & in Galgala nolite intrare, & in Bersabee non transibitis, & Nabum cap. 3. redarguit Ninuias propter fornicationem eorum, subianseos quod Affrica & Libyes fuerint eorum auxilio, Et libro primo Machabeo. ca. 1. dicuntur iniqui filij Iisrahel, qui testamentum cum gentibus disposuerant, & cum nationibus iuncti fuerant, Hoc idem in Testamento nouo sancitum legitur in Euangelio diui Mathaei. cap. 19. in viam gentium, ne abieritis, & in ciuitates Samaritanorum non intraueritis. Diuinitatem Ioannis cap. 4. Non enim bene conueniunt, vel contantur Iudaei Samaritanis, idest fideles infidelibus, & Actu. Apostolorum cap. 10. Ait Petrus, vos Iisrahel quomodo abominatum sit viro Iudaeo coniungi, aut accedere ad alienigenas; & cap. 11. quare introitus ad gentes praepitium habentes, & comedistis cum illis? Hinc nominatim prohibet diuus Paulus ad Corinthios 1. cap. 5. ne commisceamini fornicarijs non utique fornicarijs huius mundi, aut auarjs, aut rapacibus, aut idolis seruientibus; quilibet enim noxia superstitio, prout est Mahumetanorum & infidelitas, fornicatio est, cap. 10. idololatria, 28. questio. 1. quod comprobatur a Ieremia cap. 3. Idem Paulus dicta epistola prima ad Corinthios cap. 6. redarguit Christianos quod iudicio contendant, & hoc apud infideles. Si igitur delictum est Christianos contumelias adinuicem habere, & ab

infidelibus iudicari. quanto maius sceleris erit ab infidelibus aduersus fideles auxilium querere? & ad Corinthios 2. cap. 6. nos admonet, ne iugum cum infidelibus ducamus, quia enim participatio iustitiae cum iniquitate? aut quae societas luci ad tenebras? quae autem conuentio C. H. R. I. S. T. O. ad Belial? aut quae pars fidei cum infidelibus? quis autem consensus templo Dei cum idolis, & Apocal. cap. 2. sed habeo aduersus te pauca quia habes illic tenentes doctrinam Balaam qui docebat Balach mittere scandalum coram filiis Iisrahel edere & fornicari, ita habes & tu tenentes doctrinam Nicolaitarum, item sed habeo aduersus te pauca, quia permitti muliere Iezabel quae se dicit prophetam docere & seducere seruos meos fornicari, & manduca re de idololatriis. Ecce ego mitto cum in lectum, & in tribulatione maxima erunt, & in decret. 23. questio. 5. cap. omnium, & 23. questio. 8. ca. omni timore, quae capitula scripta fuerunt Francorum exercitui, ut omni timore, & terrore depositio contra inimicos sanctae fidei, & aduersarios omnium religionum pro defensione Christianorum agere viriliter studeat. nam negotium domini nostri I. E. S. V. Christi agitur, cum in fideles praesentem Turcæ impugnantur; ut in extrauaganti, Ioan. 22. incipient copiosius, & ibi glossa in verbo negotium. Signatur Francos, & eorum exemplo omnes Christianos ad bellum contra infideles pro defensione fidelium hortatur, & excitat sancta Roma na Ecclesia, necessario sequitur, velle prohibere, ne cum infidelibus pacem, & amicitiam, praesentem in Christianorum perniciem habeant; cum bellum gerere, & pacem habere contraria sint, quae simul consistere nequeunt; vnus enim inclusio, est alterius exclusio. Hic accedit, quod a diuo Gregorio ad Brunichildam Reginam Francorum scriptum est, de quo in c. 5. quos 23. questio. 4. qui admonet ut uiolentes, adulteros, fures, ac alios peccatores corrigat; ne per eam flagellum perfidarum gentium, quod ad multarum nationum vindictam excitatum est, Deus inducat. Si ergo diuus Gregorius Francorum Reginam admonet, & hortatur ne sit negligens in correctione malorum, ut Deus perfidas gentes in nationes Christianorum non inducat, multo magis eam, ceterosque Christianos Principes monere, hortari, imo cominari uelle, existimandum est, ne suo opere, industria, consilio perferat Turcæ in Christianorum prouincias, & perniciem immittantur. Hinc consequens est, ut qui Christianae fidei inimico iungitur, pariter eiusdem Christianae fidei inimicus & ipse censetur cap. quisquis 23. questio. 4. Sicut enim qui adheret Christo, vnus spiritus est cum eo, & tollens membra Christi, si adhaereat, meretrici, unum corpus cum ea efficitur, Paul. ad Corinthi. 1. c. 6. ita fidelis si infidelibus adhaereat, vnus corpus cum illis constituitur: sicut scriptum est Psalm. cap. 17. cum electo electus eris, & cum peruerso peruerteris. Et Ecclesia. cap. 12. qui comitatur eum viro iniquo, obuiolatus est in peccatis eius, & cap. sequenti, in principio, qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea, & qui communicabit superbum, inducet superbiam, incorruptus enim quomodo poterit permanere, qui corruptis associatur, & fauet cap. quisquis, & sequ. 23. questio. 4. cap. 1. sepe. 28. questio. 1. his autoritatibus comprobantur, quod dicit Bald. in l. liberi. C. de inoff. testamen. quem refert, & sequitur Ancharan. consilio 158. colum. 2. Marti. Lauden. in tractatu, de consideratione Princip. versiculo 26. consideratos eiusdem intentionis, uoluntatis esse, & amicum inimici, praesumi inimicum gloss. in cap. si inimicus, in uerbo nolite distinguere. 93. Bar. in l. sciendum, in §. si accusatio. ff. de legatio. Nam qui inimico Christi communicat, his Christi inimicus praesumitur, Cardina. in elem. prima §. porro, de iureiur. cuius dictum comproba-

tur ex eo, quod scribitur Exod. cap. 23. inimicus ero inimicis tuis. Accedit quod scribitur Matth. cap. 12. qui non est mecum contra me est, & qui non congregat mecum, dispergit. His etiam famulatur quod legitur apud Paul. ad Corinth. 1. cap. 5. in fin. ea. sepe, & seq. 28. q. 1. ubi Christianis prohibetur commercium, & communicio cum Iudeis, & infidelibus, ita, ut ab eis nec cibum sumere, nec recipere medicinam liceat, imo nec benedictiones, nec cum eis orare fas sit. cap. non oportet, & sequenti. 1. questio. 1. ergo multo minus licebit a Turcis inimicis Christianorum, contra Christianorum auxilium petere. Preterea si sacrosanctis Lateranensis, & generalis concilij, de quibus in cap. quo rundam, & ead. liberandum, de Iude, & Sarace. & constitutionibus summorum Pontificum Clementis tertij, in cap. significavit, & c. quod olim, cod. tit. de Iude, & Sarace. Ioan. 22. in dicto extrauaganti incipiente copiosius, & Pau. tertij in bulla, in coena Domini, Pij 4. sub poena excommunicationis, & anathematis ipso facto, & iure incurrendam, publicationisque bonorum, quae occupanti conceduntur, interdicitur Christianis, ne aliquod ad Christianam fidem hostes deferant, vel mitant, opem, consilium, auxilium, vel fauorem praestent, aliquidue faciant, quo infideles aduersus fideles adiuuentur; quae omnia etiam ratione naturali & legibus ciuilibus comprobantur. l. 1. & 2. C. quae res expor. non debe. l. penul. & fin. C. quae res vend. non poss. & l. 2. C. de comm. & mercat. multo magis prohibetur censi debet, ipsos Turcas Christi fidei hostes in Christianorum regiones, & pernecium aduocare, & adiuuare; prohibitis enim rebus, multo satius praestat personas veluti maiores esse prohibitas, argumen. notatorum à Bald. in l. consentaneum, colum. 3. C. quomodo & quando iudex, & Barto. in extrauagan. qui sint rebelles. in versic. rebellando, colum. 2. Et praetermissis argumentis, haec nominatim interdicitur leguntur concilio Vienenis, de quo in Clem. 1. §. porro, de iureiur. ubi Imperatori confederatio cum Paganis & Saracenis prohibetur; cuius constitutionis dispositio ad omnes Christianos Principes teste Cardi. in d. §. porro, in l. nota. extenditur. his accedit tex. in l. qui quis, C. ad l. lul. maiesta. ubi militibus, & priuatis per sonis interdicitur, ne cum barbaris factionem ineant.

Animaduertere igitur rogo Princeps Christianos praesertim Christi nomine gloriantes, quibus auctoritate sanctae Ecclesiae, imo viuientis Dei, praecipitur, ut contra infideles Turcas pro defensione Christianorum assidue pugnent, nec cum eis pacem ineant, ne in Saulis poenas incidunt; huic enim cum Samuel, ut libr. 1. Reg. cap. 15. legitur, in nomine Domini precepisset, Agag Regem Amalech. omnesque eius habitatores, pecora, ac armenta interficere, eo quod resisterant populo Israeli ascendenti ab Aegypto, & non perfecte paruisset praepcepto Domini, sed Agag, optimisque gregibus ouium, & armentorum pepersisset; quoniam quasi peccatum ariolandi est, praepcepto Dei repugnare, & quasi scelus idololatrie nolle eius voluntati acquiescere, ait. Pro eo quod abiicisti sermonem Domini, abiicit te Deus ne sis amplius Rex.

Ex praedictis igitur satis firmam esse puto hanc partem negatiuam, videlicet non licere Christiano Principi fodere, & amicitia iungi Turcis, ab eisq; auxilium contra Christianos etiam pro rerum suarum defensione implorare.

Nunc vero superest, ut in contrarium allegatis respondemus. Et primo regulae. l. ut vim. ff. de iust. & iur. cum alijs similibus, in primo argumento cumula-
tis, quia loquuntur & debent intelligi de defensione licito modo facta, & cum moderamine inculpatae tutelae, & concludunt communiter Docto. in dicta l. ut vim, & in dicta l. 1. C. unde vi, quae tutela siue de-

fensio, tunc inculcata secundum leges humanas intelligitur, quando illud sit, sine quo violentia repelli non potest, gloss. Abb. & communiter Doctor. in cap. significati, extra de homicid. Ioan. Lup. de bello §. habeas, nume. 3. non autem de eo, cui lex diuina, aut saltem canonica resistit, Felin. post Bald. in cap. in omni, nume. 3. de testibus. cap. noli existimare & cap. quod culpatur, versic. non esse contra Dei praepceptum 23. questio. 1. sed haec defensio non fit legitimo modo, cum fiat lege diuina & canonica prohibente, ut supra probatum est. ergo non obstat praedicta regula. Vel potest responderi, leges illas loqui de iure fori, secus de iure poli, seu diuino. Nam & si aliqua delicta iure praesertim ciuili, veluti lege permitte, (ut in l. Gracchus C. ad l. Iulia de adult. & l. vnica. C. de concub. cum alijs similibus) sint impunita. Attamen non tollitur quin huiusmodi delicta committentes mortaliter peccent, & legi Dei, iurique canonico contraueniant, cap. inter, & ibi pulchra gloss. 33. questio. 2. late Abb. in cap. 2. in 4. notab. de homicid. volunta. & causa. Felin. in d. cap. omni, post Abb. in cap. fin. de praescrip. sic enim in casu proposito, & si forsitan iure positiuo, (quod tamen non admit timus) liceat auxilio Mahumetanorum iniuriam nobis illatam propulsando uti; Attamen cum a sacris canonicisque scripturis id prohibeatur; citraque Christianorum iniuriam, eiusque sanctae fidei iacturam fieri non possit, grauissime peccant, legique Dei resistunt qui contrafaciunt. Nec obstat quod dici solet, dolo, & insidijs hostes propulsari posse. cap. vtilem 22. q. 2.

15 Quia responderetur, quod dolus esse species, boni scilicet, & mali. l. 1. §. 1. ff. de dolo malo, ubi Labeo iureco sultus definit, dolum malum esse omnem calliditatem, fallaciam, machinationem, ad circumueniendum, fallendum, decipiendumue alterum adhibitam, & ibi glo. in verbo adhibitam, exponit, scilicet, contra ius; Bonum uero dolum dicit, ueteres accepisse pro solertia, maxime si aduersus hostem, latronemue machinetur, unde illud Virgilij. Dolus, an uicinis, quos in hoste requirat? quo fit, ut id quod de dolo, & insidijs in d. cap. vtilem, & d. cap. dominus dicitur, de bono dolo, hoc est solertia intelligi debeat, quae iure non improbat; sed si quis dolo malo uti velit, puta fraudare fidem, quae etiam hosti est seruanda, d. cap. noli existimare §. fides, tunc non licet, & propterea congruere non potest argumentum, quod fit de dolo ad casum nostrum, cum ille non prohibeatur, sed laudetur, hic autem omnino interdicitur, Deci. & Cagno. in l. ea est natura, in fin. ff. de regu. iur. Ias. in l. si rem tibi, num. 3. ff. de praescriptis uerbis; & unde ex diuersis non infertur vulgata. l. fina. ff. de calumnia. & l. Papinianus exuli. ff. de m. non. Idem responderetur ad id, quod dicitur. canes tollerari in ecclesia propter pacem. Nam debet intelligi si subiecti fidelibus quiete uiuant, nihilq; contra Christianos moliantur, & atten-

18 tent, & tunc enim non sunt molestia afficiendi; sicut dicimus de Iudeis, & paganis in ditione Christianorum degentibus. l. Christianis. C. de paganis cap. dispar. 23. questio. ult. cap. et si Iudeos, de Iudeis, & Saracenis, Abb. post Hosti. in cap. quod super, num. 10. in fine, de uoto, Barto. in l. hostes, colum. 2. ff. de capt. & postlimin. reuersis, ubi pnnit quatuor genera personarum extranearum. Primum genus est nobis confederatorum contra Turcas, ut erant Greci. Secundum cum quibus habemus pacem, ut sunt Tartari. Tertium cum quibus nec bellum, nec pacem habemus, ut sunt Indiani. Quartum, cum quibus continuum bellum gerimus, ut sunt Saraceni, & Turci; & sequitur Alex. consil. 130. uol. 7. Boer. decis. 178. nu. 10. Nam aliud est tollerare infideles aliud eos pro defensione contra Christianos inuocare. ex illo. n. pax nemini nocet, sed omnibus

Disputatio.

bus proficua oritur; ex hoc verò bellum, & dissensio Christianis nocua emergit; quinimo concludit Oldradus consil. 72. quod transcripsit Alber. in rubri. C. de paga. & Ioannes de Anania in dicto c. ad liberandum

19. Saracenis & Turcis volentibus in pace viuere, etiam indicendum esse bellum rationibus per cum adductis

20. præsertim quia occupant terram sanctam, & quæ veluti Christianis debita sub Christianorum dominio, & iure existere deberet, testis Bartolo. in l. 1. C. de paganis. & ibi Alex. post Inno. in d. c. quod super, nume. 7. de uot. ubi Abb. nume. 2. Nec repugnat l. eorum C. de malefic. & mathematicat. admittens artem magicam

21. pro defensione fructuum, & quia huiusmodi incantationes, pro fructibus defendendis tunc a iure civili admittuntur, quando nemini nocere possunt, secus vero si ex eis alicuius salus, vel existimatio læderetur, quæ eo casu artem magicam exercentes etiam a iure civili puniuntur. d. leorum. propterea notat ibi Angelus, id quod in d. c. dicitur de incantationibus pro fructibus præseruandis, debere intelligi si fiant virtute diuina, secus si per incantationem demonum, vel aliter; quia tunc omni iure sunt improbatæ, ut habetur in titulo de sortileg. & 26. quæstio. 1. 2. 3. 4. & 5. Paralip. lib. 1. c. 1. & lib. 2. c. 23. Isai. cap. 2. Et lib. Regum 4. c. 1. legimus mortuum esse Ochoziam Regem Israel, eo quod pro infirmitate sua consuluerat Beelzebub deum Achaton, & Reg. 4. c. 17. irascitur Deus contra Israelitas, eo quod diuinationibus, & augurijs inseruierint ut irritarent dominum. Quia propter retorquendo argumentum dico, quod sicut pro recuperanda sanitate, & defensione fructuum, quæ nemini nocent, arte magica veluti idolatriam sapiente, ut non licet: multo minus pro defensione bonorum licitum erit uti auxilio infidelium alijs damnofo.

Minus officit tertium argumentum ab oppositis factum, ut sicut in bello iusto fideles iuuant infideles c. Iulianus 1. q. 3. & c. quod culpatur §. ordo 23. quæstio. 1. Ita argumentum l. fin. §. fina. ff. de leg. 1. infideles possunt iuuare fideles. Nam huiusmodi argumentum non virget, ubi par ratio oppositi & propositi non est; Glof. fin. in l. contra ff. de vulg. & pupil. Bar. in l. inter stipulantem §. sacram, col. 2. nu. 3. ff. de verb. oblig. & Dec. consil. 656. circa medium. Sed in casu nostro manifestata est diuersitatis ratio, ideo non habet locum regula, nec argumentum. Quod autem dispar sit ratio, clare demonstratur; quia non reperitur prohibitum Christianis in bello iusto iuuare infideles contra alios infideles, dicto c. Iulianus, cum similibus, legimus tamen prohibitum Christianis iuuare infideles contra Christianos, ut supra probauimus, quibus addo text. clarum in d. c. Iulianus 1. q. 3. ubi diuus Ambrosius expresse dicit, quod licet Christiani milites, qui Iuliano Imperatori apostatae suberant, ei præcipienti, ut pro defensione rei publicæ arma producerent, obedire deberent; At tamen quando imperabat, ut producerent arma contra Christianos, non debebant obtemperare, sed recognoscere Imperatorem Coeli, cui magis parendum est quam hominib. ut habetur Act. Apostol. c. 4. & 5. dicto c. qui resistit, eadem 11. quæstio. 3. Idem dicitur in c. si dominus 11. quæstio. 3. & dicto c. quid culpatur ibi, vel non esse contra Dei Preceptum, quæ iura pariter retorquentur, & cum eis concordat cap. noli existimare, versiculo si enim, eadem 23. quæstio. 1. Vel potest responderi, prædicta iura in contrarium adducta loqui de Christiano subdito Principi infideli, cui in licitis parere ratione iurisdictionis, & superioritatis tenetur, ita responderi Gemini in dicto cap. Iulianus, in fin. argumento ca. fin. 3. quæstio. 7. pulchra glossa in c. catholicus 2. quæstio. 7. facit quod legitur apud diuum Paulum ad Roma. c. 13. &

23. diuum Petrum in 1. epistola, c. 2. & quibus autoritatibus iubemur obedire in rebus honestis & licitis Principibus, siue bonis, siue malis: quod etiam dominus noster Iesus Christus nos facere docuit, ut in Euangelio dicit Math. c. 22. redite quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo, iussit quoque solui Cæsari didrachma Matthæ. c. 27. & cõfessus est Pilatum habere a Deo potestatem in ipsum, Ioan. c. 19. Non haberes potestatem aduersum me ullam, nisi datum esset tibi desuper; Et quod legitur de David lib. 2. Regum c. 21. fuit ex permissione diuina propter peccatum Saulis quia contra iuramentum, quod Iosue, & populus Israel Gabaonitis in deditionem Iosue venientibus, præstiterat, ut legitur Iosue cap. 9. & propterea seruandum 22. quæstio. 1. Gabaonitas ipsos occiderat, ut ex lectione dicti capitis 21. videri potest, effectusque fuerat reprobis, & demoniacus, eo quod Dei præcepto non obederat, libro Regum 1. c. 15. & sequenti. Quartum argumentum, quod fit ab effectu ex prædicto fœdere procedente, scilicet dissensionis inter infideles huic quoque opinioni non aduersatur, cum aliquam dissensionem inter infideles ex huiusmodi concordia oriri non appareat: Quinimo, & si ex hoc cum infidelibus pacto, aliqua discordia inter infideles prodiret. At tamen maius damnum, grauiorq; mala Christianis ex dicto fœdere futura videremus, quam sit bonum ex dissensione oriturum. Hinc dicimus non esse facienda mala, ut veniant bona; Paul. ad Rom. c. 3. & nota in cap. super eo, de vsur. Imo nec faciendæ minora mala, ut euentur maiora, distinctione 14. c. 1. & 2. c. forte, & ibi glossa 14. quæstio. quinta. Mala autem quæ euentura prospiciuntur innumera, & grauiasunt, inter quæ vnum illud grauissimum omnium est; Christi scilicet religionem (nisi ipso causam suam defendat) magnam passuram naufragium. Non etiam aduersantur autoritates noui, & veteris Testamenti in contrarium adductæ: Et primo, quod scribitur Actuum Apostolorum capitulo 23. quoniam illud quod ibi legitur Paulus fecit uti Præfidi, ac ministris subditis ratione iurisdictionis, cui etiam subiecebantur Pharisei conitrat, quibus non nocuit Pauli recursus. Ita responderi Glof. in d. cap. catholicus 2. quæstio. 6. His conueniunt alia supra allegata in responsione tertij argumenti, quæ non repeto.

Minus contrariatur quod scribitur Gen. c. 14. cum Abraham in regione Mambre & Excol fratrum habitaret. Ideo nimirum si erat cum eis fœdere iunctus, nec legitur ab eis auxilium aliquod imperasse, præsertim contra Deum colentes, & in cap. 21. 26. habitabant Abraham, & Isaac terram Abimelech Regis, qui & Deum colebat, & adorabat, nec idolatra erat, & propterea fœdus, quod ab eis perquisierat Abimelech veluti nemini nocens licitum erat. Nec dicitur prout aliqui diuinæ legis doctrinæ Christianæ parum eruditè ausi sunt Affirmare, Turcas veluti Deum adorantes, non esse idolatras; quia omnis, qui Deo repugnat, & voluntati eius resistit, is quasi peccatum ariolandi, & quasi scelus idolatriæ committit, libro primo Regum, cap. 15. cap. si qui. 81. distine. At Turcæ repugnant. [Dei testimonio,] & resistunt voluntati eius; ergo sunt idolatræ. Quod autem [Deo repugnent &] voluntati Dei resistunt, omnibus patet; quia cum Deus loquens de Iesu Christo dicat, eum esse suum filium dilectum, ut habetur Psalm. 2. & Isai. cap. 42. quem refert Matth. cap. 12. Ecce puer meus, quem elegi, dilectus meus in quo bene complacui animæ meæ: ponam spiritum meum super eum, & iudicium gentibus nuntiabit, & c. 45. ego Dominus creauit eum, & c. 55. ecce testem populo dedi eum, ducem ac præceptorem gentibus

gentibus. [& apud Ioan. c. j. super quem videris spiritū
descendentē & manentē super eū hic est q. baptizatus spi-
ritu sancto, & ego vidi, & testimonium peribui, quia hic
est filius Dei & in fine d. cap. leg. tur Amen amen dico
vobis videbitis cēlum apertum, & Angelos Dei ascen-
dentes & descendentes super filium hominis & capit.
3. in fine, qui credit in filium habet vitam eternam,
qui autem incredulus est filio non videbit vitam, sed
ira Dei manet super eum & item Actuum Apostolo-
rum c. 10. quia ipse est, qui constitutus est iudex viu-
orum & mortuorum; Item & cap. 13. & Paul. 1. ad Col-
loss. cap. 1. qui est imago Dei invisibilis primogenitus
omnis creaturæ, quoniam in ipso condita sunt uniuersa
in cēlis & in terra. & J. ad Hebr. cap. 1. & 5. filius
meus es tu, ego hodie genui te. & in Euang. Matth. c.
3. & 17. & secunda Petri cap. 1. Hic est filius meus dile-
ctus, in quo mihi bene complacui, ipsū audite. Et
Ioan. 3. qui non honorificat filium, non honorificat
eum, qui misit illum, & cap. 14. creditis in Deum, &
in me credite; ego sum via, veritas, & vita, nemo ve-
nit ad patrem nisi per me, quia ego in patre, & pater
in me est. & cap. 15. qui me odit, & patrem odit, ipsi
verō Turcæ negent Iesum Christum esse filium Dei,
nec eum audiant, dicuntur resistere voluntati Dei; ergo
sunt idolatræ, quāmo & seductores, Antichristi,
mendaces, prophani, hostes Christi, Deum non habē-
tes, super quos ira Dei manet, Ioan. cap. 3. in fi. & eius
epistola prima. cap. 2. scribitur. Quis est mendax nisi
is, qui negat quoniam Iesus est Christus? omnis, qui
negat filium, nec patrem habet. & cap. 4. omnis spiri-
tus, qui constituitur Christum venisse in carne, ex Deo
est, & omnis spiritus, qui soluit Iesum, ex Deo non
est, & hic est antichristus, & cap. 5. per totum caput. &
tota epistola secunda [præcipue in illis verbis qui non
confitentur Iesum Christum venisse in carnem hic se-
ductor est & antichristus] cap. alienus, & c. omnis 24.
quæstio 1. ubi & qui huiusmodi hominibus dicunt,
Aue, communicant eorum operibus malignis. Nec
esse eo quod Turcæ Deum adorare dicantur, idolatræ
esse desinunt, cum & Mahumetū. [Nemo enim Deū
vere cognoscere nisi per Christum Dei virtutem & sa-
pientiam. Paul. ad Corinth. 1. cap. 1. vers. nam quia in
Dei sapientia non cognouit mundus per sapientiam
Deum, & ibi testatur Pau. Christum esse Dei virtutē,
& sapientiam, & cap. 8. scribit vnus est Deus pater ex
quo omnia, & vnus est D. Iesus Christus per quem om-
nia,] vti eorum Deum colant & extollunt de. 1. de
Iud. & sa instat eorum colonorum, quia a Rege Assy-
riorum in Samariam missi, licet deum colerent, dijs
tamen eorum inserviebant, lib. 4. Regum cap. 17. Qua
propter David eodem Psal. 2. dicit. Et nunc Reges in-
telligite, erudimini qui iudicatis terram, seruite domi-
no in timore, exultate ei in tremore; † Quomodo er-
go Reges seruīnt domino in timore, nisi eos, qui con-
tra Dei iussu sciunt, hoc est Saluatorem nostrum
Iesum Christum non recipiunt, religiosa seueritate
prohibeant, atque castigant? cap. si ecclesia. 23. quæst.
4. Quod verō legitur Gene. cap. 31. Iacob sedes ferisse
cum Laban. Is auunculus, & focer erat Iacob. vti ha-
betur Genes. cap. 28. & sequenti, sedusque nemini no-
27 eum erat, nec aliquo iure prohibuit, & † ubi non
est lex, ibi nec præuaricatur, Paul. ad Rom. cap. 4. Nec
adferatur, quod legitur Iosue cap. 2. quoniam id fuit
ad nostri doctrinam, & exemplum, & ad demonstrā-
dam Raab meretricis fidem operibus munitam, vti ha-
bemus in epistola Pau ad Heb. cap. 11. & Iaco. cap. 2.
ac quantum profuerint fidelibus pacta illa, nō autem
nocuerint, prout nec damno fuerunt, quæ nono capite
scribuntur; ex eo quod Gabaonitæ, quorum eo loci
mentio fit, fuerunt hi, qui venerunt ad Iosue in terrā
promissionis, vt ab idolis recedentes, colerent Deum

Israel, eique seruiant; Nec enim legitur Iosue auxiliū
a Gabaonitis cōtra Israelitas petiisse, Ideo obseruandū
erat illis iuramentū, sicut habetur Gene. c. 34. ibi, sed
in hoc valebimus confederari. si volueritis esse similes
nostris. His arridet, c. non oportet. 28. quæst. 1. Nec etiā
est contra q. legitur Iudicem c. 9. quia argentū Abime-
lech ex phano Baal caput. Iudæis non nocuit, sed vile
fuit cum ex eo cōduxerent viros inopes. Et q. de Samso-
ne c. 14. Iudic. legimus, qui Philistæā in vxorem duxit,
a domino factum est, vt quæretet occasionem contra
Philistæos, qui Israelij tunc dominabātur. similiter qd
lib. Reg. 1. c. 7. scribitur, de pace inter populum Israel,
& Amorceum. opinio nostræ non aduersatur, cū pax
illa nemini fidelium nocuerit. Minus sunt impedimē-
to de David scripta eodē lib. Reg. 1. c. 27. Quia, licet
David confugerit ad Achis Regem Philistinorū, non
propterea pugnavit contra populum Israel, sed cōtra
Amalechitas infideles, vt eodē capite legitur. Nec ger-
mana est Nicolai Liræ interpretatio, David scilicet
ex iure q. prætendebat in regno Israel, posse illud acq-
rere virtute armorū, facultate sibi occurrente. & auxi-
lio Philistinorum, vti; Quia rationes ibi allegare non
urgent, ideo reprobantur in prima additione, & repli-
catione ad gl. quibus cōcluditur, q. nō habuit David
animum pugnandi pro infidelibus cōtra Saulē, & populi
Iudæ, ac Israel, cōstituendū se Regē; quia si hunc ani-
mum habuisset, vtiq. cōmodius, & securius hoc face-
re poterat, quādo Dominus tradidit Saulē in eius ma-
num in spelunca Engadi, & nō extēdit manum suam,
nec viros, qui cum eo erāt confurgere permisit in Sau-
lē, sed tantū illius clamidis oram præcidit, quā scidit
se. deinde eum penituit lib. 1. Regum. c. 24. Item quan-
do iterum tradidit Saulē Dominus in manu David
eum castra posuit cōtra David in Gabaa Hachillæ,
descenditq. David, & inuenit Saulē, & Abner Principē
eius militis, ac populum dormientem, & tamen nō a-
percutit eum, cum esset vnctus a domino, sed lanceā
duntaxat, ac scyphum aque exportauit, & inde resti-
tuit, sperans in Domino qui eum liberaret ab omni an-
gustia, vt habetur eodem lib. 1. Reg. c. 26. & Psal. 50.
in fine. Da nobis auxilium de tribulatione, quoniam va-
na salus hominis, vocaturque Saulē dum dixit, domi-
num, & Regem suum. Nam q. ubi David vnctus in Beth-
lehem a Samuele fuisset, lib. 1. Regum c. 16. Attamen
illa vnctio nō fuit, vt tunc esset Rex, sed mortuo Saul
quod apparet ex sequentibus capitibus præsertim ca.
2. lib. 2. Regum, ubi David, mortuo Saul fuit vnctus,
vt regnaret super domum Iuda. ex quibus digno sci-
tur Davidem non habuisse animum expellendi Saulē
a regno, dum viueret, quod si habuisset animum præ-
liandi, & eum percutiendi, peccasset; quia venisset cō-
tra eius iuramenta, de quibus in d. cap. 24. & 26. lib. 1.
Reg. & fecisset contra id, quod ipse exprobaauerat po-
pulo Israel quod commixti essent inter gentes; Psal.
105. & quod dicit Psal. 58. Deus ostendi mihi super
inimicos meos, ne occidas eos, ne quando obliuiscar
populi mei. Pax autem inter David & Thon Re-
gem Emath. de qua lib. 2. Regum c. 8. fuit in auxilium
populo Israeli, & contra Adadezer Regem Soba gen-
tilem. Quid autem acciderit nuntiis David missis ad
Hanon filium Naas, legitur eodem libro 2. Regum c.
10. & Paralipomenon 1. cap. 10. decaluati enim, & me-
dia barba raia, tunicisque a natibus vsque ad pedes fer-
sis turpiter dimissi fuerunt. Nichilque mali populo Is-
raeliti attulit fuga Absalon ad Regem Gessur, libro 2.
Regum ca. 13. Fuit & innoxia coniunctio Salomonis
cum Pharaonis filia quam nonnulli Profetyram fuisse
asserunt. Vtilis etiam dignoscitur Salomonis cum Hi-
ra Rege Tiri amicitia ad edificandum templum Do-
mini contracta, lib. 3. Regum cap. 5. & fuga Ieroboā in
Aegyptum, de qua eodem lib. 3. c. 1. nullū fidelib. in-
commo-

Disputatio.

commoſum intulit. Quod vero legitur eodem libr. 3. Regum, Aſſa Regem Iuda inuiſſe ſœdus cum Benadab Rege Syriæ ab eoque auxilium contra Baalſa Regem Iſrael petiſſe eo quod, vt ſcribitur c. 15. aduerſus ipſum Aſſa, ciuitatem in terra Iuda conſtruxerat, & eam obſidebat, vt nullus turæ poſſet egredi, nec ingredi de regno Aſſa. peccauit Aſſa Rex ob huiusmodi ſœdus coram Domino, quem propterea acerbè redarguit Anania propheta libr. 2. Paralipomenon cap. 16. dicens ei. Quia habuiſti fiduciam in Rege Syriæ, & non in domino Deo tuo, Idcirco euasit Regis Syriæ exercitus de manu tua; Nonne Aethiopes, & Libies multo plures erant quadrigis & equitibus, & multitudine nimia, quos cum in domino credidiſti tradidit in manu tua? oculi enim domini contemplantur vniuerſam terram, & præbent fortitudinem iis, qui corde perfectò credunt in eum, ſtulte igitur egiſti, & propter hoc etiam præſenti tempore aduerſum te inſurgent bella. Et agrotauit Aſſa dolore pedum, & interfecit dominus de populo in tempore illo plurimos, Ecce enim textum apertum, quo Aſſa Regi Iuda, ſas nō fuit (& ſi in eius regno à Baalſa Rege Iſrael conſtructa eſſent propugnacula) inire ſœdus, auxiliumque pro deſenſione ſui regni à Benadab Rege Syriæ infideli contra Baalſa Regem Iſrael fidelem, implorare. Sic in quæſtione noſtra neſas eſt cuilibet Chriſtiano Principi, quamuis in eius ditione alius Chriſtianus Princeps loca munita habeat, ſœdus percutere, & auxiliū ab infidelibus contra fideles impetrare. Nec contrariam ſententiam deſendunt, quæ libr. 4. Reg. capit. 16. de cōſideratione Raſſim Regis Syriæ, & Phaceæ Regis Iſrael aduerſus Achaz Regē Iuda, leguntur. Quia ſi veritatem facti, ſiue hiſtoriz intellexerimus, poſſunt ea ad tuendam opinionem noſtram retorqueri, prout eam ex ſide recitat Dionyſius Cartuſienſis, in Iſaiā ca. 7. arti. 17. Narrat enim Achaz filium Iohatam, cū regnare cœpiſſet in Ieruſalem idolatriam commiſiſſe, & propterea à domino in manus Raſſim Regis Syriæ traditū, ab eoq; magna capta præda percuiſum fuiſſe; Deinde etiam in poteſtatem Phaceæ Regis Iſrael plaga grandi affectum ueniſſe (occidit enim Phaceæ de Iuda centum & uiginti millia uiuorum) & eo tempore Regem Achaz nuntios ad Regem Aſſyriorum miſiſſe ab eoq; auxilium imploraſſe, quomobrem humiliatū dominus populum Iuda propter Achaz Regē, eo quod nudaſſet eum auxilio, & contemptui habuiſſet dominum nec proſuiſſe auxilium Regis Aſſyriorum, ſed nocuiſſe, cum inde eum afflixerit, & nullo reſiſtente ualtauerit; reprehenuſque fuiſſe quod in tempore anguſtiæ auxiſſet contemptum in dominū. Poſt hæc au em Raſſim Regem Syriæ, & Phaceæ Regem Iſrael in ſuperbiam elatos, quod Achaz Regem Iuda deuiciſſent, inito ſimul pacto, ſiue ſœdere, iterum contra Achaz in Ieruſalem aſcendiſſe, vt eum de bellarent, cumque miſeris eius eſſet dominus, non potuiſſe, qui ad Iſaiam dixit; Egredere in occurſum Achaz, & dicens ad eum. Noli timere, & cor tuum non formidet a duabus caudis titium fumigantium Raſſim, ſcilicet Regis Syriæ, & Phaceæ Regis Iſrael, eo quod conſilium inierint contra te, dicentes. Aſcenda mus ad Iudā; hoc enim conſilium, & ſœdus exoſum habuit dominus, & propterea dixit; Non ſtabit, & nō erit illud; Nam Raſſim Rex Syriæ interfectus eſt a Rege Aſſyriorum, & Phaceæ Rex Iſrael ab Oſea filio Hela, Et hoc eſt, quod legitur, ſi omnia ex ordine cōponamus libr. Reg. 4. cap. 15. Paralipo. 2. cap. 28. Iſai ca. 7. & 8. Vides ergo mi Chriſtiane lector huius noſtrę opinionis forte argumentum; Nam cum Phaceæ Rex Iſrael contra Achaz ſolus bellum mouit, uictor euasit; cum verò ſedere inito cum Rege Syriæ infideli in Ieruſalem aſcendere uoluit, non potuit, verum a Re-

ge Aſſyriorum Dei permiſſu proſtigatus eſt, & interfectus, & cum Rex Achaz auxilium petiit a Rege Aſſyriorum nihil ei proſuit, ſed eius populus occiſus fuit. Cum autem populus Ieruſalem ſperauit in domino, dedit eis ſignum liberationis. Ecce Virgo cōcipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emanuel, quod eſt interpretatum nobiſcum dominus, Iſai. d. cap. 7. & Matth. c. 1. & ſi de Ieſu Chriſto intelligenda ſit prophetia, Quid autem proſuent Oſeæ Regi Iſrael mittere nuntios ad Salam regem Aegypti, vt rebellaret a Rege Aſſyriorum, eique tributa non ſolueret, legitur libr. 4. Regum cap. 17. Nam propterea fuit ab eo obſeſſus, & in carcerem miſſus; & quoniam ſequuti fuerant Iſraelite gentes, miſit in eos dominus leones illos interficientes. Quomobrem caueant, qui a Turcis, aliſque infidelibus auxilium implorant, eoſque aduerſus Chriſtianos prouocant, ne hæc ſint eis in figuram, ſi ſicut in Iſraelitas, qui ad Reges infideles conſugerant, miſit dominus Leones; ſic aduerſus eos hoſtes mittat occidentes, bona diripientes, & Regna deuasantes; non enim debent Chriſtiani conſidere in Turca Rege Aegypti, de quo ſcriptum eſt Regum 4. cap. 18. & Iſai. c. 36. ac Ezechi. cap. 29. Iere. d. capit. 2. ſuper eum rugierunt leones, & dederunt uocem ſuā, poſuerunt terram eius in ſolitudinem. Nunquid nō iſtud factum eſt tibi; quia dereliquiſti dominum Deū tuum? An ſperas in baculo harundineo, atque cōfracto Aegypti, ſuper quem ſi incubuerit homo, cōminutus ingreditur manum eius, & perforabit eam; vt experimento didicit Conſtantinus, Nec contra etiam pugnat quod ſcribitur Machab. 1. capit. 5. & 8. quia Nabatheï, qui prophetantes dicuntur, ideo paſſice a Iuda fuerant ſuſcepti, quia narrauerunt ei omnia, quæ acciderant fratribus eorum in Galatide; Et ſœdus cum Romanis initum non fuit in perniciem nec aduerſus Iſraelitas, aliquos, imo, vt ei contra alias gentes Syrios, & Perſas idolatras eſſent auxilio. & forte dici poſſet prædicta cum Romanis ſœdera Deo non placuiſſe, idcirco ipſum Iudam Machabeum, cuiusque exercitum percuiſum, & interfectum fuiſſe a Demetrio Gregorum Rege, eodem libr. primo Machab. capit. 9. contra quem Romani promiſerant ſe Iudam Machabeum, & Iudeam gentem adiuturos; quod tamen non fecerunt. Hoc idem poteſt reſponderi aduerſus omnes alias cōſiderationes, de quibus libr. 1. Machab. cap. 10. 11. 12. 13. 14. & 15. & ad l. 2. C. de off. præfec. præto. Aſſiri. Quia huiusmodi pax cum Rege Perſarum Chriſtianiſ utilis & innocua erat.

Sexto & ultimo non obſtat argumentum quod dicitur a remotione contrariorum; Dicens adducta in contrarium procedere in bello iniuſto, Quoniam bellum, de quo legitur Paralip. libr. 2. c. 19. non fuit iniuſtum omnino, cum ex Dei voluntate expreſſa, vt occideretur Achab Rex Iſrael vir impius factum fuerit idq; demonſtratur ex eo, quod legitur c. 18. eodem libr. 2. Paralip. in illis verbis; Egrediar, & ero ſpiritus mendax in ore omnium prophetarum, dicitq; dominus Deus decipies, & præualebis, egredere, & fac

28 ita. † Præterea, argumentum quod ſumitur a contrario ſenſu de bello iuſto non ualet, cum in ipſo caſu contrario ſit aliter diſpoſitum, vt notant communiter Doctores in l. conuenticulam C. de ſacroſanct. eccle. & in l. 1. §. 1. de off. eius cui mand. eſt iuriſdict. Sed in caſu noſtro, etiam in bello iuſto non licet ſœdus cum Turcis in perniciem Chriſtianorum inire, vt ſupra probatum eſt, ergo non eſt bona reſponſio, & diſtinctio Oldra. quo ſit, vt arguendo à minori, ſeu

29 à fortiori affirmatiue, † quod argumentū validum eſt c. cum in cunctis, & ibi gloſ. & Docto. de electio. & communiter Doct. in auth. multo magis C. de ſacro ſanct. eccleſ. Si reprehenuſ fuit Iofaphat Rex Iuda; p. auxilium

auxilium praeuisset, & amicitia iunctus esset Achab Regi Israel viro iniquo, & impio, existenti tamen sub eadem lege Moysis. Multo fortius reprehensione dignus erit Christianus Princeps si foedere, amicitiaque iungatur viro impio, & infideli, Christianorum hosti. Fateor tamen hanc secundam opinionem multo magis locum habere, quando bellum esset iniustum, uel aliquo modo culpabile, quod est quando in gerente bellum haec insunt uidelicet, nocendi cupiditas, ulciscendi crudelitas, impacatus atque implacabilis animus, feritas rebellandi, libido dominandi, & si quae sunt similia, de quibus in d. c. quid culpatur 23. quaestio 1. late Archiep. Floren. in 3. par. titu. 4. de militia seculari. §. 11. Summa Caiet. & summa Angeli. in uerbo bellum, irascitur enim Deus Optimus Maximus per os Abacuch Prophetae, cap. 2. aduersus eos, qui aliorum bona detinent, dicens: Vbi qui multiplicat non sua, ubi qui spoliat gentes multas, ubi qui congregant auaritiam malam domui suae, ut sit in excelsis nidus eius, ubi qui adificat ciuitatem in sanguinibus, & preparent urbem in iniquitate, uenient enim dies quibus afflictionem sustinebunt, & manus Domini super eos erit, nisi ad Dominum conuertantur, & aliena restituant.

Ceterum, ut calculum addam, Ex praemissis liquido constat opinionem Oldradi, & sequacium non esse ueram, imo eam impiam, & non Christianam esse attestatur pius, & doctissimus Federicus Schencken in suis interpretationibus, in lib. 3. feud. in titu. hic finit lex, colum. 7. & sequen. praclarissimus, ac prudentissimus Iureconsultus Petrinus Bellus de re milita. parte 2. titu. 17. Ioannes Lup. de confedera. Princip. in princip. nu. 4. & 7. quos omnes post haec scripta uidi; Nisi defendendo Oldra. eius opinionem temperes, ut per Felinum in dicto c. ad liberandum, nu. 9. de iudic. & Sacracen. qui post Ioan. de Anania, in dicto c. ad liberandum, col. 2. Io. Andre. in additio. ad Speculat. in tit. de

iud. col. 3. uerfi. conuertendo nunc casum, Archiep. Floren. in d. 3. par. titu. 4. de sui defensione §. 11. Ioan. de Neap. in suo quolibeto, Francisc. Aras in tractatu de bello, nu. 19. concludentes opinionem Oldra. posse, p. cedere tribus tamen concurrentibus. Primo quod non urgeat bellum cum infidelibus actiue, uel passiue. Secundo dummodo inuocans iuste offendant, uel defendat. Tertio necessitas inuitabilis. facit glo. in c. dispar. 28. quaestio. 1. l. Christianis. C. de pagan. & sacrific. Sed Christiani continuum habent bellum actiue, uel passiue cum Mahometanis, necessitasque non est inuitabilis, & dici potest iustam non esse causam occupandi aliorum dominia seu rebellandi, & propterea bellum iniustum. Ergo secundum ueram, Christianam, & communem canonistarum, & theologorum sententiam non licuit, licet, uel licebit Christiano Principi, citra peccati, aliarumque poenarum praesertim irae Dei uiuentis, & Saluatoris domini nostri Iesu Christi incursum, foedus cum Turcis inire, ab eisque auxilium inuocare, nec commeatu, opera, consilio, aliqua uel alia re praesertim in Christianorum perniciem illos iuuare. Et ita sentio salua se per sanctae Romanae Ecclesiae determinatione.

Te igitur piissimum, & clementissimum Iesum Christum supplex oro, ut tuam, tuorumque fidelium causam defendas, colligationes impietatis, & fasciculos deprimentes dissoluas, uincula eorum dirumpas, consilia gentium disperdas, brachium maligni, & peccatoris conteras, ut percant gentes de terra tua, manus serui tui Imperatoris nostri ad praedium doceas, & ponas ut arcum ereum brachium eius. Exurge Domine in potentia tua, & exaltare in finibus inimicorum tuorum, & letetur omnes, qui sperant in te in aeternum exultabunt & habitabis in eis, & gloriabuntur omnes, qui diligunt nomen tuum, & perfecto corde in te confidunt: quia seruabis eos, & custodies eos a generatione in generationem. Amen.

F I N I S.

Registrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z

Aa Bb Cc Dd Ee.

Omnes sunt Quaterniones.

Tabula per se patet.

A V G V S T A E T A V R I N O R V M,

Ex Tipographia heredum Nicolai Beuilaque.

M. D. L X X X L

Reigistum

ABCD EFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Omnes sunt Quaterniones.

Table per le piazze

АВГУСТАВАРИНОВА

INDEX VERBORVM RERVM ET SENTENTIARVM

insignium in hoc volumine Decisionum.

ILLVSTRISSIMI SENATVS PEDEMONTANI
contentarum, locupletissimus: ac diligenter secundum alphabeticum ordinem digestus.

*Cuius primus numerus Decisionem ipsam : secundus decisionis
cuiusq; numerum; tertius solum indicat.*

BB. A. opinio in cap. in litteris, de re-
stitutio, spoliat. reprobatur deci. 116.
nu. 10. fol. 137.

Abbas opinio, in cap. 2. de donat. inter vi-
rum & uxorem, defenditur, decisione
140. num. 9. fol. 165.

Ablatiui absoluti regulariter conditionis
vim habent, deci. 145. nu. 6. fol. 172.

Ablatiui absoluti, tunc semper conditionem important, quando
futurum tempus respiciunt, & id quod sui natura est incertum,
deci. 145. nu. 7. fol. 172.

Ablatiui absoluti conditionem, & formam important deci. 165.
nu. 12. fol. 199.

Absens ex iusta causa pro preiudicio habetur, deci. 92. nu. 10. fol. 104.

Absens non potest condemnari pro delicto, pro quo imponitur
pena maior relegatione, secus si minor, & num. 8. deci. 105.
num. 2. fol. 129.

Absens causa rei publica, & minor equiparantur, deci. 158. num.
8. fol. 190.

Absenti ex contractu alterius, ius aliquod non acquiritur, nisi se-
cunda ratificatione, deci. 33. num. 1. fo. 41.

Absenti ex stipulatione notarii, etiam ante ratificationem ius, et
actionem, acquiri communiter tenent Doct. deci. 33. nu. 4. fo. 41.

Absolutio non retardatur propter instrumentum non productum
iudicialiter, & parte non vocata, deci. 1. num. 47. fol. 6.

Absolutio à iuramento non requiritur, quando heres iurantis agit
ad rescissionem contractus simulati, deci. 42. nu. 6. fol. 50.

Absolutio à iuramento non prodest obtinenti, nisi vocata parte,
cuius interest, deci. 175. nu. 7. fo. 223.

Absolutio aliquando petitur, etiam si quis excommunicationem
non incurrit, decisio. 138. nu. 16. fol. 160.

Absolutio à iuramento debet omnium obstantium facere mentio-
nem, alias subreptitia iudicatur, deci. 142. nu. 14. fo. 168.

Absolutio à iuramento sine causa cognitione non valet deci. 1. nu.
41. fol. 6.

Absurdum reputatur, quod quis uno & eodem tempore oblige-
tur, & in mora constituitur, deci. 49. nu. 5. fo. 54.

Acta facta in uno iudicio inter easdem partes, & coram eodem
iudice, non probant, nisi producantur, deci. 4. nu. 40. fo. 6.

Acta facta coram primo iudice, an debeant produci coram su-
brogato, & necessario, deci. 1. nu. 52. fo. 6.

Acta instructoria, siue probatoria, facta in uno iudicio, an fide-
faciant inter easdem personas in alio iudicio ad diuersum finem
tendente remissive, deci. 107. nu. 1. fo. 127.

Acta sunt nulla in quibus interuenit circumductio, deci. 142. nu.
37. fol. 169.

Actio de dolo, contra parentes non datur, quod in nouerca limita-
tur, deci. 31. nu. 3. fo. 39.

Actio de dolo per lapsum biennij, censetur extincta, deci. 58. nu.
17. fo. 63.

Actio de dote, qua communis est patri, & filia, non potest in
preiudicium filia sine eius consensu, à patre intentari, deci.
62. nu. 20. fo. 68.

Actio intentata qua sit in libello, ex medio concludendi cognosci-
tur, deci. 74. nu. 11. fol. 25.

Actio & passio, in eodem subiecto esse non possunt, deci. 95. num.
2. fol. 180.

Actio de dolo cessat, quando dolo actione ex eo contractu in quo
ineest purgari potest quod intellige, ut num. 17. deci. 137. num.
4. fo. 153.

Actio si ex utraque parte sit penalis, ex utroque iure canonico,
& civili, non datur contra heredem, deci. 152. nu. 8. fol. 184.

Actio de euictione, ante sententiam, & realem euictionem rei ad
quam agitur, nata non dicitur, deci. 181. nu. 4. fo. 217.

Actio de euictione, & ad pretij recuperationem regulariter non
dantur lite mota, sed solum ad defendendum, vel cauendum,
aut liberandum, deci. 181. nu. 5. fo. 217.

Actione carere dicitur, qui ante diem iudicium mouere intendit,
deci. 130. nu. 4. fol. 153.

In actione personali regulariter, & secundum communem opinio-
nem reuocatoria actione contra tertium possessorem agendum
est, deci. 65. num. 5. fo. 68.

Actioni cuiuslibet & iuri, spatium triginta annorum praescribitur,
& nu. 16. deci. 115. nu. 1. fo. 136.

Actioni nondum natae, seu competenti praescribi non potest, de-
cisio. 177. nu. 1. fo. 212.

Actioni filio competenti ad recuperationem fendi alienati à pa-
tre, nullo restituto pretio, non praescribitur, nisi post mortem
patris alienantis, deci. 177. nu. 3. fol. 212.

Actiones directae adeo infixae sunt offibus cedentis, ut vix ab eo
possint separari, deci. 62. nu. 4. fo. 66.

Actiones utiles habens adeo praescribitur habenti directas, ut etiam
exequutionem sententiae ab eo obtentam impedire possit, deci.
62. nu. 17. fo. 66.

Actiones penales post litem contestatam heredibus dantur, &
in heredes transeunt, deci. 149. nu. 3. fol. 181.

Actiones omnes qua morte, aut tempore pereunt, si in iudicium
semel deductae sunt saluè permanent, & perpetuantur, decis.
149. nu. 5. fo. 181.

Actionibus personalibus, et officio Iudicis minori spatio non pre-
scribitur, quam xxx. annorum, deci. 132. nu. 16. fo. 155.

Actor qui a principio noluit iuramentum deferre, sed onus pro-
bandi assumpsit, si non probauit, tunc reus absolutus debet, nec
cogitur iurare, decisio. 97. nu. 2. fo. 112.

Actor suam actionem probare tenetur antequam reus suas ex-
ceptiones, deci. 144. nu. 15. fo. 172.

Actor an reus dicatur, intentans remedium l. diffamari C. de in-
gen. manumiss. & nu. 4. deci. 151. num. 1. fol. 183.

Actor dicitur, qui ad iudicium provocat limitat, vt nu. 8. decis.
151. nu. 2. fo. 183.

Actor an reus quis indicetur, quid inspiciendum sit & nu. 9. in
fin. decis. 151. nu. 5. fo. 183.

Actor, & reus in quocunque iudicio etiam summarissimo debens
legitime comparere, deci. 1. nu. 35. fol. 5.

Actori est imputandum, qui non probat id, quod est fundamen-
tum suae intentionis, deci. 144. nu. 15. fol. 172.

INDEX

Actum ex necessitate facienti, magis succurritur, ubi necessitas species duplices enumerantur, dec. 61. nu. 5. fol. 66.
Actum directio contrarium faciens iuri & privilegio suo, dicitur illi renuntiasse, dec. 91. num. 21. fol. 103.
Actus & potentia inter se diversa sunt, et a possibili adesse argumentum non deducitur, dec. 18. num. 6. fol. 19.
Actus nostri voluntarii non extenduntur, nisi quatenus de necessitate inferunt, dec. 99. num. 16. fo. 115.
Actus factus non servata forma, est nullus, dec. 113. numero 8. fol. 134.
Actus subsequentes contrarii precedentibus, faciunt videre recessum a precedentibus, praesertim quando de illis facta reperiuntur expressa mentio, dec. 142. nu. 10. fol. 168.
Actus sequentes appellationi contrarii, faciunt praesumi appellationi renuntiatum, dec. 142. nu. 22. fo. 168.
Actus an valeat, potius quam pereat, facienda est interpretatio, dec. 163. nu. 2. fo. 196.
Actus semper interpretandus, ut evitetur contrarietas, et repugnantia, dec. 163. nu. 3. fo. 196.
Actus ad substantiam ubicumque, multa requiruntur, tunc non sufficit plura esse observata, sed omnia adimpleri debent, ita ut nec unum omittatur, dec. 165. nu. 5. fo. 199.
Accusator, seu denunciatus testis esse non potest, alius enim accusator alius testis esse debet, dec. 79. nu. 54. fo. 92.
Accusationem, & testimonium per scripturas proferri non posse iure canonico cautum est, dec. 128. nu. 9. fol. 151.
Administratio longa bonorum uxoris cum eius participatione, habetur pro traditione, dec. 21. nu. 8. fo. 20.
Administrationem qui suscipiunt, iurare debent fiscalia uigilanter inspicere, & cum omni uehementia exigere, dec. 86. nu. 3. fo. 97.
Administratores, seu electi civitatis non possunt emere, aut condicere res ipsius civitatis, quarum administratio eis commissa est, sub pena irritationis contractus & quadrupli, dec. 109. nu. 6. fol. 130.
Administratores civitatis propter negligentiam, pena simpli puniuntur, dec. 109. nu. 7. fo. 130.
Administratores publici si legitime rationes non reddiderint, et contingeret probare aliqua bona ad Camera spectantia ad ipsos pervenisse, qua pena puniuntur, dec. 70. nu. 9. fol. 77.
Adoptio quare non operetur defectum substitutionis facta sub conditione, si siue liberis decesserit, dec. 126. nu. 16. fo. 149.
Adoptio, siue arrogatio filii rumpitur testamentum veluti agnatione sui heredis, donatio autem adoptione, siue arrogatione non renovatur, dec. 121. num. 9. fol. 143.
Adoptivi filii simul cum legitimis, & naturalibus admittuntur ad successionem, dec. 75. nu. 2. fo. 84.
Adverbia plerumque tenent locum formae, & qualitatem facti de notant, dec. 113. nu. 7. fo. 134.
Adulterij criminis ius in praebet exheredationis causam, dec. 124. nu. 2. fo. 146.
Advocatus denegare, est magnam partem defensionis tollere, dec. 101. num. 13. fo. 4.
Aequalitas servanda est, dec. 23. nu. 16. fo. 24.
Aequiparata a lege veteri ubi duo sunt in eadem materia, dispositum a lege nova in uno locum habet in altero, dec. 31. nu. 7. fo. 40.
Aequiparatio de casu ad casum, ut valeat quae requiruntur, dec. 6. nu. 2. fo. 10.
Aequiparatorum eadem esse debet dispositio, dec. 58. nu. 7. fo. 62.
Aequiparatorum regula locum non habet, ubi diversa est ratio, dec. 61. nu. 10. fo. 66.
Aequiparatorum eadem est dispositio, quod procedit etiam in penalis, dec. 94. nu. 20. fo. 108.
Aestimata res si peruenit ad ecclesiam, debuit instante prelato a cathastro deponi, consil. Balb. nu. 24. fo. 74.
Aestimatio rei vendite consideratur tempore venditionis, dec. 42. num. 5. fo. 50.
At si unus quasi contractus est, & ex eo obligatio inducitur, consil. Balb. nu. 23. fo. 74.
Agendi ius quibus competit, multo magis excipiendi & retinendi competiturum erit, dec. 133. nu. 2. fol. 156.

Agens ex una causa, si ex alia probet intentionem suam succumbit, dec. 54. nu. 3. fo. 59.
Agens ante diem male agere dicitur, dec. 130. nu. 2. fo. 153.
Agens ex contractu vitro citroque obligatorio, tenetur ex parte sua adimplere, quae ad ipsum spectant, & probare eorum implementum, dec. 51. num. 9. fol. 56.
Agens ad distractum, & sic ad rescissionem contractus debet sequi forum rei, dec. 78. num. 15. fo. 88.
Agentes, & consentientes parti poena puniuntur, & quomodo intelligi debeat, dec. 80. nu. 6. fo. 92.
Agentes, & cooperantes parti poena puniuntur, dec. 105. num. 1. fol. 125.
Agnato sufficit, quod sit heres primo inuestiti, licet non sit heres ultimi defuncti, ut succedat in feudo hereditario, dec. 26. nu. 10. fo. 31.
Agnatus possidens, faminam defuncti heredem impedit mitti in possessionem bonorum, si incontinenti se probaturum bona esse feudalia offerat, dec. 26. nu. 2. fol. 30.
Alba opinio, siue illatio in cons. 76. in fin. reprobat, decisio. 181. nu. 12. fo. 218.
Alienans & possessor quando eodem genere actionis tenentur, tunc executio contra tertios possessores procedi potest, dec. 65. nu. 10. fo. 68.
Alienatio rerum minoris in legitime facta, retrahitur non poterit per maiorem maiorem effectum, dec. 58. nu. 12. fol. 62.
Alienatio rei fideicommissi subiecte valet intercedente ignorantia contrahentium, si fideicommissum sit uniuersale, secus si particulare, decisio. 73. nu. 4. fol. 84.
Alienatio a iure prohibita, ita demum non dicitur valere, si pars se opposuerit, dec. 94. nu. 23. fo. 108.
Alienatio a rege facta cedens in magnam diminutionem Regie iurisdictionis non valet, & potest revocari non obstante iuramento, dec. 138. nu. 7. fo. 163.
Alienatio, siue cessio facta in potentiorum quomodo dicatur, et de intellectu sit. C. ne liceat potest, dec. 144. numero 12. fol. 171.
Alienatio de quibusdam hominibus facta a vassallo rescinditur, si feudum ad dominum pervenerit ob feloniam vassalli, dec. 156. nu. 11. fo. 187.
Alienatio rerum feudalium etiam ex causa dotis, vel alterius necessitatis prohibita est, ex iuris communis feudorum dispositione, dec. 165. nu. 2. fo. 199.
Alienatio ubicumque regulariter prohibita est, & certis tantum casibus, ac servata certa solemnitate permessa non statim dicto afferentis alienationem in casu permissio fuisse factam, dec. 171. nu. 12. fo. 207.
Alienatio, ubi ex causa permittitur intelligitur de causa proxima, non remota, dec. 171. nu. 16. fo. 208.
Alienatio facta sine licentia directi domini deuoluit feudum ipsi domino, dec. 69. nu. 17. fo. 76.
Alienatio prohibita videtur prohibita omnis alienatio necessaria a lege, dec. 94. nu. 3. fo. 108.
Alienationi rei minoris non solemniter facta, lex expresse resistit illamque irrita, ac inane declarat, dec. 160. nu. 11. fo. 192.
Alienationes prohibitas postceptum iudicium esse intelligitur de alienationibus voluntariis, non autem de necessariis, dec. 168. nu. 12. fol. 203.
Alienationis prohibitio, ut res in familia relinquatur inducit fideicommissum, dec. 50. nu. 1. fo. 55.
Alienationis prohibitio odiosa esse dicitur, & stricte intelligenda, dec. 50. nu. 11. fo. 56.
Alienationis verbo comprehenditur legatum, & heredis institutio, dec. 85. nu. 3. fo. 96.
Alienatio certo tempore prohibita censetur alio tempore permissa, dec. 85. nu. 5. fo. 97.
Alienationis prohibitio, ubi duplex inducitur altera a iure communi, altera a restatore una cessante altera locum habet, dec. 85. nu. 14. fo. 97.
Alienationis rerum dotalium prohibitio non solum fit propter sexus mulieris fragilitatem, sed etiam ob fauorem mariti, dec. 94. nu. 26. fo. 108.
Alienationis prohibitio cessat, deficientibus personis, a quibus pro-

INDEX

prohibita alienari debet venire, decif. 98. numer. 13. fol. 113.
 Alienationis rei feudalis prohibitio strictior est quam rei minoris, vel fideicommissi subiecte, dec. 167. num. 20. fol. 202.
 Alienationis honorum feudalium prohibitio strictior est alienatione rerum ecclesiasticarum minoris, dec. 171. nu. 13. fol. 207.
 Alienationis rerum dotalium prohibitio maior est, quam pecuniarum aduenturarum, dec. 94. nu. 22. fol. 103.
 Alienanti rem regulariter prohibitam, & certis tantum casibus permissam credendum non est, si de casu aliquo permissio attestetur, dec. 172. num. 7. fol. 203.
 Alienare prohibitum in aliquo casu, censetur etiam in eo interdictum, per quem ad casum prohibitum deveniretur, dec. 168. nu. 17. fol. 203.
 Alienare qui non potest, non etiam litem mouere potest decifio, 62. num. 13. fol. 66.
 Alienandi licentia restringi debet ad vitam alienantis, dec. 164. nu. 16. fol. 198.
 Alienandi legitima & necessaria causa connumeratur inter principales qualitates, & solemnitates in decreto requisitas, dec. 167. nu. 1. fol. 201.
 Alienandi licentia, siue beneficium non gaudet, ubicunque quis animo euerit de fideicommissu alienat, dec. 168. num. 13. fol. 203.
 Alienandi facultate alicui concessa in casu necessitatis ad hoc ut valida sit alienatio, quae concurrere debeant, decif. 171. nu. 14. fol. 207.
 Alienandi licentia concessa respectu debitorum necessariorum non alias valet, nisi probetur summa pretij feudi alienati praeteritis debitis commensurari, dec. 171. nu. 18. fol. 208.
 Alleganti aliquid, onus etiam probationis incumbit, decif. 171. nu. 11. fol. 207.
 Allegare factum etiam si sit pater, ubi iura aliquid concludunt non sufficit simplex allegatio, sed probatio etiam requiritur, decif. 172. num. 5. fol. 209.
 Allegare non sufficit, nisi quod allegatur, probetur, dec. 79. num. 41. fol. 91.
 Alere filium pater tenetur, qui portionem sibi assignatam ludendo consumit, & nunc sequi laicus comprobatur, decifio, 124. nu. 9. fol. 140.
 Alimenta conjugum 101. nu. 15. volum. 3. declaratur, dec. 59. num. 15. fol. 65.
 Alimenta quis habere non debet ex his bonis quae illi ratione delicti asserunt, & num. 12. dec. 124. nu. 7. fol. 146.
 Alimenta parentibus filij prestare tenentur, ubicunque taciturnitas unde scilicet, dec. 124. nu. 8. fol. 146.
 Alimenta de iure naturali acerbentur, et nullo effectu tolli possunt, dec. 124. nu. 10. fol. 146.
 Alimenta durante matrimonio per maritum praestita uxori remissio titulo donationis praesumitur, ubicunque taciturnitas longi temporis, & mors ipsius mariti interuenit, & nu. 11. decifio, 132. num. 2. fol. 155.
 Alimenta libertis relicta, dato quod per longi temporis spacium petita non fuerint remissa esse non praesumuntur, dec. 132. nu. 12. fol. 155.
 Alimenta quando presumuntur per maritum uxori remissa titulo donationis notabili distinctione declaratur per quam diuersae in hoc articulo Doctorum opiniones concordari possunt, decifio, 132. nu. 19. fol. 155.
 Alimenta in causa adeo est favorabilis, ut impediatur perpetuo translationem domini rei donata respectu alimentorum, decifio, 85. nu. 10. fol. 97.
 Alimentorum petitio heredibus competere non debet, qui onera testamentum non sustinent, quorum respectu alimenta iure debentur, decifio, 132. num. 7. fol. 155.
 Aliter minus dispoere non debemus, ut alterum cooperiamus, dec. 59. nu. 11. fol. 65.
 Altera pars legis reijciatur in contrarium, dec. 13. nu. 2. fo. 14.
 Alimenta interfecta inducit iustam causam recusandi iudicem ordinarium dec. 15. nu. 8. fo. 16.
 Angelus opinio confutatur, dum vult patrem tanquam fideiussorem obligari, vocantque filius eius voluntate dotem recepti, decif. 44. num. 12. fo. 51.

Animus qualis fuerit ex actu subsequenti declaratur, dec. 71. num. 33. fo. 80.
 Animus precedens ex actis subsequentibus declaratur, dec. 90. nu. 19. fo. 102.
 Animus deliberatus contrahentium ex eorum verbis saepius repetitis dignoscitur, decifio, 164. num. 11. fol. 198.
 Animo nocendi alteri non licet aliquid facere, etiam in suo, dec. 17. nu. 11. fol. 18.
 Annuentes participium concessionem inducit dec. 23. nu. 37. fol. 25.
 Antidotalis obligatio licet ex sui natura non sit potens ad eundem, attamen quando est facta promissio ex causa remuneratoria, tunc actionem parit, dec. 169. num. 12. fol. 205.
 Antiquitas secundum communem opinionem dicitur esse centum annorum, dec. 173. nu. 8. fo. 210.
 Appellans post lapsum fatalium, & si ex persona sua prosequi appellationem non possit, attamen si appellatus intra fatalia rescriptum impetrauerit, vel prosequi inchoauerit, & prosequatur post lapsum fatalium poterit ex persona appellati etiam lapsis fatalibus suam prosequi appellationem, decif. 28. num. 8. fol. 34.
 Appellans a sententia lata contra falsum procuratorem gesta falsi procuratoria ratificare videtur, dec. 39. nu. 25. fo. 47.
 Appellans an possit intra tempus appellandi variare, & a iudice quem primo loco appellauit recedere alium appellando, et num. 9. cum plurib. seq. declaratur, decif. 131. numero 4. fol. 154.
 Appellandi ut biennium concedatur duo concurrere oportere, decif. 28. nu. 4. fo. 34.
 Appellanti, an appellato incumbat onus probandi, & edocendi de iustitia prime sententiae, a qua fuit appellatum decif. 13. num. 1. fo. 14.
 Appellantes diuersos iudices coram maiori indice appellationem interponere debent, dec. 130. nu. 14. fol. 154.
 Appellantis protestatio necessaria est, quod per eum non fiet, quominus causa expediatur, & requiritur repetita, nec vna tantum sufficit, decifio, 12. nu. 7. fo. 14.
 Appellare, an legitime liceat verbo ab interloquutoria, si causa grauaminis in scriptis redigatur stante decreto, quod ab interloquutoria appellandum sit in scriptis, & in ea inserantur cause grauaminis, decif. 6. num. 1. fol. 10.
 Appellare idem est factio, quod verbis, dec. 7. nu. 3. fol. 11.
 Appellare sine grauamine nemini licet, dec. 61. nu. 3. fol. 66. quod declaratur nu. 6. & alijs sequentibus.
 Appellare regulariter a quacunque sententia, licet, dec. 61. num. 6. fo. 66.
 Appellari a iudicis negligentia potest si ter requisitus pronuntiare distulerit, dec. 12. nu. 6. fol. 14.
 Appellari an possit a sententia in possessionaria lata, dec. 25. nu. 1. fo. 28.
 Appellari a sententia lata contra prohibitum ille potest ad quae res prohibita alienari, transferri debet, dec. 157. numero 16. fol. 189.
 Appellari a sententia super possessorio lata potest, ubi possessorem habet annexam proprietatis causam, decifio, 25. num. 10. fo. 29.
 Appellari potest a sententia super possessorio, si possessio per hypothecariam actionem, vel ad exhibendum auocetur, dec. 25. nu. 2. fo. 42.
 Appellari potest in causa alimentorum, quae iure actionis petuntur, dec. 25. nu. 20. fo. 30.
 Appellari potest ab interloquutoria sine scriptis, quod tamen limita locum non habere in patria nostra, dec. 1. nu. 32. fo. 5.
 Appellari a sententia Episcoporum, seu eorum vicariorum, prolati in causis temporalibus an terris Imperij appellari ad Imperatorem debet, seu alium Principem, aut magistratum secularem, dec. 30. nu. 6. fo. 38.
 Appellari a sententia super possessorio lata, an possit, decifio, 131. nu. 3. fol. 154.
 Appellatio iudicium extinguit, vel saltem suspendit, et de eius effectibus, dec. 5. nu. 1. fol. 9.
 Appellatio ab interloquutoria a quo ad iudificationis effectum

INDEX

- duodecim requirit, decisio. 5. numero 6. fol. 9.
- Appellatio ab interlocutoria, & appellatio interposita ex interuallo à diffinitiva equiparatur, decisio. 6. nu. 6. fol. 10.
- Appellatio deferat redditur, si per appellatorem fuerit, quomodo omnia iuris certamina compleantur, et causa ad finem procedat, dec. 12. nu. 5. fol. 14.
- Appellatio à diffinitiva potest iustificari ex nouiter deductis, dec. 14. nu. 3. fol. 15.
- Appellatio à sententia super possessorio lata quid operetur, postquam non habente appellatione, sententia executoria mittitur, dec. 25. nu. 3. fol. 28.
- Appellatio an admittitur in remedio adipiscendo per heredem scriptum intentato, dec. 25. nu. 9. fol. 26.
- Appellatio an in casibus in quibus admittitur à sententia in possessorio lata impediatur ipsius sententiae executionem, dec. 25. nu. 15. fol. 29.
- Appellatio an admittatur ab aliquo actu precedente sententiam diffinitivam, dec. 25. nu. 14. fol. 29.
- Appellatio an censetur deferat per lapsum primi fatalis, licet appellans & appellatus prosequuti fuerint causam et iudex appellacionis sententiam protulerit intra secundum fatale eo tamen expresse non concessio, dec. 28. nu. 1. fol. 34.
- Appellatio si fuerit deferat per lapsum primi anni nullo iusto impedimento interueniente, an appellatus vel appellans potest illam prosequi, decisio. 28. nu. 2. fol. 34.
- Appellatio a processu iudicis recusati ad posteriora precedentis, an habeat vim appellacionis ab interlocutoria, an verò à diffinitiva, decisio. 34. num. 10. fol. 96.
- Appellatio, recusatio, & relatio, ut paria ponuntur, & iudicantur, dec. 84. nu. 12. fol. 96.
- Appellatio ab interlocutoria debet in scriptis, & cum insertione causarum fieri itidem, & recusatio, dec. 84. nu. 13. fol. 96.
- Appellatio alternativa non prohibetur, dummodo intra tempus appellandi certa reddatur appellatio, decisio. 131. nu. 8. fol. 154.
- Appellatio effectum ipsius sententiae extinguit, dec. 131. num. 9. fol. 154.
- Appellatione pendente si compromissum fuerit durante compromisso, etiam si longissimo tempore duraret non currunt fatalia, nisi preterito termino compromissi lapsum sit biennium, dec. 28. nu. 6. fol. 34.
- Appellatione sententiae intelligendum est de sententia rite et recte lata, dec. 142. nu. 3. fol. 167.
- Appellationi renuntiasse censetur qui infra tempus à iure praescriptum Apostolos non petiit, dec. 7. nu. 2. fol. 11.
- Appellationi renuntiare non potest per appellatorem ubique; de praedictio appellari tractatur, dec. 131. num. 13. fol. 154.
- Appellationis causa iniusta, & illegitima non suspendit iurisdictionem primi iudicis, decisio. 5. num. 7. fol. 9.
- Appellatus si dilationem petierit ad probandum de iure suo, haec dilatio non imputabitur appellanti, dec. 28. nu. 12. fol. 34.
- Appellatum cum dicitur praesupponitur rite, & recte appellatum, & omnis dispositio praesupponit substantiam, & qualitatem suppositi, ibidem dec. 25. nu. 2. fol. 28.
- Appellandi ratio in promptu est, si ex actis evidens resultet nullitas, seu iniquitas, decisio. 25. numero 13. fol. 29.
- Appellandum ad quem sit à sententia iurari, dec. 131. num. 16. fol. 154.
- Appellandum est in scriptis ab interlocutoria non modo ex decreti dispositione, sed etiam de iure canonico, & civili decisio. 6. nu. 5. fol. 10.
- Appellandum est infra decem dies à sententiarum conditionalibus exceptis censura, decisio. 146. numero 17. fol. 175.
- Apostoli dicuntur pars appellacionis, dec. 7. num. 4. fol. 11.
- Apostoli instant sine preiudicio iustitiae, tamen unico contextu, dec. 12. nu. 3. fol. 14.
- Apostoli, ubique; sive et per prima appellatione concessi sunt non licet sic unum appellari, & ratio, cur ita constitutum sit assertur, decisio. 131. num. 15. fol. 154.
- Approbatum sive amplexu reprobari non potest, dec. 62. num. 18. fol. 66.
- Arbitraria a iure regulari debet, decisio. 68. num. 19. fol. 72.
- Arbitrium iudicis debet esse regulatum à iure, & secundum subiectam materiam, dec. 71. nu. 53. fol. 71.
- Arbitrio iudicis relinquitur, an sit satisfaciendum, dec. 15. num. 3. fol. 15.
- Arbitrorum potestas à compromisso pendet quae ex temporis longitudine non praesumitur, nisi probetur, dec. 39. nu. 5. fol. 46.
- Arguere à contrario sensu etiam in rescriptis licet dec. 71. num. 15. fol. 79.
- Arguere a libello ad appellationem licitum est, dec. 6. num. 4. fol. 10.
- Argumentum a contrario sensu non admittitur, quomodo induceretur iuris correctio, decisio. 15. num. 3. fol. 16.
- Argumentum in terminis legis, aut doctrine intelligi debet, & quae desumitur, dec. 16. num. 9. fol. 17.
- Argumentum a patto ad statutum in iure admittitur, dec. 20. nu. 2. fol. 19.
- Argumentum a contrario sensu in constitutionibus feudalibus non valere quando procedat, dec. 23. nu. 52. fol. 26.
- Argumentum a contrario sensu in statutis validum est, dec. 28. num. 7. fol. 34.
- Argumentum a possibili per aliud possibile tollitur, dec. 28. nu. 14. fol. 35.
- Argumentum a communiter evidentibus fortissimum est in iure, dec. 44. nu. 4. fol. 51.
- Argumentum a contrario sensu sumi non potest, quando resultaret sensus contrarius rationi alterius legis, dec. 46. num. 15. fol. 53.
- Argumentum a contrario sensu ex dictis glo. vel alterius Doct. sumi non potest, dec. 58. nu. 30. fol. 63.
- Argumentum de contractibus ad quasi contractus & iudicia ualidum, in iure reputatur, dec. 65. nu. 8. fol. 69.
- Argumentum a contrario sensu in sententiis, fortissimum est, dec. 65. nu. 11. fol. 69.
- Argumentum a solitis in iure est ualidum, dec. 69. nu. 11. fol. 76.
- Argumentum a delicto in committendo ad delictum in omittendo non valet, dec. 71. nu. 30. fol. 80.
- Argumentum a contrario sensu in constitutionibus feudalibus non procedit, maxime si ex tali argumento resultaret peccatum, dec. 77. nu. 19. fol. 86.
- Argumentum a matrimonio ficto ad putatum ualidum est, dec. 77. nu. 20 & 23. fol. 86.
- Argumentum a contrario sensu desumi non potest, ubi verba sunt negativae concepta cum industria negandum non debeant operari contrarium effectum, dec. 79. nu. 28. fol. 90.
- Argumentum a contrario sensu ualidum est in contractibus, dec. 85. nu. 4. fol. 96. quod procedit, ut num. 14. & 15.
- Argumentum ab iuribus voluntatibus ad contractus ualidum est, dec. 85. nu. 11. fol. 97.
- Argumentum a contrario sensu non debet plus operari & extendi quam in eas directio operaretur, decisio. 85. num. 15. fol. 97.
- Argumentum a minori ad maius affirmatiue etiam in delictis procedit, dec. 94. nu. 14. fol. 107.
- Argumentum de patto iurato ad statutum, vel consuetudinem ualidum est, & nu. 12. dec. 100. nu. 11. fol. 118.
- Argumentum de patto ad statutum, quomodo ualidum sit, dec. 100. nu. 35. fol. 120.
- Argumentum ab euersione absurdi validissimum est, cum a ratione, & indicio naturali desumatur, decisio. 107. num. 3. fol. 107.
- Argumentum a communiter accidentibus transfert onus probandi in aduersarium, dec. 108. nu. 10. fol. 128.
- Argumentum a rebus ad tempus in iure validissimum est, dec. 111. nu. 13. fol. 132.
- Argumentum ab eo quod natura non permittit, & a verisimili, est in iure ualidum, dec. 117. nu. 8. fol. 138.
- Argumentum a speciali in iure ualidum est, & firmum, dec. 121. nu. 4. fol. 143.
- Argumentum de dote ad alimenta, in iure receptum est, et nu. 15. tractatur, dec. 124. nu. 3. fol. 146.
- Argumentum a contrario sensu, an locum habet in sententiis, et conditionibus, dec. 143. nu. 10. fol. 173.

Argu-

INDEX

Argumentum à perisimili sumens arguit à ratione naturali, cum perisimilitudo sit cognata naturæ, dec. 170. numero 9. fol. 206.
Argumentum à contrario sensu validum est etiam in statutis, dec. 174. nu. 3. fo. 11.
Argumentum à contrario sensu nunquam sumitur, quando ita sumendo inducitur ad primum finem operarentur contrarium, & nu. 11. dec. 178. nu. 7. fo. 214.
Argumentum à contrario sensu non sumitur contra respondentem negativè, cum ex negativa nulla sequatur affirmativa, dec. 178. nu. 6. fo. 214.
Articuli plures si fuerint discutiendi à quo prius incobandam in proc. nu. 10. fo. 3.
Assignatio ad faciendas responsiones habet vim assignationis ad proponendum, dec. 109. nu. 12. fo. 130.
Authoris mala fides nocet singulari successori, decif. 56. nu. 9. fo. 91. quod limitatur num. 10.
Authoritate propria subijci sibi dicere, licet etiam bona furtive diripiendo ubique; officiales negligentes in iustitia administranda sunt, consil. Balb. num. 4. l. fol. 75.
Autem bona damnatorum C. de bonis prescrip. etiam habet locum in crimine l. iulie C. de vi publica, declaratur, nu. 11. dec. 105. nu. 5. fo. 126.
Autem contra eum rogatus C. ad Trebellian. inducitur, dec. 168. nu. 8. fo. 203.
Autem res qua C. communia de lega. non habet locum in dote concessa, decif. 172. nu. 10. fo. 209.
Autem sacramento puerum C. si adversus vendito, dispositio limitatur, dec. 172. nu. 20. fo. 209.
Auxilij cooperatio, ubi simplex est ex qua dilectum, seu tractatus non est auctus pena mortis non punitur, dec. 79. num. 60. fol. 92.

omni iure diuino canonico, & titulo est prohibita. decif. 116. nu. 9. fol. 136.
Bona à iure presumuntur alodialia, dec. 26. nu. 13. fol. 29.
Bona uxoris, quando confiscantur, utrum publicetur etiam dos, dec. 80. nu. 17. fo. 93.
Bona in registro universitatis posita dicuntur pro honoribus, et collectis hypothecata, dec. 91. num. 4. fo. 102.
Bona quæ non transiunt in heredem extraneum non veniunt in confiscatione generali, etiam ratione criminalis lese maiestatis. dec. 94. nu. 4. fol. 108.
Bona sive adventitia, profectitia, castrensis, seu quasi castrensis non comprehenduntur in publicatione bonorum. dec. 94. nu. 15. fo. 109.
Bona in futurum acquirere posse quis à iure presumitur. decif. 107. nu. 8. fo. 127.
Bona fides ex iniustis & temerarijs causis potest causari. dec. 160. nu. 6. fo. 191.
Bona fides, siue vera, siue presumpta exultat possessorem à fructibus, quod nunc seq. limitatur, dec. 160. nu. 9. fol. 191.
Bona fidei possessor qui de hereditate expendit in id quod etiam cessante hereditate fuisset de patrimonio suo erogaturus dicitur solus locupletior, ideo restituere tenetur. dec. 95. num. 33. fo. 110.
Bona fidei possessor quis dicatur, quo ad acquisitione fructuum, dec. 160. nu. 15. fo. 192.
Bonorum adventitiorum alienatio prohibita filio est propter vti fructuum quem habet in eis pater, dec. 94. num. 2. fo. 107.
Bonorum adventitiorum proprietas, & dominium ipsius filij in solidum spectat, & huiusmodi dominium bonorum appellatione continetur. dec. 94. nu. 13. fol. 107.
Brun. consilia 67. in fine consutatur, dec. 177. num. 4. fol. 213.

Bal. in l. testium C. de testib. sibi ipsi contrarius ostenditur, dec. 53. nu. 15. fo. 59.
Bal. dictum in l. manumissionis ff. de iust. & iure, refellitur dum vult, cuiuslibet sponso inesse quandam naturalem legitimam, dec. 169. nu. 20. fo. 141.
Bal. doctrina in l. scita scriptum ff. de hered. instit. quod scilicet statutorum diversimode loquentium attendatur illud quod plenius prouidet limitatur: decif. 167. nu. 16. fol. 202.
Bal. consilium vigesimum, in vers. sed remanet questio, volu. 2. quo disponitur eum qui antea aliqua bona prodigaliter alienauit non priuari facultate sibi postea concessa testatore alienandi bona pro eius necessitate & redemptione persone declaratur, & pluribus seq. dec. 168. nu. 1. fo. 203.
Bal. opinio in supra allegato consilio vigesimo, quibus casibus sumari, & sustineri possit, & nu. 20. decif. 168. num. 11. fol. 204.
Bannus iuxta temporis, an equiparatur deportatis, vel relegatis dec. 105. nu. 9. fo. 126.
Bar. distinctio offertur quibus casibus contra singularem successorem possit fieri exequuto sententia, & eius opinio pluribus. D. 60. confirmatur decif. 65. num. 4. fol. 68.
Bir. dictum in l. quinqz legibus, in principio. ff. de bon. damn. quomodo procedat & intelligatur, dec. 80. nu. 16. fol. 93.
Bir. doctrina in l. primilegia C. de sacrosanct. eccle. pluribus autoritatis exornatur. decif. 99. num. 21. fo. 115.
Bir. doctrina in l. si societatem S. arbitrorum num. 18. ff. pro socio declaratur. dec. 151. nu. 11. fo. 183.
Beneficium ad eum non pertinet qui gerere officium non debet, dec. 27. nu. 1. fo. 32.
Beneficium ecclesiasticum non potest lue sine canonica institutione obtineri, dec. 55. nu. 4. fo. 60.
Beneficium parochiale alteri annexum non dicitur vacare, nec vi vacans impetrari potest, dec. 116. nu. 3. fol. 137.
Beneficij unio siue annexio ex eo probatur quod spacio quadraginta annorum tamquam annexum et unitum possessum fuerit, dec. 116. nu. 5. fo. 137.
Beneficiorum unio, siue pluralitas cura animarum habentibus

Capellanus compellere parrochianum potest ad solutionem cerei, vel alterius rei quam consueuerat offerre. decif. 99. nu. 18. fo. 115.
Capitula connexa, & separata quæ dicantur. decif. 39. nu. 29. fol. 47.
Capitulatum quod semel est, ulterius, non est capitulandum: dec. 14. nu. 8. fo. 15.
Cap. si. de prescriptionibus in actionibus personalibus locum habet, dec. 115. nu. 9. fol. 136.
Capitula debent admitti etiam lapsò termino ad reducendum positiones negatas ad articulos, si in termino pars contraria non accusauit contumaciam aduersarij non reducuntur positiones negatas ad capitula: dec. 3. nu. 1. fo. 8.
Caput 7. libri Esdræ declaratur dec. 68. nu. 15. fo. 72.
Cap. super, de renuntiat, quomodo intelligatur: dec. 178. num. 10. fo. 214.
Caribago aratro supposita fuit ob crimen lese maiestatis: dec. 90. nu. 2. fo. 101.
Castitas dupliciter consideratur, tam respectu continentie, quam matrimonij: dec. 119. nu. 13. fo. 140.
Castrum, siue oppidum se subiiciens alicui domino cum certis tamen capitulis censetur esse subditum, quo ad illa capitula tantum, non quo ad alia: dec. 139. nu. 23. fol. 164.
Casus singulares in consideratione habendi non sunt, nec trahendi in consequentiam; consil. Balb. num. 25. fol. 74.
Casus similes, vel dissimiles in materia statutorum qui dicantur: dec. 167. nu. 9. fo. 201.
Casum legis, ubi habemus, disputandum ulterius non est: dec. 28. nu. 13. fo. 35.
Casus speciales in quibus per procuratorem queritur actio sine cessione: dec. 33. nu. 2. fo. 41.
Casus emptionis contingens post perfectam venditionem ad emptorem non venditorem pertinet: dec. 48. nu. 1. fo. 54.
Casus qui equiparantur à lege antiqua lex noua disponens in uno non censetur disposuisse in alio, nisi in casibus, in quibus à iure antiquo facta fuit equiparatio: dec. 6. nu. 10. fo. 11.
Casus verus, & casus fictus, quando à iure equiparantur, dispositio loquens in illa materia sic interpretatur in casu, utro sicut

INDEX

- in casu ficto : dec. 92. nu. 13. fo. 104.
- Casus dubius & penalis, idem indicatur quod certus quo ad alium impediendum, dec. 34. nu. 29. fo. 44.
- Cathastra ad quem effectura introducta sint, consilio Balb. nu. 20. & nu. 23. fol. 74.
- Catibonica prepositio, & hypotheca qua dicantur: decif. 178. nu. 3. fo. 214.
- Causa noua iusta dicitur, ut ad contractum recedatur, si de nouo superueniat, & ab initio non fuerit cognita prauideriq; non poterit: dec. 91. nu. 16. fol. 103.
- Causa in eius fauorem adiecta ad quem commodum pertinet, impulsua, non autem finalis praesumitur: dec. 118. num. 5. fol. 139.
- Causatum debet referri ad principium, quod est ipsius causa: dec. 167. nu. 27. fo. 201.
- Causa etiam iniusta excusat a dolo & culpa: decifio. 71. nu. 17. fol. 79.
- Causa causans eff. eum idem iudicatur, ac ipsomet effectus: decif. 167. nu. 28. fo. 202.
- Causa vilis leuius ne naturae, tam ratione materig, quam personarum sine iudiciorum & iuris solemnitatibusq; cognosci poterit, quando proceditur summarie simpliciter, & de plano, secus si de re graui agatur: dec. 1. nu. 8. fol. 4.
- Causa ubi plures concurrunt in uno actu ea semper attenditur quae minus grauat: dec. 4. nu. 5. fo. 8.
- Causae cognitio procedere debet antequam alienationis feudi licentia concedatur: dec. 172. nu. 2. fo. 208.
- Causae sui natura summarie qua dicantur: decifio. 1. nu. 5. fol. 4.
- Causis pluribus interuenientibus, ubi una cessat altera remanere dicitur, & dispositio nem sustinere facit: dec. 118. num. 6. fo. 139.
- In causis summarijs, ubi est contradictio requiritur libellus, ut fiat verus cedere vel contendere debeat: dec. 1. nu. 3. fol. 4.
- In causis summarijs potest iudex partem & testes interrogare ac repetere post conclusionem in causa non solum ex officio, sed etiam ad instantiam partis ibidem num. 10.
- Causae in quibus summarie procedi debet, si consensu partium ordinarie procedatur, an processus teneat, ibidem numero 19. fol. 5.
- In causis summarijs sufficit semiplena probatio, ut in executiuis, dec. 38. nu. 7. fol. 46.
- In causis criminalibus poenam sanguinis exigentibus cum nullam aut certam recipiant determinationem, seu estimationem, interesse non attenditur, dec. 70. num. 16. fol. 78.
- In causis ubi proceditur sine figura iudicij potest iudex in quacunque parte iudicij etiam ad instantiam partis interrogare alteram partem, dec. 10. nu. 6. fol. 13.
- Cautio qua dicatur necessaria, & quae voluntaria, dec. 70. num. 1. fo. 77.
- Cautio iuratoria locum non habent in eo qui sponte se obligauit ad satisfaciendum, dec. 70. nu. 4. fol. 77.
- Cedentes confessio, siue liberatio facta post cessionem, an praui-dicet cessionario, dec. 45. nu. 1. fo. 52.
- Cedens non potest in prauidicium debitoris hoc facere ne possit eum gratis liberare, nisi debitor consentiat cessioni quod dictum consuevit in fin, dec. 45. num. 3. fol. 52.
- Cessio nominis periculum in casu, pupilli §. soror ff. de solutio. cur ad cessionarium spectet demonstratur, decif. 62. numero 10. fol. 67.
- Cessio nominis periculum principaliter ad mulierem spectat, nisi culpa mariti interuenierit, ibidem nu. 12.
- Cessio iurium, an duobus fieri possit breui distinctione hic declaratur, dec. 63. nu. 1. fol. 68.
- Cessio tunc dicitur fieri periculo cessionarij, quando nomen debitoris simpliciter in solutione datur, secus vero quando ceduntur actiones solutionis causa, quia tunc periculo cedentis facta dicitur cessio, decifio. 62. num. 7. fol. 67.
- Cessionem incorporalibus pro traditione habetur, dec. 51. num. 5. fol. 56.
- Cessio in opinio confutatur, dum vult debitorem cessum posse ignorare cessionem etiam interueniente aliquo ex requisitis in l. 3. c. de donatio. decifio. 45. num. 6. fol. 52.
- Cessio etiam si sit facta periculo cedentis eius confessio non nocet, nec prodest cessionario, decifio. 45. num. 7. fol. 52.
- Cessio, & simplex concessio, siue locatio inter se differunt, decif. 51. nu. 3. fol. 56.
- Cessione facta, an cedens contra debitorem agere possit, an vero exceptione cessionis alteri factae excludatur latissime hic tractatur, decifio. 62. numero 1. fol. 66.
- Cessionarius instrumentum cessionis ante litem contestatam edere debet alias processus inualidus redditur, dec. 58. num. 3. fo. 62.
- Cessus debitor de iure cessionarij contra cedentem excipere non potest, dec. 62. nu. 6. fo. 67.
- Cessio qua fit ad commodum cedentis, tunc eius factum nocet cessionario, & ibi Doctorum communis distinctio adfertur, decif. 45. nu. 4. fo. 52.
- Citrographum conditionalis debiti qui delectat conditione ipsius debiti nondum purificata l. Aquilia condemnatur, quamuis ex actio ad tempus purificati debiti differatur, dec. 130. num. 11. fo. 153.
- Civilitatis ordo operatur, ut prius diligatur filius, & ex posterius nepos dec. 22. nu. 51. fo. 26.
- Circuitus sunt evitandi si sint inutiles, dec. 129. nu. 16. fo. 164. & dec. 133. nu. 10. fo. 156.
- Circuitus inutilis, etiam nanus evitandus est, dec. 34. numero 10. fo. 43.
- Citatio saltem peremptoria requiritur in causis sui natura summarijs, dec. 1. nu. 6. fo. 4.
- Citatio personalis, et specialis illorum quorum interest secundo licet non exigatur, tamen citandi sunt per proclama saltem generale ad ut illis prauidicetur, decifio. 157. nu. 17. fo. 189.
- Citatio illius necessaria non est quem constat nullam habere defensionem, dec. 135. nu. 7. fo. 157.
- Citandus tantummodo ille est ad quem principaliter negotij pertinet, dec. 157. nu. 3. fo. 188.
- Citatio facta ad hospitium non valet, quia non dicitur facta ad domum habitationis, dec. 71. nu. 20. fo. 79.
- Citatus vocem personae confestim per terminum elapsam ad iudicium veniens facit cessare praesumptionem contemptus iudicis contra eum resultantem, dec. 71. nu. 31. fol. 80.
- Citatus sub poena, si non comparet multatur, licet illo die iudex non sederet, quando causa est talis, quod in ea proceditur ex officio iudicis, dec. 71. nu. 7. fo. 79.
- Civis nonnullus praesumitur ignorare statuta, ideo non punitur si contra ea fecerit, dec. 71. nu. 42. fo. 80.
- Civitas non potest renocare immunitatem concessam patre vel consuetudine, dec. 95. nu. 11. fo. 109.
- Civis si tempore necessitatis compellatur subuenire universitati, & civitas libere postea statuerit dictis civibus lucrum puta quinq; pro centenaria non committitur usura cum hoc non dicatur mutuum, dec. 95. num. 9. fol. 109.
- Civitas in sui prauidicium potest immunitatem concedere civibus & incolis, & pro eis solvere collectas, dec. 95. nu. 12. fol. 109. quod intelligi, ut nu. 28. ibidem.
- clausula ad habendum, tenendum &c. dato quod facultatem alienandi importet, debet tamen intelligi de alienatione facienda secundum naturam feudi, scilicet inter ipsos, decif. 164. num. 15. fo. 197.
- clausula ad habendum, tenendum, & possidendum secuta morte donatoris adeo generalis est, ut quandoque mors donatoris suum sortitur effectum respons. Cr. su. num. 6. fol. 145.
- clausula ad proxima praecedentia non autem ad remota referri debet, dec. 164. nu. 3. fo. 197.
- clausula ad habendum, tenendum, possidendum, & quicquid perpetuo sibi & suis placuerit faciendum appposita in verbis dispositiuis inuestiture importat facultatem alienandi, dec. 164. nu. 1. fo. 197.
- clausula amulatiua ubicunque ponitur in aliqua dispositione tunc consensus ambarum partium requiritur, dec. 172. n. 18. fo. 209.
- clausula ad habendum, tenendum, &c. ultra intentionem ipsorum contrahentium operari non debet, decif. 164. nu. 12. fol. 198.
- clausula non obstantibus in rescripto appposita praesumitur subreptitia,

INDEX

reptitia, probato, quod rescriptum sit obreptitium & subreptitium, dec. 142. nu. 17. fo. 268.

Clausula ius & iustitiam ministrari in rescripto apposita declarat mentem rescribentis, decisio. 142. nu. 19. fo. 163.

Clausula circa ens & c. non obstringendo & c. plus & minus & salvo iure & c. quid operetur, decisio. 144. nu. 17. fo. 172.

Clausula in instrumentis apponi solita, ita tamen quod specialitatis generalitati non deroget, & contra quid operetur, decisio. 159. nu. 7. fol. 189.

Clausula prout iuris fuerit, dec. 5. nu. 9. fol. 10.

Clausula quod deficientibus liberis masculis ad nos feudum reueniat, pleno iure, tollit omnem alienationem durante linea masculina, dec. 163. nu. 3. fo. 196.

Clausula generalis, & alio quocumque iure adeo potius est, ut casus non expressos etiam impropios et maiores comprehendat, decisio. 102. nu. 4. fo. 124.

Clausula generalis renuntians omni iuri, & legum auxilio, an inducat renuntiationem l. de his ff. de transact. decisio. 112. nu. 21. fo. 134.

Clausula ex certa scientia in rescripto posita nihil operatur, quod declaratio facta esset solum ad requisitionem partis, dec. 88. nu. 13. fo. 99.

Clausula generalis non refertur ad specificata, dec. 169. nu. 1. fol. 204.

Clausula si preces veritate nitantur, etiam locum habet in contractibus, dec. 179. nu. 17. fol. 216.

Clausula falsis semper superius reservatus & descriptis quid operetur, idem de clausula salvo bene placito Principis, & salvo iure tertij, decisio. 164. nu. 7. fol. 198.

Clausula quequid perpetuo placuit faciendum, quomodo intelligi debeat, ibidem nu. 6.

Clausula reservatus operatur ut ratio procedens, siue subsequens ad semper restringenda sit, & interpretanda, ut non contradicat clausula reservatus, ibidem num. 14.

Clausula in dispositiuis ita debet intelligi, & interpretari ne contineat in se repugnantiam dispositio, ibidem num. 5.

Clausula constituti possessorij executionem respicere dicitur ibidem, nu. 4. fo. 198.

Clausula sola facti veritate inspecta quid operetur, dec. 1. num. 20. fol. 5.

Clausula omni iuris solemnitate remissa est eiusdem virtutis, cuius est clausula sine figura iudicij, dec. 1. num. 16. fol. 4.

Clausula sine figura iudicij quid operetur, ibidem nu. 15.

Clausula sine iudicij strepitum, quid importet laxissime declaratur ibidem nu. 12. fol. 4.

Clausula irritativa in rescripto deducta etiam Iudicem ignorantem afficit, dec. 5. nu. 2. fo. 9.

Clausula si & quatenus facit dispositionem conditionalem, id est est de clausula prout iuris fuerit, dec. 5. nu. 9. fo. 10. & dec. 131. nu. 1. fo. 154.

Clausula irritativa adiecta conditionali dispositioni non operatur aliquem effectum ante eventum conditionis dec. 5. nu. 11. fo. 10.

Clausula resolutiva contractus operatur, ut ipso iure transferatur dominium abiq; traditione, dec. 65. nu. 12. fol. 69.

Clausula ad habendum, tenendum & c. alijs accessorij posita cum in executiis non mutant, nec ampliant superiorem dispositionem, dec. 164. nu. 2. fo. 197.

Clausula posita inter aliqua capitula debet ad omnia referri, si commode fieri potest, quomodo procedat, dec. 81. nu. 7. fo. 94.

Clausula, seu verba in medio posita, que commode referri possunt ad omnia contenta in dispositione precedenti ad ea referri debent, ibidem nu. 15. fo. 94.

Clausula in parte, & partibus non releuat, ubi vnicum tantum est capitulum indivisibile, dec. 71. num. 61. fol. 81.

Clausula ex certa scientia, & de plenitudine potestatis habet vim clausula derogatoriariam, & ex ea colligi Principem voluisse auferri ius tertij, quomodoque quis situm, dec. 102. nu. 7. fol. 124.

Clausula rebus sic stantibus prout stant, quomodo intelligatur & quomodo procedat, dec. 91. nu. 14. fol. 103.

Clausula omni exceptione remota debet intelligi de friuola, dec. 88. nu. 12. fo. 99.

Clausula rebus sic stantibus, prout stant semper intelligitur in qualibet dispositione etiam conventionali, & iurata, dec. 91. nu. 2. fol. 102.

Clausula salvo iure, cuiuslibet tertij facit contractum conditionalem, dec. 139. nu. 20. fo. 161.

Clausula per se, & suos heredes equipollit universali extenditur; ad omnes heredes in infinitum, dec. 122. nu. 11. fo. 144.

Clausula ita tamen restrictum, & determinate fiat firmamque inducere dicitur, dec. 128. nu. 16. fo. 151.

Clausula de plenitudine potestatis ex certa scientia, et motu proprio tertij non tollunt, dec. 139. nu. 19. fol. 164.

Clausula volens quod bona perpetuo in familia conserventur prohibet feminas a successione huiusmodi bonorum, dec. 127. nu. 8. fol. 150.

Clausula renuntiationum si ponatur in instrumentis ex stylo potius & consuetudine notariorum quam ex partium præcogitatione, dec. 112. nu. 15. fol. 134.

Clausula quomodo dicantur posita in executiis, dec. 164. nu. 3. fol. 197.

Clausula generales ex quibus inducitur remissio fideicommissi, dec. 112. num. 134.

Clausula pro se & filijs masculis, & feminis, vel pro se & masculis, & his deficientibus pro feminis, in iusticiis posita, equipollent, decisio. 23. numero 54. fol. 26.

Clerici cum laicis contribuere tenentur, ubi agitur de mixta utilitate clericorum & laicorum, consilio Balbi, num. 6. fo. 73. quod ampliatur nu. 6.

Clerici an ad collectionem teneantur pro rata facultatum, an secundum eorum arbitrium, decisio. 68. num. 16. fo. 72.

Clerici, an in negligentiam iudicium ecclesiasticorum possint auctoritate Ducis compelli ad soluendum onera, dec. 63. nu. 22. & nu. 23. fo. 72.

Clerici tanquam suspecti remoueri possint, ubicumque ad contributionem onerum faciendam se intrinistere velint, consil. Balbi. nu. 34. fo. 75.

Clericus, vel alius qui religionem nouit, siue in sacris constitutus sit, siue non, ut conuersus regulariter feudum retinere non potest quod limita, ut infra nu. sequen. dec. 27. nu. 4. fo. 32.

Clericus succedere potest in feudo fratre & libero, licet aliquod presertur seruitium, cuius occasione dicatur feudum, dec. 27. nu. 5. fo. 32.

Clerici dicuntur sorte electi a clerico, quod est sors, dec. 30. num. 11. fol. 38.

Clerici solo victu, & vestitu contenti esse debent, & nullam proprietatem habere, dec. 32. nu. 1. fo. 41.

Clerici ad collectionem solutionem compelli possunt pro expellendis depre datoribus, dec. 68. nu. 7. fo. 72.

Clericus præcedens se oppressum, siue grauatum a Iudice etiam ecclesiastico, potest ad Imperatorem recurrere, seu ad alium Principem secularem, dec. 30. nu. 13. fo. 38.

Clericus succedere potest in feudo, in quo expresse cautum est prestari deberi seruitium reale, aut etiam personale, dummodo honeste illud per ecclesiasticam personam prestari possit, dec. 27. nu. 7. fo. 35.

Clericus succedere non potest in feudo, & illud retinere quando per modum successionis ad illud admitti vellet secus si per viam inuestitura tanquam vocatus ex veteri inuestitura, vel de nouo inuestitus, dec. 27. nu. 14. fol. 31.

Clericus conuenire laicum potest coram iudice ecclesiastico pro rebus ecclesie vel suis, siue reali, siue personali actione experiri, dec. 32. nu. 3. fo. 41.

Clericus recurrere non debet ad Imperatorem, ut ipse cognoscat quod intelligit, ut dec. 30. nu. 4. fo. 37.

Clericus succedere potest in feudo, & illud retinere, quando feudum est paternum transitorium ad quoscunque heredes puta, quia in inuestitura dictum est pro se, et quibuscuque; heredibus, vel quibus dederit vel masculis, et feminis, dec. 77. nu. 11. fo. 31.

Clerici, & Episcopi quo ad temporalia sunt subacti Imperatori Regibus, & Principibus, dec. 30. nu. 5. fo. 37.

Coitus cum meretrice inuupta est impubilis de iure ciuili, dec. 77. nu. 33. fo. 87.

Collecta quas imponitur pro oneribus patrimonialibus, et mixtis

INDEX

debet imponi ad *as & libram*, dec. 68. nu. 18. fol. 72.
Collectas, seu onera subire quis certa forma, vel modo pacto, aut transactione onerosa quis se astringere potest, decif. 91. nu. 8. 11. fo. 103.
Collectarum exequutio etiam pendente cognitione fieri debet, & in eis procedendum de plano cogendo, & exigendo, dec. 86. nu. 4. fo. 97. intelligi, vt nu. 7.
Collectarum munus illis imponendum est, qui possident pro suo & iure suo, & faciunt fructus suos, decif. 83. nu. 6. fo. 95.
Collectas quæ proprie dicantur, decisione 95. numero 4. fol. 108.
Collecte naturaliter dicuntur onera rerum, formaliter onera personarum, dec. 95. nu. 46. fo. 111.
Collectæ impostæ ratione expensarum militarium præsertim ad propulsandas hostium incurisiones, multa egent diligentia, & nullam recipiunt dilationem, decif. 86. nu. 6. fol. 97.
Collectæ impostæ ab vniuersitate, an habeant executionem paratam, ibidem nu. 1. fo. 97.
Collectæ ratione possessionis, & perceptionis fructuum imponuntur, decifio. 83. nu. 4. fo. 95.
Collectæ si imponantur ratione onerum præteritorum non compellitur quis ad solutionem, si legitime velit se defendere cum non imminet damnum publicum, decif. 86. nu. 8. fo. 98.
Collectis allibratis renuntiare non potest, nisi præstet alterum æque idoneum, decifio. 95. nu. 47. fo. 111.
Colonus ratione tacita hypothecæ quam habet in fructibus propter opus & impensas in eis factas, non potest ab eorum perceptione expelli, decifio. 82. nu. 9. fol. 95.
Colonus partarius expelli non potest à singulari successore cum habeatur loco socii, decifio. 82. nu. 5. fol. 94.
Coloni ita demum ad collectas etiam contribuere tenentur, si deducta impensa aliqui fructus superessent, dec. 83. nu. 8. fo. 95.
Coloni decimam soluere tenentur, decif. 83. nu. 2. fo. 95.
Coloni in fructibus pendentibus nullum ius habent, decif. 82. nu. 3. fol. 94.
Coloni partitarius, an imponi possit collecta prætextu fructuum partis colonice, decifio. 83. nu. 1. fo. 95.
Colono partiaro competit actio personalis pro socio, decif. 81. nu. 4. fo. 93.
Colono flare tenetur, qui per sententiam iudicis succedit, nisi loco esset facta in fraudem, decifio. 82. nu. 7. fol. 95.
Comes in perpetuum inuestitus de comitatu aicitur esse Princeps, & eadem ipso comitatu posse, quæ Imperator in suo Imperio potest, intelligi vt nu. 16. decif. 139. nu. 5. fo. 163.
Comitatus regno adiectus principaliter, non accessorie, non ligatur decretis ipsius Regni, dec. 22. nu. 1. fo. 22.
Communitas non potest soluere pro alio, nec ei remittere debitum liquidum, decif. 95. nu. 24. fo. 109.
Communitas si ab incola mutuo centum accepit, pacto adiecto, quod donec ei satisfecerit, nihil solueret pro collectis, valet huiusmodi contractus, nec vtrarius dici potest, decifio. 95. nu. 9. fo. 109.
Compensatio quando admittatur, ubi quis præcise ad solvendum tenetur se obligavit notabilis diuinctio, decif. 92. nu. 25. fo. 105.
Compensatio loco solutionis admittitur, etiam si quis se ad solvendum præcise adstrinxit, ubi proceditur de æquitate, & sola facti veritate inspecta, ibidem nu. 35.
Compensatio, an in causa appellationis admittatur, ibidem nu. mer. 37.
Compensatio facta solutio dicitur, decifio. 92. nu. 11. & 14. fo. 104.
Compensatio opponi potest aduersus executionem rei iudicate, dec. 92. nu. 1. fo. 104.
Compensatio fieri potest non obstante iuramento virtute clause sola facti veritate inspecta decifio. 1. nu. 27. fo. 5.
Compensatio opposita, an tollatur debitum, & obligatio, dec. 92. nu. 10. fo. 104.
Contrarium tamen quod imo non liceat compensare, tenent plures relati, nu. 26. qui æque communem tradiderunt, & quorum verior, nu. 33. fo. 105.
Conatus in enormissimis delictis an sit puniendus, et si non fuerit sequutus effectus, dec. 19. nu. 2. fo. 19.

In concessione generali, seu vniuersali non veniunt ea, quæ re risimiliter quis non esset in specie concessurus, dec. 170. nu. 3. fo. 206.
Concessio vno ex his quæ alicui competunt ratione domini, vel specialis reservationis, ita intelligitur esse concessum, vt ius aliud remanens concedenti, ex ipsa concessione nullatenus uideatur, dec. 101. nu. 11. fol. 122.
Concessum quod est attenditur, non quod supplicatum est, decif. 23. nu. 4. fol. 23.
Concessio à Principe facta, per quam non acquirenti solum, sed & liberis promissum est, id operatur, vt successor rem concessam alienare non poterit, nisi eius vita durante, decif. 169. nu. 16. fo. 205.
Condemnatus per sententiam ad factum, tenetur præcise ad illud, nec liberatur si uellet soluere interesse, dec. 92. nu. 25. fol. 105.
Condemnatio fieri debet in toto eo, in quo quis in futurum damnis fieri posset, licet differatur exactio, dec. 24. nu. 12. fo. 28.
Condictio ex lege, vel statuto, quando oritur, decif. 59. nu. 2. fol. 65.
Condictio furtiua contra eum competit, qui sciens rem alienam pignori accepit, dec. 40. nu. 1. fol. 48.
Condictio furtiua soli domino competit, ibidem nu. 8.
Condictio incerti competit ei, qui ius aliquod habet in re, ibidem nu. 6. fol. 49.
*Condictio*ne l. fin. C. de litigio, agere non potest, qui doli particeps est in alienando rem litigiosam, decif. 144. nu. 11. fol. 171.
Conditio, & si debeat in forma specifica impleri, tamen quando qualitas, seu solutio est in conditione, dicitur adimpleta, si iussu dare compenset, dec. 92. nu. 3. fol. 104.
Conditio nihil ponit in esse, decif. 34. nu. 11. fol. 43. dec. 166. nu. 5. fol. 200.
*Conditio*ne deficiente fideicommissum sub conditione positum deficere dicitur dec. 50. nu. 12. fo. 56.
Conditio appposita in testamento, non censetur repetita in codicillis, dec. 52. nu. 2. fol. 57.
*Conditio*ne non verificata cessat dispositio, decif. 171. nu. 6. fol. 206.
Conditio in dispositione appposita, pro forma data esse censetur, dec. 172. nu. 18. fo. 209.
Conditio appposita in aliquo actu, censetur causam sufficientem inducere, dec. 120. nu. 10. fol. 142.
Conditiones plures à iure reperiuntur, quando publica utilitati aduersantur, & turpitudinem in se continent, dec. 126. nu. 3. fol. 148.
Conditio si sine liberis ex suo corpore legitime procreatis decesserit, quomodo intelligatur, decif. 126. nu. 8. latissime declaratur, nu. 10. 11. fol. 148.
Conditio in sententiis retrotrahitur, dec. 145. nu. 3. fol. 172.
Conditio si satis dederit, de qua in l. mute. §. 1. ff. de tutel. factio nem tutoris non suspendit, sed administrationem, dec. 145. nu. 8. fo. 173.
Conditio in sententiis, si præcedat vel sequatur condemnationem an sit differentia, vt sententia dicatur condicionalis, dec. ead. nu. 2. ibidem.
Conditio, an sit negative, vel affirmatiue concepta, nihil refert quo ad effectum, ut actus dicatur condicionalis ibidem nu. 9.
Conditio intrinseca quæ dicitur, & quæ extrinseca, dec. 136. nu. 1. fol. 158.
Conditio in præsens, aut in præteritum tempus concepta, non est propria conditio, & quæ sit vera, & propria conditio, ibidem nu. 9.
Conductores percipientes omnes fructus, et soluentes mercedem in pecunia, tenentur ad solutionem collectarum, non autem locatores qui pecuniam percipiunt, decifio. 83. nu. 5. fo. 95. con trarium verius, vt nu. seq.
Conductor domus, qui in annum habitationem conduxerat, potest pensionem totius anni solutam pro dimidia vel pro rata tertia poris repetere, quando domum casu fortuito collapsam habitare non potuit, dec. 98. nu. 9. fol. 113.
Conductor habens ius in re propter hypothecam generalem, potest rem locatam alteri venditam retinere pro suo interesse, et ipsi

INDEX.

ipſi rei inſiſtere, donec ei ſolutum ſit intereſſe, deciſ. 156. num. 6. fol. 188.
 Conduſſori dicenti ſe impedimentum, uti frui re conduſſa incumbit onus probandi, deciſ. 51. nu. 3. fol. 56.
 Ad conduſſionem admiſſus cum conſenſu locatoris, dicitur aequè principalis, ac ipſe admittere, deci. 76. nu. 1. fol. 85.
 Conſentientis ratione laicus ſimul obligatur cum clericis, & occaſione clerici laicus coram eccleſiaſtico convenitur, deci. 103. nu. 3. fol. 124. nu. 10.
 Confeſſio vera vel ficta non dicitur probatio, ſed reuelatio ab one re probandi, deci. 10. nu. 3. fol. 12.
 Confeſſio extraiudicialis poteſt quandocumque corrigi, & reuocari ante litem conteſtatam, deci. 79. num. 25. fol. 90.
 Confeſſio extraiudicialis, ut iudicium faciat, probari debet per duos teſtes, ibidem nu. 29. fol. 90.
 Confeſſio in criminalibus facta coram Iudice, infamat conſentientem infamia iuris, ibidem nu. 33.
 Confeſſio ficta qua reſultat ex contumacia, an tranſeat ad bareddes intelligi, ut nu. 3. deci. 106. nu. 1. fol. 127.
 Confeſſio partis tollit omne uitium nullitatis, nec curandum de ordine iuris, ut hominis, deci. 109. nu. 13. fol. 130.
 Confeſſio iudicialis iudicio obligat, cum in eo quaſi contrahatur, deci. 134. nu. 3. fol. 157.
 Confeſſio iudicialis habetur pro iudicio, quo fit, ut ex ipſa conſeſſione oriatur actio, & obligatio ciuiliſ in factum, deci. 134. nu. 4. fol. 157.
 Confeſſio delicti extraiudicialis, & abſente parte facta, probat contra conſentientem, etiam inter alias perſonas deci. 38. num. 3. fol. 160.
 Confeſſio inter alias perſonas facta, alijs non prodeſt, deci. 130. nu. 14. fol. 161.
 Confeſſio delictorum auriculari facta ſacerdoti, dicitur quaſi contrahi cum delinquente miniſterio ſacerdotis, deci. 152. nu. 4. fol. 184.
 Confeſſionis tacita, ſine expreſſe reuocatio quando fieri poteſt, deci. 39. nu. 1. fol. 44.
 Confeſſio an acceptata a patre, uel a notario nomine abſentis ſit, nulla datur differentia, deci. 33. nu. 6. fol. 42.
 Confeſſio procuratoris, aut ſindici non nocet domino, nec inuenerſitati, præſertim quando eſt facta per modum uoluntarie iuriſdictionis, deci. 39. nu. 6. fol. 46.
 Confeſſio reſultans ex productione alicuius ſcripturæ, non præiudicat producenti, niſi ab aduerſa parte acceptata ſit ſcriptura ibidem nu. 8.
 Confeſſio ex productione reſultans non præiudicat, quo ad ea quæ enunciatiue in ſcriptura ſunt poſita, ibidem nu. 9.
 Confeſſiones ex libello, & poſitionibus reſultantes, in modum contentioſe iuriſdictionis factæ dicuntur, deci. 39. num. 3. fo. 48.
 Confeſſio reſultans ex productione inſtrumenti, reuocari non poteſt, niſi falſum inſtrumentum probetur, deci. eadem nu. 40.
 Confeſſio procuratoris, & propria reuocari poteſt, dummodò res & error aliter ſe habere probetur, quod tamen in republica, et minore locum non habet, ibidem nu. 39.
 Confeſſio iudicialis, utilem confeſſoriam parit actionem, deci. 134. nu. 5. fol. 157.
 Confeſſio delicti, reſultat ex gratia, ſeu indulgentia mediante peccunia a Principe facta, deci. 138. nu. 2. fol. 160.
 Confeſſioni patris uidentis omnia bona, & conſentientis cum iuramento præcium recepiſſe, in præiudicium legitime filiorum non ſtat, deci. 172. nu. 14. fol. 209.
 Confeſſio qualificata operatur, ut ad mortem qui condemnari non debeat, ſed potius, ut pena mitigetur, deci. 60. num. 9. fol. 65.
 Confeſſio ſaſſalli venditoris de receptione pretij non ſufficit, ſed requiritur pretium fuiſſe realiter ſolutum, deci. 172. nu. 13. & 14. fol. 209.
 Confeſſio ſola non ſufficit, ubi actus uerus requiritur, etiam ſi conſeſſio fuiſſet iurata, deci. 172. nu. 9. ibidem.
 Confeſſio dotis receptæ ante matrimonium facta, excludit præſumptionem donationis, & fraudis, ibidem nu. 11.
 Confeſſionis ipſius patris alienantis, dicentis ſe plura debita contraxiſſe non ſtat, ne aperiatur uia fraudandi filios & agna-

tos, ibidem num. 12.
 Confeſſio extraiudicialis etiam ſine cauſa, ſola ſufficit ad delationem iuramenti ſuppletur, deci. 96. nu. 4. fol. 111.
 Confeſſio iudicialis licet non ſcripta poteſt mouere iudicem ad iudicandum, deci. 1. nu. 46. fol. 6.
 Confirmatio præſupponit præexiſtentiam iuris quaſiti, & illi comenſuratur, quod confirmat, deci. 39. nu. 11. fol. 47.
 Conſtitutio bonorum hodie non admittitur, niſi in crimine leſe maiestatis, deci. 94. nu. 5. fol. 107.
 Conſtitutus propter crimen leſe maiestatis commiſſum, ſi habet bona communia ſolum ſua portio conſtituta intelligitur, & ſi nudam proprietatem, ea dumtaxat conſtituitur, deci. 94. nu. 18. fol. 107.
 Conſtitutus in claris opus non eſt, deci. 88. num. 3. fol. 99.
 Conſtitutus, & præſumptionibus probantur, quæ difficultes ſunt probationis, & in animo conſiſtunt, deci. 71. nu. 30. fol. 80.
 Conſcientia propria non debet mouere iudices, quia non ſunt in foro penitentiali, ſed iudiciali, deci. 79. nu. 47. fol. 91.
 Conſcijs atrociorum delictorum, & eis non obuiantes non puniuntur morte, ſed alia graui pena, deci. 80. nu. 7. fol. 92.
 Conſcientiæ alicuius cauſa commiſſa, puta Iudici delegato, debet intelligi de conſcientia lege nuntia, ac publica non autem de conſcientia priuata, deci. 79. nu. 45. fol. 91.
 Conſenſus patris neceſſarius non eſt, ubi ſummariè proceditur, & debet Iudex curare, ut legitime partes compareant, & eas compellere poteſt, quod intelligitur procedere ante litem conteſtatam, deci. 1. nu. 37. fol. 6.
 Conſenſus ubi, requiritur ante actum, tunc per ratificationem ſubſequutam actus non confirmatur, quod maxime procedit, quando huiusmodi ratificatio tenderet in tertij præiudicium, deci. 166. nu. 9. & 10. fol. 200.
 Conſenſus nihil, tam eſt contrarium, quamuis & metus, deciſio. 179. nu. 11. fol. 215.
 Conſenſus mentalis, nec uerbo, nec facto demonſtratus non accommodatur actibus, nec reddit actus ipſos eſſentialiter perfectos ibidem nu. 17.
 Conſenſus Principis habetur pro non poſito, quando non eſt ſeruata forma tradita, deci. 166. nu. 6. fol. 200.
 Conſenſus ubi requiritur ad ſolemnitatem actus, tunc debet interuenire in ipſo actu, & non ſufficit quod poſtea interueniat, deci. eadem nu. 8.
 Conſenſus præſtitus alicui actui, quem quis impedire poterat præiudicat conſentienti, deci. 62. nu. 19. fol. 68.
 Conſenſus appellatione regulariter de expreſſo intelligi debet, deci. 44. nu. 15. fol. 52.
 Conſenſus ultra mentem contrabeneuicij operari non debet, deci. 76. nu. 9. fol. 128.
 Conſenſus contrabeneuicij non releuat in pactis futura ſucceſſionis, deci. 100. nu. 23. fol. 191.
 Conſequentia ut ſolatur, ſufficit dare inſtantiam, deciſio. 169. nu. 13. fol. 205.
 Conſecratum domino ſiue homo, ſiue animal, ſiue quid aliud ſit ſanctum ſanctorum erit domino, & ad ius pertinet ſacerdotij deci. 68. nu. 2. fol. 71.
 Conſilium, ſeu ordo decurionum representare dicitur totum populum limita, ut nu. 22. deci. 95. nu. 13. fol. 109.
 Conſtitutum nihil operetur, ſi conſtituens tempore conſtituti non poſidebat, & idem ſi alieno nomine poſidebat, deci. 144. nu. me. 4. fol. 171.
 Conſtitutum cenſetur annullatum reſoluto contractu, & hypotheca, cuius eſt acceſſorium, deci. 35. nu. 1. fol. 44.
 Conſtitutum generale adiectum hypothecæ generali euaneſcit, & extinguitur ſublata hypothecæ, deci. 144. nu. 5. fol. 171.
 Conſtitutum non dicitur acceſſorium obligationis, ſed traditionis & translationis domini, idcirco reſoluta obligatione non reſoluitur conſtitutum, deci. 35. nu. 7. fol. 44.
 Conſtitutum, licet ficta traditio eſſe dicatur, per illud tamen uera poſſeſſio acquiritur, deciſio. 36. num. 2. fol. 67. & deci. 133. nu. 6. fol. 156.
 Conſuetudo, & matrimonium inter ſe pugnare dicuntur, deciſio. 119. nu. 14. fol. 141.
 Conſuetudo ut inducatur, actus animo fieri debet inducendi conſuetu-

INDEX

- suetudinem, dec. 99. nu. 9. fol. 118.
- Consuetudo efficit, ut officium stipulandi cum officio scribendi sit coniunctum, & ut alteri per alterum ius acquiratur, dec. 33. nu. 5. fol. 42.
- Consuetudo, quod in quibuscunque causis inter fiscum & privatum expense compensentur, quomodo intelligatur, deci. 29. nu. 15. fol. 26.
- Consuetudo per testes singulares probari non potest, secundum communem opinionem, deci. 99. nu. 8. fol. 114.
- Consuetudo ad usum restringitur, & proprios terminos facti non excedit, deci. 29. nu. 16. fol. 31.
- Consuetudo loci contractus attenditur, in his quae respiciunt ordinationem actus, siue eius solemnitatem, aut litis decisionem, deci. 114. nu. 5. fol. 135.
- Consuetudines vires suas non porrigunt extra territorium in quo vigent, deci. 100. nu. 48. fol. 121.
- Consuetudo probata censetur, probata frequentia actuum, deci. 99. nu. 45. fol. 116.
- Consuetudo ex solutione vario modo facta, introducta esse non censetur, praesertim in actibus voluntariis, ibidem, num. 7. & limitatur num. 43.
- Consuetudo dato quod iniqua sit, iuncta tamen cum tollerantia, & patientia superioris susinetur consil. Balb. num. 39. & 40. fol. 75.
- Consuetudo fori potest in causarum cognitione abbreviare dilationes, & esse seruanda, dec. 22. num. 12. fol. 22.
- Contrahentibus tam de iure Civili, quam Canonico, licitum est, se in pretio circumvenire, dec. 42. nu. 8. fo. 50. citra tamen amidiā in isti pretij, dec. 95. nu. 1. fo. 108.
- Contrahentes non presumuntur se incontinenti corrigere, dec. 85. nu. 17. fol. 97.
- Contractus etiam in materia, attenditur id, quod verisimiliter contrahentes, si fuissent interrogati disposuissent, deci. 90. nu. 16. fol. 102.
- Contractus inominatus ad naturam contractuum nominatorum reducitur, si illi interponatur stipulatio, dec. 98. nu. 6. fol. 113.
- Contractus nominatus, quando habet pendentiam contractus inominati, tunc in contractu nominato militat regula cessante causa cessat effectus, ibidem nu. 14. fo. 113.
- Contractus substantialia, in voluntatem promissoris, & sic contrahentis committi non possunt, accidentalialia vero sic, dec. 111. nu. 11. fol. 132.
- Contractus talis esse praesumitur, qualis per nomen appellativum profertur, dec. 139. nu. 24. fol. 164.
- Contractus siue transactionis imita cum Principe ab universitate in remunerationem meritorum renovari a Principe non possunt, dec. 139. nu. 28. fol. 164.
- Contractus Principum pro lege habentur, dec. 141. nu. 6. fo. 166.
- Contractus alienationis rei litigiosae, & in potentiores, est nullus, nec iuramento firmatur, deci. 144. nu. 2. fol. 170. ubi de intellectu l. vn. c. de contract. iud. & aliorum iurium num. 13.
- Contractus in quo reservatur consensus domini, habetur pro imperfecto domino non consentiente, & contractus sub conditione admissus censetur sub contraria conditione renovatus, dec. 166. nu. 4. fol. 200.
- Contractus simulatus redditur ex inodiositate pretij & pacto de retrovendendo appposito, ubicunque excessus pretij immoderatus esset, ubi etiam contrarie Doctorum opiniones conciliantur dec. 42. nu. 9. fol. 50.
- Contractus & distractus tanquam diversa indicantur, dec. 53. nu. 3. fol. 58.
- Contractus unus, quando causatur ab alio non consideratur causatus, sed causans, dec. 167. nu. 25. fol. 202.
- Contractus quando prohibetur ratione rei, vel materiae non firmatur iuramento, dec. 172. nu. 23. fol. 209.
- Contractus quando redditur nullus ratione mutuae culpe, tunc poterit nullitas per contrahentem allegari, dec. 180. nu. 3. fo. 116.
- Contractus ad observantiam quae tendunt, possunt per testes probari, secus si ad resolutionem, dec. 53. nu. 15. fol. 59.
- In contractibus venit id quod verisimiliter, inter contrahentes conventum esset, dec. 64. nu. 6. fol. 68.
- Contraxisse in eo loco quis videtur, in quo quis solvere se obligavit, dec. 114. nu. 2. fol. 135.
- Contractus non valet quo aliquis dat pecuniam, ut non grauetur muneribus publicis, deci. 95. nu. 29. fol. 110.
- Contractus simulationem probare velens, eandem in principio contractus intervenisse probare debet, dec. 42. nu. 11. fol. 50.
- Contrarium contraria est dispositio, & idem operatur oppositum in opposito, quod propositum in proposito, dec. 25. nu. 16. fol. 29.
- Controversia si fuerit inter masculum & feminam de aliquo feudo, masculo dicente illud esse feudum, femina vero negante, si pro masculo aliquid sit, quod iudicem moveat creditur masculo cum duodecim sacramentalibus, dec. 26. nu. 5. fol. 30.
- Contumax quis non dicitur, nisi eius contumacia accusetur, dec. 3. nu. 2. fol. 8.
- Contumax siue reus, siue scilicet audiri non debet, nisi refectis expensis, dec. 9. nu. 2. fol. 12.
- Contumacia rei effectus omnis tollitur, circumducto termino propter absentiam actoris, & contra, dec. 3. nu. 4. fol. 8.
- Contumax consentire non dicitur, dec. 10. nu. 4. fol. 13.
- Contumacia tollitur, attento notorio impedimento belli, dec. 9. nu. 3. fol. 12.
- Contumacia accusatio, quando requiratur, & quando non, deci. 71. nu. 5. fol. 78.
- Contumacia praesumptio, tollitur per praesumptionem obedientiam dec. 71. nu. 3. fol. 80.
- Contumax in respondendo positionibus, potest purgare moram, si adversarius non sit in probando grauat, dec. 71. nu. 56. fo. 81.
- Contumax in criminalibus non habetur pro confesso, dec. 105. nu. 6. & nu. 12. fol. 126.
- Contumacia accusari debet, ut reus morosus dicatur, & penam incurrat dec. 71. nu. 47. fol. 81.
- Pro contumacia non imponitur vera pena delicti, dec. 105. num. 12. limita ut nu. 12. fol. 126.
- Contra contumacem non proceditur, nisi altera parte instante, dec. 28. nu. 9. fol. 34.
- Copulativa, ut verificetur requiritur concursus utriusque qualitatis, dec. 71. nu. 66. fol. 81.
- Copulativa natura est, ut utrunque fieri requiratur, dec. 73. nu. 2. fol. 84.
- Copula, quando ponitur inter personas inter quas cadit necessitas instituti, & ordinata charitas affectionis, tunc non stat proprie, nec retinet naturam suam, sed intelligitur ordine successivo, dec. 81. nu. 18. fol. 94.
- Copulativae orationis ea est natura, ut omnes persona aequaliter vocentur, ibidem nu. 1. fo. 93.
- Copulativa, ut verificetur requiritur utrinque fieri, dec. 110. nu. 1. fol. 131.
- Cornus consilio 304. col. 12. & seq. vol. 3. reprobat, decisio. 177. nu. 5. fol. 212.
- Correctio, & repugnantia, incontinenti non inducitur, dec. 23. nu. 40. fol. 25.
- Correlativorum eadem est disciplina, quod fallit quando est diversa ratio, dec. 140. nu. 7. fo. 165.
- Correlativorum eadem debet esse dispositio, decisio. 115. num. 10. fol. 136.
- Correlativorum unum, aliud declarat, dec. 113. nu. 10. fol. 135.
- Creditor ab infante tutorem non habente creduium petere volens eo remedio iuvatur, ut adeat iudicem, & per citationes conuictorum, & assinium infantis petat ei dari tutorem, dec. 89. nu. 7. fol. 101.
- Creditor possidens pignus ex quo fructus percipit eos in sortem computare tenetur, dec. 115. nu. 11. fol. 136.
- Creditor possidens pignus representat personam debitores, & dicitur procurator ipsius in pignore, ibidem nu. 15.
- Creditor in diem, ante diem agere possit pluribus, seq. tractatur, dec. 130. nu. 1. fol. 153.
- Creditoribus soluto matrimonio per mortem maritis competitus offerendi solutionem dotalis debiti, & res pro dote hypothecatas prosequendi, dec. 135. nu. 4. fol. 157.
- Creditor in diem ante diem agere potest, ut die adveniente ei solvatur, dec. 130. nu. 9. fol. 153.
- Creditori posteriori, ius offerendi priori creditori competit, decisio.

INDEX

sione 135.nu.1.fol.157.
Creditorum priorum hypothecam habentes potiores in iure esse debent, & ampliatu nu.3.dec.133.nu.1.fol.156.
Creditoribus posterioribus, non licet offerre pecuniam uxori petendi dotes suas in tuto collocari propter mariti inopiam superuenientem, quod sine communi calculo receptum est, dec. 135.nu.12. & *declaratur* nu.13.fol.157.
Creditor prior semper praefertur posteriori generali, siue specialem hypothecam habenti, dec. 159.nu.5.fol.191.
Creditor prior habens specialem hypothecam super aliqua re debitoris, & generalem super alijs bonis non potest agere contra secundum creditorem habentem specialem hypothecam super alijs bonis, ibidem nu.1.
Creditor pignus vendens, se creditorem esse probare tenetur, nec sufficit assertio ipsarum partium, quod creditor esset, dec. 172.nu.4.fo.209.
Crimina, regulariter non includunt aliquam spiritualitatem, dec. 30.nu.17.fol.39.
Crimen lese maiestatis diuini, siue humane a lege equiparantur, dec. 94.nu.2.fol.108.
Crimen tunc commissum intelligitur, ubi aliquid probatum contra accusatum est, dec. 16.nu.12.fol.17.
Crimen pro quo imponitur poena pecuniaria, qua non soluta corporalis poena remanet in obligatione ex dispositione eiusdem legis vel statuti & si sit ratione delicti non autem contumacia, dicitur capitale, dec. 18.nu.3.fol.18.
Criminalibus in causis, quando varie reperiuntur Doctorum opiniones, ea sequenda semper est, quae imponit mitiorem poenam, dec. 80.nu.8.fol.92.
Criminalibus in causis qui relaxandus non est, nisi datis fideiussoribus, satisfidare qui promissit, videtur satisfecisse promissioni praestando iuratoriā cautionem, vel iurando se non inuenisse fideiussores, dec. 70.nu.2.fol.77.
CHRISTIF magistratibus & Principibus temporalibus non iniuncta praecipientibus obedire voluit, dec.30.nu.12.fol.38.
Culpa praecedens casum puniatur, dec. 104.nu.5.fol.125.
Culpa ubi non est regulariter poena esse non debet, cum delicta suos auctores tenere debeant, dec. 88.nu.3.fol.99.
Cumulatio actionum quando admittatur, decisio 1.numer.9.fol.4.
Custodie appellatione, & salua guardia consistitur, unde qui tenetur salua guardiam Principis in dēnnem seruare, obligatur, & de damnis de nocte inferendis, dec. 88.nu.35.fol.100.
Curatoris pactum pupillo nocere non potest, decisio 98.nu.16.fol.115.
Curator, ex officio a iudice dari potest infanti, cum consensu consanguineorum, si eius bona essent peritura, vel immineret grande eas alienum, dec. 89.nu.6.fol.101.
Curator infanti dari non potest, cum regulariter non nisi praesenti, & petenti detur, dec. 89.nu.1.fol.100.
Curie appellatione veniunt decuriones, deci. 95.nu.23.fol.109.

D

Damna repeti possunt quae ex eo proueniunt, quod a suis negotijs quis auocetur, dec.46.nu.11.fol.53.
Damnū eo solo alicui infertur, ex quo aliquod contra eius voluntatem fit, dec. 130.nu.7.fol.183.
Damnū alteri inferre nemo conjungitur, decisio 17.numer.6.fol.17.
Damnū quod in consequentiam venit, & per accidens non est considerabile, dec. 17.nu.3.fol.17.
Damni, & lucri regulariter datur compensatio, deci. 168.nu.3.fol.203.
Data qua ex consuetudine solui debet, secundum affirmationem cuiuscuq; rei petite in iudicio, si modo quis petat bona ab alio posseda ad se pertinere, eam erogare debet ratione possessionis vel proprietatis, deci. 4.nu.1.fol.38.
Debitor tenetur ex causa satisfidare de soluendo adueniente die, vel cōtione, deci. 24.nu.3.fol.27.
Debitor qui propria auctoritate fundum ingredi poterat, si eius possessionem sine licentia iudicis, & parte non vocata fuerit

ingressus, parte citata, postea per iudicem in ea erit confirmandus, dec. 34.nu.1. & 2.fol.42.
Debitor probato super quantitate stabitur iuramento creditoris, dec. 96.nu.3.fol.111.
Debitor congruo tempore offerendo debitum, vel soluendo potest facere, ut sibi actio pignoratitia nascatur quae ante oblationem, aut solutorem non competeret, deci. 115.nu.3.fol.135.
Debitor qui dilationem a lege concessam habet, satisdare cogitur de soluendo die adueniente, dec. 130.nu.14.fol.153.
Debitor penitus eius rem alienatam non seruatis seruandis, tenetur soluere debitum cum legitimi iuris, dec. 160.nu.16.fol.191.
Debitor potest recuperare eius rem illegitime alienatam, etiam si debitum non offerat, dummodo non opponatur potest tamen ad debitum soluendum condemnari, ibidem nu.17.
Debitum necessarium dicitur pluribus modis, dec. 167.numer.3. & 4.fol.201.
Debitum necessarium largo modo dicitur, quod habuit initium voluntarium, ibidem nu.21.
Debita voluntarie contracta ante concessam licentiam alienandi, an dicantur causam vetustiorē habere, ita ut pro his valida alienatio, dec. 168.nu.16.fol.203.
Debitor non potest cogi ad soluendum id, de quo dubitatur an sit debitum, vel non debitum, intelligi ut nu.6.dec.86.nu.2.fol.97.
Dei opinio in consil. 426.colu.1. circa intellectum, & declaratio nem. c. quaeque 17. q.1. confutatur, decisio 126.nu.23.fol.149.
Decreta Principum contraria utilitati publicae & rationi naturali valere non debent, dec. 88.nu.4.fol.99.
Decretum Dominicale sub rubrica, quod notarij grossent declaratur, dec. 57.nu.2.fol.61.
Decretorum Dominicalium dispositione circumscripta, quibus cauetur secundum dilationem ad probandum non debere cōcedi, nisi ex causa fieri poterint probationes post lapsum tempus dati ad probandum virtute clausulae sola facti veritate inspecta, dec. 1.nu.15.fol.5.
Decreta, seu statuta quibus cauetur alterum pro alterius delicto obligari, restringi debent, ut intelligantur, quando aliqua culpa vel negligentia potest imputari ei qui pro altero obligatur, deci. 88.nu.5.fol.99.
Decretum Violant loquens de debitis, intelligitur cum illa qualitate, necessarijs, sumique interpretationem a decreto Blanca, dec. 167.nu.13.fol.201.
Decreta uti contra ius commune posita proprie, & stricte sunt intelligenda, dec. 165.nu.3.fol.199.
Decretum Blanca loquens de debitis intelligitur de necessarijs, & multis rationibus comprobatur, dec. 168.nu.22.fol.204.
Decreta Dominicalia, an in omnibus, & per omnia sint late interpretanda, ex eo quod utilitatem publicam cōcernant, decisio 169.nu.17.fol.205.
Decreta Dominicalia, si disponant feuda pro debitis voluntarijs tanquam contra publicam utilitatem non sustinerentur, deci. 169.nu.20.fol.206.
Decreta Dominicalia intelligi debent, ut quanto minus fieri possit corrigan ius commune, dec. 169.nu.7.fol.205.
Decreti interpositio non visis actis & sine causa cognitione non valet dec. 1.nu.4.fol.6.
Decretum, seu statutum, quando procedit ad annulationem actus consensus partium, tunc nihil operatur, decisio 172.nu.24.fol.209.
Decretum disponēs responsiones categoricas fieri debere, intelligitur quando interrogationes, seu positiones sunt simplices, & categoricas, secus si sint duplices, & qualificate, decisio 178.nu.4.fol.214.
Decretum Philiberti Ducis incipit ita quia, & verba per quae successor in feudo cogi potest alienare feudum pro soluendis debitis, pro quibus poterat defunctus declarantur, dec. 170.nu.1.2.fol.206.
Decurionum decretum, ut sit validum debet esse honestum iustū, & rationale, dec. 17.nu.8.fol.18.
Deductum in prima instantia, & non probatum potest in causa appellationis probari, deci. 14.nu.1.fol.15.

Delegatus

INDEX

- Delegatus in causa petitoria, non censetur delegatus in causa possessoria*, deci. 78. nu. 10. fol. 88.
- Delictum punibile dici non potest, quod in alicuius dampnum non vertitur*, dec. 109. nu. 1. declaratur nu. 7. fol. 130.
- Delicti confessio, resultat ex narratis in precibus Principi porrectis*, deci. 138. nu. 1. fo. 160.
- Delictum de presenti, non inducit presumptionem de preterito*, deci. 138. nu. 30. fol. 162.
- In delictis occultis, proceditur ex coniecturis, seu presumptionibus, & alijs leuioribus probationibus*, deci. 72. nu. 1. fol. 82.
- Delicta, quando vniuersitatis nomine facta presumantur, siue de eius mandato*, deci. 138. nu. 31. fo. 162.
- Delictum sine fraude, & dolo commissum non dicitur esse punibile*, deci. 109. nu. 4. fol. 130.
- Delicti suos auctores tenent, consensu & ratificationem cessante*, deci. 138. nu. 20. fol. 162.
- Delicti confessio, resultat ex gratia, siue indulgentia mediante pecunia a Principe facta*, deci. eadem nu. 2. fol. 160.
- Delictorum noctis tempore commissorum ignorantia presumitur*, deci. 138. nu. 25. fol. 162.
- Delicti occultis difficilis est probatio, & in eo procliuor esse debet animus iudicantium ad torturam*, deci. 79. nu. 10. fol. 89.
- Delictorum numerus, penarum etiam numerum exigit*, decisio. 4. nu. 4. fol. 8.
- Delictum quod committitur in negligendo, non punitur criminaliter*, deci. 71. nu. 37. fol. 80.
- Ex delicto suo quis commodum consequi non debet*, deci. 105. nu. 12. fol. 126.
- Denominatio fit ab eo, quod plurimum potest*, deci. 105. nu. 10. fol. 126.
- Depositioni prime standum uidetur, licet contrarium in tormentis dixit socius, ubi de facto proprio, & alieno interrogatur*, deci. 79. nu. 22. fol. 90.
- Descendentium appellatione, veniunt filiae*, deci. 23. numero 38. fol. 25.
- Descendens semper presumitur superuixisse ascendenti Purpur, consi. nu. 5. fol. 129.*
- Descriptio bonorum facile cõceditur, cum nemini preiudicium afferat consi. Balb. nu. 26. fol. 74.*
- Descriptus in asilimo potest precisè compelli ad solutionem collectarum & onerum, nec vt ea non subeat potest asilimo renuntiare*, deci. 86. nu. 5. fol. 97.
- Determinatio plura respiciens determinabilia, & pariformiter debet determinare*, deci. 20. nu. 5. fol. 19.
- Detrahere aliquid alteri, & hominis incommodum suum augere commodum, magis contra naturam est quam mors*, deci. 17. nu. 12. fol. 18.
- Dictionis vltra naturam est implicatiua, & inclusiua dicitur*, dec. 52. nu. 1. & nu. 15. fol. 57.
- Dictio alia, adiecta dispositioni vniuersali inducit maiora expressis*, dec. ead. nu. 7. fol. 58.
- Dictio alius similitudinem denotat, ibidem nu. 13.*
- Dictio mox, posita in l. tutores. C. ad Tertull. quomodo intelligatur*, deci. 58. nu. 24. fol. 63.
- Dictio cuiusque etiam in dignitate constituti non creditur, ubi agitur de tertij preiudicio*, deci. 71. nu. 13. fol. 79.
- Dictio cum, & dictio, & equiparantur, paria enim sunt per dictionem, & vel dictionem, cum coniunctionem fieri, & in quo differant*, deci. 81. nu. 2. & 18. fol. 93.
- Dictio semper pro plerumque exponitur*, decisio. 87. numero 8. fol. 98.
- Dictio ex relatiua est precedentium*, decisio. 80. numero 5. fol. 92.
- Dictio cuiuslibet, ex sui natura actiua vnicuique in solidum tribuit*, deci. 23. nu. 11. fol. 24.
- Dictio tanquam, & dictio quasi aliquando secundum subiectam materiam sunt veritatis expressiue*, decisio. 30. numero 10. fol. 38.
- Dictionis, & natura est deuotare diuersitatem inter ea inter quae ponitur, & si ponatur inter incompatibilia debet resolui inter alternatiuam & disiunctiuam*, deci. 141. nu. 9. fol. 166.
- Dictio vniuersalis quisquis, in omnibus verificatur*, decisio. 94. nume. 10. fol. 107.
- Dictionis parrochia significatio quae sit*, decis. 99. numero 1. fol. 114.
- Dictio vel siue & aut, nonnunquam pro idest a doctoribus exponuntur, & declarantur stant*, deci. 89. nu. 4. fol. 100.
- Dictio perinde denotat fictionem*, deci. 119. nu. 10. fol. 140.
- Dictio nihil est vniuersalis negatiua, idem de dictione nulla*, deci. 100. nu. 43. fol. 121.
- Dictio autem aduersatur in iure, & in facto*, deci. 108. num. 13. fol. 128.
- Dictio alioquin est conditionalis, & interpretatur, idest si non fuerit*, dec. 145. nu. 5. fol. 172.
- Dictio plerumque quomodo intelligatur*, decis. 161. numero 13. fol. 194.
- Dictio, saluis, modificat, & restringit quod dictum est in superiori clausula*, dec. 164. nu. 8. fol. 198.
- Dictio alius, regulariter est implicatiua, & repetitiua qualitatis praecedentis*, deci. 167. nu. 7. fol. 201.
- Dictio, vt supra, repetit omnes qualitates praecedentes*, dec. 164. nu. 13. fol. 198.
- Dictio francum dato, quod alienabile interpretetur nihilominus restringitur, & declaratur, iuxta subsequentes clausulas, & dispositiones*, deci. 163. nu. 12. fol. 197.
- Dictio tantummodo est taxatiua, ponens ea quae affirmat, & alia negat*, deci. 167. nu. 14. fol. 202.
- Dictio nisi inducit formam*, deci. 174. nu. 2. fol. 211.
- Dictio pro causam finalem significat, quae cessante cessat & dispositio*, dec. 171. nu. 15. fol. 207.
- Dictio nisi praecedente oratione negatiua ponit & affirmat*, deci. 131. nu. 2. fol. 154.
- Dictum diui Petri, in epistola canonica, cap. 2. praecipientis electos ecclesiarum esse subditos omni humane creaturae, quomodo intelligendum*, dec. 30. nu. 9. fol. 38.
- Dies non interpellat pro homine, quando dilatio est nimis brevis, cum angustia temporum impediatur moram*, dec. 71. num. 44. fol. 80.
- Diffamare est iudicium vocare, & ideo diffamatus dicitur reus, diffamans vero actor*, deci. 151. nu. 6. fol. 183.
- Differentia constituitur inter eum qui dicit se de familia, & eum qui de domo, & de cognomine se proficitur*, dec. 127. num. 7. fol. 150.
- Difficultas excusat iurantem a periurio*, decisio. 92. nume. 20. fol. 105.
- Difficilia, imo impossibilia reputantur quae in sola Principis voluntate sunt, & de facili nocendi non solent*, dec. 26. num. 7. fol. 28.
- Dignitas pseudo annexa operatur vt feudum efficiatur indiuiduum*, dec. 23. nu. 12. fol. 24.
- Dignitas vicariatus Imperij non confertur ex eo solo, quod Imperator aliquem in inuestitura vicarium nominet*, dec. 139. num. 18. fol. 164.
- Digniora imitatione habentur, quae excellentiora sunt pietate*, deci. 79. nu. 58. fol. 92.
- Dilationi pars renuntiare non potest, altera parte aduersaria iniuria, cum dicatur esse communis*, dec. 97. nu. 4. fol. 112.
- Dilationes sunt arbitrarie, & possunt restringi praecipue, quando conceduntur a lege sine praefinitione certi termini*, dec. 22. num. 13. fol. 22.
- Dilatione p̄dente in reliquis officium iudicis cõquiescit*, decisio. 34. nu. 28. fol. 44.
- Dispensandi facultate alicui cõcessa cum existitibus in qualicumque statu, non poterit dispensatio fieri, cum prohibitis a iure diuino*, dec. 119. nu. 8. fo. 140.
- Dispositio inter liberos an valeat, vt testatum, vel vt alia vltima voluntas*, deci. 54. nu. 7. & 9. fol. 60.
- Dispositio §. ex imperfecto l. hac consultiissima, an locum habeat in testamento nuncupatiuo*, deci. 54. nu. 10. fol. 60.
- Dispositio omnis praesupponit substantiam, & qualitatem actus de quo loquitur*, deci. 69. num. 8. fol. 76. & deci. 31. nume. 20. fol. 40.
- Dispositio l. h̄na. §. de legatis 2. an vt locum habeat requiratur priusque ignorantia, & emptoris & grauiati, vel alterius tantum*

INDEX

antur, deci. 73. nu. 1. fol. 84.
Dispositio panalis, tunc etiam casum fictum pratendit aequae utrum, quando casus verus & fictus respiciunt eandem personam, deci. 77. nu. 32. fol. 87.
Dispositio l. ubi captum. ff. de iudi. multis modis limitatur remissionem, deci. 78. nu. 18. fol. 88.
Dispositio legis, repetatur factum hominis, decisio. 21. nunc. 2. fol. 20.
Dispositio l. ampliore, non habet locum, quando appellatur in parte, & passibus odiosis, dec. 142. nu. 27. & 46. fol. 168.
Dispositio generalis, omnes casus includit, etiam si maior sit ratio in uno, quam in alio, dec. 147. nu. 14. & 15. fol. 177.
Dispositio quando, dicit aliquam rem debere transire de herede in heredem, vel de descendente in descendente in infinitum, tunc donec aliquis superest de una linea semper porro ascendens de una linea, transit ad talem descendente, licet sint alij alcerius lineae in pari, vel proximiori gradu, dec. 23. nu. 34. fol. 25.
Dispositio inducitur in favorem agnationis, non comprehendit famulas, in quibus tenet agnatio, dec. 127. nu. 4. fol. 150.
Dispositio l. propter. C. qui bon. ced. poss. utrum intelligatur, tam in oneribus patrimonialibus, quam personalibus, dec. 95. nu. 48. fol. 110.
Dispositio idem continens, quod ius commune, firmior redditur et efficacia, dec. 139. nu. 21. fol. 164.
Diveritas facti, iuris diversitatem introducit, decisio. 99. num. 34. fol. 116.
Divisio ritulus, petitionem hereditatis non excludit, dec. 56. nu. 6. fol. 61.
Divisio facta a patre inter filios, habet vim ultimae voluntatis, dec. 125. nu. 1. fol. 147.
Divisio patris inter filios in potestate existentes regulariter non valet, fallit, dec. 125. nu. 4. & 5. & 6. fol. 147.
Divisio hereditatis per quotas, differt a divisione rerum particularium, ibidem nu. 9.
Divertina praestatio, in dubio animus se obligandi presumere facit, dec. 99. nu. 19. fol. 115.
Divertina sola praestatio absque aliqua causa, siue obligatione introducta non obligat solventem, dec. 99. nu. 15. fol. 115.
Doctorem opinionem diversi iustam causam dubitandi praebent, dec. 54. nu. 8. fol. 59.
Doctores, & glossae non persistentes in una opinione, sed ad alias procedendo, videntur ultimam tenere, decisio. 77. numer. 19. fol. 86.
Doctores & Medicis, civitas salaria constituere potest, & de publico dare, non autem alijs, dec. 95. num. 26. fol. 109.
Doctores etiam mortuis, attestantibus de consuetudine, & alijs quae sunt facti non est credendum, decisio. 141. numero 16. fol. 167.
Doctrina Bar. in l. centesimis. §. si. nu. 6. ff. de verb. oblig. declaratur, dec. 111. nu. 7. fol. 132.
Doctrina Bart. in l. post legatum. ff. de his quib. ut indign. declaratur, dec. 39. nu. 31. fol. 48.
Doctrina Bart. in l. si cum emptore, nunc. 2. ff. de pact. declaratur, & auctoritate Doctorum confirmatur, decisio. 62. num. 9. fol. 67.
Dolus, & fraus presumitur ex eo quod solemnitates requisitae non reperiuntur servatae, dec. 109. num. 9. fol. 130.
Dolus ex perspicuis coniecturis probatur, decisio. 111. num. 8. fol. 132.
Dolus, & fraus ex contractu initio per interpositam personam presumitur, dec. 109. nu. 10. fol. 130.
Dolus a quocunque iuramento exceptus censetur, deci. 41. nu. 3. fol. 49.
Dolus in omittendo non facit retractari sententiam, secus in committendo, dec. 71. num. 39. fol. 180.
Dolus in sententia commisso, non praestat penastellionatus, dec. 137. nu. 4. fol. 158.
Dolus, & improbitas, nemini luctum praestare debet, deci. 58. nu. 36. fol. 64.
Dolus in quocunque contractu censetur exceptus, dec. 58. nu. 33. fol. 64.

Dominus directus, cui secundum iura commissi pervenit tenetur stare colonis, cui secundum sub hypoteca conductum fuerat, deci. 156. nu. 7. fol. 187.
Dominus praediorum, non autem colonus tenetur munera subire, & collectas solvere, dec. 83. nu. 3. fol. 95.
Dominus directus non tenetur ad onera feudo imposita per vassallum, quando feudum ad eum reuertitur, ut ad dominum, id est iure dominij, dec. 156. nu. 9. fol. 187.
Dominij appellatione propria simpliciter loquendo intelligere debemus de directo, dec. 29. nu. 4. fol. 25.
Dominij probatio difficilis est, dec. 25. nu. 6. fol. 28. & dec. 29. nu. 19. fol. 27.
Dominus praesertur agnatis, qui consentiendo novae inuestiturae ius veteris inuestiturae perdidit, dec. 23. nu. 28. fol. 24.
Donatio regulariter facta de omnibus bonis praesentibus & futuris, nihil penitus retento non valet, decisio. 70. numer. 10. fol. 77.
Donatio causa mortis quinque testibus probatur, ad cuius renocationem suffiunt duo, dec. 53. nu. 6. fol. 59.
Donatio alicuius rei multo tempore continuata in Ecclesia obligationem in futurum inducit, ut singulis annis more solito idem doneatur, dec. 99. nu. 44. fol. 116.
Donatio causa mortis ob eam causam facta, quod donans in longinquas partes iturus sit, an censetur renovata, si donans non iuravit, vel confesso itinere redierit, declaratur, dec. 118. nu. 2. & pluribus sequentibus fol. 138.
Donatio causa mortis propter filiorum legitimationem subsequutam non renovatur cum ius succedendi a iure legitimationis, si ne filiationis separatam sit, dec. 118. nu. 10. fol. 139.
Donatio causa mortis, per institutionem heredis universalem non censetur renovata, dato quod ad sit clausula derogativa casus & irritans, ibidem nu. 11.
Donatio causa mortis collata post mortem, censetur uti legatum, vel fideicommissum, quod ob reconualescentiam non renovatur ibidem nu. 3. fol. 138.
Donationes causa mortis in omnibus redactae non sunt ad instar legatorum, dec. 120. nu. 2. fol. 141.
Donatio causa mortis, an renovetur propter legitimationem filiorum ex beneficio, si nunquam. C. de renovan. donatio. ibidem num. 2. cum pluribus sequentibus.
Donatio causa mortis facta metu alicuius periculi imminantis, tacite renovatur periculo cessante respon. Crant. post dec. 122. nu. 2. fol. 145.
Donandi causa quamdiu permanet, tamdiu constare debet donatio ibidem fol. eodem.
Donatio causa mortis, an renovetur in totum, vel solum pro virili per legitimationem suorum subsequentem, deci. 122. nu. 12. fol. 144.
Donator ubicunque post donationem factam aliquo tempore supervixit quo donationem renovare potuit, & non renovavit, censetur in eadem voluntate decedere, & propterea firma manet, ibidem nu. 9.
Donatio facta cum clausula, pro se, & suis heredibus agnatione sui heredis non renovatur, ibidem nu. 10.
Donatio causa mortis, an legitimatione spuriorum per rescriptum Principis facta renovatur, Rippe distinctione assertum, & nu. 2. communis opinio traditur non renovari donationem per rescriptum Principis subsequentem, dec. 121. nu. 1. fol. 142.
Donatio inter vivos renovatur propter supervenientiam liberorum quod multo magis in donatione causa mortis dicendum videtur, dec. 120. nu. 3. fol. 141.
Donationis inter vivos & donationis causa mortis diversitas rationis assertum, & cur beneficium, l. si nunquam. C. de renovandis donationibus locum non habeat in donatione causa mortis, quae admodum inter vivos, ibidem nu. 12. fol. 142.
Donatio per supervenientiam liberorum, an renovetur, ubicunque constet donantem ante donationem factam filios habuisse, dec. 122. nu. 6. fol. 144.
Donatio, siue promissio bonorum post mortem valet, siue sit donatio causa mortis, siue inter vivos, secus si donaret post mortem eius hereditatem, vel omnia bona praesentia, & futura, & promissas quod heres erit, dec. 100. nu. 25. fol. 191.

Donatio

INDEX

Donatio inter virum & uxorem sustinetur, si sit reciproca, quæ alias regulariter prohibetur, declaratur, ibidem nu. 19.
 Donationem in dubio reuocatam nō cēseri, interpretatio faciēda est, respon. Crau. nu. 14. fol. 145.
 Donatio remedio. l. si inquam. C. de reuoc. donat. nō reuocatur propter legitimisationem filiorum subsequētam, quādo tempore dō nationis, alij extabāt liberi, ibidem num. 16.
 Donatio quæ nō fuit inofficiosa re, & cōsilio, in totum nō rescinditur, sed ad legitimam. tātum, & quomodo dicatur esse inofficiosa cōsilio declaratur, ibidem num. 20. fol. 149.
 Donatio inter personas prohibitas, nō præsūmitur, dec. 132. num. 15. fol. 155.
 Donatio facile præsūmitur inter affines, & coniunctos, ibidem num. 3.
 Donatio in dubio nō præsūmitur, nisi illa expresse probetur, ibidē nu. 11.
 Donatio facta a patre filio propter eius benemerita eatenus valet, quatenus donatio meritis commensuratur, & nō vltra, decisi. 171. nu. 19. fol. 208.
 Donatio an & quādo, tanquam inofficiosa per subsequētam filij naturalis, aut spurij legitimisationem reuocari possit, Crauet. respon. nu. 18. fol. 145.
 Dos debitum necessarium dicitur, dec. 167. nu. 6. fol. 201.
 Dos primo viro data, de iure communi in dubio cēsetur repetita secundo, dec. 21. nu. 1. fol. 20.
 Dos restituta improprie dos dicitur, & secundum cōmunem usum loquēdi nō autem proprie, nec privilegia dotis retinent, ibidem nu. 20.
 Dotis datio, ex longa possessione secundi viri pradiorum insolūtū datorum nomine dotis probatur, dec. 21. nu. 6. fol. 20.
 Dotis constitutio, facta a patre filie in fraudem creditorum non valet, dec. 107. nu. 7. fol. 127.
 Dotes ubi arbitrio boni viri cōstituendæ sunt, inspicēda sunt qualitates filie quæ dotanda est, & facultates ipsius dotantis, ita tamen vt minores congruis alimentis non sint, quibus dotes æquiparatur, dec. 107. nu. 6. fol. 127.
 Dotes an virginis stuprata cōstituendæ sint secundum facultates stupratoris, vel patris virginis stuprata, ibidem numero 2. fol. 127.
 Doti collocatio in tuto, siue cōseruatio fieri debet citatis prius creditoribus, dec. 135. nu. 6. fol. 157.
 Dotales casus, etiam sub regulis generalibus comprehenduntur, dato quod privilegiati sint, dec. 135. nu. 3. fol. 157.
 Dotis constitutio, siue restitutio, dato quod ex matrimonio voluntarie contracto procedat, nihilominus voluntaria nō dicitur, dec. 168. nu. 19. fol. 204.
 Ducale decretum, ne iudici cōueniantur de re mere prophana coram iudice ecclesiastico iure sustinetur, decisio. 32. numer. 7. fol. 41.
 In dubio iudicandum pro reo est in pena locum habeat, dec. 70. nu. 67. fol. 81.
 Dubius euentus in omni sui parte considerandus est, dec. 18. nu. 2. fol. 18.
 Dux Sabaudie in suo dominio & territorio, ea potest, quæ Imperator & quilibet Princeps potest in suo, decisio. 155. num. 1. fol. 186.

E

Ecclesia ad onera bellica, & reparationes, seu munitiones murorum tenetur, dec. 68. nu. 6. fol. 72.
 Ecclesia generaliter ab hys oneribus immunis est, in quibus non publica versatur utilitas, ibidem nu. 8. & 10. fol. eodem.
 Ecclesiastica persona, antequam collicta solueret respectu onerum militarium, ibidem nu. 1. & 4. fol. 71.
 Ecclesia bona inconstituto Romano Pontifice alienari possunt, ubi belli necessitas inuadit, ibidem nu. 24. & 25. fol. 72.
 Ecclesie inaccessibiles, siue in castelli formam reducti in casum necessitatis possunt, quod alias illicitum est, ibidem numer. 28. fol. 73.
 Ecclesiæ immunis ab omnibus collectis, quæ imponuntur ratione occurrentium onerum esse censetur cōsil. Balb. nu. 1. quod ampliat ibidem nu. 2. fol. 73.

Ecclesiastica persone iurisdictioni, & potestati laicorum non subijciuntur, ibidem num. 3. idem in bonis locum habet numero 4.
 Ecclesia pro oneribus bellicis, & a bello depēdentibus tenetur, ibidem nu. 5. fol. eodem.
 Ecclesia quæ immunis est a soluendis collectis, etiam immunis a cōsignandis bonis, ibidem nu. 21. fol. 74.
 Ecclesiasticus index dicitur competens, etiam inter laicos ratione iuramenti in cōtractu appositū, dec. 76. num. 1. intellige vt nu. 14. fol. 85.
 Ecclesiastica res, quorum alienatio est prohibita regulariter, in remuneratione obsequij, & laboris alienari possunt, decisi. 99. nu. 32. fol. 116.
 Ecclesia an ex prelati delicto obligetur, decisio. 138. num. 19. fol. 161.
 Ecclesie rerum in alienatione, non sufficit aris alieni narrationem fieri, sed illud subesse probari debet, decisio. 172. num. 3. fol. 209.
 Ecclesia aurum habet, non vt seruet illud, sed vt eroget & subueniat in necessitatibus, dec. 68. nu. 5. fol. 72.
 Ecclesie in casibus, in quibus ad solutionem onerum tenentur, etiā in cōsilio Roma. Pontifice possunt a iudice laico compelli, cōsili. Balb. nu. 29. fol. 75.
 Ecclesie fructus, idem ac res ipsius Ecclesie indicantur, dec. 32. nu. 1. fol. 41.
 Ecclesie de rebus, siue clericis, ubi agitur tam actione reali, quam personali poterit quis coram iudice ecclesiastico, vel seculari conueniri, dec. 32. nu. 6. fol. 41.
 Edictum de in ius vocando partim odiosum, & partim fauorabile esse dicitur, dec. 31. nu. 12. fol. 40.
 Edictum de in ius vocando cum sit penale respectu pœne ad eas tātum personas trahitur, quæ in edicto expresse sunt, ibidem num. 12. fol. 40.
 Edicto faciente, quod notarij, omnes cōtractus in publicum redactos denuntiare debeāt, sufficit exhibere iudici scripturas legēdas, quæ in se tales cōtractus continent, dec. 128. nu. 6. & declaratur ibidem nu. 17. fol. 151.
 Editio iudici faciendi instrumenti est, vt ex eius inspectione cognoscatur, an partis inter sit tale instrumentum habere, & De cō. opinio contra Castren. confutatur, decisio. 57. numero 8. fol. 61.
 Effectus proportionari debet sue cause consi. Balb. numer. 11. fol. 74.
 Effectus ubi idem resultat, non refert quid ex æquipollētibus, fiat dec. 109. nu. 2. fol. 130.
 Electio vnicuique in alicuius voluntate admittitur, potest quis vno electo ad alterius electionem deuenire, decisio. 131. num. 6. fol. 145.
 Eligens vnam de duabus actionibus cōtrarijs, alteri renuntiasse censetur, dec. 54. nu. 2. fol. 59.
 Eligens vnum nō videtur alteri renuntiasse, quod ignorabat sibi competere, ibidem nu. 6. fol. 59.
 Eligens remedium incompatibile, nō dicitur alteri renuntiasse, quando remedium intentatum ab aduersario impugnatur ibidem nu. 12. fol. 60.
 Eligendi locus, fideicommissarie substitutioni nō censetur cōcessus ubi fideicommissum coningeret in personam filiorum vocatorum dec. 81. nu. 6. fol. 93.
 Elemosine debite, seu cōsuecte dari pauperibus, eiusdem perpetuo dari debent, dec. 99. nu. 20. fol. 115.
 Emphyteosis cōtractus, an scripturam requiratur, dec. 53. nu. 1. fol. 58.
 Emphyteosis proprie nō dicitur, vbiunque ea non fructibus respondet, sed potius locatio indicatur, ibidem nu. 2. fol. 58.
 Emphyteosis licet in vna parte alteretur, tamen in reliquis retinet suam propriam naturam ibidem nu. 16. fol. 59.
 Emphyteosis iure si res aliqua ab ecclesia concessa sit: pacto ad electo, quod pars alterius premonientis deuenias in superfluitatem, poterit superflues actione in rem agere contra heredem pro mortui dec. 85. nu. 8. fol. 97.
 Emphyteosim propter canonem non solum ad dominum transferat, heredes reuocare non poterunt, si dominus tacuerit.

INDEX

rit, decisio. 132. num. 6. fol. 155.
 Emptor licet ante rem eucliam agere nō possit, potest tamen agere ut res libera tradatur, dec. 24. nu. 4. fol. 27.
 Emptor potest agere seu excipere, ut tanto minoris aestimetur pretium rei emptæ, quāto minoris valeret si res emptæ non esset fideicommissio subiecta ibid. nu. 5. fol. eodem.
 Emptor potest agere, ut res libera tradatur, etiam si res non sit obligata, sed alio quo casu posset ad tertios possessores devenire, ibidem nu. 6. fol. eod.
 Emptor rei, quæ est peculij aduentitij filij, potest contra patrem venditorem agere, ut rem venditam proprii iuris esse doceat, aut quod euclionis nomine satisfact, licet filius vivente patre, non possit rem aduentitiam a patre venditam vendicare ibid. nu. 9. fol. 27.
 Emptio non resoluitur nuda voluntate post traditionem interpositam, nisi actus retrosimilis interveniat, decisio. 35. num. 5. fol. 44.
 Emptoris ius potentius est propter titulum, quam creditoris propter pignus, ibidem nu. 10. fol. 45.
 Emens promittens alicuius pedagij solvere tenetur pretium etiam cessantibus transeuntibus ad solutionem obligatis, dec. 51. nu. 6. fol. 56.
 Emptor licet vigore pacti de retrovendendo rem emptam restituere teneatur, quia tamen remanet dominus, poterit in alium secundum emptorem rem emptam transferre, decisio. 65. num. 7. fol. 69.
 Emptor, seu singularis successor non tenetur stare collono, sed ei datur actio adversus locatorem, vel eius heredes ad interesse, dec. 82. nu. 1. fol. 94.
 Emptio contrahi potest in rebus dubium, ac incertum eventū habentibus, puta captus piscium, missilium & similium, dec. 95. nu. 3. fol. 108.
 Emptor rei minoris, vel alterius, solemnitate iuris, seu decretorum non servata, dicitur esse in mala fide, decisio. 160. num. 1. fol. 191.
 Emptor rei minoris allegantis contractus nullitatem probare debet pretium in utilitatem minoris fuisse conversum, dec. 171. nu. 9. fol. 207.
 Emptor ante euclionem sequutam, non dicitur verus, & certus creditor, dec. 181. nu. 7. fol. 217.
 Enumerativa verba in antiquis, non probant concludenter contractum, dec. 23. nu. 45. fol. 26.
 Enumerativa verba alicuius instrumenti antiqui, probationem inducunt, dec. 69. nu. 10. fol. 76.
 Enumerativus verbus partium in instrumento positus, etiam inter easdem personas standum non est, ubi aliquid inter ipsas partes prohibetur, & certis tantum casibus permittitur, dec. 172. nu. 1. fol. 208.
 Episcopus restitui non potest de fructibus proventis ex agris ecclesiasticis, dec. 32. nu. 4. fol. 41.
 Episcopus bonæ iudici reculato non datur adiutus secundum eam opinionem, dec. 84. nu. 8. fol. 96.
 Episcopus comitali dignitate decoratus, præsumitur eam ab Imperatore habere tanquam a dignitatum fonte, dec. 30. num. 7. fol. 38.
 Error iuris dicitur error in iustis, & tribuit malam fidem, decisio. 101. nu. 30. fol. 123.
 Error iuris ex qualitate facti, & personarum probatur, decisio. 160. nu. 10. fol. 191.
 Ementus tunc consideratur, quando id quod euclire potest præter legem & naturam, præsens status indicat, decisio. 95. nu. 14. fol. 110.
 Ementis quod potest inspicitur, quando illud, quod euclire potest, est contingens secundum naturam, & dispositionem hominis, dec. 24. nu. 8. fol. 27.
 Exactio licet a principio in spiritualibus, etiam pro labore non admittatur, spontanea tamen oblatio, & donatio subsistit, dec. 99. nu. 33. fol. 116.
 Exceptio iuris tertij, etiam quod sit exclusiva iuris agentis non admittitur in causis summarijs, nec reprobatio personarum tenetur, dec. 1. nu. 11. fol. 4.
 Exceptio que alio, rem requirere indaginem dicatur & que sit

remissive, ibidem nu. 2. fol. 4.
 Exceptio illegitimationis personæ, potest quodcumque opponi etiam post tres sententias, ibidem nu. 36. fol. 5.
 Exceptio que equitate mittitur est admittenda, decisio. 24. nu. 7. fol. 27.
 Exceptio proprietatis, quæ incontinenti probanda offertur, opponi potest intentari remedium quorum bonorum, dec. 26. nu. 1. fol. 30.
 Exceptio veniæ non petita censetur excusata, ubi pars in primo actu iudiciali eam non opponit, decisione 31. numer. 21. fol. 41.
 Exceptio resultans ex natura contractus, & actionis propositæ, censetur ipso iure probata, ex quo actor proponendo actionem, eam cum iua exceptione proponere intelligitur, dec. 51. nu. 19. fol. 57.
 Exceptio proveniens ex natura contractus, etiam in iuramento in contractu interveniente non excluditur, ibidem numero 20. fol. eodem.
 Exceptio omnis, quæ potest opponi contra accusantem, opponi pariter poterit contra iudicem inquirentem, dec. 71. nu. 49. fol. 80.
 Exceptio firmat regulam in casibus non exceptuatis, decisio. 108. nu. 8. fol. 128.
 Exceptio prohibita opponi contra tenorem instrumenti, non prohibetur opponi contra instrumentum, ut cognoscatur, an sit instrumentum necne, dec. 122. nu. 2. fol. 143.
 Exceptio non numerata pecunia opponi poterit intra biennium, siue confessio summa fiat in scriptura privata, siue in publica, dec. 134. nu. 1. fol. 156.
 Exceptio non numerata pecunia, non tollitur per confessionem quæ titatis etiam iurata, ibidem nu. 2.
 Exceptio non numerata pecunie, quādo tollatur per confessionem in iudicio factam, & quando non notabili distinctione declaratur, ibidem nu. 6. fol. eodem.
 Exceptio, quod quid non sit tale, prout asseritur, nunquam censetur excusata, dec. 141. nu. 14. fol. 167.
 Exceptio præposteratōis iudicium non vitiat, decisio. 2. num. 8. fol. 7.
 In exceptione succumbens, potest illud idem intentare in alio iudicio, dec. 74. nu. 15. fol. 83.
 Exceptiones si opponi a decreto prohibeantur, nō tamen censentur ille exclusæ, quæ substantiam rei respiciunt, dec. 129. num. 8. fol. 152.
 In exceptionibus reus partibus actoris fungitur, & eas probare tenetur, decisio. 51. num. 1. quod declaratur ibidem numero. 18. fol. 56.
 Excipiens, vel replicans non fas est intentionem adversarij etiam si cum qualitate fuerit opposita exceptio, vel replicatio, dec. 178. nu. 9. fol. 214.
 Excusatio socij criminis prodest exculpato, decisio. 79. num. 21. fol. 90.
 Excusans se pretextu emendationis criminis, quod ei obijciatur, debet dictam emendationem probare, nec sufficit quod eam alleget ibidem nu. 40. fol. 91.
 Excusio bonorum alienantis feudum, fieri debet ad hoc ut cognoscatur possit, an alia habeat bona allodialia, dec. 174. numero 6. fol. 211.
 Excusio exceptio fideiussori competens an repellatur quando proceditur sola facti veritate inspecta, dec. 2. nu. 6. fol. 7.
 Excusio exceptio dicitur esse de apicibus iuris, ibidem nu. 7. & 11. fol. 7.
 Excusio exceptio repellitur, ubi proceditur sola facti veritate inspecta, ibid. nu. 10. fol. 7.
 Excusio exceptio cum dilatoria sit opponi debet ante litem constitutam, dec. 44. nu. 13. fol. 50.
 Excusio exceptio opponi non potest stante iuramento, ibid. nu. 14. fol. eodem.
 Exemplum in archivio publico repertum, an & quando fidem faciat, dec. 69. nu. 4. & 7. fol. 75.
 Emptio si a principe concedatur alicui onus universitati non accrescit, sed principi descrescit & ab ea tantominus exigere debebit, dec. 95. nu. 3. fol. 103.

Exequutio

INDEX

Executio facta auctoritate perperam interposita, non revocatur si illud, quod solum est appareat debitum fuisse, dec. 34. nu. 3. fol. 42.

Executio non servato iuris ordine irritari debet, quomodo intelligatur, ibidem nu. 6. fol. eod.

Executio sententie contra successorem condemnati, fieri non potest, nisi summaria cognitione permessa, ibidem nu. 15. fol. 43.

Executio, ubi sit in re petita, a consensu possessa, tunc tertius se opponens executionem non impedit, decisio. 38. numer. 4. fol. 45.

Executio sententie propter presumptam malitiam impediri debet, ibidem nu. 8. fol. 46.

Executio super interesse non liquido, concedi potest, quod tamen de proximo veniat liquidandum, decisio. 129. num. 10. & 14. fol. 152.

In executionem sententie petens se mitti in possessionem, debet diligenter inquirere quis sit possessor & curare ut citetur, decisio. 34. nu. 16. fol. 43.

Exhereditatio ex quibus causis filia fieri potest, ex eisdemmet poterit alimentorum privatio fieri, dec. 124. nu. 1. fol. 146.

Exorbitantia ea identitate rationis extenduntur, dec. 120. nu. 4. fol. 142.

Expense ubi maiores sunt redditibus, tunc facile quem ad inopiam redigunt, deci. 168. nu. 18. fol. 204.

Expense cum redditibus ita moderande sunt, ut singulis annis aliquid semper superesse possit, quo credito ribus satisfiat, decisio. 180. nu. 9. fol. 217.

Expeniarum appellatione non veniunt damna, deci. 46. num. 2. fol. 52.

Expressio specificata ubi requiritur, non sufficit illud exprimi per relationem ad aliud, dec. 128. nu. 15. fol. 151.

Expressum ut aliquid dicatur verbis generalibus, quomodo intelligatur, dec. 23. nu. 4. 2. fol. 25.

Expressum saltem virtualiter & implicite dicitur, quod sub generalitate continetur, dec. 102. nu. 3. fol. 124.

Expressum illud esse dicitur, quod relationem habet ad aliud, & etiam in ultimis voluntatibus locum habet, dec. 128. nu. 2. & 4. fol. 151.

Expressum proprie illud intelligitur quod per relationem ad aliud habetur, deci. 129. nu. 13. fol. 152.

Expressio in correctorijs ex eadem ratione licita non est, dec. 21. nu. 13. fol. 21.

Expressio in decretis distinguendis seu limitantibus ius commune licite fieri potest, dec. 22. nu. 10. fol. 22.

Expressio in pactis regulariter non fit de una persona ad aliam, dec. 23. nu. 4. 8. fol. 26.

Expressio in exorbitantibus limitatorijs, siue penalibus licita est, ubi unque identitas rationis interuenit, decisio. 31. num. 10. fol. 40.

Expressio in penalibus admittitur ex identitate rationis, dec. 67. nu. 8. fol. 71.

Expressio non solum ad casum diuersam rationem habentem, verum etiam ad eum casum, in quo minor sit ratio licet non diuersa, etiam in materia favorabili fieri non permittitur respon. Craue. nu. 5. fol. 145.

Expressio an admittitur de uno casu ad alium, ubi lex est penalis, & correctoria simul, dec. 147. nu. 3. & 21. fol. 175.

Expressio etiam in correctorijs admittitur, ubi per extensionem reducitur ad ius antiquum, dec. 147. nu. 20. fol. 178.

Expressiva interpretatio & si in statutis non sumatur, tamen admittitur causa evitande iniquitatis, ne dicta remaneant impunita, dec. 88. nu. 30. fol. 100.

Exul si ex forma legis ab bona resitatur, tunc venditor de eundem tenet, dec. 48. nu. 7. fol. 54.

F

Facere de nouo, vel rescicere, paria sunt, decisio. 23. nu. 25. fol. 24.

Facere in suo quilibet potest quod vult, dummodo principaliter fiat, ut sibi prosit, licet vicino luctum auferat, decisio. 17. nu. 4. fol. 17.

Facta ad continuandum & conservandum, operatur ad acquirendum, dec. 34. nu. 8. fol. 43.

Facti que sunt, non presumuntur, nisi probentur, dec. 44. nu. 3. fol. 51.

Facultas indulgendi, in dubio in inuestituris concessa non censetur, cum solis supremis Principibus competat, dec. 29. nu. 5. fol. 25.

Falcidia, & Trebellianica an equiparantur, ut ubi cessat falcidia, cessat & Trebellianica, decisio. 147. num. 2. & num. 19. ubi reprobat distictio Barto. in l. Marcellus. ff. ad Trebel. fol. 175.

Falcidia appellatione etiam Trebellianica continetur, decisio. 147. nu. 11. fol. 177.

Falsitas in una parte capituli individua, reddit totum capitulum falsum, dec. 117. nu. 4. fol. 138.

Falsitas ex quibus coniecturis & presumptionibus probetur ibidem a nu. 7. vsq; ad nu. 12. fol. eod.

Falsitas suspitio pro falsitate in ciuibibus, & pro plena probatione habetur, ibidem nu. 6. fol. eod.

Falsitatis suspitio, quando refutat, vel ratione producentis vel fabricantis falsa instrumenta, semper debet intelligi, quod producentis, seu fabricans fuerit infamatus, alias non cogitur se purgare, dec. 16. nu. 11. fol. 17.

Fama, & publica vox, quomodo probanda sit, dec. 101. num. 17. fol. 122.

Familiarum dignitatem conservari reipublice interest, dec. 100. nu. 3. fol. 117.

Famulus, cui dominus mercedem persolvere denegat, subtrahere pecunias, & res domini poterit impune, decisio. 68. num. 31. fol. 13.

Fatalia quando currant, & si per iudicem steterit, quominus causa terminetur, dec. 12. nu. 9. fol. 14.

Fatalia ut non currant, que requirantur, ibid. nu. 10.

Fatalibus elapsis perinde est, ac si non fuisset appellatum, decisio. 109. nu. 14. fol. 130.

Favor, mixtum in se odium continens, non est considerabilis, dec. 126. nu. 14. fol. 149.

Femina vocata cum masculo, semel exclusa perpetuo manet exclusa, & ratio cur sic ducet exclusa, decisio. 23. num. 17. fol. 24.

Femina descendens, nisi aliter appareat ex inuestitura, agnatos preterit in seculo nouo excludit, quando illud datum esse in remunerationem meritorum, apparet, dec. 23. nu. 32. fol. 25.

Femina non admittitur etiam in feudo femineo, stantibus masculis ex primo inuestito, proceedit & intelligitur, si illud sit verificatum, dec. 26. nu. 19. fol. 31.

Femina in dignitatibus, ut est Comitatus, seu Baronia, sunt inhabiles, dec. 26. nu. 9. quod intellige, ut nu. 19. fol. 31.

Femina & si regulariter inhabilis sit in successione feudi, tamen scienter inuestita admittitur, dec. 27. nu. 15. fol. 33.

Femina nupta extra familiam, non est de familia patris, sed viri dec. 127. nu. 1. fol. 150.

Femina exclusa a substitutione ob id, quod extra familiam sit, non prohibetur capere pro se tantum, & eius vita durante, ibid. dec. nu. 9. fol. eod.

Femina habitata ad feudum, poterit per substitutionem precipue per maritum seruire, dec. 26. nu. 20. fol. 32.

Fendum nouum non dicitur, quod de nouo conceditur, dum tamen alias fuerit concessum, dec. 23. nu. 8. fol. 23.

Fendum, per illa uerba de nouo concedimus, nouum dici non potest, nec etiam ex qualitatibus adiectis in inuestitura dici potest mutata feudi, ibid. nu. 9. fol. eod.

Fendum esse nouum, ex quibus verbis colligitur, ibidem numer. 21. fol. 24.

Fendum nouum dicitur, cum noua qualitas, & noua forma in prima inuestitura est adita, ibid. nu. 22. fol. eod.

Fendum si sit concessum pro se & descendentibus heredibus, tunc successuri in eo non admittuntur, nisi sint heredes, ibid. num. 32. fol. 25.

Fendum non venit in petitione hereditatis, quando ab eo petitur qui iuste possidet, ut puta a filio, vel agnato, dec. 26. num. 4. fol. 30.

Fendum

INDEX

Feudum hereditarium venit in petitione hereditatis, & quomodo, ibidem nu. 17. fo. 31.
Feudum qui retinere potest, & acquirere, dec. 27. numero 2. fol. 32.
Feudum franchum non dicitur, si pro eo servitium praestatur, ibid. nu. 6. fo. eod.
Feudum in dubio rectum, & proprium praesumitur, & per consequens, quod servitium personale, etiam militare pro eo praestatur, ibid. nu. 8. fo. 33.
Feudum rectum, et simplex dicitur, quando pro se & liberis conceditur, ibid. nu. 13. fo. 33.
Feudum ex negatione amissum, cui applicetur, dec. 29. nume. 17. fo. 26.
Feudi causa possessoria, potest cognosci per iudicem ordinariu, & tamen questio proprietatis feudi non cognoscitur, nisi per dominum feudi, dec. 78. nu. 9. fo. 88.
Feudum, & si regulariter non ueniat in confiscatione bonorum, tamen saltem in confiscatione ratione criminis laesae maiestatis, de ciso. 94. nu. 32. fo. 108.
Feudum quando quis dicatur habere ex pacto, & providentia primi inuestiti, & primi concedenti, deci. 139. numero 1. fol. 163.
Feudum concessum pro se & liberis masculis, & heredibus, dicitur esse mixtum, quo casu successor debet esse heres uassalli de fundi, ibid. nu. 14. fo. 164.
Feuda quae dicantur ex pacto, & providentia, & quae hereditaria, dec. 161. nu. 1. fo. 192.
Feudum, an dicatur ex pacto, & providentia, aut hereditarium, si in inuestitura dictum sit pro se filiis, & heredibus, uel dictum sit pro se, & heredibus masculis, ibid. nu. 2. 10. & 12. fo. 193.
Feudum, an efficiatur hereditarium, si in clausulis exequutinis est posita dictio heredibus, & non in principali dispositione, ibidem nu. 3. fo. 193.
Feudum simpliciter concessum, nulla facta mentione liberorum, uel heredium, censetur hereditarium non ex pacto, et providentia, ibid. nu. 4. sed contra nu. 5. fo. eod.
Feudum hereditarium venit in petitione hereditatis & fideicommissi, quomodo intelligatur, ibid. nu. 6. fo. eod.
Feudum nobile, & antiquum regulariter equiparantur, etiam quoad succedendum, ibid. nu. 7. fo. eod.
Feudum potest esse rectum, proprium, et simplex, licet non sit hereditarium secundum quid, secus si non est transitorium ad liberos, cum qualitas liberorum sit de natura feudi proprii, ibid. nu. 8. fo. eod.
Feudum dicitur ius quodam coherens persone simile usufructui, ibid. nu. 9. fo. eod.
Feudum concessum pro se, & heredibus quibuscumque, ex communi sententia dicitur simpliciter, et merè hereditarium transitorium ad quoscumque heredes, etiam extraneos, quae conclusio non habet locum in hac patria stante decreto, ibidem num. 16. fo. 194.
Feudum hereditarium filius retinere non potest patris hereditate repudiata, dec. 162. nu. 1. & contrarium uerius, numero 4. fo. 195.
Feudum in dubio praesumitur hereditarium, deci. 162. numero 5. fol. 195.
Feudum in quibus casibus acceptari repudiata hereditate possit, & in quibus non, optima distinctio traditur, ibidem numer. 9. fo. eod.
Feudum franchum varie à Doctoribus interpretatur, decif. 163. nu. 1. & 9. fo. 196.
Feudum rectum dicitur proprium, perpetuum & non reuocabile, ibidem nu. 4. fo. eod.
Feudum ligium eius est natura, ut uassallus iuret fidelitatem nullius alterius fidelitate reservata, ibid. nu. 5. fo. eod.
Feudum nobile, antiquum autem, & patrimonium eius est natura, ut inalienabile censetur, ibid. nu. 6. fo. eod.
Feudum non dicitur franchum, nisi esset data facultas alienandi irrevocato domino, uel nisi franchum & liberum in scriptum esset, in inuestitura, ibid. nu. 10. fo. 197.
Feudum franchum à feudo non franco, dicit in aliquibus differat

non tamen, quoad potestatem alienandi, ibidem n. 11. fo. eod.
Feudum ex causa dotis, uel alia necessaria alienari non potest de iure communi, dec. 167. nu. 21. fo. 202.
Feudum alicui concessum pro constitutendis dotibus eius filiabus reuocari poterit, si de alijs bonis paternis filia dotentur, decif. 171. nu. 7. fo. 207.
Feudi alienatio facta in pignus extraneum non seruata forma iuris, nec decretorum, seu statutorum non ualet etiam a principio dec. 172. nu. 25. fo. 209.
Feudum mixtum, uel ex pacto, & providentia alienatum, recuperari potest a successore herede cum inuentario, etiam si teneatur de emptione, & hereditas alienanti s fuerit soluendo dec. 181. nu. 14. fo. 218.
In feudo ex pacto, & providentia consequendo, non est necessaria filio, & heredi inuentarij confessio ibidem numero 16. folio eod.
Feudum a defuncto non legitime alienatum, possunt filij, uel agnati uindicare etiam si hereditatem defuncti adierint absque confessione inuentarij ibid. nu. 15. fo. eod.
Feudi in alienatione an satis sit per emptorem probari, venditori tempore alienationis habere filias nobiles, an uero ad eum spectet probare praeitum fuisse uersum in solutione dotium uel debitorum necessarium, dec. 171. numero 1. & pluribus seq. fo. 207.
Feudo concessio pro se & liberis masculis, & agnatis de masculo in masculum descendentes, pater non potest in eodem filijs praedicare, dec. 29. nu. 20. fo. 37.
Fictio, quando idem operatur quod ueritas, licet arguere de casu ficto ad casum uerum, dec. 36. nu. 3. fo. 45.
Fictio ab homine induci non potest, dec. 75. nu. 5. fo. 84.
Fictio, siue praesumptio cessare dicitur, ubi locum habet probatio, seu ueritas dec. 88. nu. 28. fo. 100.
Fictio ubique; a lege introducta est super actu de quo lex ipsa disponere potest, tunc lex dicitur uere, non autem fictè facere, dec. 126. nu. 5. fo. 148.
Fidelitas ubi promittitur, & ultra fidelitatem promittitur pensio, tunc feudum propter pensionem datam non dicitur sed pensio, est quasi causa impulsiva, dec. 27. nu. 10. fo. 33.
Fidelitatis iuramentum, & promissio de praestando consueta seruitia, feudo franco, & libero aduersatur, dec. 163. numero 9. fo. 196.
Fideicommissum reciprocum inter fratres remitti potest, decisio. 100. nu. 3. fo. 117.
Fideicommissi dubius euentus considerabilis non est, dec. 24. nume. 2. fo. 27.
Fideicommissio subiecta non ueniat in generali institutione uel donatione cum post mortem ueniant restituenda, dec. 85. nu. 18. fo. 97.
Fideicommissi conditionem in dubio existisse dicendum est & ei, qui dicit fideicommissum defecisse incumbit onus probandi, dec. 108. nu. 1. fo. 128.
Fideicommissum conditionale, per uerba quantumuis generalia remissum esse non censetur secundum communem opinionem dec. 112. nu. 14. limitatur ut nu. 17. ibid. fo. 133.
Fideicommissarius, bona agenti interdico quorum legatorum restituere tenetur, ubique; destractioni falcidiae locus esset, dec. 34. nu. 9. fo. 43.
Fideicommissarius ratione incertitudinis proprietatum res fideicommissio subiectas occupare non potest, quem admodum nec filius legitimam ibid. nu. 22. fo. 43.
Fideicommissionem absolute inducitur etiam non interueniente casu alienationis, ubique; habita fuit ratio agnationis conseruandae, dec. 50. nu. 4. fo. 55.
Fideicommissum quando absolute censetur inducitur, uel in casu interuentis alienationis tantum notabile distinctione ostenditur ibid. nu. 14. fo. 56.
Fideicommissum reciprocum, pacto uel transactione remitti potest, nec preterea alicuius circumscriptionis aut minoris aetatis rescinditur, dec. 112. nu. 16. fo. 134.
Fideiusor debitor dicitur, & ideo soluens repetere non potest, decif. 2. nu. 9. fo. 7.
Fideiusor indeterminate, & fideiusor simplex, in quo differant remissive,

††

INDEX

remissus, ibidem numero 14. folio eodem.

Fideiussor promittens aliquem representare infra octo dies non dicitur esse in mora per lapsum octo dierum, nisi fuerit requisitus, decisio 40. num. 2. fol. 54.

Fideiussor promittens sistere reum in causa criminali in qua uenit imponenda pena pecuniaria, equiparatur fideiussori promittenti sistere aliquem in causa civilis, decisio 70. num. 17. fol. 78.

Fideiussor in diem, si ante diem soluat, actionem mandati non habet nisi die adueniente, dec. 130. nu. 5. fo. 153.

Filia non debet admitti ad possessionem bonorum feudaliū quando agnatus, quide iure communi in feudo successurus est, reperitur in possessione feudi, dec. 23. nu. 19. fo. 24.

Filia, & earum descendentes, a feudo excluduntur, dec. 23. nu. 1. fo. 23.

Filia appellacione non venit foror, etiam si eadem sit ratio, ibidem nu. 15. fo. 2.

Filia contentens cum agnato interim mittenda, est in possessione feudi, maxime si ex inuestitura dicat se illius capacem, ibide, nu. 36. fo. 25.

Filia vocata per inuestituram, que tempore euentus conditionis id est defectus liberorum masculorum reperitur, censentur adueniente casu de nouo inuestite, ibid. nu. 50. fo. 26.

Filia non potest petere possessionem feudi, quando non est de comprehensis in inuestitura, dec. 26. nu. 3. fo. 30.

Filia instituta heres a patre, si petat se mitti in possessione omnium bonorum, que pater tempore mortis possidebat, etiam inclusis feudaliū, agnatus defuncti non est legitimus contra d. for. ut hanc missionem impediatur ibidem nu. 14. fo. 31.

Filia propter eius delictum dotem amittens, non patri, sed sibi, post mortem patris preiudicat, dec. 94. nu. 7. fol. 107.

Filia, que fauore fratrum renuntiauit hereditati paternae mortuis fratribus non nocet renunciatio, dec. 98. nu. 11. fol. 113.

Filia non solet reuocare donantem a donatione, quemadmodum masculus, dec. 122. nu. 7. fo. 144.

Filia acceptanti legitimam in quantitate, licite debentur usura, sicut debentur fructus legitime in predijs consistentis, dec. 143. nu. 3. fo. 170.

Filius ratione suitatis, hereditatem paternam non aditam, ad matrem transmittere potest, ubi de communi attestatur, dec. 58. nu. 2. fo. 62.

Filius cum matre admittuntur, licet sub nomine collectio sint uocati, dec. 81. nu. 10. fo. 94.

Filius nasciturus, & sic incertus, quando vocati sunt in testamento, censentur vocati ordine successiuo, ibidem nu. 16. fo. 94.

Filius eadem persona censetur cum patre, decisio 31. numer. 13. fo. 40.

Filio committente crimen lese maiestatis, non punitur pater quod secus est, si pater committeret, quia filius plecteretur, dec. 94. nu. 6. fo. 107.

Filius bona sua aduentitia in patris preiudicium donare non potest, nec mortuo patre conualefcit tatis donatio, ibidem nu. 9. fo. eodem.

Filius delictum committens satis dicitur sustinere penam publicationis bonorum, cum statim dicta bona patri applicentur, ibidem nu. 16. intellige ut nu. 29.

Filius familias, si habeat spem de presenti contra debitores patris eos liberando sibi preiudicat post uirtem patris, ibide nu. 21. fo. 107.

Filius licet quis ante habuerit, non tamen presumitur habuisse tempore mortis, dec. 108. nu. 2. fo. 128.

Filius, quando praesumitur super uenisse parenti, & cui incubat onus probandi, ibid. nu. 16. & 17. fo. 129.

Filio paternam successio, tum ratione pietatis, tum etiam ratione naturali debetur, dec. 126. nu. 17. fo. 149.

Filius in legitima dicitur habere causam iuraticam, dec. 148. nu. 2. fo. 179.

Filius ex nullis causis priuatur legitima, nisi ex illis, que in officio si querelam excludunt, ibidem nu. 8. fo. 180.

Filius obmuentarium non confectum, tenetur ad integra legata, et fidei commissum, etiam de proprio, si vires hereditatis non sufficiant, quomodo intelligatur, ibidem nu. 11. fo. 180.

Filius non aliter legitimitur per subsequens matris monium, quam si mulier talis sit conditionis, cum qua commodum & pro dignitate natalium, matrimonium contrahi possit, & que uita turpedine careat, dec. 154. nu. 1. fo. 185.

Filius natus ex quacumque muliere, cum qua tempore conceptionis poterat esse matrimonium, legitimitur per subsequens matrimonium, ibidem nu. 10. fo. 186.

Filius succedendo patri in feudo, non dicitur de nouo acquirere, sed iam acquisitum capere, dec. 161. nu. 11. fo. 193.

Filius ad emphyteosim acquisitam pro se, & liberis admittitur, repudiata patris hereditate, dec. 162. nu. 7. fo. 195.

Filius cur non possit feudum acceptare, & hereditatem repudiare agnatus uero sit rationes diuersitatis adferuntur dec. 162. nu. 2. fo. 195.

Filius ob non confectum inuentarium non priuatur legitima, neque etiam Trebellianica, multo minus etiam feudo ex pacto, & providentia, dec. 181. nu. 18. fo. 218.

Filius heres non conficiens inuentarium repellitur, a vendicatione rei aduentitiae a patre alienate, & istud quomodo intelligatur, ibid. nu. 22. fo. eod.

Filius aut priuatur legitima ob inuentarium non confectum dec. 148. dec. 162. nu. 2. fo. 195. ubi Doctores tenentes, ita affirmatiuam, quam negatiuam describuntur, fo. 179.

Filius non tenetur dotare matrem, dec. 124. nu. 4. fo. 222.

Filius in crimine lese maiestatis eripit a manu cuiuscumque, successoris, seu heredis bona committentium tale crimen, dec. 94. nu. 28. fo. 108.

Forma, & qualitas in decretis requisita ad vnguem observari, et probari debet, dec. 165. nu. 4. fo. 199.

Forma data a lege, vel statuto, semper intelligitur esse precisa, adeo ut ea non seruata nullitas actus inducatur, ibidem num. 16. fo. eod.

Forma indulta a lege, vel statuto a partibus remitti non potest, dec. 166. nu. 7. fo. 200.

Formam specificam que requirunt, quando per aequipollens impleri possint, dec. 92. nu. 15. fo. 104.

Fornicatio, crimen est, & de iure canonico malefium dicitur, decisio 103. nu. 2. fo. 124.

Fortificatio, aut exterarum gentium introductio, quando ab inuersione sic licite fieri possit, dec. 138. nu. 29. fol. 160.

Forum si que sortitur alienius iudicis, puta ecclesiastici ratione contractus iurati, non tamen dicitur eum foretari si agatur de distractu, dec. 78. nu. 14. fo. 88.

Frateres minores medicantes, & Carmelitani incapaces honorum esse dicuntur, dec. 126. nu. 27. fo. 149.

Fraus ex magno excessu in alienando praesumitur, dec. 168. num. 15. fo. 310. item infra dec. 180. nu. 7. fo. 216.

Fructus, siue obuentiones ecclesiasticae, inter temporalia magis quam inter spiritualia connumerantur, dec. 32. nu. 5. fo. 41.

Fructus pendentes pars fundi esse censentur propter unitatem, dec. 82. nu. 2. fo. 94.

Fructuum pars colonica prestatur, loco operis, laboris, & sumptuum factorum in percipiendis fructibus, unde in eis dicitur colonus habere tacitam hypothecam, ibid. nu. 8. fo. 95.

Fructus proprie dicuntur deductis sumptibus, dec. 83. num. 7. fo. 95.

Fructus pendentes pro recolectis habentur, dec. 82. numer. 10. fo. 95.

Fundus datus loco quantitatis debita pro dote, dot alis est dec. 21. nu. 7. fo. 20.

Fundus dotalis dicitur, quoties de dote actio competit, ibidem numero 19. fo. 21.

G

Abella res odiosa dicitur, & contra dispositionem iuris civilis ac iure canonico prohibita, dec. 4. nu. 7. fo. 9.

Gabella si vnica sit soluenda pro qualibet causa in iudicium deducta, si plures simul deducantur, ea attenditur, que gabellam minuit, ibid. nu. 10. fo. eod.

Geminatio arguit validitatem actus, qui geritur, dec. 39. nu. 16. fo. 47.

Gemi-

INDEX

Geminatio actum efficaciorē reddit, dec. 58. nu. 37. fo. 64.
 Geminatio verborum etiam voluntatem ostendit, dec. 128. nu. 14. fo. 151.
 Generalis liberatio, siue quitatio extenditur ad omnia ea que ad limitationem respiciunt, super qua tales liberantes fiunt, dec. 58. nu. 10. fo. 62.
 Generalis dispositio videtur operari quoad omnes species, vt eas includat, quod specialis enumeratio, vbi etiam eadem interuenit ratio respons. Crau. nu. 7. fo. 145.
 Generalis dispositio restringi non debet, nulla interueniente ratio ne restringendi, ibid. nu. 8. fo. eod.
 Generalis verba in certis adiectis inducunt, ibidem num. 12. folio eodem.
 Generalis dispositio semper intelligi debet, secundum naturā rei, de qua loquitur dispositio, ibid. nu. 11. fo. 205.
 Generalis expressio incertitudinem parit, ita vt narrata in genere & sub innotuerit verborum peritiae sint, ac si narrata non fuisset, dec. 173. nu. 9. fo. 210.
 Genes. cap. 17. declaratur, dec. 63. nu. 13. fo. 72.
 Genititas proprie dominium inportat, dec. 71. nu. 18. fo. 79.
 Genititas posita in casu ablativo, de sui natura determinat & qualitas actum verbi, cui adijciuntur, dec. 113. numero 9. fo. 134.
 Gestio post appellationem interpositam ab interloquutoria, quando discitur nulla, sine iurata, dec. 5. nu. 5. fo. 9.
 Gestio post inhibitionem non legitime factam tenent, ibidem, num. 8. fo. 100.
 Gestio iurata quid dicatur nomine alicuius, quid necessario requiratur, dec. 138. nu. 18. fo. 161.
 Glo. intelligenda est secundum iura que allegat, dec. 6. nu. 8. fol. 11.
 Glo. vltima opinio est attendenda, dec. 8. nu. 8. fo. 12.
 Glo. in l. Iulianus §. ex vendito, ff. de actio. emp. declaratur dec. 36. nu. 4. fo. 45.
 Glo. in l. actione C. de trans. declaratur, dec. 58. numero 35. fol. 64.
 Glo. in l. tale passum ff. de pac. in qualibet materia locum habet, dec. 64. nu. 7. fo. 63.
 Glo. fin. in l. ob eam ff. de testib. que vult possessionem per singulares testes probari posse, an sit recepta, & de comuni attestatur, dec. 99. nu. 11. & 25. fo. 115.
 Glo. in l. & an eadem ff. de excep. vi iud. explicatur, dec. 157. nu. 18. fo. 189.
 Glo. in c. statutum in verbo numerandum de prebendis. limitatur, dec. 169. nu. 15. fo. 205.
 Glo. in l. C. de fit. instrum. & iure basti. fisco, lib. 10. declaratur, dec. 172. nu. 16. fo. 209.
 Gratia, siue remissio delicti per principem facta, iuri parti offensa ex delicto quesito non preiudicat, dec. 138. nu. 11. fol. 160.
 H

Habiles omnia preasupponuntur, ubi de aliquo disputatur, dec. 101. nu. 36. fo. 123.
 Hereditas iacens dicitur, ubi verum hereditarium dominium a nemine adhuc est acquisitum, dec. 56. nu. 12. fo. 61.
 Hereditati iacenti dandus, est curator, contra quem esset facienda exequutio iudicati, dec. 34. nu. 21. fo. 43.
 Hereditatem qui adit ab intestato, an eam repudiare ex testamento videatur, dec. 54. nu. 14. & 5. fo. 59.
 Hereditate non adita, omne ius testamenti resoluitur, dec. 100. nu. 6. fo. 118.
 Hereditas, seu successio in vniuerso, pacto dari non potest, ibid. nu. 17. fo. eod.
 Hereditas pacto dari non potest, dec. 125. nu. 3. fo. 147.
 Hereditas, tanquam quid vniuersale, & incorporale occultari, aut minui non posse, quomodo intelligatur, dec. 147. nu. 24. fo. 178.
 Hares quamuis extraneus representat personam defuncti, dec. 31. nu. 13. fo. 40.
 Hares propria auctoritate possessionem rerum vacantem ingredi

potest, dec. 34. numero 5. fol. 43.
 Hares non afficit iuramento defuncti, dec. 41. nu. 4. intellige, ut nu. 15. ibid. fo. 49.
 Hares contra factum defuncti venire non potest, nec defunctum de mendacio arguere ibid. nu. 10. fo. eod.
 Hares iuramento defuncti ligatur, quoad obseruantiam contrahit, non quoad penam perituri ibidem nu. 15. fo. 50.
 Hares quando presumatur ignorare fideicommissum, & contenta in testamento, dec. 73. nu. 6. fo. 84.
 Hares agens petitione hereditatis, an necessario petere debeat de clarari se heredem, & res hereditarias ad se pertinere, dec. 74. nu. 6. & 12. fo. 85.
 Hares mariti etiam sui non possunt accusare viduam de adulterio commissio in vita mariti, vel mulieri agenti non possunt obicere exceptionem adulterij commissi, dec. 77. num. 10. fol. 86.
 Hares, extraneus omnino dici non potest, qui ab intestato succedit, dec. 94. nu. 17. fo. 107.
 Hares sub conditione institutus si Stichum manumiserit, mortuo Stichio nihilominus remanet hares, quia non videtur defunctus in conditione, cum conditioni parere non potuerit, dec. 98. nu. 4. fo. 113.
 Hares extranei presumuntur sciuisse contenta in testamento, quod secus est in hijs, qui ab intestato successuri sunt, dec. 112. nu. 12. fo. 123.
 Hares coheredi suo inuentarium facere non tenetur, sed solum legatarijs, & fideicommissarijs, dec. 147. nu. 7. et 12. fo. 176.
 Hares circa inuentarij confessionem dolose uerjatus, non fideliter describendo omnes res hereditarias, priuatur falcidia, Trebellianica, ibidem nu. 9. fo. eod.
 Hares factum defuncti regulariter infringere non potest, que tamen regula pluribus modis declaratur, & restringitur, ut infra latissime tractatur, dec. 180. nu. 1. fo. 216.
 Hares factum defuncti inuadit, & contra legis et decreti prohibitionem seruare non tenetur, quod etiam loci habet, etiam si iuramentum interuenierit, ibidem nu. 2. fo. eod.
 Hares coactus adire hereditatem, neq; commodum neq; incommodum sentire debet de hereditate, dec. 181. numero 17. fol. 218.
 Hares contra factum defuncti illegitimum, venire potest, ibidem nu. 19. fo. eod.
 Hierosolymitani fratres, seu milites religiosi dicuntur, & persona ecclesiastica, ibidem nu. 18. fo. 218.
 Hypotheca ex illis verbis inducitur, promitto censum super tali pradio, dec. 59. nu. 1. fo. 64.
 Hypotheca contractui adiecta realis est, & per ipsam ius in re acquiritur, siue sit generalis, siue specialis, dec. 156. num. 1. & 3. fo. 187.
 Hypotheca etiam generalis contractui locationis apposita operatur, vt conductor per singularem successorem expelli non possit, ibid. nu. 4. fo. eod.
 Hares grauitus restituere, an per subtractionem rerum, possit deducere Trebellianicam, sicut falcidiam, dec. 147. nu. 12. fo. 177.
 Hares in confessione inuentarij, an debeat citare fideicommissarios, sicut & legatarios, & si non citet, an Trebellianicam amittat, ibidem nu. 17. fo. eod.
 Hares suus sicut extraneus rogatus restituere, amittit Trebellianicam, ob inuentarium non confessum, ibid. numero 27. fol. 179.
 Hares ob non confessum inuentarium, perdit as alienum sibi a defuncto debitum, & an idem sit de legitima, que as alienum dicitur licet improprie, dec. 148. nu. 1. 2. & 9. fo. 179.
 Hares ex delicto defuncti iure ciuili non tenetur pænali actione, nisi lite cum defuncto contestata, vel quatenus ad heredem peruenerit, dec. 152. nu. 1. 2. & 5. fo. 184.
 Hares vassalli, qui feloniam commisit, a domino molestari iure non potest, si contra vassallum delinquentem lis contestata non fuit, dec. 152. nu. 2. fo. 184.
 Hares dato quod teneretur ex delicto defuncti, ultra vires hereditarias non tenetur, etiam si inuentarium non confecerit, ibidem nu. 9. fo. eod.

INDEX

Heres dictio in materia feudali regulariter intelligitur de herede sanguinis non bonorum, dec. 161. nu. 15. fo. 194.
Hypotheca res specialis supposita, presumitur sufficere pro satisfactione debiti, dec. 139. nu. 2. fo. 190.
Homicidium illi imputandum est, qui operam rei illicita, & prohibita dabat, ex qua sequutum est homicidium, dec. 104. nu. 6. fo. 125.
Homicidij causam praebens extraordinaria puniendus est, ibidem, nu. 4. fo. eod.
Homo adhuc esse non dicitur, qui in utero est, sed esse speratur, dec. 60. nu. 6. fo. 65.
Homines ut singuli universitatem facere non dicuntur, sed collectivae, dec. 17. nu. 14. fol. 18.
Honestatem magis expedit reipublice servari, quam multiplicationem populi ex corruptis moribus procedentem, dec. 77. nu. 18. fo. 86.
Hospites nihil pro domo dantes, sed tantum pro victu, aut pro lecto recepti, magis dicuntur detineri in domo quam ipsi domum teneant, vel pro conducto, aut precario habeant, dec. 71. nu. 19. fo. 79.
I
Isanion opinio consil. 40. vol. 3. reprehenditur, dec. 119. nu. 18. fol. 140.
Ignorantia in mulieribus rusticis praesumitur, dec. 54. nu. 11. fol. 59.
Ignorantia eorum quae publice sunt iuramento non probatur cum iuris praesumptio sit contra ipsum iurantem, dec. 71. num. 3. fo. 78.
Ignorantia eorum quae publice sunt in existente in loco non praesumitur, imo ignorantia dicitur crassa nescire quae in civitate publice promulgantur, dec. 71. nu. 1. fo. 78.
Ignorantia cum in animo consistat statuitur iuramento causam asserentis, intellige, dec. 71. nu. 24. & 46. fo. 80.
Ignorantia in probo viro probatur per iuramentum etiam contra praesumptionem iuris praecipue concurrentibus alijs coniecturis, dec. 71. nu. 26. fo. 80.
Ignorantia praesumptio potentior est praesumptione scientiae, quia scire aliquid fuisse factum est per accidens cum facta non praesumantur, dec. 71. nu. 35. fo. 80.
Ignorantia iuramento probatur, ubi de modico praedictio agitur, secus si de maximo, dec. 71. nu. 46. fo. 80.
Ignorantia in mulieribus rusticis praesumitur, dec. 54. num. 11. fo. 60.
Ignorantia semper in dubio praesumitur in acquirente, dec. 73. nu. 5. fo. 84.
Ignorantia praesumitur in his quae non publice sunt, sed occultae, dec. 101. nu. 22. fo. 123.
Ignorantia iuramento probatur, dec. 101. nu. 24. fo. 123.
Ignorans consentire, nec delinquere, aut pati dicitur, dec. 138. nu. 24. fo. 162.
Ignorans contemnere non dicitur, dec. 71. nu. 23. fo. 80.
Illegitimi status vitium ubicumque a iure divino procedit, tunc legitimitas per scriptum Principis non dicitur vere legitimitas, sed fidei & potius dispensatus, dec. 119. nu. 3. fol. 139.
Illegitimitatis vitium a iure divino procedere non autem a iure civili pluribus sacrarum scripturarum testimonij copiose ostenditur, & nu. 11, dec. 119. nu. 4. fo. 140.
Illustribus personis remittitur necessitas praestandi idoneam cautionem, & statuitur eorum iuratori cautioni, & ibi limitatur, dec. 70. nu. 3. fo. 77.
Immobilia non possidens non tenetur satisfacere de iudicio sibi iurante clausula summarie simpliciter, & de plano, dec. 1. nu. 9. fo. 4.
Infamia morti aliquando praeponderat, dec. 66. nu. 4. & 13. fol. 70.
Immunis ab oneribus militaribus nullo quo vis privilegio suffultus esse dicitur, dec. 39. nu. 1. fo. 46.
Immunitatis in privilegio quantumvis generali Princeps non praesumitur casum belli insolitum, & necessariam defensionem status concernentem comprehendisse, dec. 39. nu. 14. fo. 47.
Immunitas ab ordine civitatis Doctoribus, & Medicis concedi potest, dec. 39. nu. 15. fo. 47.

Immunitas concessa domino extenditur ad collonos, dec. 39. num. 19. fo. 47.
Immunitas generalis concessa clericis onera insolita non comprehendit consil. Balb. nu. 8. fo. 111. & nu. 9. ampliat.
Immunitas tanquam odiosa, & exorbitans a regulis iuris strictae est intelligenda consil. Balb. nu. 19. fo. 74.
Immunitas concessa ab oneribus ordinariis, & extraordinariis non trahitur ad onera imponenda ratione belli insoliti supervenientis cum de huiusmodi bello non praesumatur cogitatum, dec. 91. nu. 1. fol. 102.
Immunes si bona sua in registro communitalis inscribi passi fuerint multo magis si collecti ab eis exactae sint omni immunitate priuantur, intellige ut nu. 19. & sequen. dec. 91. numero 5. fo. 102.
Pro immunitate in dubio iudicandum est, dec. 95. numer. 18. fol. 109.
Immunitas idem est quod indemnitas, dec. 91. nu. 9. fo. 103.
Immunitas concessa per contractum non potest a concedente revocari, dec. 91. nu. 11. fo. 103.
Immunitas generalis comprehendit etiam onera belli ubicumque de his, saltem in genere cogitatum est, dec. 91. nu. 12. fo. 103.
Immunitatis privilegium non tollitur per solutionem factam minori spatio, quam 30 annorum, dec. 91. nu. 22. fo. 103.
Immunitatem a collectis futuris emens, quod dicatur emere quendam incertum, & dubium eventum, dec. 95. nu. 4. fo. 108.
Immunitas personis grauib. & in dignitate constitutis concedi potest per solos declarationes, dec. 95. nu. 15. fo. 109.
Immunitates sine Principis auctoritate concessae non valent, dec. 95. nu. 20. fo. 109.
Immunitas ut supra tria necessaria requiruntur, dec. 95. nu. 21. fo. 109.
Immunitatis concessio a communitate facta, quando valeat, & quando non, dec. 95. nu. 25. fo. 109.
Immunitatem concedere, an sit alienare de bonis communitalis, dec. 95. nu. 27. fo. 109.
Immunitas simpliciter concessa censetur regulariter concessa a personalibus non autem a patrimonialibus oneribus, dec. 95. nu. 50. fo. 111.
Immunitas in dubio ad bona postea quesita ex crebriore opinione trahitur, dec. 136. nu. 1. fo. 158.
Immunitas ad bona etiam alib. extenditur, dec. 136. num. 2. ubi laesio opinio consil. 33. vol. 3. contraria reprobat, & notabilis distinctio pro concordia diversarum opinionum adducitur, num. 3. fo. 158.
Immunitas non extenditur ad onera belli iuxta communem Doctorum conclusionem in l. si ex toto, delegatis primo, quod limitatur, dec. 39. nu. 20. 21. fo. 47.
Impedimento notorio si ante non requiritur probatio diligentia, dec. 9. nu. 4. fo. 12.
Impedimentum si fuerit in primo anno, non est opus adire iudicem ut declaret impedimentum obtulisse, sed appellans prosequi appellationem poterit, & si ei opponatur de lapsu primi fatalis replicare poterit de impedimento, dec. 28. nu. 10. fo. 34.
Impedimentum sex sunt species, dec. 28. nu. 11. fo. 34.
Impedimentum non praesumitur, sed evidenter probari debet antequam secundum fatale concedatur, dec. 28. nu. 15. fo. 35.
Impedimentum, seu impotentia, ac difficultas propter qua quis non admittitur ad praestationem solum iuratorie cautionis, ubi satisfacere tenebatur, an probari per iuramentum possit, dec. 70. nu. 6. fo. 77.
Impedimentum ubicumque notorium est, necessaria protestatio, siue aliqua diligenter probatio ad hoc, ut a mora excusetur non est, dec. 177. nu. 12. fo. 213.
Impeditus aliquo impedimento, an teneatur probare diligentiam vel saltem de ea adhibita protestari, dec. 177. nu. 11. fo. 213.
Imperator Vicarius Dei dicitur in temporalibus, dec. 30. numer. 5. fo. 37.
Imperator non habet iurisdictionem in territorio Ducis quem investit de nero mixto imperio, omnimoda iurisdictione & regalibus quibuscumque, dec. 79. nu. 24. fo. 90.
Impudica mulier melioris esse conditionis non debet, quam casta, dec. 77. nu. 34. fo. 87.

Incom-

INDEX

Incontinenti quod potest factum est, in actu ipso, & tempore legitimo factum dicitur, dec. 71. nu. 54. fo. 81.
 Incertitudo, & dubius eventus causat tolerantiam contractibus, & ab eo iurata excludit, dec. 95. nu. 6. & 8. fo. 109.
 Incontinenti factum in actu esse censetur, dec. 76. numero 3. fol. 85.
 Incarceratus indebita si iuret ad carceres redire & non redire periturus non efficitur, dec. 66. num. 3. & 12. fol. 70.
 Indictum tollitur ex eo quod quis fuerit in actis pronuntiatus bona vocis conditionis & fame, dec. 72. nu. 12. fo. 82.
 Indicia proxima quae dicantur, & quae remota, dec. 79. num. 15. fo. 89.
 Indicia remota regulariter per duos testes probari debent, dec. 79. nu. 16. fo. 89.
 Initia claudicare non debent, dec. 64. nu. 4. fo. 68.
 Indicia legitima torturam praecedere debent, dec. 79. num. 55. fo. 92.
 Indicta licet dici soleant esse arbitraria, attamen debent esse legitima conformia, & a iure approbata, dec. 79. nu. 56. fo. 92.
 Industria persone, ubi electa est, quis non liberatur soluendo interese, dec. 92. nu. 32. fo. 105.
 Indefinita tunc demum aequipollent uniuersali, ubi eadem est ratio secus ubi diuersa, dec. 110. nu. 11. fo. 131.
 Indefinita non aequipollent uniuersali, ubi cumque sumus in materia correctoria iuris communis, & qua strikte intelligi debet, dec. 168. nu. 21. fo. 204.
 Indefinita non refertur ad omnes, ubi non est uniuersalis ratio, dec. 127. nu. 5. fo. 150.
 Indirecte iniuria conceduntur, quae directe prohibentur, consil. Balb. nu. 38. fo. 75.
 Indulgentia, seu venia non tollit infamiam resultantem ex delicto, dec. 79. nu. 50. fo. 91.
 Infamia saltem facti notatus dicitur, qui se delictum laesae maiestatis, aut aliud grave delictum commississe falsus est, dec. 79. nu. 32. fo. 91.
 Infamia facti repellit testem a testimonio in criminalibus, dec. 79. nu. 35. fol. 91.
 Infans rari, id est ordinate loqui non potest, neque intelligit quod agit, dec. 89. nu. 2. fo. 100.
 Infamia ob aliquod delictum notatus, inconueniens non est alijs etiam paucis affici, dec. 137. nu. 15. fo. 159.
 Inferior Principe non potest clausulam, sine figura iudicij in rescripto delegatorio alicuius causae apponere, dec. 1. a. 18. fo. 4.
 Inferior Principe privilegium datum reuocare non potest, dec. 139. nu. 27. fo. 164.
 Inhabiles ad seruicium censentur inhabiles ad succedendum, dec. 27. nu. 16. fo. 33.
 Inhabiles ad seruicium si fiant habiles ad succedendum possunt per substitutum seruire, dec. 27. nu. 16. fo. 33.
 Inimicitia facit iudicium ad torturam iunctis alijs indicijs dec. 79. nu. 6. & nu. 23. fo. 89.
 Inimicitia inducit iniuriam causam recusandi, etiam iudicem ordinariu, dec. 15. nu. 7. fo. 16.
 Inimicus praesumitur dampnum inimico intulisse, ubi ignoratur a quo illatum sit, dec. 38. nu. 21. fo. 99.
 Intitulum in contractu conductionis spectandum est, dec. 76. num. 5. fo. 85.
 Iniuria fit legi, si iudex aequior & melior ea vult videri, dec. 2. nu. 3. fo. 7.
 Iniuria facta fratri, dicitur alteri fratri facta, dec. 15. num. 6. fol. 16.
 Iniuria ex affectu facientis confisist, dec. 77. nu. 28. fo. 87.
 Iniuria facta vni ex consanguineis omnes affines, & consanguineos afficit, dec. 104. nu. 3. fol. 125.
 Iniuriam inferre, aut dolo facere non dicitur, qui iure suo vitur, dec. 17. nu. 2. fo. 17.
 Iniuriam sibi illatam sciens, & tacens videtur eam remisisse, dec. 77. nu. 36. fo. 87.
 Iniuria pro non iudicium facta exponitur, dec. 77. nu. 28. fo. 87.
 Innocentes ex natura criminis laesae maiestatis collectari possunt, dec. 90. nu. 1. fo. 101.

Ipso iure quomodo aliquid dispositum esse dicitur, ut iudicis ministerium non requiratur, & in quibus verbis concipiatur, dec. 3. nu. 6. fo. 8.
 Inquisitor succedit loco accusatoris, quando per inquisitionem proceditur, dec. 71. nu. 48. fo. 81.
 Inquisitor quoque fit officio iudicis succedit loco accusationis, et eius naturam sequitur, dec. 149. nu. 8. fo. 182.
 Institutum censetur magis dilectum quam substitutum, & limitatur, nu. 14. dec. 110. nu. 6. fo. 131.
 Institutio, seu substitutio relata ad duas personas disparis gradum ad utramque aequae principaliter refertur, et non ordine successu, dec. 81. nu. 8. fol. 94.
 Instancia an currat de iure communi dec. 1. nu. 31. fo. 5.
 Instrumenta producta non dicuntur, nisi data copia, dec. 1. num. 50. fo. 6.
 Instrumenta de iure communi executionem paratam habere non dicuntur, dec. 129. nu. 2. fo. 152.
 Instrumenti tenori in actis inserto parte vocata, vel praesente & auctoritate iudicis creditur, neque opus producat originale, dec. 1. nu. 51. fo. 6.
 Instrumenti nullitas dependens ex causa proveniente a voluntate producentis tollitur, cum producendo instrumentum quis dicatur illud probare, dec. 39. nu. 24. fo. 47.
 Instrumenti deperditi tenor ex testibus, quomodo probetur dec. 69. nu. 1. fo. 75.
 Instrumentum in actis productum cum verbali petitione habet vim libelli, dec. 6. nu. 3. fo. 10.
 Instrumentum ubi aliquis producit solemniter publicatum, non cogitur ad exhibendum & ostendendum protocolum, nisi aliquis vellet illud redarguere de falso, dec. 16. nu. 1. fo. 17.
 Instrumentum in actis productum dicitur esse de actis, & sic commune, dec. 39. nu. 41. fo. 48.
 Instrumentum dicitur probatio probata veritas apparens, dec. 72. nu. 4. fo. 82.
 Instrumento in dubio standum est cum probatio probata esse dicatur, & veritas apparens, dec. 117. nu. 1. fo. 138.
 Instrumentum, ad hoc ut executionem paratam habeat liquidum esse debet, dec. 129. nu. 5. fo. 152.
 Instrumentum, quando dicatur rem liquidam facere, et notoriam reddere, dec. 120. nu. 7. fo. 142.
 Intellectus autem, si verò contigerit C. de iud. dec. 15. nu. 9. fol. 16.
 Intellectus l. si. S. filijs C. de bo. quali. dec. 94. nu. 25. fo. 107.
 Intellectus C. uni. de duob. si attrib. a cap. inueji. dec. 161. nu. 14. fo. 194.
 Interpretatio in dubio fit in meliorem partem proinde quod appellatio non sit deserta, dec. 28. nu. 5. fo. 34.
 Interpretatio ea facienda est, ut delictum euiet, dec. 79. nu. 27. fo. 90.
 Interpretatio, siue intellectus ille semper sumendus est per quem euiet contrarietas & repugnantia, dec. 88. nu. 8. fo. 99.
 Interdictum quorum legatorum respectu auri alieni, & legitime detrahende, nec non & aliorum onerum heredi competere contra fideicommissariam potest, dec. 34. nu. 27. fo. 44.
 Interdictum quorum bonorum non datur contra titulum possidentem, dec. 26. nu. 12. fo. 31.
 In interdicto retinenda is debet obtinere qui de antiquiori possessione probatur ab ijs titulo, dec. 55. nu. 1. fo. 60.
 Interdicto retinenda non obstat exceptio defectus proprietatis, de eisio. 55. nu. 3. fo. 60.
 Interdicta possessoria in beneficialibus mixta in se habere causam proprietatis dicuntur, dec. 55. nu. 5. fo. 60.
 Interdictum possessorium aliquod, in annuis prestationibus non datur, nisi ille praestationes super aliquo iure reali fuerint radicate, dec. 99. nu. 10. fo. 114.
 In interdicto retinenda possessionis extrema requisita probanda sunt, dec. 99. nu. 14. fo. 115.
 In interdicto retinenda agens inter cetera probare debet se semper turbationis, & ita constata possidere, dec. 43. num. 1. & nu. 4. fo. 50.
 Interpellatio requiritur, ut quis in mora constituat, quae multo magis in facto negativo locum habet, dec. 49. nu. 1. fo. 54.

INDEX

Interpellatio non requiritur, ubi in contractu appositae est dies, vel penae, dec. 49. nu. 6. fo. 54.
Interesse petentis cautionem fieri, an solo iuramento probetur, dec. 57. nu. 4. & 5. fo. 61.
Interesse, quando in stipulationibus generalibus inspicitur, & de eo ratio habeatur, dec. 70. nu. 14. fol. 77.
Interesse intrinseci maior habetur ratio quam extrinseca, decisio. 129. nu. 12. fo. 152.
Inventarij confectio legitime administrationis nomine continetur, dec. 58. nu. 9. fo. 62.
Inventarium non consciens in dolo esse presumitur, nec non et res pupillares subtraxisse, potensque ut suspectus remoueri, dec. 58. nu. 25. fo. 63.
Inventarium non faciens magis delinquit quam is qui tutorem intra statutum tempus non petit, dec. 58. nu. 23. fo. 95.
Inventarium conscribendi tempus, quo temporis spacio praesentatur, dec. 58. nu. 25. fol. 63.
Inventarij descriptio non differtur, nisi ex causa legitima, & necessaria, dec. 58. nu. 26. fo. 63.
Inventarij confectio cur introducta, dec. 147. nu. 22. fo. 178.
Inventarium caput est redditus rationis nu. eod.
Inventarij in confectioe creditores certi, vel qui de facili certificari possunt nominatim sunt citandi, dec. 181. nu. 2. fol. 217.
Inventarij in confectioe, legatarios & creditores citandos esse, de quibus legatarij, & creditoribus intelligatur, dec. ead. nu. 8. fo. 218.
Inventarij in confectioe, creditores, & legatarios, necessario non esse citandos, & quid tunc faciendum, deci. eadem nu. 10. fol. 118.
Inventarij confectio quid operetur in utilitatem heredis, dec. ead. nu. 13. fo. 218.
Pro inventario praesumitur, praesertim si decretum interuenit, dec. eadem nu. 11. fo. 218.
Inuestitura cum mero mixto imperio, & omnimoda iurisdictione sunt iudices ordinem locorum, de quibus inuestiti sunt, deci. 101. nu. 5. fo. 122.
Inuestitura antiqua probatio, sit per eius feudoem in alia inuestitura relatum, dec. 139. nu. 4. fo. 163.
Inuestitura tenor semper, & praecipue est attendendus, dec. 23. nu. 2. fo. 23.
Inuestitura, siue privilegia in dubio censentur se conformare cu dispositione iuris communis, dec. 23. nu. 3. fo. 23.
Inuestitura licet vocaret masculos & feminas, tamen semina non admittitur in feudo paterno, donec masculus superest, decisio. 23. nu. 5. fo. 23.
In inuestitura nisi expresse dicatur de feudo novo, censentur inuestiti tanquam de paterno, dec. 23. nu. 7. fo. 23.
Inuestitura quae vocat filias ad successionem patris non intelligitur vocare sorores ad successionem fratris, dec. 23. nu. 14. fol. 24.
Inuestitura noua, quando faciat feudum desinere esse paternum, dec. 23. nu. 23. fo. 24.
Inuestituram nouam faciens tacite feudum in manu inuestientis resutare videtur, & deinde per ipsum inuestientem de nouo inuestiri, dec. 23. nu. 24. fo. 24.
Inuestiri debens, si consensit alium remotiorem inuestiri sibi praedictat, dec. 23. nu. 26. fo. 24.
Inuitans aliquem ad aliquod maleficium committendum non debet puniri ordinaria pena delicti, sed extraordinaria, decisio. 67. nu. 2. fol. 70.
Iudaei testis contra Christianum iurarium deponenti creditur, de ciso. 72. nu. 2. fo. 82.
Iudaeorum testimonium regulariter contra Christianum non admittitur, dec. 72. nu. 5. fo. 8.
Iudicium humanum peruerterentia quatuor sunt in praemio, nu. 6. fol. 2.
Iudicium particulare flet, & in eo super, sedetur donec iudicium vniuersale petitionis hereditatis finem suscepit, deci. 74. nu. 1. fo. 83.
Iudicium unum vniuersale per aliud non impeditur, dec. 74. nu. 10. & 13. fol. 83.
In iudicijs iuribus non iurgijs obtemperandum est, de. 1. nu. 14. fo. 4.

In iudicijs quasi contrahitur, & quomodo valeat argumentum a iudicijs ad stipulationes, dec. 8. nu. 4. fo. 12.
In iudicijs quasi contrahi dicitur, & validum est argumentum de contractibus ad quasi contractus, decisio. 92. numero 15. fol. 104.
Iudicantem cuncta rimari oportet, & ordinem rerum plena inquisitione discutere, dec. 79. nu. 12. fo. 89.
Iudicandum est ex fide gestorum, & sic secundum allegata, & probata, dec. 1. nu. 39. fo. 6. & dec. 79. nu. 44. fo. 91.
Index an virtute clausulae sine figura iudicij possit admittere testes non iuratos, dec. 1. nu. 17. fol. 4.
Index credere potest verisimili probationi, & persuasione, licet non concludenti, dec. 1. nu. 30. fo. 5.
Index in hijs que constant sibi ut iudici potest supplere pro parte etiam in hijs que sunt facti, quod tamen intelligit, ut ibi de ciso. 1. nu. 42. fo. 6.
Index ecclesiasticus se immiscere non debet in spectantibus ad rem porelitate, dec. 2. nu. 5. fo. 7.
Index ex vi quorum vis verborum in rescripto delegatori o possitorum, non potest ius partibus de iure civili questum tollere, aut inmutare, dec. nu. 12. fo. 7.
Iudicem interpellari femel sufficit, ut causam expediat, quod intelligit, ut nu. 7. & 9. dec. 12. nu. 1. fo. 13.
Iudicis negligentia parti nocere non debet, dec. 12. nu. 4. fol. 14.
Index potest assignare tempus ad examinandum testes, & quod ultra non audietur, dec. 14. nu. 9. fo. 15.
Index ordinarius, an possit recusari, dec. 15. nu. 1. fo. 15.
Iudices post delicta perpetrata non debent partes concordare, sed punire, dec. 15. nu. 10. fo. 16.
Index potest supplere in hijs que consuetudine versantur, in foro, dec. 22. nu. 17. fo. 22.
Index potest ex officio de inhabilitate testium se informare quando inhabilitas causaretur odio ipsorum testium puta si essent infames haeretici, vel iudei, dec. 22. nu. 18. fo. 23.
Index a quo appellatum est, si appellationem reuocare noluerit, quia appellans vere fuit conuictus, vel agitur causa in qua appellatio non admittitur, nihilominus quicquam inuolare non debet, dec. 25. nu. 18. fo. 29.
Index a quo, lapso primo anno, & non confito sibi de impedimento potest suam sententiam exequi citato apellante absente, dec. 28. nu. 3. fo. 34.
Index mittens aliquem in possessionem alicuius rei parte non citata nihil operatur, dec. 34. nu. 19. fo. 43.
Iudicis arbitrio consistit, an precium iustum sit, vel modicum ibidem, dec. 42. nu. 4. fo. 50.
Index secularis, super possessorio beneficiorum cognoscere potest, decisio. 55. nu. 5. fo. 60.
Index xpm imponere parti de veritate dicenda, nec non et eam exigere potest, dec. 66. nu. 7. fo. 70.
Index animi sui votum detegere non debet, dec. 74. numer. 9. fol. 83.
Index non potest prohibere subditos suos, quos intellexit litigare coram alio iudice, ne coram eo litigent, quod praesertim procedere dicitur, quando partes vellent coram ecclesiastico litigare, dec. 78. nu. 4. fol. 88.
Index causa preparantis debet esse index causa preparata deci. 78. nu. 5. intelligit, ut nu. 16. fo. 88.
Index absolutiois a iuramento debet esse index causa principalis, dec. 78. nu. 6. fo. 88.
Index non acquirit iurisdictionem ex eo solo, quod cognouit super preparatorio alicuius cause, nisi iurisdictionem habeat super principali dec. 78. nu. 7. fo. 88.
Index de possessorio cognoscens, de petitorio non cognoscit si alterius iurisdictioni praedictatur, dec. 78. nu. 11. fo. 88.
Index ecclesiasticus, an sit index competens, etiam quando agitur de inobseruantia contractus iurati, & quomodo hoc procedat, dec. 78. nu. 16. fo. 88.
Index contra aliquem pronuncians non dicitur eum offendere, nec ex eo iniunctiarum praesumptio induci debet, dec. 79. nu. 23. fo. 90.
Index debet iudicare secundum leges, non secundum mentem animi sui, decisio. 79. nu. 48. fo. 91.

index

INDEX

- Iudex in his que eius arbitrio relicta sunt debet servare equitatem, & ita arbitrari, ut semper in maiorem partem inclinet,* dec. 79. nu. 57. fo. 92.
- Iudex ordinarius, etiam si sit suspectus recusatur non potest in totum remoueri, sed ei datur adiunctus,* dec. 84. nu. 11. fo. 96.
- Iudex delegatus allegatus suspectus post recusationem desinit esse iudex, quo ad iudicandum in meritis cause donec per arbitrium fuerit cognitum super causis suspicionis,* dec. 84. nu. 4. fol. 96.
- Iudex ordinarius, ubi recusatur debet causa recusationis allegari, licet non sit probanda necessario,* dec. 84. nu. 6. fo. 96.
- Iudici suspecto adiunctus dandus est & si non detur, cui imputandum, an alleganti suspicionem, an iudici recusato, vel suspecto,* dec. 84. nu. 7. fol. 96.
- Iudex recusatus non potest sibi assignare terminum, de quo in e. in legitima de appellat. in 6. in casu in quo non eliguntur arbitri,* dec. 84. nu. 9. fo. 96.
- Iudex eo ipso quod procedit post recusationem, vel appellationem dicitur grauare partem,* dec. 84. nu. 11. fo. 96.
- Iudex in citatione infantis ex officio supplet,* dec. 89. nu. 9. fol. 101.
- Iudex ordinarius inferiori a Principe non potest penam remittere, vel omittere, sed penam imponere, & exequi debet,* dec. 101. nu. 6. fo. 122.
- Iudex debet prout iustitiam, & legitimum videtur, secundum legum dispositionem decernere, innocentes absolvere, & reos punire,* dec. 101. nu. 7. fo. 122.
- Iudex inferior a Principe, ubi sibi post sententiam condemnatoriam constaret de innocentia condemnati non posset illum restituere,* dec. 101. nu. 8. fo. 122.
- Iudex secularis in remediis possessorij beneficiorum presertim retinenda, & recuperanda possessionis cognoscere potest,* dec. 116. nu. 1. fo. 137.
- Iudex secularis super notoria exceptione proprietatis alicuius beneficii cognoscere potest,* dec. 116. nu. 4. fo. 137.
- Iudex a quo ubicunq; appellationi adfert censuram transfusa omnis iurisdictio in iudicem ad quem,* dec. 131. nu. 10. fol. 154.
- Iudex secularis cognoscere super iuramento potest, quando Principis decreto iurata sunt prohibita,* dec. 137. nu. 12. fo. 159.
- Iudex procedendo ad ulteriora videtur super exceptionibus, & alijs emergentibus, seu incidentibus pronuntiare,* dec. 142. nu. 39. fo. 169.
- Iudex sententiam certam ferre debet,* dec. 146. numero 12. fol. 174.
- Iudex ex probatis, & allegatis iudicare debet,* dec. 146. numero 14. fo. 174.
- Iudex ordinarius potest recusari propter amicitiam intersecam tanquam ex iusta causa,* dec. 10. nu. 8. fo. 16.
- Iudex qui habet cognoscere secundum veritatem quam veritatem amplecti debeat, & quid si dictum sit procedens secundum equitatem, vel de equitate,* dec. 1. nu. 34. fo. 5.
- Iudex an possit agere ex pacto nudo repellere opposita a reo exceptione deficientis actionis, quando proceditur sola facti veritate inspecta,* dec. 2. nu. 1. fo. 7.
- Iurisdictio an spectet ad iudicem ecclesiasticum, vel secularem, ubi dubium est, tunc maior iudex, & sic ecclesiasticus preferatur,* dec. 103. nu. 4. fo. 124.
- Iurisdictio in mari usq; quo extendatur a litore,* dec. 155. num. 3. fo. 186.
- Iura loquentia de primatione dotis loquuntur tantum in adulterio, unde ad stuprum non extenduntur,* dec. 77. nu. 2. fol. 86.
- Iura incorporalia sine scientia, & patientia non prescribuntur, quemadmodum corporalia sine possessione,* dec. 101. num. 19. fo. 122.
- Ius gentium, quando attendendum est, & quando ius commune,* dec. 2. nu. 4. fo. 7.
- Ius accrescendi per substitutionem cessat,* dec. 22. numero 47. fo. 26.
- Ius ius vocare generaliter eas personas non possumus, quibus reuerentia est prestanda,* dec. 31. nu. 2. fo. 39.
- Ius redimendi, an prescribatur spacio 30. annorum,* dec. 69. nu. 12. fo. 76.
- Ius sumum propter temporis momentum quis perdere non debet,* dec. 71. nu. 52. fo. 81.
- Ius priuandi nullum pseudo ad heredem domini regulariter non transiit,* dec. 77. nu. 11. fo. 86.
- In iuribus personalibus que subiectiue fundantur in persona, licet non detur quasi possessorium, fallit tamen in annuo censu, & redditu qui reputatur quid immobile, ideo remedium possessorium datur,* dec. 99. nu. 49. fo. 117.
- Iuri primogeniturę reuocari illudq; vendi potest,* dec. 100. nu. 40. fo. 120.
- Iurum appellatione veniunt etiam iura competentia de iure speciali, & ex privilegio,* dec. 102. nu. 5. fo. 123.
- Ius de futuro in iudicium deduci non potest, & nu. 15. declaratur,* dec. 130. nu. 3. fo. 153.
- Ius tertij etiam cum iuramento tolli non potest,* dec. 172. nu. 21. fo. 209.
- Ius in spe radicatum in contractu ex causa de preterito dicitur considerabile, & probabile,* dec. 179. nu. 7. fo. 215.
- Ius Ciuile, & Canonicum, ubi contradicunt seruandum est ius Ciuile in foro Ciuili, & Canonicum in foro Canonico,* dec. 152. nu. 6. & 7. fo. 184.
- Ius offerendi, an dicatur ius, vel facultas, & quomodo facultas a iure cognoscatur,* dec. 115. nu. 2. fo. 135.
- Iuri offerendi non prescribi communi opinione Doctorum receptum est, & dicitur de castus, in quibus non currit prescriptio,* nu. 17. dec. 115. num. 14. fo. 136.
- Iuramentum offerens, an reuocare possit oblationem postquam alius dicit se velle iurare,* dec. 8. nu. 1. fo. 11.
- Iuramentum, quando dicatur habere maiorem vim quam res iudicata,* dec. 8. nu. 5. fo. 12.
- Iuratum si est ante sententiam diffinitiuam appellare non licet,* dec. 8. nu. 7. fo. 12.
- Iuramentum offerens videtur contrahere, & sic confiteri se esse debitorem sub conditione, si aduersarius iurauerit,* dec. 8. nu. 8. fo. 12.
- Iuramentum ab aduersario oblatum, qui testes iam examinatos habet, an recusari possit recipiente recusatore se velle eius proposita per testes probare,* dec. 11. nu. 1. fo. 13.
- Iurare, aut referre quis recusare non potest, etiam si dicat velle deducta per testes probare,* dec. 11. nu. 2. fo. 13.
- Iuramentum recusari potest ob timorem, ne periculum detegatur,* dec. 11. nu. 3. fo. 13.
- Iuramentum non dicitur habere Comites suos veritatem iudicij, & iustitiam, ubicunq; super contractu interponitur, in quo quis enormissime leditur,* dec. 41. nu. 1. fo. 49.
- Iuramentum non se extendit plusquam conuentio principalis,* dec. 41. nu. 6. fo. 49.
- Iuramentum in contractu appositum recipit conditiones exceptiones, subauditiones, & limitationes quas recipit contractus, super quo interponitur quod,* dec. 41. nu. 5. quid declaratur nu. 11. fo. 49.
- Iuramentum excludere posse maiorem a beneficio l. 2. c. de rescind. vend. communis est, & receptor opinio qua multis auctoritatibus roboratur,* dec. 41. nu. 8. fo. 49.
- Iuramentum recipit eas qualitates, & conditiones quas recipit contractus, cui adjicitur,* dec. 49. nu. 4. fo. 54.
- Iuramentum habet vim continue interpellationis,* dec. 49. num. 7. fo. 54.
- Iuramentum calumnie a quocunq; petente editionem fieri exigitur,* dec. 57. nu. 6. fol. 64.
- Iuramenti delati, & relati eadem debet esse dispositio,* dec. 61. nu. 1. fo. 66.
- Iuramentum iudiciale delatum, & prestitum alijs probationibus non est retractandum,* dec. 61. nu. 2. fo. 66.
- Iuramentum ei deferendum non est, qui verisimiliter deiecerunt sit dec. 66. nu. 5. fo. 70.*
- Iuramentum de veritate dicenda reus prestare tenetur in criminalibus,* dec. 66. nu. 7. fo. 70.
- Iuramentum ad probationem impedimenti non releuat, nisi a iudice deferatur,* dec. 70. nu. 5. fo. 70.
- Iuramentum in supplementum probationis semiplene non deferatur ei, qui habet presumptionem iuris contra se,* dec. 71. nu. 3. fo. 78.

INDEX

Iuramentum operatur, quod dispositio valeat omni meliori modo quo valere potest, & supplet defectum solemnitatis, dec. 75. nu. 7. fo. 84.
Iuramenti in obligatione semper censetur referenda autoritas, & ius superioris, dec. 78. nu. 20. fo. 88.
Iuramentum appositum promissioni soluendi debet impleri in forma specifica, & obligat præcisè ad factum, quod procedit, vt nu. 27. dec. 92. nu. 2. fol. 104.
Iuramentum semper habet illam tacitam conditionem, quàm habet actus, vel obligatio, cui interponitur, dec. 92. n. 5. fo. 104.
Iuramentum non auget obligationem, sed tantum addit vinculum religionis, dec. 92. nu. 6. fo. 104.
Iuramentum non includit casus, quos dispositio non includit super qua interponitur, nec etiam excludit casus, quos dispositio non iurata includit, dec. 92. num. 8. fo. 104.
Iuramentum recipit interpretationem à iure communi, dec. 92. nu. 9. fo. 104.
Iurans residere, satisfacit iuramento, si resideat ficto, ibidem.
Iuramentum, & res iudicata æquiparantur, & obligant præcisè ad factum habentque executionem paratam, dec. 92. nu. 17. fo. 104.
Iuramentum eius est virtutis, vt quis possit cogi præcisè ad factum, etiam si contineat turpitudinem ex parte recipientis, dec. 92. nu. 19. fo. 105.
Iuramentum nemo potest sibi propria auctoritate mutare etiam in melius, secus auctoritate legis, nu. 29. dec. 92. numero 21. fo. 105.
Iuramentum quod potest specificè seruari sine interitu salutis æternæ seruandum est, etiam si sit damnosum intellige, vt nu. 30. dec. 92. nu. 22. fo. 105.
Iuramentum operatur, vt actus valeat omni meliori modo quo potest valere, quod declarabis, vt n. 31. dec. 92. numer. 23. fo. 105.
In iuramento suppletio iudicis taxatio admittitur, ne immensum iuret, dec. 96. nu. 5. fo. 111.
Iuramentum quis parti differre potest lapsò termino ad probandum, & publicatio processu, dec. 97. nu. 7. fo. 112.
Iuramentum deferri potest in principio iudicij etiam nullis propositis probationibus, dec. 97. nu. 10. fo. 112.
Iuramentum qui à principio detulit, & superuenientibus probationibus renouauit, non poterit ad illud redire, dec. 97. num. 11. fo. 112.
Iuramentum, & probatio de iure æquiparantur, dec. 97. nu. 12. fo. 112.
Iuramentum suppletium, etiam in remedijs possessorijs recuperanda deferri potest, dec. 99. nu. 30. fo. 115.
Iuramentum interpositum super donatione omnium bonorū presentium, & futurorum non operatur, vt valeat saltem respectu presentium secundum communem sententiam, dec. 100. nu. 4. fo. 117.
Iuramentum catenus ostenditur, quatenus consensus ampliatur, & iurans in dubio de futuro censisse non presumatur, decisio. 112. nu. 9. fo. 133.
Iuramentum, quando in absentia committitur hoc oportet fieri sub fide gestorum, dec. 113. nu. 12. fo. 135.
Iuramentum consolidat diuisionem inter filios factam, dec. 125. nu. 8. fo. 148.
Iuramentum habet vim specificè expressionis, dec. 256. nu. 5. fo. 187.
Iuramentum non potest supplere defectum consensus, & formæ, dec. 272. nu. 19. fo. 209.
Iuramentum deferre non videtur impediri, qui exclusus est a probando, dec. 97. nu. 9. fol. 112.
Iuramenti delator autem quàm à iudice approbetur parti non concludit, dec. 61. nu. 9. fo. 66.
Iuramentum nemo præsumitur contemnere, & propriam offendere salutem, dec. 66. nu. 14. fo. 7.
Iurans omnia, & singula in iuramento contenta esse vera simulatione contrarius allegare non potest, dec. 10. 42. numer. 7. fo. 50.
Iurari in litem contra matrem potest qui inuentarium non confect, dec. 58. nu. 20. fo. 63.

Labor nemini in damno esse debet, decisione 46. numero 7. folio 53.
Laici ex rebus ecclesiarum, & clericorum, subsidium habere debent pro quorum custodia et saluatione inuigilant, dec. 68. nu. 12. fo. 72.
Laicus nullam videtur habere iurisdictionem in ecclesiasticos, etiã in negligentiam prelatorum, dec. 68. nu. 22. & seq. & nu. 28. declaratur fo. 72.
Laicus uxoratus cum moniali coiens, an possit à iudice seculari, vel ab ecclesiastico dimittatur puniri, & declaratur nu. 9. & quod per talem coitum tria delicta committere dicatur, nu. 5. & qua pena puniatur, nu. 6. dec. 103. nu. 1. fo. 124.
Lata culpa, in criminalibus dolo non æquiparatur, fallit quo ad penam pecuniariam, nu. 5. dec. 104. nu. 2. fo. 125.
Legatum proprietatis, plenius censetur legato vñusfructus dec. 52. nu. 6. fo. 68.
Legatum sub conditione relictum, si conditio deficiat ob mortem eius, in cuius persona conditio debet impleri, nihilominus debetur, dec. 98. nu. 3. fo. 113.
Legatum alicui factum, si negotijs trium filiorum interuenerit, vno decessente non debetur, nisi pro portione hereditaria viuentium, dec. 98. nu. 10. fo. 113.
Legatarius agere actione personali potest, vt res ei legata realiter tradatur, licet in eum translatus ipso iure fuerit dominus, dec. 36. nu. 6. fo. 45.
Legatarij legatis priuantur ipso iure, ob adulterium cum uxore testatoris commissum, idem si suprum testatore mortuo commiserint, dec. 77. nu. 4. fo. 86.
Legitima de corporibus hereditarijs debetur, neque cogitur filius eam acceptare in alia re, dec. 148. nu. 13. fo. 181.
Legitima a filijs detrahatur non confectio inuentario, quando venit detrahenda de fideicommissio vniuersali, aut de legatis consensibus in corporibus hereditarijs, secus si legata in quantitate consensiant, aut in genere, dec. 148. nu. 12. fo. 181.
Legitimam cur non perdat filij ob inuentarium non confectum, secus tamen in herede creditore defuncti, qui ei sibi a defuncto debitum perdit, ob inuentarium non confectum, dec. 148. nu. 10. fo. 180.
Legitimam etiam de fideicommissis particularibus detrabi potest, communi Doctorum opinione receptum est, dec. 34. nu. 24. fo. 43.
Legitima nullum ius competit filijs in paternis bonis, viuente patre, cum legitima sit quota bonorum, debeat utique post se alienare, dec. 172. nu. 15. fo. 209.
Legitimitio verbum generale est, plures in se legitimatum species continens, dec. 119. nu. 21. fo. 141.
Legitimitio spuriorum an sit fauorabilis, & late interpretanda, pluribus sequentibus tractatur, dec. 119. nu. 61. fo. 139.
Legitimatio spuriorum, potius dispensatio esse dicitur, cum dicitur esse contra ius commune, dec. 119. nu. 6. fo. 139.
Legitimatio non valet, ubicumque facta est absentibus spurij legitimatis, dec. 119. nu. 22. fo. 141.
Legitimatio facta, non habita mentione quod legitimus haberet agnatos, quibus donatio collata fuerit in eorum præiudicium non sustinetur, dec. 139. nu. 29. fo. 141.
Legitimatio per subsequens matrimonium, est potentior ceteris speciebus legitimacionum, dec. 154. nu. 12. fo. 186.
Legitimatio per subsequens matrimonium, hoc habet speciale ut per eam reuocetur donatio, dec. 121. nu. 5. fo. 143.
Legitimatio Principis, restituit filijs spurios ad primæuius naturæ iure positum sublatum, dec. 119. nu. 2. fo. 139.
Legitimationis per subsequens matrimonium beneficium, à lege introductum vnde insurgat, dec. 154. nu. 4. fo. 185.
Legitimatus per rescriptum Principis non dicitur proprius et uere legitimus, dec. 121. nu. 6. fo. 143.
Legimus contradiCTOR, ad impediendum missionem in possessionem, quis dicitur, vt missus, dec. 26. nu. 22. fo. 32.
Lesio enormis, et lesio à iuramento excepta, dec. 41. nu. 2. fo. 49.
Lesione enormi data, renuntiatio facta patri non obstat iuramento, reuocari debet, dec. 179. nu. 6. fo. 215.
Leus quis dicitur, ex quo appellari non potest, & an minori saliter

INDEX

- paliter lafo, fit danda restitutio in integrum, distingue, vt num.
2 dec. 158. nu. 1 fol. 189.
- Lex, & statutum, vbi requirunt solutionem, non sufficit satisfactio datis fideiussoribus, & pignoriis, decisio. 13. numer. 5. fol. 19.
- Lex habens plures intellectus, non meretur ad decisionem causari allegari, dec. 22. nu. 19. fol. 23.
- Lex embeicit filios esse castigatores parentum, propter reuerentiam ac potestatem paternam, dec. 24. nu. 10. fol. 27.
- Lex, & natura, nihil frustra operari debent, decisio. 25. nu. 17. fol. 29.
- Lex quantum vis penalis, loquens in viro, trahitur ad uxorem, dec. 31. nu. 11 fol. 40.
- Lex penalis, loquens in casu vero, extenditur ad casum fictum, etiam respectu eiusdem persone, quando minor est ratio in casu ficto, quam in casu vero, decisio. 77. numero 5. limita vt num. 31. & seq. fo. 86.
- Lex vbi non distinguit, nos tamen distinguere debemus autoritate alterius legis, dec. 31. nu. 18. fol. 40.
- Lex iulia de adulteriis, ad omnia matrimonia pertinet, & extenditur, dec. 77. nu. 25. fol. 87.
- Lex vbi simpliciter & indistincte loquitur, nec nos distinguere debemus, dec. 94. nu. 12. fol. 107.
- Lex, vel statutum, vbi aliquem actum annullat in favorem alicuius, etiam ipso iure debet intelligi si petatur, alias illud remedium sibi non succurrit, dec. 94. nu. 24. fol. 107.
- Lex vbi requirit certas qualitates, in actu in quo inducit aliquam presumptionem, semper admittit probationes quod actus non sit talis, dec. 101. nu. 33 fol. 123.
- Lex, vel statutum, quantumcumque generaliter loquens, recipit restrictionem de habilitate, dec. 119. nu. 7. fol. 140.
- Lex, vel statutum, vbi deducit aliquid cum qualitate, tunc & principalis dispositio, & qualitas probari debet, dec. 122. nu. 3 fol. 144.
- Lex nova etiam correctoria, dispositiones in vno ex equiparatis à lege antiqua, extenditur ad alterum, decisio. 147. nu. 19. fol. 178.
- Lex, vel statutum precipiens aliquid fieri tempore contractus, tunc si eius forma non observetur, contractus erit nullus ipso iure, dec. 165. nu. 8. fol. 199.
- Lex quando resistit actui a principio, tunc ex eo nulla oritur nec civilis nec naturalis obligatio, dec. 165. nu. 17. fol. 200.
- Lex, siue statutum, generaliter loquens, declaratur & limitatur per aliam legem, siue aliud statutum, & nu. 18. vbi ampliatur etiam si statutum dicat quod verba ad literam intelligantur, dec. 267. nu. 17. fol. 202.
- Lex quando aliquid in favorem alicuius annullat, intelligitur si petatur, dec. 29. nu. 12. fol. 26.
- L. si pua matre C. de bonis mater. non procedit, vbi aperta sunt verba disponentis, dec. 13. nu. 49. fol. 26.
- L. nu. C. si de momen. posse. sue. appel. de qua momentanea possessione intelligitur, dec. 25. nu. 7. fol. 28.
- L. primi C. ne sine iussu princ. lite. confisi. limitatur, dec. 29. num. 9. fol. 26.
- L. 1. C. de in ius vocan. generaliter locum habet in vxoribus omnium personarum, quibus ex editio reuerentia debetur, decisio. 31 nu. 6. fol. 39.
- L. 4. ff. de inoff. testa. pluribus autoritatibus confirmatur, dum de nomenclatio odio loquitur, dec. 31 nu. 9. fol. 40.
- L. 1. C. de in ius vocando, nullo & eleganti modo inducitur, decisio. 31 nu. 16. fol. 40.
- L. de his C. de fur. dupliciter declaratur, decisio. 31. num. 18. fol. 40.
- L. si ego ff. de nego. gesti. declaratur dec. 31 nu. 9. fol. 40.
- L. si debitor ff. de preca. declaratur, dec. 35. nu. 9. fol. 44.
- L. fna. C. si per vim vel alio mo. declaratur, decisio. 38. numero 5. fol. 46.
- L. 2. C. de rescis. vend. expresse renunciari posse, decisio. 41. nu. 9. fol. 49.
- L. inquam C. de contrab. & comis. stipul. limitatur, dec. 49. nu. 3. fol. 54.
- L. si pariam ff. quon. die leg. ced. limitatur, dec. 49. nu. 8. fol. 55.
- L. fna. C. de non numer. pecun. limitatur, decisio. 49. numero 9. fol. 55.
- L. sancimus C. de fideiuss. an habeat locum quando iuramentum intervenit in promissione, dec. 49. nu. 12. fol. 55.
- L. peto. S. fratre de lega. 2. inducitur, & declaratur, & nu. 8. vbi communiter receptam docet. Bart. in d. § fratre apparet, decisio. 50. nu. 7. fol. 55.
- L. 3. S. dare. ff. de vsufruct. declaratur, dec. 51. nu. 23. fol. 57.
- L. tbejaurus ff. ad exhibend. declaratur, decisio. 57. numero 7. fol. 61.
- L. sciatis C. de legit. here. limitatur, dec. 58. nu. 29. fol. 63.
- L. dimus. ff. de extraor. crim. pluribus autoritatibus ornatur, decisio. 60. nu. 5. fol. 65.
- L. 3. C. de noua. secundum vnum intellectum declaratur, dec. 62. nu. 2. fol. 66.
- L. nomen C. que res pig. oblig. po. inducitur, decisio. 62. num. 3. fol. 66.
- L. si procurator S. 1. ff. de procura. noua. inductione declaratur, dec. 62. nu. 5. fol. 67.
- L. 3. C. de noua. nouo intellectu declaratur & numero 9. positus aliorum doctorum declarationibus, dec. 62. nu. 8. fol. 67.
- L. si cum emptore ff. de pac. declaratur, dec. 62. nu. 10. fol. 67.
- L. ad instructiones C. de sacrosanct. eccle. an sit correctia per auth. item nulla communis C. de episc. & cler. decisio. 68. num. 3. fol. 71.
- L. si quis seruum ff. de actio. empt. declaratur, decisio. 100. nu. 29. fol. 119.
- L. de his ff. de transact. renunciari etiam specificè non potest quod nu. 8. & 10. huius declaratur, an cum iuramento renunciari possit, dec. 112. nu. 2. fol. 133.
- L. de his ff. de transac. requirit plenam, & certam scientiam testamenti non autem sufficit habere quandam opinionem seu creditatem, dec. 112. nu. 6 fol. 133.
- L. de his ff. de transac. an habeat locum in testamento nuncupatio dec. 112. nu. 13. fol. 133.
- L. contraxisse ff. de actio. & obliga. limitatur, decisio. 114. nu. 4. fol. 135.
- L. in bello S. si quis seruum, ff. de capt. & possim. reuer. inducitur, & nu. 18. declaratur, dec. 136. nu. 6. fol. 115.
- L. nec creditores C. de pigno. actio. declaratur, decisio. 115. nu. 12. fol. 136.
- L. si mortis cause la. 2. ff. de dona. cau. mor. declaratur, & num. 7. dec. 118. nu. 4. fol. 138.
- L. qui in provincia. S. diuiss. ff. de ritu nupt. declaratur, & seq. dec. 119. nu. 9. fol. 140.
- L. si quis argumentum, C. de donat. dispositio ad donationem causa mortis trahitur, & nu. 14. dec. 120. nu. 5. fol. 142.
- L. si vnquam, C. de renocan. donat. verba declarantur, vt donationem causa mortis non comprehendunt, & nu. 18. dec. 120. nu. 6. fol. 142.
- L. alienatum. S. donationis. ff. de verb. signific. declaratur, decisio. 120. nu. 11. fol. 142.
- L. si vnquam dispositio longo tempore legitimacionis formam à iustitiano per rescriptum Principis introductam præcessit, decisio. 121. nu. 3. fol. 143.
- L. pen. ff. de iure coaictillo. versus intellectus offertur reprobatore Rippe intellectu, dec. 122. nu. 14. fol. 144.
- L. vir vsuras. ff. de donat. inter vir. & vx. declaratur, reprobatore Corneli intellectu, dec. 132. nu. 20. fol. 156.
- L. quoties. C. de rei vendicac. dispositio locum non habet in hypothecis, dec. 133. nu. 4. fol. 156.
- L. quintus. ff. de donat. inter vir. & vx. limitatur, dec. 140. nu. 9. fol. 165.
- L. finalis. C. de iur. delib. que præceptis inuentarium fieri, locum habet, tam in suis hæredibus, quam in extraneis, dec. 148. nu. 3. fol. 179.
- L. si contendat. ff. de fideiuss. dispositio, quomodo procedat, & ibi ratio diuersitatis assignatur inter dispositionem l. diffamari, & d. l. si contendat quæ refellitur num. 10. dec. 151. num. 3. fol. 183.
- L. 1 § denunciari. ff. de ventre inspic. declaratur, dec. 157. num. 11. fol. 189.

L. si

INDEX

L. si patroni. §. penult. ff. ad Trebell. explicatur, glo. in l. de vnoquoque ff. de re iud. elucidatur d. num. 12. & eodem num. 13. per cita. locum Bart. Alex. ac aliorum ibidem, dec. 157. num. 15. fol. 186.

L. ex contractu. ff. de re iudica. declaratur, decisio. 157. num. 18. fol. 189.

L. si patroni. §. fina. ff. ad Trebellia. enucleatur, decisio. 157. fol. 189.

L. 2. C. de pigno. ad hoc ut locum habeat que requiratur, & num. 6. dec. 159. num. 3. fol. 190.

L. 2. C. de pigno. est exorbitans, dec. 159. num. 4. fol. 190.

L. de illo. ff. pro socio. adaptari ad questionem Baldi, in supra allegato consilio non potest, & nu. 4. set undum mentem Bal. preallegatus rex. inducitur, dec. 186. num. 2. fol. 203.

L. de illo. per Bald. allegata, & questionis ab eo in supra allegato consilio proposita ratio diuersitatis, decisio. 168. numer. 5. fol. 203.

L. de illo. noua & eleganti inductione contra Bald. opinionem declaratur, dec. 168. num. 6. fol. 203.

L. matrem, & auunculum ff. ad Senatus consult. Trebell. inducitur dec. 168. num. 7. fol. 203.

L. adem C. locati non fauet his, qui se in necessitate posuerunt, nec arthen. resque C. communia deleg. & fideicommiss. quod declaratur, ut nu. 10. dec. 168. num. 9. fol. 203.

L. finali ff. de excito. & Bar. doct. in l. ciuitas ff. si certum petat. declaratur, dec. 171. num. 17. fol. 208.

L. fin. C. si maior factus alien. rat. hab. quando intelligatur, decisio. 179. num. 13. fol. 215.

L. spadonem. §. absolutus ff. de excns. intro. intellectus, decisio. 108. num. 11. fol. 128.

L. ex facto §. ex facto. ff. ad Trebellianum, quomodo intelligatur procedere, dec. 108. num. 5. & 12. & seq. fol. 128.

L. qui duos §. cum in bello ff. de reb. dub. pulcher intellectus. Purp. suo consil. num. 3. fol. 129.

L. fina. C. de nouatio. requirunt expressam fieri debere mentionem a contrahentibus de nouatione, satisfactum dicitur, si per coniecturas appareat paries voluisse nouare, decisio. 142. num. 11. fol. 168.

Legem expressam in aliquo contractu ubi non habemus, tunc recurrimus ad contrarium similem, decisione 51. numero 11. fol. 56.

Legis effectus, & natiuitas obligationis, tolli à contrahentibus non potest, dec. 130. num. 10. fol. 153.

Leges per glossam allegatas in l. 3. ff. de donat. causa mort. ubi scilicet reuocatur donatio, consuale seque donatore, in quibus terminis loquantur respon. Crauet. nu. 4. fol. 145.

Leges transgredi ex magna causa, & ut periculis obuietur licet, consil. Balb. nu. 31. fol. 75.

Lege vel statuto disponente, aliquas solemnitates, aut qualitates in actu aliquo intervenire debere, is qui eo vititur statuto, aut lege non solum actum probare, sed etiam qualitates ab eo positas, dec. 165. num. 6. fol. 199.

Legis una pars, siue statuti, per aliam declaratur, dec. 167. num. 11. fol. 201.

Legi renuntiare non potest, etiam cum iuramento, ubicunque formam dat, & procedit annullando, decisione 172. num. 22. fol. 209.

Legibus omnibus conatum punientibus, per consuetudinem est de rogatum, dec. 19. num. 3. fol. 19.

Legum presumptiones, liquisissime probationes dicuntur, dec. 58. num. 34. fol. 64.

Libellus qualiter concipiendus in petitione hereditatis remissione dec. 74. num. 5. fol. 83.

Libellus in petitione hereditatis, quo quis petit reum condemnari ad restitutionem rerum hereditariarum, videtur etiam continere in necessarium antecedens, quod agens declararet heres, dec. 74. num. 13. & 18. cum seq. fol. 83.

Libertus vocans in ius patronum, actione famosa in casibus etiam a iure permixtis penam petere debet, quod ampliatur etiam in filio, dec. 31. num. 19. fol. 40.

Libris rationum, & si ex statuto, aut decreti dispositione, credendum sit, admutatur tamen contra eos probatio in contrarium

decisio. 72. num. 11. fol. 82.

Licentia alienandi concessa ex falsa causa, licet partem possit dici vera, attamen in totum censetur nulla licentia, nu. 21. dec. 171. num. 20. fol. 208.

Licentia alienandi obrepta ipso iure nulla est, decisio. 174. num. 7. fol. 211.

Licentia a Principe obtenta dicitur subreptitia, cum non fuerit narrata Principi qualitas & natura feudalis, decisio. 166. num. 2. fol. 200.

Licentia alicui concessa aliquid faciendi seruatis statutis, nulla efficitur si probatum non sit, quod fuerint seruata statuta, dec. 166. num. 3. fol. 200.

Liquida esse, & breui tempore liquidanda equiparantur, dec. 92. num. 36. fol. 106.

Liquidatio procedere debet antequam ad exequutionem procedatur, dec. 129. num. 6. fol. 152.

Lites sine suspitione esse debent, & durum est coram iudice notorie suspecto litigare, dec. 15. num. 5. fol. 16.

Litium abbreviandarum ratio, publicam respicit utilitatem, dec. 22. num. 8. fol. 22.

Lite contestata quod accidit in iudicium venisse non dicitur, dec. 74. num. 20. fol. 84.

Litem habens civilem magnam, aut criminalem cum aliquo, dicitur eius inimicus capitalis, dec. 88. num. 20. fol. 100.

Litigiosa res, per litem contestationem efficitur, decisio. 65. num. 13. fol. 66.

Litigiosa res, non dicitur de cuius possessio cõteniditur, dec. 144. num. 10. fol. 171.

Litigiosi vitium, an duret lapsa instantia, decisio. 65. num. 14. fol. 69.

Litigiosi vitium non contrahitur, si agatur hypothecaria, aut per sonali, ad precium, dec. 44. num. 7. fol. 171. item si venditio fiat a tertio nu. eod.

Literis officialium non creditur, nisi sint debite sigillata & subscripta a testibus, aut a notario, dec. 71. num. 10. fol. 79.

Locatio cum hypotheca obligat emptorem, & quemlibet singularem successorem ad obseruantiam contractus, dec. 165. num. 2. fol. 187.

Locatio, & societas mortuo una ex socijs dissoluitur, dec. 67. num. 10. fol. 85.

Locatio necessario scripturam requirit, decisione 53. numer. 9. fol. 59.

In locatione iniurium incorporalium cessio consumitur, & locatio pro traditione habetur, dec. 51. num. 7. fol. 56.

Locator ad factum tenetur, ut patiatu conduttore fruiue conditio, dec. 51. num. 8. fol. 56.

Locator in libello suo necessario patientiam ex sui parte prestita inferre debet, dec. 51. num. 12. fol. 57.

Locator operarum suarum, si per eum non fietit quominus operas suas prestaret, debet habere integram mercedem, dec. 98. num. 2. fol. 112.

Locatori petenti mercedem, obstat exceptio rei non tradita, dec. 51. num. 10. fol. 57.

Loci ex qualitate presumptio damni illati inducitur, dec. 88. num. 22. fol. 99.

Lucrum, & damnum ex re effecta communi, per societatem etiam si post mortem socij proveniat, dicitur esse cum hereditibus socij commune, dec. 76. num. 4. fol. 85.

Lucrum non tribuere, & aliena non capere, differunt quemadmodum aliud eff debita amittere, aliud acquirere, pro declaratione, vide nu. 42. dec. 95. num. 10. fol. 109.

Luerna quod defertur ex statuto, non debetur ex causa onerosa, sed considerata causa proxima, & immediata, que est ipsum matrimonium, decisio. 21. num. 18. fol. 21.

M

Magistri camera Principis, officiales publici, & perpetui esse dicuntur, dec. 69. num. 9. fol. 76.

Magistratus licet durante officio conueniri non possit, poterit tamen Magistratu durante citari, ut post peracta officium compareat, dec. 139. num. 12. fol. 153.

Maior

INDEX

Majori iurans non contravenire contractui, licet non possit vi re-
mediol. 2. de rescind. vendi. potest tamen petere precium in sol-
suppleti, dec. 41. nu. 7. fol. 49.
Mala fides, probatur ex iniustitia & invaliditate tituli, dec. 101.
nu. 31. fol. 123.
Mala fides adesse non dicitur, ubi error iuris interuenit, & ad eā
excludendum sufficit qualis occasio possidendi, dec. 160. nu. 8.
fol. 191.
Mala fides, afficit etiam singularem successorem, dec. 177. num. 8.
fol. 212.
Mala fides in re ditione interuenisse presumitur, in qua non fuerit
seruata se ruanda, dec. 180. nu. 10. fol. 217.
Malam fidem contrahentes habere preiununtur, qui prodigo, &
consummaturo, ac solemnitates in contractu requisitas non obser-
uant, dec. 177. nu. 7. fol. 212.
Male fidei possessor, ad omniū fructuum restitutionem tenetur,
dec. 160. nu. 2. fol. 191.
Maleficus hominum, & eorum oppressoribus, obuiandum, decif.
88. nu. 34. fol. 100.
Malus semper, semper presumitur malus, in eodem genere mali,
& ibi plura remissiue ordinatur regula, decifio. 88. numero 27.
fol. 180.
Malis duobus imminuentibus, minus eligendum, ut maius euitetur
quod ex illis ligatur, dec. 137. nu. 19. fol. 159.
Mandans, eadem pena puniuntur qui mandatarius, ubicunque
delictum ab ipso mandato factum non erat, decifio. 67. num. 10.
fol. 71.
Mandati productio, quot modis fieri possit, decifio. 1. num. 38.
fol. 6.
Mandato, quem non obligari post actum consummatum etiam in
primis inhibitionis, & quomodo intelligatur, decifio. 138. nu.
9. fol. 160.
Mandatum ex antiquitate temporis presumi, Bal. sibi contrarius
tenetur, dec. 39. nu. 22. fol. 47.
Mandatum licet regulariter morte extinguatur, attamen heredi
vel extraneo, post mortem duraturum fieri potest, dec. 150. nu.
3. fol. 182.
Mandatum testatoris, quo praecepit societatem post mortem dura-
re, parit actionem aduersus heredes mandantis, ibidem num.
4. fol. eodem.
Mandatum ex diuturnitate temporis non presumitur, dec. 175.
nu. 4. fol. 211.
Maritus confidendo dotem recepisse, ab extraneo, videtur, proba-
re contra se solutionem, & receptionem, decifio. 20. nu. 10. fol. 20.
Maritus, qui sustinet onera matrimonij, non potest dotem lucrari,
vel partem dotis vigore pacti vel statuti decifio. 21. num. 15.
fol. 21.
Maritus si non appareat scisse donationem propter nuptias ex-
pressē, vel tacite, uxori dimidiam dotis ex statuto non lucra-
tur, ibidem nu. 21. fol. 21.
Maritus, & uxor licet constentur precium rei vendite recepif-
se, presumitur tamen totum precium ad maritum peruennisse,
decifio. 44. nu. 5. fol. 51.
Mariti anima, ex secundis nuptijs uxoris contrahatur, decifio. 52.
num. 9. fol. 58.
Marito uergente ad inopiam, poterit mulier debitoribus cessis de-
nuntiare, ne soluent marito, decifio. 62. nu. 12. fol. 67.
Maritus, qui ante fuerat, sed soluto matrimonio repudiatione esse
desuit, praefertur alijs in accusatione super uxoris in diuitia-
te, & ibi ratio adijciatur, decifio. 77. nu. 16. fol. 86.
Maritus putativus non potest uxorem de adulterio accusare iure
mariti, ibidem nu. 26. fol. 87.
Maritorum quicunque cum impudicis mulieribus, uxores etiam
castas exasperant, ibid. nu. 30. fol. eod.
Marito exultantia per uxorem praedanda sunt, dec. 124. nu.
11. fol. 147.
Maritus non repetendo dotes, propter uxoris adulterium amissas,
censetur eas tacite remisisse, adeo ut heredes eas repetere non
possint, dec. 132. nu. 5. fol. 155.
Maritus, mulieri indotatae, alim. na praestare tenetur, decifio. 132
nu. 8. fol. 155.
Marito impunitum est, qui alimenta diu praestitit uxori nulla

premissa protestatione de his repetendis, ibid. nu. 9. fol. eod.
Maritus uxorem alere non tenetur, ubicunque dos sibi promissa
non soluitur, immo eam expellere potest, ibidem nu. 18. fol. eo.
Maritus emens de pecunia donata uxori, acquirit uxori, decifio.
140. nu. 3. fol. 165.
Mater naturalis, an excludat adoptantem, vel cum ea simul ad-
mittatur, dec. 75. nu. 1. fol. 84.
Mater, & avus maternus non tenentur dotare filiam vel neptem
nisi ex magna, & probabili causa, decifio. 107. nu. 5. fol. 127.
Mater dotare filiam tenetur secundum suas qualitates, ubicunque
pater inopia laborat, ibi. nu. 9. fol. 127.
Matri minori succurritur, si non petierit dari filio pupillo tutore
intra tempus a iure limitatum, secus si fuerit maior, decifio. 87.
nu. 5. fol. 93.
Matrem dotare filius non tenetur, dec. 124. nu. 4. fol. 147.
Mater tenetur alere filium intra triennium, nisi habeat unde se
alat, decifio. 46. nu. 10. fol. 53.
Mater, & foror aequis porcionibus infanti succedere possunt, decifio.
58. nu. 1. fol. 62.
Mater propter transitum ad secunda vota non petendo tutorem fi-
lijs, nec rationem reddens, aut inventarium non conficiens, re-
pellitur a filij successione, ibi. nu. 4. fol. eod.
Mater transiens ad secunda vota nullo tutore liberis petito, eius-
dem, penes subijciatur, quibus mulier nubens intra annum lu-
lus, immo, & maioribus, ibid. nu. 5. & 21. fol. eo.
Mater ad petendum tutorem intra annum admittitur, qui termi-
nus ad inventarium conficiendum non datur, & ratio diver-
sitas redditur, ibi. nu. 6. & 19. fol. eod.
Mater ad hoc ut excludatur a successione filij, quae probari debeat,
ibi. nu. 8. fol. eod.
Mater tutrix inventarium conficere tenetur, etiam si testator pro
bibuerit, quod si non fecerit, quas penas incurrat, ibi. num. 9.
fol. 62.
Mater quae adulterium commisit dummodo peniteat, & honeste vi-
uat a filijs alimenta sumere poterit, dec. 124. num. 13. & 14.
fol. 147.
Matrimonium sacerdotibus de iure diuino non interdicebatur, de-
cifio. 119. nu. 16. fol. 140.
Matrimonij tanta vis est, ut qui antea illegitimi nati sunt, post
matrimonium subsequutum legitimeantur, dec. 154. nu. 5. fol. 186.
Matrimonij ad substantiam solus consensus requiritur, ibi. num. 6.
fol. eod.
Matrimonium si quis contrahat cum ancilla in concubinam reten-
ta, filij antea ex ea nati legitimeantur, etiam de iure civili, ibid.
nu. 8. fol. eod.
Matrimonij in materia iuri Canonico standum est, etiam in foro Ci-
vili, ibid. nu. 9. fol. eod.
Matrimonij in sacramento acceptio personarum non est, sed libera
esse debent matrimonia, ibi. nu. 11. fol. eod.
Matrimonia putativa quo ad donationes, & impudiciziam, sunt
ad instar veri matrimonij, decifio. 77. nu. 22. fol. 87.
Media iudicantur secundum praecedentia, & sequentia, dec. 164.
nu. 4. fol. 197.
Mendacium, & variatio, quomodo indicium faciunt ad torturā,
decifio. 79. nu. 17. fol. 90.
Mentia virium securitatem habitantibus equaliter praestant, dec.
86. num. 9. fol. 72.
Mensura prediorum secundum consuetudinem loci, ubi sita sunt
praedia an fieri debeat, an vero secundum consuetudinem loci
contractus, decifio. 114. nu. 1. & 3. fol. 135.
Mercatorum in causis, quod dicitur esse procedendum secundum
aquitatem, quomodo intelligatur, dec. 2. nu. 2. fol. 7.
Merces eis non debetur, qui inuiti ad aliquid faciendum cogi pos-
sunt, dec. 46. nu. 5. fol. 52.
Mercimonium ubi plures exercent, ministerio vnus, tunc quilibet
in solidum obligatur, dec. 150. nu. 7. fol. 183.
Metus, violentia, & oppressio, probant iustam causam petendi
securitatem, vel saluam guardiam a Principe, decifio. 83. num.
14. fol. 99.
Metus probatur coniecturis, & presumptionibus, dec. 179. nu. 1.
fol. 215.
Metus illatus coniunctis sanguine, dicit nobis illatus, ibi. nu. 2. fol. eo.
Meus

INDEX

- Metus presumitur ex precibus eius, cui debetur reverentia, ibid. num. 4. fol. eod.*
- Metus presumitur, probata enormi lesione ratificantis factum eius, cui debetur reverentia, ibi. nu. 5. fol. eod.*
- Metus quando dicatur purgari tacito consensu causato lapsu longi temporis a ratificatione, ibi. nu. 8. fol. eod.*
- Metus nunquam dicitur purgatus durante eadem causa metus, ibidem nu. 12. fol. eod.*
- Metus allegatio purgatur per actus contrarios subsequentes, deci. 142. nu. 9. fol. 168.*
- Metum quod est, sciri non debet ad alium pertinere, deci. 101. num. 28. fol. 123.*
- Mina non presumitur interuenisse, cum sint facti, praesertim si cōtraffus fiat coram Principe, deci. 142. nu. 7. & 13. fol. 168.*
- Minor iurans non repetere, etiam quod esset deceptus ultra dimidiam iusti pretij, excluditur à remedio l. 2. C. de rescind. vend. deci. 41. num. 13. fol. 49.*
- Minoribus, & mulieribus, aduersus dolum præsumptum de prate rito succurritur, secus aduersus dolum præsumptum de futuro, unde non succurritur illis ad producendum testes post didicita testificata, deci. 87. nu. 2. & 4. fol. 98.*
- Minor non restituitur aduersus eius confessionem tanquam laesus, nisi edoceat saltem semiplenè veritatem esse in contrarium, ibi. nu. 9. fol. eod.*
- Minori non datur restitutio aduersus donationem causa mortis, cum pesis eam ad libitum reuocare, deci. 120. nu. 13. fol. 142.*
- Minori alleganti se laesum propter lapsum temporis, non incumbit onus probandi lesionem, dummodo de lapsu temporis constet, sed contra, nu. 9. deci. 158. nu. 3. fol. 189.*
- Minor laesus non dicitur, quando facit id quod quilibet diligens paterfamilias faceret, ibi. nu. 4. fol. eo.*
- Minor restituitur aduersus probationes omittas etiam nulla lesio ne inde resultante probata, ibid. nu. 5. contra. nu. 15. fol. 190.*
- Minori laeso in omittendo facilius quam in faciendo conceditur restitutio, ibid. nu. 6. fol. 189.*
- Minor difficilior restituitur aduersus suum contractum, quam aduersus lapsum temporis, ibi. nu. 7. fol. eod.*
- Minor, & absens causa reipul. equiparantur, ibidem numero 8. fol. 190.*
- Minor restituitur aduersus alienationem non solènnem, censetur restitutus re rem ipsam cum fructibus recipias deci. 160. num. 3. fo. 191.*
- Minorum contrarius, quem admodum decretum requirunt, ita etià & distrahunt, deci. 53. nu. 13. fol. 59.*
- Minorem quando possibile est posse ledi, tunc perinde restituitur ac si esset laesus, deci. 158. nu. 12. fol. 190.*
- Misio in possessionem, quae sit officio iudicis ab ea possessione, qua ideo fit, quia expresse petitur, maxime differt, decisio. 4. num. 8 fol. 9.*
- Misio concessa de facto, & de facto reuocari possit, quomodo intelligatur, deci. 34. nu. 11. fol. 43.*
- Missus in possessionem ex no titulo, non potest illam ex alio retinere, ibid. nu. 17. fol. 43.*
- Mixtum sub simplici non continetur, maxime in exorbitantibus & correctorijs, deci. 126. nu. 10. & 13. fol. 149.*
- Modificationis cae est virtus, & ubi non inuenit quod modifcet, orationem praecedentem restringit, & in negationem resoluit, deci. 164. nu. 9. fo. 198.*
- Monasterium filij, vel heredis perpetui loco non habetur, nisi in casibus a iure expressis, deci. 27. nu. 12. fol. 33.*
- Monasterium loco filij habetur, deci. 126. nu. 4. & melius declaratur, nu. 20. fol. 148.*
- Monasterium secundum magis coramunem opinionem liberos non excludit, ubicunque facta est substitutio sub hac conditione, si sine liberis decesserit ex sua corpore legitime procreatis, ibid. nu. 13. fol. 149.*
- Monasterium an excludat substituto, diuise due opiniones reconciliantur, & vera distinctio offertur, ibidem numero 25. folio 149.*
- Monasterio an sint deducenda onera ecclesiasticis personis imposita, in taxatione summe pro qua contribuit debet, Conf. Balb. nu. 12. & 13. fol. 74.*
- Mora comissa in causa principali, potest purgari in causa appellationi, deci. 14. nu. 11. fol. 15.*
- Mora odiosior est commissa in faciendo, quam in negligendo, deci. 71. nu. 38. fol. 80.*
- Mora temporum angustijs impeditur, nec proficiunt ad constituendum rem in mora, ibidem nu. 44. fol. 80.*
- Mora modiei temporis non nocet, nec attendi debet, ibid. num. 45. fol. eod.*
- Mora commissa purgari potest re integra, etiam si in proclamationibus dictum fuisset quod post lapsum temporis non audietur, ibi. nu. 55. fol. 81.*
- Mora purgari potest post sententiam ad penam euasandam, ibid. nu. 56. fol. eod.*
- Mora tollitur per oblationem sequentem, ibidem numero 65. fol. eodem.*
- Mora non constituitur nisi interpellatio praecesserit, quod multo magis procedit in facto negativo, deci. 49. nu. 1. fol. 54.*
- Mora ubi periculum habet, & res celeritatem exigit, receditur a regulis iuris communis consi. Balb. nu. 30. fol. 75.*
- Mora quis statim non incurrit lapsu die adiecto, sed debet expectari adhuc modicum tempus, intra quod veniendo quasi pro eo habetur, ac si die statuta venisset, decisio. 71. numer. 50. fol. 81.*
- Mora purgatio admittitur in panis legalibus, deci. 5. nume. 4. fol. 9.*
- Mora purgatio non admittitur, ubi dies & pena est appositae, & quomodo hac regula procedat, decisio. 71. nu. 7. fol. 79. & 57. fol. 81.*
- Mora purgatio semper admittitur de equitate, ibidem nume. 58. fol. eod.*
- Mora purgatio admittitur pratorio tempore a iudice statuto, si res est integra etiam si praecesserit comminatio, secus si a lege statutus sit terminus, ibi. nu. 59. & 63. fol. eod.*
- Mora purgationi fauorabilis opinio in dubio amplexenda est, ibid. nu. 68. fol. 82.*
- Morofus non dicitur qui differt, quando de sui natura damnum dilatio non infert, ibid. nu. 51. fol. 81.*
- Mors illius probanda est, cuius vita obfaret ei qui dicit se heredem, deci. 108. nu. 5. fol. 128.*
- Morti proximus non presumitur mentiri, nec esse immemor salutis aeternae, deci. 79. nu. 20. fol. 90.*
- Mortis ordo ubi ignoratur, an quis anterior vel posterior mortuus fuerit, ea semper accipienda est praesumptio possessori fauet, Turpur. consi. nu. 4. fol. 129.*
- Mortuo reo crimen cum pena extinguitur, nisi sit fuerit contestata, & condemnatio sequuta, deci. 149. nu. 2. fol. 181.*
- Mulier an non obstante statuto deferente dimidiam dotis ipsius decedentis sine liberis proximioribus, & alter am marito, ac non obstante pacto ipsius mariti restitutionis dotis, prohibeatur libere testari de dote sua, ita ut proximioribus nulla supersit actio contra maritum, deci. 20. nu. 1. fol. 19.*
- Mulier non potest de dote testari, quando est ad alium applicata, vigore contractus, & interest non reuocari, ibidem numer. 6. fol. 19.*
- Mulier transiens ad secunda vota, non petito tutore, nec reddita ratione liberis primi matrimonij, non potest dare secundo viro ultra tertiam partem bonorum suorum, decisio. 21. nu. 22. fol. 21.*
- Mulier non excusatur in bis que inducta sunt ad rigorem iuris cōseruandum, deci. 58. nu. 38. fol. 64.*
- Mulier partum occidens, quam penam incurrat, latissime disputatur, deci. 60. nu. 1. fol. 65.*
- Mulier dans nomen debitoris in dotem marito, contra debitorem cessum agere potest, deci. 62. nu. 11. fol. 66.*
- Mulier mortuo viro liberata est a lege viri, ut non efficiatur adultera si sit cum alio viro, deci. 77. numero 12. nidege ut num. 35. fol. 86.*
- Mulier conversando in coniuijs cum extraneis, & interueniendo in iudiciis etralibus, ita dotem amittit, sicut si adulterium committat, ibid. nu. 31. fol. 38.*
- Mulier damnata crimine lesa maiestatis perdit dotem, & bona, saluis actionibus quae competunt marito ratione lucri dotis competentis*

INDEX

potentis ex pacto, statuto, vel consuetudine, dec. 80. nume. 15. fol. 93.

Mulier, ecclesia, minor, possunt per viam restitutionis in integrum ponere idem, & contraria articulis alterius partis, dec. 87. nu. 3. fol. 98.

Mulieribus & rusticis non succurritur, nisi in casibus a iure expressis, & non reperitur quod eis succurratur in his que concernunt formam actus, & sunt introducta ad rigorem iuris conferendum, ibid. nu. 4. fol. eod.

Mulier marito operas prestare tenetur, decisione 132. num. 11. fol. 155.

Mulier cum turpi & indigno marito matrimonium contrahens, paternae dotis auxilio privari meretur, decisione 154. nume. 3. fol. 185.

Mulierem vilem, & vite turpitudine infamem, corpusq; suum turpiter prostituentem, ducere in uxorem, inter opera charitatis reputatur, ibid. nu. 7. fol. eod.

Mulier medicamentum prebens ex quo generare, aut concipere non possit, tanquam homicida reputatur, decisio. 60. nu. 2. fol. 65.

Mulieri monasterium ingrediendi, an eadem pecunie quantitas debeat, que in casum nuptiarum fuerit testatore relicta, dec. 126. nu. 6. & declaratur 22. fol. 148.

Mulieris minor etas, & imprudentia, prebent iustam causam mitigandi penam, dec. 60. nu. 8. fol. 65.

Munera a Senatoribus non capiendi, in proemio, numero 5. fol. 2.

Munerum publicorum appellatione comprehenduntur personalia, & mixta, dec. 95. nu. 45. fol. 111.

Munerum publicorum a functione, nemo potest se pecunia redimere, dec. 95. nu. 16. fol. 109.

Mutuum implicitum potest etiam esse in contractibus emptionum, ita ut possint dici continere usuram propter intensionem lucra, ibid. nu. 36. fol. 110.

N

Narrata in libello, siue precibus ante litem contestatam, probationem siue confessionem non inducunt, decisio. 138. num. 13. fol. 161.

Natura dictionis, & est denotare diversitatem inter ea inter que ponitur, & si ponatur inter incompatibilia debet resolui in alterutram, seu disunctionem, decisio. 141. numer. 9. & 10. fol. 166.

Naturalis legitimatus non dicitur vere legitimus, dec. 119. num. 15. fol. 140.

Necessitas vel periculum ubi imminet, tunc Romanus Pontifex consulendus non est, dec. 63. nu. 21. fol. 72.

Necessitas licitum, quod alias illicitum foret, ibid. nu. 26. 27. & 29. fol. 73.

Necessitas restricta ex proprio facto, & voluntate lex sine decretum non facit, dec. 167. nu. 29. fol. 202.

Necessitatum species plures recensentur, ibidem numer. 2. & 5. fol. 201.

Necessitatis tempore habentes pecunias, cogi possunt eas mutare reipub. non sub usuris, sed gratis, decisio. 95. num. 51. fol. 111.

Negans rei negare commodum privari debet, decisio. 29. num. 3. fol. 25.

Negans sententiam recte latam non propterea fatetur latam, & negans qualitatem facti non fatetur factum, decisio. 178. nu. 8. fol. 214.

Negans factum per rerum naturam nullum incumbit onus probandi, dec. 51. nu. 17. fol. 57.

Negationem feudi passallus usq; ad sententiam renocare potest, dec. 29. nu. 14. fol. 26.

Negotiorum renocatione non obstante tenetur passallus ad expensas, & damna ex tali negotiatione sequuta, ibidem numero 15. fol. eod.

Negotiorum penas evitat, qui nudum coniunctus se ipsum corrigat, dec. 66. nu. 15. fol. 70.

Negotio dubium rem efficit, dec. 29. nu. 18. fol. 27.

Negativa que regulariter est improbabilis potest per positionem deduci, & admitti, dec. 10. nu. 2. fol. 12.

Negativa uniuersalis potentior est quam affirmativa, cum magis neget negatiuam, quam affirmatiua affirmet, decisio. 100. nu. 44. fol. 121.

Negatiuam alleganti, seu opponenti, incumbit onus probandi, quando talis negatiua esset fundamentum sue intentionis, dec. 108. nu. 3. fol. 128.

Negatiua ubicunque est fundamentum intentionis alicuius, ab eo dem probari debet, dec. 174. nu. 5. fol. 211.

Negatiue due regulariter in affirmatiuam resoluntur, dec. 79. nu. 26. fol. 90.

Negatiua dispositio nullam inducit affirmatiuam, nec argumentum a contrario sensu contra respondentem negatiue sumitur, decisio. 178. nu. 6. fol. 214.

Negligentia in preambulis excludit a petitione sequentium, dec. 115. nu. 4. fol. 136.

Neptes testamentum auiæ rumpere possunt, si sine causa ab ea preteriti sint, dec. 81. nu. 5. fol. 93.

Nobiles dicuntur indignitate constituti, cum nobilitas sit dignitas, dec. 100. nu. 47. fol. 121.

Nomen considerandum non est, ubi de effectu apparet, dec. 95. nu. 38. fol. 110.

Non entis, nullae sunt qualitates, & super non ente nullum cadit arbitrium, dec. 107. nu. 4. fol. 127.

Non est verisimile quem se velle corrigere incontinenti, & precipue habet locum in dispositionibus magnatum, & Principum, dec. 141. nu. 5. fol. 166.

Non sufficit allegare statuta alterius loci, nisi etiam producantur, dec. 141. nu. 13. fol. 167.

Notarij forensis legatitas, ex literis testimonialibus ordinarij iudicis probatur, dec. 117. nu. 2. fol. 138.

Notarij aut partis stipulatione, & acceptatione intercedente, ius acquisitum irrevocabile dicitur, decisione 85. numero 9. fol. 97.

Notarij assertioni, nec partium standum est, ubi agitur de tertij preiudicio, dec. 172. nu. 6. fol. 200.

Notario attestanti de assertionem partium, non autem de proprio iussu, vel auditu creditur, dec. 173. nu. 11. fol. 210.

Notarij stipulatio acquirit ius absentis, maxime si iuramentum interuenit in contractu, dec. 33. nu. 8. fol. 42.

Notarius ut ad exhibitionem instrumentorum, seu protocolloꝝ teneatur, que praxis seruetur, dec. 16. nu. 8. fol. 17.

Notarius non cogitur edere instrumentum ei qui non rogauit, licet de eius interesse appareat, dec. 57. nu. 1. fol. 61.

Notarius qui sua natura non presumitur, decisio. 117. num. 3. fol. 138.

Notarium quem fuisse tempore confecti instrumenti probandum est, ibid. nu. 5. fol. eod.

Notarius nobis acquirendo, non tam per ipsum quam per legem acquisitum dicitur, dec. 33. nu. 10. fol. 42.

Notorium partibus non esse sufficit, nisi sit etiam iudici, idem est in confessione facta viva voce coram iudice, licet non scripta, quia ex ea poterit moueri iudicis animus, dec. 1. nu. 45. fol. 6.

Notorius defectus proprietatis, impedit restitutionem possessionis spoliato fieri, dec. 116. nu. 2. declaratur nu. 8. fol. 137.

Nonnece in ius vocari sine venia non potest, quod pluribus auctoritatibus confirmatur, dec. 31. nu. 2. fol. 39.

Nullitas potentius operatur a principio ad impediendum, quam ex post facto ad resolucendum possessionem, decisio. 35. num. 8. fol. 44.

Nullitas resultans ex eo quod sententia non sit conformis petitioni non comprehenditur sub statuto prohibente dici de nullitate post certum tempus, dec. 142. nu. 23. fol. 160.

Nullitas notoria que resultat ex actis impedit executionem triu sententiarum conformium, dec. ibid. nu. 34. fol. eod.

Nullum quod est rumpi seu confirmari non potest, dec. 34. nu. 12. fol. 43. & dec. 39. nu. 12. fol. 47.

Nullus entis nullae sunt qualitates, dec. 34. nu. 13. fol. 43.

Numeratio pecuniarum non probatur per confessionem, cum aliud sit confessio, aliud numeratio, dec. 79. nu. 30. fol. 90.

Nuntij relationi non creditur, nisi appareat de commissione, dec. 71. nu. 11. fol. 79.

Nuntia-

INDEX

Quatitatis verbis in instrumento positis, inter ipsas partes standum est, quod maxime procedit ubi antiquitas longissimi temporis 30. annorum interuenit, dec. 165. nu. 1. & 3. fol. 199.

O

Oblatio, inuálida est ubicunque non est facta, legitimo loco nec tempore, dec. 135. nu. 10. fol. 157.
Oblatio prius facta est, cum proximi agnati dicantur patres, ubi alia etiam offertur ratio, dec. 175. nu. 2. fol. 211.
Oblatio, si per procuratorem fiat consistere debet, quod tempore oblationis fuerit exhibitum mandatum, dec. 175. nu. 3. fol. 211.
Oblatio, non solum agnatis proximioribus, sed etiam alijs, vltorio etiam quibus fieri debet, ubicunque alienatio extraneo sit, deci. 175. nu. 1. fol. 211.
Oblationes plerumque, & a sponte dantibus accipi debent, dec. 99. nu. 4. fol. 114.
Oblationes iuris diuini, canonico, & ciuili contrariae, non sunt, dec. 99. nu. 23. fol. 115.
Oblationes in casum necessitatis exigi a parochianis possunt, deci. 99. nu. 46. fol. 116.
Oblationum in causis remedium possessorium, & petitorium, datur, dec. 99. nu. 48. fol. 116.
Obreptio in parte rescripti vitiat totum rescriptum, deci. 142. nu. 29. fol. 168.
Occasio non est habenda in consideratione, ubi non est ordinata ad effectum, fallit nu. 8. dec. 104. nu. 1. fol. 125.
Occupans possessionem vacantem per mortem, plus delinquit, quam si occupet possessionem vacantem per negligentiam, dec. 34. nu. 20. fol. 43.
Offensa longe maior est ea, quae fit marito durante matrimonio vero, quam ea quae fit durante matrimonio ficto, & sic viduitate, dec. 77. nu. 14. fol. 86.
Officium iudicis detinentibus tantum, veluti conductioribus, & si milibus competit ad recuperandum tenentis rei detentae, dec. 40. nu. 4. fol. 48.
Officium iudicis competit non habentibus ius in re, nec possidentibus, sed tantum detinentibus omnia actione, dec. 40. nu. 7. fol. 49.
Officium damnosum cuique esse non debet, decisio. 46. numer. 8. fol. 53.
Officia publica damnosa esse non debent, decisio. 46. numer. 16. fol. 53.
Officialis quod probibetur contrahere, & negotiari in provincia, de qua officialis intelligatur, dec. 144. nu. 13. fol. 171.
Officialis in provincia contrahere potest cum non sibi subdito, ide si palam, & bona fide contrahere, decisio. 144. numer. 14. fol. 172.
Officialis perpetuus dicitur ad beneplacitum Principis constitutus, nu. 60.
Officialis de commissione referenti creditur, ubi Princeps in eodem loco praesens reperiretur, dec. 71. nu. 4. limita. nu. 12. & sequet. fol. 78.
Obligatio, seu stipulatio de aliqua quantitate soluenda, & restituenda in omnem euentum dotis restituenda, habet in se talem conditionem, si sine liberis vxor eius decesserit, dec. 108. nu. 6. fol. 128.
Obligatio, seu dispositio quotiescunque est pura eius vero executioni collata in placitum, & voluntatem promissoris tunc statim mortuo promissore haeres tenetur, & num. 10. dec. 111. nu. 6. fol. 132.
Obligatus dare praestitum tenetur, praesertim interueniente iuramento, dec. 111. nu. 13. fol. 132.
Obligatus generaliter ad subeundum omnia onera non tenetur ad ea quae culpa non imputo, magis partis dolo euerunt, decisio. 90. nu. 21. fol. 102.
Obligatus ad genus tradendo rem minimam liberatur, dec. 96. nu. 1. fol. 111.
Obligatus si ab obligatione liberetur, capere, & lucrari dicitur, dec. 95. nu. 31. fol. 110.
Omissum etiam scienter in causa principali potest deduci, & probari in causa appellationis, dec. 14. nu. 5. fol. 15.

Omissum penitus censetur quicquid in condemnatione, expressum non est, dec. 64. nu. 2. fol. 68.
Onus, ubi imponitur habito respectu ad redditus tunc limitari, & regulari debet habita ratione ipsorum reddituum consi. Balb. nu. 16. fol. 74.
Onus adiectum semper facit rem minoris aestimari, decisio. 91. nu. 10. fol. 103.
Oneri duplici nemo grauari debet, consi. Balb. nu. 10. fol. 74.
Onera quae ordinaria, & quae extraordinaria dicantur, dec. 95. nu. 43. fol. 110.
Onera extraordinaria, quae pro utilitate, & necessitate publica inducuntur ordinarijs, & merè realibus aequiparantur, dec. 95. nu. 44. fol. 111.
Oneribus personalibus, praesertim annexum honorem habentibus omnes subiacent, & ab eis nemo excusatur, decisio. 95. nu. 49. fol. 111.
Opinio media, & distinguens est tenenda maxime cum per distinctionem tollitur doctorum repugnantia, decisio. 21. nime. 16. fol. 21.
Opinio illa sumenda est quae distinguendo conciliat opiniones contrarias, dec. 162. nu. 3. fol. 196.
Opiniones ex proprio capite nemo sibi formare debet, dec. 79. nu. 47. fol. 91.
Opiniones diuersae doctorum ad communem doctrinam rediguntur in eo articulo, an ex stipulatione notarij ante ratificationem, ius absentis acquiratur, dec. 33. nu. 12. fol. 42.
Opiniones doctorum diuersae iustam causam dubitandi praebent, dec. 54. nu. 8. fol. 60.
Operarius dignus est mercede sua quae alijs sacrarum scripturarum testimonijs comprobatur, dec. 99. nu. 22. fol. 115.
Oppositum in opposito idem operatur quod propositum, in proposito, dec. 97. nu. 3. fol. 112.
Opponens in causa appellationis de subreptione, ad hoc vt audiat debet ostendere se ignorasse, quod potest per iuramentum, dec. 14. nu. 10. fol. 15.
Ordine successu instituti vocati non intelliguntur, quando non sunt de descendentibus testatoris ab eo de necessitate non instituendi, dec. 81. nu. 4. fol. 93.
Ordiae successu tunc instituti intelliguntur, quando sunt vocati nomine collectiuo continente plures gradus, decisio. 81. nu. 14. fol. 94.
Ordinem in exorbitantibus, & extraordinarijs non seruare ordo est consi. Balb. nu. 32. fol. 75.
Ordo officiorum non attenditur, ubi testatori nulla subest necessitas instituendi, dec. 81. nu. 3. fol. 93.
Oratio, quando ab vnicuique verbo regulatur, semper debet intelligi suae qualitate adiecta verbo, quae semper censetur repetita, dec. 71. nu. 14. fol. 79.
Origo, & iustitiam cuiuscunque contractus attendi debet, dec. 176. nu. 26. fol. 202.
Ordo scripturae attendi debet, & dispositio illa est prius attendenda, quae est prior habita in consideratione ordinis scripture, deci. 14. nu. 8. fol. 166.
Oiginalis causa mutui plurimum facit, ad praesumendum contractum usurarium, dec. 42. nu. 3. fol. 50.

P

Pactum resolutiuum ubicunque interuenit tunc transfertur dominium absque traditione vera, vel ficta, decisio. 35. nu. 9. fol. 44.
Pactum de retrovendendo facit rem esse minoris pretij, deci. 41. nu. 14. fol. 50.
Pactum de retrovendendo appositum ex intervallo non inducit praesumptionem fraudis, dec. 42. nu. 10. fol. 50.
Pactum de non petendo habet inclusam causam donationis, decisio. 95. nu. 35. fol. 110.
Pactum de succedendo factum in consequentiam praecedentium dispositionum valet, dec. 100. nu. 10. fol. 118.
Pactum de futura successione tanquam contra bonos mores, non esse seruandum, quomodo intelligatur nu. 18. dec. 100. nu. 13. fol. 118.

Pactum

INDEX

Patium de successione futura si in vim patii valere non potest, saltem in vim donationis bonorum post mortem sustinebitur, dec. 100. nu. 14. fol. 118.

Patium de succedendo reciprocum inter milites factum valet etiam ad nobiles, et egregias personas, non militantes extenditur vt nu. 16. dec. 100. nu. 15. fol. 118.

Patium de futura successione non firmari iuramento magis communiter tenent Doct. dec. 100. nu. 31. fol. 120.

Patium de succedendo dicitur esse contra bonos mores de iure diuino, et nutritium peccati, et nune. 37. decisio. 100. nune. 39. fol. 120.

Patium de non computandis fructibus in sortem licitum dicitur quando vsura, seu interesse licite debetur, decisio. 143. nune. 2. fol. 170.

Patia quod fieri non potest quia sit contra bonos mores non poterit etiam fieri per statutum vel per consuetudinem, decisio. 100. nu. 33. fol. 120.

Patia si disponatur, quod primo genitus vel primogenitus succedat, tunc filia primogenita magis propinqua excluderet masculum magis remotum, dec. 23. nu. 35. fol. 25.

Patium trahit feudum extra naturales terminos feudi ad terminos patii, dec. 23. nu. 20. fol. 24.

Patia expresso, non tacito possunt prorogari fatalia, dec. 28. nu. 16. fol. 35.

Pape reservatio in beneficalibus non solum afficit titulum sed et possessionem, idem de Principis reservatione, decisio. 102. nu. 2. fol. 124.

Par est virtus taciti, et expressi quae regula locum etiam habet in libellis, dec. 74. nu. 12. fol. 83.

Par in patre, non habet imperium, dec. 139. nu. 6. fol. 163.

Paria sunt assignare aliquem ad audiendum responsum super appellatione, vel ad recipiendos apostolos, decisio. 7. nune. 1. fol. 11.

Paria sunt recipere iuramentum, vel incontinenti iurare, decisio. 8. nu. 2. fol. 12.

Paria sunt quod aliquid fiat specialiter contra certam personam vel generaliter, et tamen effectus eius porrigatur contra certam personam, dec. 17. nu. 16. fol. 18.

Paria sunt, quod filius dotem recipiat cum voluntate patris, vel inusu eius, dec. 44. nu. 10. fol. 51.

Paria sunt alicui dare vel solvere, seu alij de eius voluntate decisio. 44. nu. 10. fol. 51.

Paria sunt non esse, vel de aliquo, non apparere, decisio. 72. nu. 9. fol. 82.

Paria sunt non esse, et esse, sed non apparere, decisio. 79. nune. 44. fol. 91.

Paria sunt quid non esse, vel esse, et non probari, dec. 141. nune. 17. fol. 167.

Paria sunt nullum titulum habere vel talem, qui ipso iure sit nullus, dec. 160. nu. 23. fol. 192.

Paria sunt aliquid non gerere, vel absque debita solemnitate gerere, dec. 172. nu. 26. fol. 210.

Paria sunt aliquid non esse, vel non apparere, et non probatum esse, dec. 129. nu. 9. fol. 152.

Paria sunt scire, vel scire debere, dec. 101. nu. 27. fol. 123.

Parum, et nihil equiparantur in iure, et esse non videtur, quod parum durat, dec. 71. nu. 52. fol. 81.

Parochialis ius quod sit, et quibus modis consideretur, dec. 99. nu. 2. fol. 114.

Parrochianus in quibus causis cogi possit, ad praestandas obligationes, dec. 99. nu. 17. fol. 115.

Participium annuentes concessionem inducit, decisio. 23. nu. 37. fol. 25.

Participia duo respicientia unum substantium debent simul in eo substantio conuerti, dec. 171. nu. 3. fol. 207.

Participia futurae temporis important necessitatem, decisio. 171. nu. 4. fol. 207.

Partis appellatione venit qualibet pars, etiam minima, dec. 139. nu. 5. fol. 163.

Partes facere non possunt quod in iudicio deuoluatur ad non habentem, et quod eorum iudice appellationis, sententia non transeat in rem iudicatam, dec. 7. nu. 7. fol. 14.

Partus formatus esse dicitur, post quadraginta dies a conceptione, dec. 60. nu. 4. fol. 65.

Partum occidens antequam edatur, non tenetur pena l. Cornel. de sicca, sed alia leuiori, dec. 60. nu. 7. fol. 65.

Pater ubi bona filij administrat, et eum gubernat, tunc ad restitutionem dotum in solidum tenetur, et ibi Cyn. distinctio asseritur, dec. 44. nu. 2. fol. 51.

Pater officio iudicis cogi potest ad recipiendum, et recognoscendum dotes pro filio, dec. 44. nu. 6. fol. 51.

Pater, et mater ubi simul pro filia dotem promittant, tunc mater praesumitur magis intercedendi animo pro marito promittere, quam pater de suo aliquid praestare velit, decisio. 44. nu. 7. fol. 51.

Pater quando consentit matrimonio filij obligat se, et eius bona pro restitutione dotis, dec. 44. nu. 8. fol. 51.

Pater obligationi bonorum suorum pro restitutione dotum iam contractae derogare non potest subiiciendo fideicommissum, dec. 44. nu. 9. fol. 51.

Pater, et filius in responsione dotalis pecunia, si praesentes sunt duo rei debendi indicantur, quod est speciale, dec. 44. nu. 11. fol. 51.

Pater si filium desertorem accusat mitiori pena punitur filius, ne videatur pater ad supplicium filium obtulisse, dec. 80. nu. 10. fol. 93.

Pater hodie de iure nouissimo non occupat bona aduentitia filij iure peculij sed tu bores, dec. 94. nu. 27. fol. 101.

Pater non dicitur habere spem probabilem succedendi filio cum sit contra rationem, et ordinem naturalem, dec. 94. nune. 30. fol. 108.

Pater, et mater in dubio prius mortui praesumuntur, quam filij, dec. 108. nu. 3. fol. 107.

Pater dotem filiae semel constitutam iterum dotare non tenetur, ubicunque eius culpa, et facto, auersa fuerit dos, dec. 124. nu. 5. Quod etiam in legitima filio constituta ampliatur, ibid. nu. 6. fol. 146.

Pater remittendo usufructum bonorum aduentitiorum filijs, heredes ab eiusdem usufructu repetitione exclusisse videntur, dec. 132. nu. 4. fol. 155.

Patris factum feudum gratis acquirentis pro se, et filijs masculis non nocet filijs succedentibus, dec. 139. nu. 15. fol. 164.

Pater quando praesumatur capere sanum consilium pro filijs, dec. 180. nu. 6. fol. 217.

Pater dilapidans bona fideicommissi subiecta, cogitur ante euentum fideicommissi illa restituere filijs, decisio. 180. nune. 8. fol. 217.

Pater, et filius recte in aduentitij obligantur, dec. 44. nu. 17. fol. 52.

Parentes scientes, et non reuelantes tractatum conditionis a filio faciendae, qua pena puniri debeant, decisio. 80. nune. 12. fol. 93.

Pater adoptiuus excluditur a matre naturali si desinat esse pater puta per emancipationem, dec. 75. nu. 3. fol. 84.

Pater excludit filium in feudo paterno, quia alias patrum excluderet si feudum esset nouum, dec. 23. nu. 6. fol. 33.

Patientia in dubio praestita fuisse praesumitur in incorporalibus, dec. 51. n. 2. fo. 56.

Patientia, in iuribus incorporalibus pro traditione habetur, dec. 51. nu. 4. fol. 56.

Patientia, quae in corporalibus praestatur, duobus modis considerari potest, et trib. sequent. dec. 51. nu. 13. fol. 56.

Paul. de Cass. consi. 101. vol. 2. pluribus modis declaratur, dec. 49. nu. 9. fol. 55.

Pecunia dotalis licite ad honestam lucrum partem mercatoribus traditur, vt eius lucro onera matrimonialia sistentantur, dec. 135. nu. 8. fol. 157.

Pecunia fragilis esse dicitur, et inter ea connumeratur, quae seruando seruari non possunt, dec. 135. nu. 11. fol. 157.

Pena ubi imponenda venit pecuniaria, et in eius defectum corporalis pena, an reus relaxandus sit datis fideiussoribus, dec. 18. nu. 1. fol. 18.

Pena, quando corporalis est reus non est relaxandus datis fideiussoribus sed in carceribus defendendus, dec. 18. nu. 4. fol. 18.

Pena

INDEX

- P**ena parvum conventionem adiecta committitur etiam si non interfit, dec. 66 nu. 9. fol. 70.
- P**ena conventionalis committitur etiam si nihil interfit stipulationem principalem non observari, dec. 70. nu. 7. fol. 77.
- P**ena ubi certa est conventa, etiam in prioribus stipulationibus non inspicitur interesse, decisio. 70. num. 8. & 11. cum sequentibus.
- P**ena apposta in stipulationibus de iudicio filii, ita demum committitur, si interfit, dec. 70. nu. 11. fol. 77.
- P**ena privationis locum non habet, nisi exprimat, dec. 77. nu. 3. fol. 86.
- P**ena omnes in Principe sunt arbitrariae, decisio. 80. num. 18. fol. 93.
- P**ena. l. Julia de vi publica qualis esset olim, & qualis sit hodie, & nu. 7. dec. 105. nu. 3. fol. 126.
- P**ena de functi quomodo ad heredes transeat, decisio. 106. nu. 2. fol. 127.
- P**ena pecuniaria in privatis delictis, ita demum ab herede incipit, si viro reo accusatio mora est, licet non fuerit condemnatio sequuta, dec. 149. nu. 4. fol. 181.
- P**ena in heredes transit, lite contestata, siue actio criminaliter intentetur, siue civiliter, ubi distinctio Bar. reprobat, dec. 149. nu. 7. fol. 181.
- P**ena arbitraria ubi venit imponentia, habenda est ratio personarum, & facultatum, dec. 104. nu. 9. fol. 126.
- P**ena arbitraria poenam mortis non includit, ex quo reprobat, glo. in Sum. summa. in ult. de iniur. eod. fol. 10.
- P**ena ne locum habeat in dubio indicandum est, decisio. 71. num. 67. fol. 82.
- P**ena remissio inducitur per receptionem canonis, siue census debiti, nulla facta protestatione, dec. 139. nu. 29. fol. 164.
- P**enas criminum capitalium, seu ipsa crimina capitalia remitte re delinquentibus, nisi de iure communi solus supremus Princeps potest, vel eius iura habens, decisione 102. numero 1. fol. 124.
- P**enitentis tunc locus est, ubi res est integra, secus si inchoata, cum dicatur per penitentiam iniuria fieri non debere ei, qui inchoavit, intellige, ut nu. 12. dec. 98. nu. 5. fol. 113.
- P**enitentia, & voluntatis mutatio non praesumitur, dec. 118. nu. 9. fol. 139.
- P**enitentia locus non est in contractibus nominatis, dec. 98. num. 7. fol. 113.
- P**enitentibus Deus ignoscit, dec. 124. nu. 14. fol. 147.
- P**ericulum ubi maius est, ubi cautius agendum, decisio. 79. num. 1. fol. 89.
- P**ericulum ubi est in mora, & res celeritatem exigit, tunc a regulis iuris communis receditur, consilio Balb. numero 30. fol. 75.
- P**eritium variis penis punitur, dec. 66. nu. 10. fol. 70.
- P**eritium non praesumitur attenda qualitate persona, super qua testis examinatur, dec. 76. nu. 3. fol. 85.
- P**eritius repellitur a testimonio dicendo, decisione 72. num. 7. fol. 82.
- P**ermissum uno tempore, alio tempore censetur prohibitum, dec. 85. nu. 13. fol. 97.
- P**ersonaliter ubi alicui aliquid exequendum committitur non potest partibus dissentientibus illud alteri delegari nu. 3. dec. 113. nu. 2. fol. 134.
- P**etito hereditatis, & interdictum quorum bonorum, an competant contra titulo possidentem, dec. 56. nu. 1. fol. 60.
- P**etito hereditatis, & interdictum quorum bonorum, paria iudicantur, quia ad hoc, ut contra titulo possidentem non dentur, quod amplius, dec. 56. nu. 2. 3. & 4. fol. 60.
- P**etito hereditatis centumvialis est, & magna auctoritatis, ac iudicij particularibus preferenda, decisio. 74. num. 2. fol. 83.
- P**etito hereditatis, datur aduersus possidentem unam rem, licet minimam, & quomodo concludendum in libello, dec. 74. nu. 4. fol. 84.
- P**etito hereditatis, ita demum contra debitores hereditatis datur, si se heredes contentant, dec. 74. nu. 16. fol. 83.
- P**etito hereditatis apta est comprehendere augmentum, & diminutionem eiusdemque semper est auctoritatis, dec. 74. nu. 17. fol. 84.
- P**etitione hereditatis agens, restringendo se ad unam speciem, videtur restringisse virtutem actionis uniuersalis, dec. 74. nu. 8. fol. 83.
- P**etitione hereditatis si agatur inter aliquos de hereditate pro certis rebus, siue in genere, siue in specie, unum individuum propter aliud non silet, dec. 74. nu. 14. fol. 83.
- P**etitorium coram eodem agitari debet quorum quo possessorium fuit decimus, ubi actor, & reus eiusdem sunt fori, dec. 31. nu. 22. fol. 41.
- P**etitori causa videtur aborbere causam possessorij, dec. 47. nu. mer. 2. fol. 53.
- P**etitorio, & possessorio, quando simul est actum, tunc super utroque est pronuntiandum, dec. 47. nu. 3. fol. 53.
- P**ia causa subditum etiam ex descendentes, dummodo non agatur de legitima ex praesumpta mente testatoris, dicitur excludere, dec. 110. nu. 16. fol. 132.
- P**ignori incumbere satius est, quam in personam agere, dec. 82. nu. 10. fol. 95.
- P**ignoris venditio semper permittitur, & in antecedens necessarium permissa esse censetur oblatio debiti, quae praebula est rei venditionis, dec. 115. nu. 8. fol. 136.
- P**luralis numerus etiam in uno tantum verificatur, contrarium tamen nu. 18. habetur, dec. 112. nu. 3. fol. 133.
- P**lures in dubio obligati viriliter intelliguntur, non autem in solidum, dec. 44. nu. 1. fol. 51.
- P**ositiones quae produciunt in prima instantia, & super quibus non sunt examinati testes, poterunt in causa appellationis probari, quia est timor subornationis, dec. 14. nu. 4. fol. 15.
- P**ositiones presentandi modus, et qui est abiens a loco iudicij stare forma decreti, & personaliter praesentari debeant, dec. 113. nu. 11. fol. 135.
- P**ositionum pronuntiatio attenda decretorum dominicalium dispositione concernit formam actus, & respicit iuris rigorem, nec in ea mulieri, & rustico succurritur, decisio. 87. numer. 6. fol. 98.
- P**ositionibus pars respondere non cogitur super eo, super quo habet intentionem fundatam testibus, vel instrumentis, nec ad iurandum compelli potest, dec. 10. nu. 7. fol. 13.
- P**ositiones post publicationem attestationum fieri non possunt super eo, quod iam probatum, dec. 10. nu. 5. fol. 13.
- P**ositioni criminosa quis non tenetur respondere, ne turpitudinem suam delegat, dec. 66. nu. 2. & 10. fol. 70.
- P**ositioni multiplici quis respondere non cogitur, dec. 178. nu. 1. fol. 214.
- P**ossidens vigore constituti remedia possessoria intentare potest, dec. 133. nu. 7. fol. 156.
- P**ossidentis melior est conditio, ubi duo ereditores pari tempore hypothecam habent, dec. 133. nu. 5. fol. 156.
- P**ossidens bona in territorio alicuius loci illa de iure profiteri, & consignare debet, consil. Balb. numer. 17. & numer. 18. ampliat, fol. 74.
- P**ossidentis in pari causa melior conditio est, & in ambiguis pro eo iudicari solet, dec. 108. nu. 18. fol. 129.
- P**ossidere quis praesumitur ex causa praebula, vel titulo auctoris productis, dec. 101. nu. 37. fol. 123.
- P**ossessio iniuri praesumitur clandestina, & in practica contra huiusmodi possessorem articulandum est, eum etiam possidere respectu antiquioris alias actor non articulando succumberet, dec. 93. nu. 2. fol. 106.
- P**ossessores praediorum pro modo eorum tenentur, dec. 68. nu. 17. fol. 72.
- P**ossessor ex possessione magna habet commodam, decisio. 25. num. 4. fol. 28.
- P**ossessio quando probetur de praeterito in praesens, dec. 40. num. 9. fol. 49.
- P**ossessio rei mobilis facile admittitur, dec. 40. nu. 10. fol. 49.
- P**ossessio per fructuum perceptionem probatur, decisio. 43. nu. 3. fol. 51.
- P**ossessio ex causa non valida, & minus sufficienti transferitur, dec. 34. nu. 7. fol. 42.

Posses-

INDEX

Posseſſio naturalis ex actu nullo, & vera traditione acquiritur ſecus autem in iuſta, & irrevocabili poſſeſſione, dec. 34. num. 25. fol. 43.
Posſeſſio longiſſima, cuius initij memoria non extat, habet vim privilegij, & nu. 28. dec. 95. nu. 14. fol. 109.
Posſeſſionem, vel quaſi, qui ſe adeptum fuiſſe aſſerit ex aliqua cauſa non ſufficit, q̄ probet ſe feciſſe illos actus poſſeſſorios, ſeu quaſi, ſed debet probare, quod ex aliqua cauſa privilegiata illos fecerit, dec. 101. nu. 39. fol. 123.
Poſſeſſorio iudicio agi poteſt pro penſione ſolita ſolvi, & demũ ſubtrahã, vt ad eius reſtitutionem quis teneatur, dec. 99. nu. 50. fol. 117.
Praxis vera legum interpres, & quam utilitatem aſſerat, in præmio nu. 14. fol. 3.
Precarium ſine titulo non tranſfert poſſeſſionem, decifio. 35. nu. 2. fol. 44.
Precarium rei pignoratã diſſolvitur reſſoluto pignore per pecunia ſolutionem, dec. 35. nu. 4. fol. 44.
Præceptum iudicis in ſimplicem citationem reſolvitur, vbi cumq̄ inchoatur ab executione ſine præceptis, decifio. 86. nu. 7. fol. 98.
Prædeceſſorum appellations qui veniant, decifio. 112. numer. 19. fol. 134.
Prædeceſſus magis influunt in ſequentia quam contra, dec. 147. nu. 16. fol. 177.
Prædeceſſus declarantur, & qualiſcant ſequentia, decifio. 167. nu. 8. fol. 201.
Præſtat:onis verba cauſam finalem arguunt, dec. 23. nu. 31. fol. 25. dec. 100. nu. 9. fol. 118.
Præſtat:ionis exceptio iudicium non vitiat, decifio. 2. nu. 8. fol. 7.
Præſcriptio contra Principem, niſi ſit centum annorum, non currit, dec. 69. nu. 13. fol. 76.
Præſcriptio quibus temporibus ceſſet, & currere deſinat, dec. 69. nu. 14. fol. 66.
Præſcriptio, & conſuetudo in pluribus differunt, dec. 101. num. 15. fol. 122.
Præſcriptio tanti temporis cuius initij memoria non extat, quomodo probanda, decif. 101. nu. 16. fol. 122.
Præſcriptio, vt valeat probanda eſt omnino eam fuiſſe perfectã ante litem motam, dec. 101. nu. 41. fol. 123.
Præſcriptio primæ obligationis per ſecundam recognitionem, aut promiſſionem interrumpitur, dec. 102. nu. 1. fol. 124.
Præſcriptio completa Principis reſcripto tolli non poteſt, decif. 102. nu. 6. fol. 124.
Præſcriptio que habet ad eum finem ordinatur, vt extinguat aliquod ius formatum, dec. 115. nu. 13. fol. 136.
Præſcriptio 30. annorum, currit negligenti, et odio non petentis, & in ea bona fides, & titulus non requiritur de iure civili, decif. 115. nu. 5. fol. 136.
Præſcriptio tanti temporis, cuius initij memoria non extat in contrarium requiritur, vbi cumq̄ de quaſi poſſeſſione & præſcriptione ſine titulo agitur, & vbi iuris communis præſumptio eſt contra præſcribentem, dec. 116. nu. 12. fol. 137.
Præſcriptio longi temporis non currit contra minorem, dec. 179. nu. 14. fol. 215.
Præſcriptionem longi temporis allegandi tria neceſſario ſunt probanda, dec. 179. nu. 15. fol. 215.
Præſcriptio tanti temporis, cuius initij memoria non extat in contrarium aut ſcientia aduerſarij probationem de neceſſitate requirit, dec. 101. nu. 19. fol. 122.
Præſcriptio temporis immemorabilis, cuius viſui et exercitio ius reſiſtat, requirit ſcientiam, & patentiã ſuperioris, decifio ne 101. nu. 21. fol. 123.
Præſcriptio 40. annorum exigit allegationem, & probationem tituli, dec. 116. nu. 12. fol. 137.
Præſcriptio appellari poteſt, omnis iuris excluſio, quæ per temporis lapſum inducitur, dec. 176. nu. 1. fol. 211.
Præſcriptio non currit contra eum, qui aliquo iuris impedimento gerere non potuit, dec. 177. nu. 2. fol. 212.
Præſcribi non poteſt id, quod non eſt in actu, nec in poſſeſſione, nec eſt.

Præſcriptio non currit propter dolum, & malam fidem præſcribentis, dec. 177. nu. 6. fol. 213.
Præſcriptio tempore belli non currit, ſed quieſcit, & dormit, dec. 177. nu. 10. fol. 213.
Præſcriptionis immemorabilis temporis probatio plura requirit, dec. 116. nu. 13. fol. 137.
Præſcriptio longi temporis requirit titulum, & bonam fidem, decif. 56. nu. 3. fol. 60.
Præſcriptione acquiruntur quæcumq̄ pacto, et privilegio acquiri poſſunt, dec. 29. nu. 7. fol. 26.
Præſumptio iuris, & de iure non tollitur per probationem, niſi ſit probatio impedimenti, dec. 7. nu. 5. fol. 11.
Præſumptio contra aliquem reſultans eius iuramento tollitur, decif. 71. nu. 29. fol. 80.
Præſumptio iuris, & de iure, ubi reſultat non admittitur probatio in contrarium fallit, vt nu. 33. & ſeq. decif. 101. nu. 25. fol. 123.
Præſumptio pro eo eſt, vt poſſidere dicatur, qui olim poſſedit, et nunc allegat ſe poſſidere, dec. 43. nu. 2. fol. 51.
Nullo tempore præſcribuntur, quæ ſunt mere facultatis, decif. 115. nu. 7. fol. 136.
Præſumptio, quæ ſtat pro ſententia tollit præſumptionem leſionis, dec. 158. nu. 11. fol. 190.
Præſumptio reſultans ex temporis antiquitate, probationem in contrarium recipit, dec. 173. nu. 7. fol. 210.
Præſumptio iuris, & de iure ubi reſultat non admittitur probatio in contrarium, fallit vt nu. 33. dec. 101. nu. 27. fol. 123.
Præſumitur malo conſilio, et animo alienare, qui ſubſtantia ſua, & bonis abutitur, dec. 168. nu. 14. fol. 203.
Præſumendum eſt in dubio pro ſiſſio, & conſuetudine, decif. 66. nu. 8. fol. 70.
Præſumitur ex præteritis, & præſentibus in futurum, dec. 95. nu. 40. fol. 110.
Præſumptionum, aut coniecturarum ratio non habetur, nec de eis eſt querendum ubi ſumus in expreſſis, decif. 91. numero 13. fol. 103.
Præſumptioni reſultanti ex aliqua declaratione ſtatut, & eo ipſo verificatur præſumptio, quod non probatur contrarium, decif. 88. nu. 19. fol. 99.
Præſumendum an ſit pro proceſſu, & ſententia pendente appellatione, dec. 13. nu. 4. fol. 15.
Princeps inter Senatores connumeratur, in præmio, numero 2. fol. 2.
Princeps habere poteſt locum proprium intra alienum territorium, dec. 29. nu. 6. fol. 26.
Princeps an poſt mortem vaſſalli penam ammiſſionis feudi declarare poſſit, dec. 29. nu. 13. fol. 26.
Princeps ſe immiſcere non debet negotijs eccleſiaſticis, nec iudicis eccleſiaſtici iuriſdictionem impedire, quod intellige, decif. 30. nu. 3. & nu. 16. fol. 37.
Princeps in pluribus caſibus, poteſtatem habet in eccleſiaſticas perſonas, maxime ubi alius ſuperior deſit, aut ubi periculum eſt in mora, quo caſu multa permittuntur, quæ alias non permitterentur, dec. 30. nu. 14. fol. 38.
Princeps inhibere poteſt Episcopis, & eorum vicarijs, ne aliquẽ excommunicent, niſi prius cauſa excommunicationis monſtre tur, & probe tur, dec. 30. nu. 15. fol. 38.
Princeps, an poſſit ius quaſitum ex præſcriptione tollere, decif. 69. nu. 15. fol. 76.
Princeps habens iura imperialia, in ſuo territorio, ea facere poteſt, quæ Imperator in ſuo, dec. 88. nu. 19. fol. 99.
Princeps poteſt præſumptionem, ſeu fictionem inducere, dec. 88. nu. 23. fol. 99.
Principis aſſertioni ſtandum eſt, dec. 88. nu. 26. fol. 100.
Princeps poteſt reſcripto, vel contraſtu ſtatueri, vt omnia bona ſita in agro alicuius civitatis ſint ſubjecta oneribus, et cõ tribuere teneantur perpetuo, ita ut omnes, ad huiusmodi contrationem bonorum teneantur, dec. 90. numero 3. fol. 101.
Princeps non poteſt recedere à contraſtu inito cum aliqua univerſitate, ea ignita, per quam ius aliquod mediante pecunia quaſitum ſit, intellige, vt nu. 14. dec. 90. nu. 7. fol. 101.
Princeps poteſt ex vera, et iuſta cauſa tollere per eum conceſſa,

††† etiam

INDEX

- etiam in vim contractus, & que dicatur vera, & iusta causa, dec. 90. nu. 15. fo. 102.
- Principis mentalis presumitur, qualis est legis, & rationis naturalis, ibidem.
- Princeps, reservando in investituris suorum vassallorum, ius superioritatis, & resorti, videtur sibi reservasse saltem secundas appellationes, tam in civilibus, quam in criminalibus, dec. 101. nu. 9. fo. 122.
- Princeps nullo modo potest concedere regalia in preiudicium successorum, dec. 101. nu. 13. fo. 122.
- Princeps vienarios tollere eo colore non debet, quod inde subditorum utilitas resultet, aut ut maius malum, ac damnum evitetur, dec. 137. nu. 18. fo. 159.
- Princeps privilegia subditis concessa ob eorum ingratitudinem revocare potest, dec. 139. nu. 9. fo. 163.
- Princeps revocare non potest, concessionem habentes perpetuam commensurationem cum re concessa, decisio. 139 numero 26. fo. 164.
- Principi a contractu etiam presumpto ex longeuo usu, & continua observantia inducitur recedere non licet, dec. 139. num. 12. fo. 163.
- Principes qui habet dominium, & iurisdictionem in terra, illud etiam habet in iure terre adiacenti, decisio. 55 numero 2. fo. 189.
- Princeps imponere potest gabellas in mari, & eas exigere a venientibus navibus per mare sua terra adiacenti, saltem intra centesimum milliare, dec. 155. nu. 4. fo. 187.
- Princeps statuentes verisimile non est voluisse feuda ex pacto, & providentia concessa, pro debitis voluntariis, alienari, dec. 170. nu. 4. fo. 206.
- Princeps non libenter eos suscipit, qui ultra substantiam suam expendant nu. eod.
- Principis boni officium non est, unum altare discoopere, ut alterum cooperiat, dec. 169. nu. 21. fo. 206.
- Princeps ea velle presumitur, quae leges volunt, dec. 170. num. 5. fo. 206.
- Princeps non presumitur suo rescripto velle tollere contractus, & ratificationes communi partium consensu vallatas, decisio. 142. nu. 18. fo. 168.
- Principis verba narrativa, quando dispositionem inducant, dec. 122. nu. 4. fo. 144.
- Principis verba assertiva non probant, nisi alimunde constet, vera esse suggesta, & Principi narrata, decisio. 122. numero 5. fo. 144.
- Principes, Comites, Barones, Imperatorem superiorem recognoscere, non possunt regulariter fame restituere, dec. 101. nu. 2. fo. 121.
- Principis munus est, ecclesiasticas personas, ac res, ab oppressoribus, & violentis, defendere, dec. 88. nu. 17. fo. 99.
- Principes seculares possunt ecclesiasticos ad aliquam solutionem onerum compellere casuatue licet non precipue, consi. Baib. nu. 35. & duob. seq. fo. 75.
- Princeps potestatem habet concedendi exemptiones a quibuscumque muneribus, dec. 39. nu. 18. fo. 47.
- Principes aebent pendere ex iudicio sacerdotum, non autem sacerdotes redigi sub Principum voluntate, dec. 30. numero 2. fo. 36.
- Principes seculares in pluribus casibus habent potestatem cognoscendi, & puniendi clericos, dec. 30. nu. 18. fo. 39.
- Principis officium quale, summum, et remissum, in procambio num. 3. fo. 2.
- Principem si constet noluisse annullare, et irritare gesta unius iudicis, a data rescripti, siue iussu, siue iniussu processerit iudex, non valet processus, dec. 5. nu. 3. fo. 9.
- Princeps non presumitur velle, nec debet tollere ea, quae alii acquiruntur de iure civili naturali ratione nuntio, sed ea velle quae a legibus statuantur, dec. 2. nu. 13. fo. 7.
- Principis officium est facere iudicium, & iustitiam, & liberare de manu calumniantium vi oppressos, praecipue ecclesiasticas personas, dec. 30. nu. 13. fo. 38.
- Principes, quod agitur inspicendum, decisio. 74. numero 19. fo. 84.
- Primi motus, & sensus non sunt in potestate hominis, dec. 80. nu. 3. fo. 92.
- Privatio in materia quod expresse lege cautum non est, privatio nem non inducit, dec. 147. nu. 4. fo. 175.
- Privatio, praesupponit habitum, dec. 24. nu. 11. fo. 27.
- Privationis pena simpliciter imponenda non est, nisi a iure exprimitur, dec. 147. nu. 4. fo. 175.
- Primogenitura a iure divino introducta, et quae dicebatur primogenita, dec. 100. nu. 4. 5. fo. 121.
- Prioritas mortis ubi ignoratur, idem indicatur de duobus morientibus in diversis locis, atque de duobus morientibus simul eodem naufragio, consi. Purpur. nu. 2. fo. 129.
- Privatio habitum praesupponit, dec. 120. nu. 7. fo. 142.
- Privilegium, ne quis conentatur, ultra quam facere possit equiparatur privilegio impetrationis venia, dec. 31. nu. 4. fo. 40.
- Privilegia etiam inualida si sint confirmata ex certa scintilla a Principis valent, dec. 39. nu. 17. fo. 47.
- Privilegium Ducale Hebraeis concessum, quod eorum libris credatur, quomodo intelligatur, dec. 72. nu. 9. fo. 82.
- Privilegio quocunque non obstante, in crimine laesae maiestatis quis torqueri potest, dec. 79. nu. 11. fol. 89.
- Privilegia Principis semper intelligi debent citra iniuriam ac terij preiudicium, & ita restringi, ut sint conformia aequitati, & honestati, dec. 90. nu. 11. fol. 102.
- Privilegium licet, C. de pallis, in quibus personis locum habeat & 46. dec. 100. nu. 45. fol. 121.
- Privilegium mediante pecunia subditis concessum, an & quomodo Princeps revocare possit, dec. 139. nu. 10. fol. 163.
- Privilegia mera subditis concessa, an, & quomodo revocari possint, dec. 139. nu. 22. fol. 164.
- Privilegium novum censetur eo ipso, quod additum ei est, decisio. 23. nu. 26. fol. 24.
- Probatio, fieri non debet, nisi praecedente probatione, cum sit de medijs, causis, & sine principio, ad media, non pervenitur, dec. 1. nu. 23. fol. 5.
- Probandi facultas per testes tribus modis excluditur, dec. 14. nu. 7. fol. 15.
- Probandi novum facultas non est angustanda, decisio. 22. num. 5. fol. 22.
- Probatio, quae incontinenti fieri offertur si requiritur altiore indaginem, non impedit missionem in possessionem, dec. 26. num. 15. fo. 31.
- Probatio, quando incontinenti fieri dicitur, dec. 26. numero 16. fol. 31.
- Probatio per testes, an admittatur contra scripturam quae de necessitate iuris in aliquo contractu requiritur et ibi licet illud C. de testibus declaratur, dec. 53. nu. 7. fo. 59.
- Probationem suam fundans ex epistola ab alio facta, si consentit in iis quae erant contra se, statuit epistola, alias secus, dec. 39. nu. 27. fo. 47.
- Probatio vera, vel praesumptiva possessionis tempore litis contestata sufficit in interdicto retinendae, dec. 43. nu. 4. fo. 51.
- Probatio iuramenti admittitur contra praesumptionem scientiae eorum, quae publice sunt, resultantem contra eum, qui fuit praesens, dec. 71. nu. 28. fo. 80.
- Probationis nam eligens per testes, an consulare possit ad obligationem iuramenti, dec. 97. nu. 1. fo. 112.
- Probationibus renuntians innuere potest confessione partis, dec. 97. nu. 8. fo. 112.
- Probatio generalis, veluti incerta, & dubia, non concludit, resson. Cranch. nu. 13. fo. 145.
- Probationes ante sententiam, & durante instantia fieri debent, non post conclusionem in causa, aut post sententiam, decisio. 146. nu. 13. fo. 174.
- Probationes non sunt de substantia iudicii nec sententiae, decisio. 146. nu. 16. fo. 175.
- Probationibus superfluis, quis pregrauandus non est, dec. 10. nu. 8. fo. 13.
- Probandi onus incumbit ei, qui dicit se rem amplius non habere, quam semel ad eum pervenisse probatur, decisio. 40. num. 15. fo. 48.
- Probatio frequentiae actuum ubi exigitur, ex quibus inducitur

INDEX

fit de eo quod eius nomine gestum non est, dec. 138. numero 8. fo. 160.
Regibilibus ut ratum habentem obliget quid requiratur, decisio. 138. nu. 17. fo. 161.
Re integranda fieri permittuntur quæ alias non permittentur, dec. 131. nu. 5. fo. 154.
Receptantes latrones sanguine cõiunctos mitius puniuntur, quã alijs ad quos latrones non pertinent, dec. 80. nu. 11. fo. 93.
Receptans committentes crimen læsæ maiestatis puniuntur de portatione, & publicatione bonorum, dec. 80. nu. 14. fo. 93.
Reciproci contractus ratione iustititudinis nonnunquam admittuntur, qui ea cessante omnino citius prohiberentur, dec. 100. nu. 1. fo. 117.
Reciproca conventio an convalidatur in pacto de futura successione, dec. 100. nu. 22. fo. 119.
Recusatio non admittitur in causis summarijs dec. 1. nu. 11. limita ut ibid. fo. 4.
Recusatio iuramenti propter timorem detectionis perijurij tunc admittitur quando id præsens status indicat, dec. 11. nu. 4. fo. 13.
Recusationis exceptio dilatorij est, et ante litem contestatam opponenda, dec. 15. nu. 4. fo. 16.
Recusatione iudicis facta quicquid inde factum est eque cassatur ac si factum esset post appellationem secundum communem opinionem, dec. 84. nu. 3. intellige distinguendo nu. 6. fo. 96.
Redditus ecclesiæ principaliter clericis assignatur ut honeste vivere possint, consi. Balb. nu. 14. fo. 74.
Redditus ecclesiæ non dicitur nisi qui deductis oneribus supersunt, consi. Balb. nu. 15. fo. 74.
Redditum tam ab antiquo consuetudinum, quam de novo consuetudinum emptiones valent, dec. 95. nu. 7. fo. 108.
Referens iuramentum illud de necessitate, et coacte facere dicitur, dec. 61. nu. 7. fo. 66.
Referenti non creditur nisi constet de relato, dec. 71. nu. 12. fo. 79.
Referens se ad testamenta seu instrumentum aliquod uidetur se ad illud restricturisse remissive, dec. 100. nu. 30. fo. 120.
Regule insistentium, & pro ea pronuntiandum nisi contrarium probetur, dec. 12. nu. 2. fo. 13.
Regalibus in genere concessis non veniunt reservata principi insignum superioritatis ibidem, dec. 29. nu. 5. fo. 35.
Regula l. in omnibus causis, & c. privilegium de reg. iur. declaratur, dec. 31. nu. 5. fo. 39.
Regula l. cum principalis ff. de reg. iur. limitatur, dec. 35. nu. 6. fo. 44.
Reg. res inter alios acta limitatur, dec. 38. nu. 6. fo. 46.
Regula l. reos Scum in tabulis ff. de duob. reis limitatur, dec. 44. nu. 16. fo. 52.
Reg. l. cum pretor de iud. limitatur multis modis, dec. 46. nu. 12. 13. & 14. fo. 53.
Regula l. cum pretor ff. de iud. an locum habeat, dec. 85. nu. 12. fo. 97.
Regalia etiam si alicui concessa sint in genere non tamen videntur concessa ea quæ principi reservata sunt in privilegio coronæ principalis, dec. 101. nu. 12. fo. 122.
Regalia an possint a vassallo adversus dominum præscribi, dec. 101. nu. 14. fo. 122.
Regula l. si quis nec causam ff. si cert. pot. limitatur in delictis, dec. 104. nu. 8. fo. 126.
Regula l. in tempus ff. de heredib. instituen. limitatur, dec. 130. nu. 8. fo. 153.
Regula l. bonæ Sc. hoc sermone ff. de verbo. signifi. ornat, dec. 131. nu. 17. fo. 154.
Regula l. in iuris Sc. cui damnus ff. de reg. iur. limitatur, dec. 133. nu. 9. fo. 156.
Regula dolo facis qui petis quod alteri restitutus es, limitatur, nu. eod.
Regula, actus legitimus ff. de reg. iur. de quibus actibus loquatur, dec. 146. nu. 7. fo. 174.
Regula equipollentium nihil interesse quod fiat limitatur ubi forma substantialis requiritur, dec. 165. nu. 7. fo. 199.
Regula quod inducitur ad diminutionem non operentur augmentum, & e contrario declaratur, dec. 168. nu. 22. fo. 204.

Regula supradicta l. cum a matre. C. de rei vend. locum non habet quando factum patris tendit ad priuandum filium heredem eo quod sibi a lege vel providentia antecessorum debeatur, dec. 180. nu. 5. fol. 217.
Regula l. cum a matre. C. de rei vend. locum non habet ubi heres inuentarium conficeret, & essimus in feudo ex pacto, & promissionem, dec. 180. nu. 11. fol. 217.
Rei vindicatione acturus coram uno iudice intentare potest actionem ad exhibendum coram alio iudice, dec. 78. nu. 8. fo. 88.
Reipublicæ favore ne delicta remaneant impunita conclusio limitatur, ut scilicet statutum puniens facientem extendatur ad fieri facientem, dec. 67. nu. 6. & nu. 7. ampliatur, & nu. 11. distinctione affertur. fo. 70.
Reiteratio, & refectio eiusdem causæ in iudicio admitti non debent, dec. 74. nu. 3. fol. 83.
Reipublica magis expedit bonestatem servari quam multiplicationem populi corruptis moribus procedentem, dec. 77. nume. 18. fol. 86.
Reipublicæ interit ne rebus suis quis male utatur, ut homines in ea diuites habeantur, dec. 169. nu. 18. fo. 205.
Relatio semper debet intelligi cum suis qualitatibus, dec. 23. nu. 41. fol. 25.
Relatio in qua sciri specificè non potest quid in instrumento conuentionis contineatur ad quod laudem se refert irrelevatoria est, dec. 39. nu. 4. fol. 46.
Relativorum natura est referre præcedentia cum omnibus suis qualitatibus, & referens regulatur secundum relatam, dec. 110. nu. 3. fol. 131.
Relatum dicitur esse in referente cum omnibus suis qualitatibus, dec. 78. nu. 5. fo. 214.
Remedia ad exhibendum introducta, videlicet interdictum de tabulis exhibendis, & similia non datur nisi adversus possidentem vel eum, qui dolo deserit possidere, dec. 16. nu. 3. fol. 16.
Remedium recuperandi ei non competit qui factum suo, & culpa à possessione cecidit, dec. 47. nu. 4. fo. 53.
Remedium l. 2. C. de rescind. vend. datur contra emptorem secundum, quando secunda emptio eodem morbo laborat quo prima, dec. 65. nu. 9. fol. 69.
*Remedium c. reintegranda contra bonæ fidei possessorem titulum habentem intentari possit diversis opinionibus doctorum adductis diffusè tractatur, ubi quenam sit communis opinio ostenditur, & nu. 4. & 6. dec. 93. nu. 1. fol. 106.
Remedium aliquod possessorium contra bonæ fidei possessorem non datur sed petitorium agendum est, dec. 93. nu. 5. fol. 106.
Remedia plura si ad unum finem competant uno intentato & electo cessant alia, dec. 97. nu. 5. fol. 112.
Remedium l. diffamari non competit excommunicato, et bannito, dec. 151. nu. 7. fol. 183.
Remedio reintegranda siue remedio attentatorum quod est favorabilius agens in beneficiis suam possessionem titulo colorato iustificare debet, dec. 55. nu. 5. fo. 60.
Remedium possessorium leuiori probatione contentum est, dec. 99. nu. 37. fol. 116.
Remedium possessorium retinenda quando requirat probationem quod tempore litis esset quis in possessione, & quando sufficiat probare quem possedisse, dec. 99. nu. 51. fo. 117.
Remedium possessorium, & petitorium datur in causis oblationum, dec. 99. nu. 47. & 48. fol. 116.
Remittere, & dare quoad iuris effectus paria sunt, decisio. 95. nu. 34. fol. 110.
Remissio seu restitutio quæ fit ex misericordia a solo Principe fieri potest: quia remittere peccata est supra legem, dec. 101. nu. 4. fol. 121.
Remittentibus iura sua non datur regressus, dec. 144. numer. 6. fol. 171.
Remissio donationis vim habet, dec. 132. nu. 13. fol. 155.
Renunciatio etiam iurata non trahitur ad futuram successionem nec ad incognita, dec. 75. nu. 5. fol. 84.
Renunciatio omni legum auxilio tempore pacis non potest petere remissionem si supervenerit bellum, quia si ante dicta renunciatio videtur cogitasse de bello saltem in genere, dec. 91. nu. 18 fol. 103.*

INDEX

Renunciations strictissime sunt intelligenda, dec. 112. nu. 5. fol. 133.
 Renuntiantes habuisse noticiam fideicommissi non presumuntur nisi per adversarium probetur, dec. 112. nu. 7. fol. 133.
 Renuntiatio cum iuramento non includit casus quos non iurata non includeret, dec. 112. nu. 11. fol. 133.
 Repetitio ex mente presumpta testatoris inducitur, dec. 52. num. 5. fol. 58.
 Repetitio precedentium insequentibus non fit nisi ratio suadeat fieri repetitionem responsi, Crauet, nu. 10. fol. 145.
 Repetitio eorum que dicuntur in eo ad quod additio fit censetur etiam facta in eo quod additum est, dec. 147. nu. 18. fol. 178.
 In repetitione facienda observanda precipue est mens disponentis etiam contra regulas iuris ad repetitionem pertinentis responsi, Crauet, nu. 11. fol. 145.
 Res inter alios alia alijs praujudicare non debet, dec. 38. num. 3. fol. 45.
 Res eorum esse presumuntur quorum sunt signacula, dec. 40. nu. 2. fol. 48.
 Res semper minori s estimatur ratione oneris iniuncti, dec. 83. nu. 9. fol. 95.
 Res indicata pro veritate habetur, dec. 90. nu. 10. fol. 101.
 Res hypothecata secundo creditori transit ad eum cum suo onere, dec. 135. nu. 2. fol. 157.
 Res inter alios alia alijs non praujudicat aequale ius habentibus quod amplius ut nu. 19. dec. 157. nu. 7. fol. 189.
 Rescripta loco libelli haberi possunt, dec. 1. nu. 4. fol. 4.
 Rescripta siue priuilegia interpretationem, supplementum, et declarationem recipiunt a supplicatio, dec. 23. nu. 44. fol. 26.
 Rescripta superioris immunitatem concedentia etiam de consensu cuius non valent, dec. 95. nu. 19. fol. 109.
 Rescripti tenor in instrumento inferius non probat nec fidem aliquam facit quod limita, ut eodem num. dec. 166. numero 1. fol. 200.
 Rescripto Pape si mandetur iudici ut cõdemnet Titium in x. Sento, si Seius probauerit illa sibi debere, ualet sententia etiam si nihil probatum sit, dec. 145. nu. 4. fol. 172.
 Rescriptum ita intelligi debet vt repugnantiam non contineat, dec. 5. nu. 12. fol. 10.
 Rescriptum semper intelligendum est, ut recipiat interpretationem à supplicatione, dec. 88. nu. 9. fol. 99.
 Rescriptum generale non trahitur ad id, quod verisimiliter non fuisset concessum, dec. 90. nu. 18. fol. 102.
 Rescriptum licentie habet in se hanc conditionem tacitam si preces veritate nitantur, dec. 171. nu. 22. fol. 208.
 Referuatio Pape in beneficiis non solum afficit titulum, sed & possessionem idem de Principis referuatione, dec. 102. nu. 2. fol. 124.
 Resoluto iure datoris resoluitur ius acceptoris, dec. 35. num. 3. fol. 44.
 Resoluto iure datoris resoluitur ius acceptoris, & quando locum habeat in feudis, nu. 12. dec. 156. nu. 10. fol. 187.
 Restituere est in eum statum reducere in quo erat ante lesionem, dec. 9. nu. 5. fol. 12.
 Restitutio contra prescriptionem ex capite ignorantie, & ex capite generalis clause si qua mihi iusta causa conceditur, dec. 69. nu. 16. fol. 76.
 Restitutio pendente grauatus restituere, dicitur dominus reirestitutione subiecti, dec. 73. nu. 3. fol. 82.
 Restitutio dotis que fit in casu soluti matrimonij vel in specie quando maritus ad inopiam vergit in iure equiparantur, nu. 5. sed contrarium verius est nu. 9. dec. 135. nu. 5. fol. 157.
 Restituere totalem restitutionem importat, dec. 160. num. 4. fol. 191.
 Retractus agnatis, & generi concessus stante statuto, quod existentibus masculis femine non succedant nautieribus nõ competit, dec. 127. nu. 3. fol. 150.
 Reuerentia qua debetur marito eadem debetur & uxori, dec. 31. nu. 1. fol. 39.
 Renocatio legati odiosa esse dicitur responsi, Crauet, numero 15. fol. 145.
 Renocatio donationis que fit ex remedio l. si unquam, et ea q fit

exit, de inoffic. donat. quomodo differunt, responsi, Crauet, nu. 17. fol. 145.
 Reus potest corrigere dictum suum antequam conuincatur argumētis, dec. 79. nu. 18. fol. 90.
 Reus in exceptione dicitur actor, dec. 44. nu. 8. fol. 170.
 Reus exceptionem proponere intelligitur sub conditione, si actor suam intentionem probauerit, dec. 144. nu. 16. fol. 172.
 Reus si assumpti onus probandi exceptionis, & non probet non videtur renuntiare iuri absolutionis que fieri solet auctore non probante, dec. 144. nu. 16. fol. 172.
 Reus post mortem condemnari potest ratione confessionis, & probationum que reum conuincunt, dec. 149. numero 6. folio 181.
 Reus exequendo dicitur agere licet large, et improprie, dec. 151. nu. 9. fol. 183.
 Rippe distinctio in l. si unquam quæ l. 6. C. de renocan. donat. reprobatur, dec. 122. nu. 13. fol. 218.
 Ruini opinio in cons. 75. nu. 19. nol. 3. reprobatur, dec. 119. nu. 17. fol. 140.
 Ruini opinio in cons. 131. nu. 8. nol. 4. reprobatur, dec. 124. nu. 16. fol. 147.
 Rusticitatis, & simpliciter regulariter consulendum est, dec. 87. nu. 1. fol. 98.

S

Sacramenta diuina gratis ministrari debet non obstante quacumque consuetudine incontrarium, & nu. 31. declaratur, dec. 99. nu. 3. fol. 114.
 Sacrilegi possunt sub quo iis indice ecclesiastico, & seculari conueniri, unde tale crimen dicitur mixtum, quod ad penas temporales, & contentiosas, dec. 103. nu. 7. fol. 125.
 Saluaguardia ac securitatis validitas, & eius vires in controuersiam, & dubitationem reuocari citra sacrilegij crimen nõ possunt, dec. 103. nu. 16. fol. 99.
 Sanguinis ratio ac coniunctio parentes a pena capitis excusat si non reuelauerint tractatum, aut delictum filij, dec. 80. num. 9. fol. 93.
 Sanguinem suum redimere cuiusque licet, dec. 66. numero 1. & 9. fol. 70.
 Scientia ubi nuda, & simplex est in crimine lese maiestatis imponitur tantum pena relegationis, dec. 80. nu. 13. fol. 93.
 Scientia certa esse debet ad hoc ut per lapsum temporis 30. annorum inducatur tacitus consensus siue expressus, dec. 176. nu. 3. fol. 211.
 Scientia cum omnibus suis qualitatibus requiritur ad hoc ut aliquid perfecte intelligatur, dec. 176. nu. 4. fol. 211.
 Scientia est de substantia delicti in omittendo ideo probanda, dec. 71. nu. 36. fol. 80.
 Scientiam alienantis deducere debet, qui preterdit rem fideicommissi subiectam male fuisse alienatam, dec. 73. numero 7. fol. 83.
 Scienti, & consentienti non fit iniuria, dec. 104. numer. 12. folio 49.
 Scientia qualiscumque testamenti an sufficiat ad hoc, ut dispositio, l. si de his ff. de transact. seruetur, dec. 112. nu. 20. fol. 134.
 Scienti, & consentienti dolum non fieri quomodo procedat dec. 137. nu. 16. fol. 159.
 Sciens tractatum fieri in Principem, & non reuelans quando puniatur pena capitis secundum opinionem Bar. & quando non secundum Bald. dec. 80. nu. 4. fol. 92.
 Scrinium siue archiuum Principis, dec. 69. nu. 6. fol. 76.
 Scriptura in archiuo publico reposita ad hoc ut fidem faciat que sunt necessaria, dec. 69. nu. 2. & 3. & quod fidem tantum faciat respectu eorum que sunt in territorio eius loci ubi est archiuum, ibid. nu. 7. fol. 76.
 Scriptura ad hoc ut dici possit authentica que requirantur remissive, dec. 71. nu. 9. fol. 79.
 Scriptura que indigent, si iuxta uoce apud acta fiant, tenent dec. 6. nu. 2. fol. 10.
 Scripturæ etiam priuatae a parte acceptæ, & productæ ac reproductæ dicuntur ab ea approbatæ, licet decreta fuerit copia cum termino opponendi, & dicitur refulare confessio omnium contentorum in eis, dec. 71. nu. 61. fol. 81.

Sci-

INDEX

- ff. de eo quod eius nomine gestum non est, dec. 138. numero 8. fol. 160.
- Ratio habio ut ratum habentem obliget quid requiratur, decisio. 138. nu. 17. fol. 161.
- Reintegratio multa fieri permittuntur quae alias non permetterentur, dec. 131. nu. 5. fol. 154.
- Receptantes latrones sanguine cōiunctos mitius puniuntur, quā alij ad quos latrones non pertinent, dec. 80. nu. 11. fol. 93.
- Receptans committens crimen lese maiestatis puniatur de portatione, & publicatione bonorum, dec. 80. nu. 14. fol. 93.
- Reciproci contractus ratione iustitiae nonnunquam admittuntur, qui ea cessante omnino a iure prohiberentur, dec. 100. nu. 1. fol. 117.
- Reciproca conventio an convalidetur in pacto de futura successione, dec. 100. nu. 22. fol. 119.
- Reconventio non admittitur in causis summarijs dec. 1. nu. 11. limita ut ibid. fol. 4.
- Recusatio iuramenti propter timorem detectionis periurij tunc admittitur quando id praesens status indicat, dec. 11. nu. 4. fol. 13.
- Reculatio exceptio dilatoria est, et ante litem contestatam opponenda, dec. 15. nu. 4. fol. 16.
- Reculatio iudicis facta quicquid inde factum est eque cassatur ac si factum esset post appellationem secundum communem opinionem, dec. 84. nu. 3. intellige distinguendo nu. 6. fol. 96.
- Redditi ecclesiae principaliter clericis assignatur ut honeste vivere possint, consi. Balb. nu. 14. fol. 74.
- Redditi ecclesiae non dicuntur nisi qui deductis oneribus superant, consi. Balb. nu. 15. fol. 74.
- Redditi tam ab antiquo constitutorum quam de novo constitutorum emptiones valent, dec. 95. nu. 7. fol. 108.
- Referens iuramentum illud de necessitate, et coacte facere dicitur, dec. 61. nu. 7. fol. 66.
- Referenti non creditur nisi constet de relato, dec. 71. n. 12. fol. 79.
- Referens se ad testamenta seu instrumentum aliquod videtur se ad illud restrictur remissive, dec. 100. nu. 30. fol. 120.
- Regule infutendum, & pro ea pronuntiandum nisi contrarium probetur, dec. 12. nu. 2. fol. 13.
- Regalibus in genere concessis non veniunt referuata principi insignum superioritatis ibidem, dec. 29. nu. 5. fol. 35.
- Regula l. in omnibus causis, & c. privilegium de reg. iur. declaratur, dec. 31. nu. 5. fol. 39.
- Regula l. cum principalis ff. de reg. iur. limitatur, dec. 35. nu. 6. fol. 44.
- Reg. res inter alios acta limitatur, dec. 38. nu. 6. fol. 46.
- Regula l. reos §. cum in tabulis ff. de duob. reis limitatur, dec. 44. nu. 16. fol. 52.
- Reg. l. cum p̄tor de iud. limitatur multis modis, dec. 46. nu. 12. 13. & 14. fol. 53.
- Regula l. eum p̄tor ff. de iud. an locum habeat, decis. 85. nu. 12. fol. 97.
- Regalia etiam si alicui concessa sint in genere non tamen videntur concessa ea quae principi referuata sunt in privilegio coronae principalis, dec. 101. nu. 12. fol. 122.
- Regalia an possunt a vassallo aduersus dominum praescribi, decis. 101. nu. 14. fol. 122.
- Regula l. si quis nec causam ff. si cert. pet. limitatur in delictis, dec. 104. nu. 8. fol. 126.
- Regula l. in tempus ff. de heredib. insinuen. limitatur, decis. 130. nu. 8. fol. 153.
- Regula l. boues §. hoc sermone ff. de verbo. signifi. ornatur, dec. 131. nu. 17. fol. 154.
- Regula l. iunius §. cui damus ff. de reg. iur. limitatur, dec. 133. nu. 9. fol. 156.
- Regula dolo facis qui petis quod alteri restitutus es, limitatur, nu. eod.
- Regula actus legitimus ff. de reg. iur. de quibus actibus loquatur, dec. 146. nu. 7. fol. 174.
- Regula equipotentium nihil interesse quod fiat limitatur ubi forma substantialis requiritur, dec. 165. nu. 7. fol. 199.
- Regula quod inducitur ad diminutionem non operatur augmentum, & c. contrario declaratur, dec. 168. nu. 22. fol. 204.
- Regula supradicta l. cum a matre. C. de rei vend. locum non habet quando factum patris tendit ad priuandum filium heredem eo quod sibi a lege vel providentia antecessorum debeatur, decis. 180. nu. 5. fol. 217.
- Regula l. cum a matre. C. de rei vend. locum non habet ubi heres inuentarium conficeret, & esset in feudo ex pacto, & promittentia, dec. 180. nu. 11. fol. 217.
- Rei vindicatione acturus coram iudice intentare potest actionem ad exhibendum coram alio iudice, dec. 78. nu. 8. fol. 88.
- Reipublica saeuere ne delicta remaneant impunita conclusio limitatur, ut scilicet statutum puniens facientem extendatur ad fieri facientem, dec. 67. nu. 6. & nu. 7. ampliatur, & nu. 11. distinctio afferretur. fol. 70.
- Reiteratio, & refractione eiusdem causae in iudicio admitti non debent, dec. 74. nu. 3. fol. 83.
- Reipublica magis expedit honestatem seruari quam multiplicationem populi corruptis moribus procedentem, dec. 77. nume. 18. fol. 86.
- Reipublica interest ne rebus suis quis male utatur, ut homines in ea diuites habeantur, dec. 169. nu. 18. fol. 205.
- Relatio semper debet intelligi cum suis qualitatibus, dec. 23. nu. 41. fol. 25.
- Relatio in qua sciri specificae non potest quid in instrumento conuentionis contineatur ad quod laudem se refert irrelatoria est, dec. 39. nu. 4. fol. 46.
- Relatiuorum natura est referre praecedentia cum omnibus suis qualitatibus, & referens regulatur secundum relatam, decis. 110. nu. 3. fol. 131.
- Relatum dicitur esse in referente cum omnibus suis qualitatibus, dec. 78. nu. 5. fol. 214.
- Remedia ad exhibendum introducta, videlicet interdictum de tabulis exhibendis, & similia non datur nisi aduersus possidentem vel eum, qui dolo deserit possidere, dec. 16. nu. 3. fol. 16.
- Remedium recuperandi ei non competit qui factio suo, & culpa a possessione cecidit, dec. 47. nu. 4. fol. 53.
- Remedium l. 2. C. de rescind. vend. datur contra emptorem secundum, quando secundum emptorem eadem morbo laborat quo prima, dec. 65. nu. 9. fol. 69.
- Remedium c. reintegranda contra bona fidei possessorem titulum habentem intentari possit diuersis opinionibus doctorum adductis diffusae tractatur, ubi quanam sit communis opinio ostenditur, & nu. 4. & 6. dec. 93. nu. 1. fol. 106.
- Remedium aliquod possessorium contra bona fidei possessorem non datur sed petitorium agendum est, dec. 93. nu. 5. fol. 106.
- Remedia plura si ad unum finem competant uno intentato & electo cessant alia, dec. 97. nu. 5. fol. 112.
- Remedium l. diffamari non competit excommunicato, et bannito, dec. 151. nu. 7. fol. 183.
- Remedio reintegranda siue remedio attentatorum quod est fauorabilius agens in beneficiabus suam possessionem titulo colorato iustificare debet, dec. 55. nu. 5. fol. 60.
- Remedium possessorium leniori probatione contentum est, dec. 99. nu. 37. fol. 116.
- Remedium possessorium retinenda quando requiratur probationem quod tempore litis esset quis in possessione, & quando sufficiat probare semel quem possidisse, dec. 99. nu. 51. fol. 117.
- Remedium possessorium, & petitorium datur in causis oblationum, dec. 99. nu. 47. & 48. fol. 116.
- Remittere, & dare quoad iuris effectus paria sunt, decisio. 95. nu. 34. fol. 110.
- Remissio seu restitutio quae fit ex misericordia a solo Principe fieri potest quia remittere peccata est supra legem, dec. 101. nu. 4. fol. 121.
- Remittentibus iura sua non datur regressus, decis. 144. numer. 6. fol. 171.
- Remissio donationis vim habet, dec. 132. nu. 13. fol. 155.
- Renunciatio etiam iurata non trahitur ad futuram iacceptionem nec ad incognita, dec. 75. nu. 5. fol. 84.
- Renunciatio omni legum auxilio tempore pacis non potest petere remissionem si superuenerit bellum, quia stante dicta renuntiatione videtur cognasse de bello saltem in genere, dec. 91. nu. 18. fol. 103.

INDEX

Renunciaciones strictissime sunt intelligenda, dec. 112. nu. 5. fol. 133.
Renuntiantes habuisse noticiam fideicommissi non presumuntur nisi per adversarium probetur, dec. 112. nu. 7. fol. 133.
Renuntiatio cum iuramento non includit casus quos non iurata non includeret, dec. 112. nu. 11. fol. 133.
Repetitio ex mente presumpta testatoris inducitur, dec. 52. num. 5. fol. 58.
Repetitio precedentium insequentibus non fit nisi ratio suadeat fieri repetitionem respons. Crauet. nu. 10. fol. 145.
Repetitio eorum quae dicuntur in eo ad quod additio fit censetur etiam facta in eo quod aditum est, dec. 147. nu. 18. fol. 178.
In repetitione facienda observanda praecipue est mens disponentis etiam contra regulas iuris ad repetitionem pertinentis respons. Crauet. nu. 11. fol. 145.
Res inter alios acta alijs praedicare non debet, dec. 38. num. 3. fol. 45.
Res eorum esse presumuntur quorum sunt signacula, decif. 40. nu. 2. fol. 48.
Res semper minori aestimatur ratione oneris iniuncti, dec. 83. nu. 9. fol. 95.
Res indicata pro veritate habetur, dec. 90. nu. 10. fol. 101.
Res hypothecata secundo creditori transit ad eum cum suo onere, dec. 135. nu. 2. fol. 157.
Res inter alios acta alijs non praedicta aequale ius habentibus quod ampliat ut nu. 19. dec. 157. nu. 7. fol. 189.
Rescripta loco libelli haberi possunt, dec. 1. nu. 4. fol. 4.
Rescripta siue privilegia interpretationem, supplementum, et declarationem recipiunt a supplicatio, dec. 23. nu. 44. fol. 26.
Rescripta superioris immunitatem concedentia etiam de consensu civium non valent, dec. 95. nu. 19. fol. 109.
Rescripti tenor in instrumento insertus non probat nec fidem aliquam facit quod limita, ut eodem nune. decif. 166. numero 1. fol. 200.
Rescripto Pape si mandetur iudici ut cõdemnet Titium in x. Scio, si Seius probaverit illa sibi debere, valet sententia etiam si nihil probatum sit, dec. 145. nu. 4. fol. 172.
Rescriptum ita intelligi debet ut repugnantiam non contineat, decif. 5. nu. 12. fol. 10.
Rescriptum semper intelligendum est, ut recipiat interpretationem a supplicatione, dec. 88. nu. 9. fol. 99.
Rescriptum generale non trahitur ad id, quod verisimiliter non fuisset concessum, dec. 90. nu. 18. fol. 102.
Rescriptum licentia habet in se hanc conditionem tacitam si preces veritate nitantur, dec. 171. nu. 22. fol. 208.
Rescriptio Pape in beneficibus non solum afficit titulum, sed et possessionem idem de Principis reservatione, dec. 102. nu. 2. fol. 124.
Resoluto iure datoris resoluitur ius acceptoris, dec. 35. nume. 3. fol. 44.
Resolutio iure datoris resoluitur ius acceptoris, et quando locum habeat in feudis, nu. 12. dec. 156. nu. 10. fol. 187.
Resistere est in eum statum reducere in quo erat ante lesionem, dec. 9. nu. 5. fol. 12.
Restitutio contra praescriptionem ex capite ignorantia, et ex capite generalis clausula si qua mihi iusta causa conceditur, decif. 69. nu. 16. fol. 76.
Restitutio pendente gravatus restituere, dicitur dominus rei restitutione subiecte, dec. 73. nu. 3. fol. 82.
Restitutio dotis quae fit in casu soluti matrimonij vel in specie quando maritus ad inopiam vergit in iure equiparatur, nu. 5. sed contrarium nervus est nu. 9. dec. 135. nu. 5. fol. 157.
Restituere totalem restitutionem importat, decifio. 160. nume. 4. fol. 191.
Retractus agnatis, et generi concessus stante statuto, quod existentibus masculis femine non succedant mulieribus nõ competit, dec. 127. nu. 3. fol. 150.
Reverentia quae debetur marito eadem debetur et uxori, dec. 31. nu. 1. fol. 39.
Revocatio legati odiosa esse dicitur respons. Crauet. numero 15. fol. 145.
Revocatio donationis quae fit ex remedio l. si unquam, et ea q̄ fit

ex tit. de inoffic. donat. quomodo differunt, respons. Crauet. nu. 17. fol. 145.
Reus potest corrigere dictum suum antequam conuincatur argumentis, dec. 79. nu. 18. fol. 90.
Reus in exceptione dicitur actor, dec. 44. nu. 8. fol. 170.
Reus exceptionem proponere intelligitur sub conditione, si actor suam intentionem probaverit, dec. 144. nu. 16. fol. 172.
Reus si assumpsit onus probandi exceptiones, et non probet non videtur renuntiare iuri absolutionis quae fieri solet actore non probante, dec. 144. nu. 16. fol. 172.
Reus post mortem condemnari potest ratione confessionis, et probationum quae reum conuincunt, decifio. 149. numero 6. folio 181.
Reus exequendo dicitur agere licet large, et improprie, dec. 151. nu. 9. fol. 183.
Rippa distinctio in l. si unquam quasi. 6. C. de reuocan. donat. reprobatur, dec. 122. nu. 13. fol. 218.
Ruini opinio in consi. 75. nu. 19. nol. 3. reprobatur, dec. 119. nu. 17. fol. 140.
Ruini opinio in consi. 131. nu. 8. nol. 4. reprobatur, dec. 124. nu. 16. fol. 147.
Rusticitati, et simplicitati regulariter consulendum est, dec. 87. nu. 1. fol. 98.

S

Sacramenta divina gratis ministrari debet non obstante quacumque consuetudine incontrarium, et nu. 31. declaratur, decif. 99. nu. 3. fol. 114.
Sacrilegi possunt sub quo vis indice ecclesiastico, et seculari conueniri, unde tale crimen dicitur mixtum, quo ad penas temporales, et contentiosas, dec. 103. nu. 7. fol. 125.
Saluaguardia ac securitatis validitas, et eius iures in controuersiam, et dubitationem reuocari citra sacrilegij crimen non possunt, decifio. 88. nu. 16. fol. 99.
Sanguinis ratio ac coniunctio parentes a pena capitis excusat si non reuelauerint tractatum, aut delictum suum, dec. 80. nu. 9. fol. 93.
Sanguinem suum redimere cuiusque licet, dec. 66. numero 1. et 9. fol. 70.
Scientia ubi nuda, et simplex est in crimine laesa maiestatis imponitur tantum pena relegationis, dec. 80. nu. 13. fol. 93.
Scientia certa esse debet ad hoc ut per lapsum temporis 30. annorum inducatur tacitus consensus siue expressus, dec. 176. nu. 3. fol. 211.
Scientia cum omnibus suis qualitatibus requiritur ad hoc ut aliquid perfecte intelligatur, dec. 176. nu. 4. fol. 211.
Scientia est de subtilitatis delicti in omittendo ideo probanda, dec. 71. nu. 36. fol. 80.
Scientiam alienantis deducere debet, qui pretendit rem fideicommissio subiectam male fuisse alienatam, dec. 73. numero 7. fol. 83.
Scienti, et consentienti non fit iniuria, decifio. 41. numer. 12. folio 49.
Scientia qualiscumque testamenti an sufficiat ad hoc, ut dispositio, l. si de his ff. de transact. seruetur, dec. 112. nu. 20. fol. 134.
Scienti, et consentienti dolum non fieri quomodo procedat decif. 137. nu. 16. fol. 159.
Scien tractatum fieri in Principem, et non reuelans quando puniatur pena capitis secundum opinionem Bar. et quando non secundum Bald. dec. 80. nu. 4. fol. 92.
Scrinium siue archium Principis, dec. 69. nu. 6. fol. 76.
Scriptura in archiuo publico reposita ad hoc ut fidem faciat quae sint necessaria, dec. 69. nu. 2. et 3. et quod fidem tantum faciat respectu eorum quae sunt in territorio eius loci ubi est archiuum, ibid. nu. 7. fol. 76.
Scriptura ad hoc ut dici possit authentica quae requirantur reuissine, dec. 71. nu. 9. fol. 79.
Scriptura quae indiget, si uiua uoce apud acta fiant, tenent dec. 6. nu. 2. fol. 10.
Scripturae etiam priuatae a parte acceptae, et productae ac reproductae dicuntur ab ea approbate, licet decreta fuerint copia cum termino opponendi, et dicitur reuissare confessio omnium contentorum in eis, dec. 71. nu. 61. fol. 81.

Scr-

INDEX

Scripturis existentibus in camera siue in sacro scrinio Principis plena fides est addibenda, et plura specialia de scripturis re-
pertis in archiuo publico, dec. 69. nu. 5. & nu. 6. fo. 76.
Seruitus in feudo per uassallum constituta extinguitur, dec. 136.
nu. 14. fo. 188.
Senatores pars corporis Principis sunt in proemio numero 1. fo.
lio 2.
Senatores quare constituantur in proemio, dec. nu. 7. fo. 3.
Senatores in cōuentu Senatus publico siue privato a fabulis uo-
cibus tumultuarijs ac obliuatis disceptationibus abstinere de-
bent in proemio nu. 8. fo. 3.
Senatores disputare super ijs non debent, que non expediunt in
proemio, nu. 9. fo. 3.
Senatores quo ordine uota proferre quique incipere debeant in
proemio, nu. 11. fo. 5.
Senatoris munus quale esse debeat in proemio, nu. 4. fo. 2.
Senatus an possit iudicare secundum conscientiam, & moueri ex
his que sunt extra acta, dec. 79. nu. 43. fo. 91.
Senatus pedemontani obseruat consuetudo quando tertius execu-
tionis sententie se opponit hic notatur, decisio 65. numero 6.
fol. 69.
Senatus excellentissimi sententia executionem statim meretur
tamen ex forma iuris communis quam nouarum constitutionū,
dec. 129. nu. 1. fo. 152.
Senatus an secundum conscientiam ex actis resultantem iudicare
possit, dec. 1. nu. 43. fo. 6.
Sentia patris aut alterius cui debetur reuerentia probata non
tenet ratificatio, dec. 179. nu. 3. fo. 215.
Sententia in instrumento fieri debet mentio de actis, alias si non
enuntiantur etiam & partes esset drepentes, & non contradi-
centes non tamen presumuntur acta precessisse, nisi in instrumē-
tum & antiquum dec. 13. nu. 3. fo. 14.
Sententia proferri potest super causa probata licet non deducita
virtute clausula sola scilicet veritate inspecta, dec. 1. num. 21.
fol. 5.
Sollit. Si eodem ut alio decreto caveatur esse faciendam petiti-
onem in scriptis ut verbo, & partes in iuris audiendas
prout in patria nostra cauetur.
Sententia ferri extra petita non dicitur, si id super quo pronun-
tiatur uenit accessorie aut uirtualiter ex uirtute actionis, de
cisco. 1. nu. 24. fo. 5.
Sententia proferri poterit in personam domini iō obstante quod
procurator per litis contestationem factus sit dominus litis,
dec. 1. nu. 33. fo. 5.
Sententia solius Principis pro lege habetur, decisio 1. numero 44.
fol. 6.
Sententia lata contra primam sententiam quando ualeat, decisio.
1. nu. 48. fo. 6.
Sententia etiam si in rem transiisset iudicatam, non tollit posses-
sionem facti, dec. 25. nu. 21. fo. 30.
Sententia in possessorio lata regulariter executioni demandari
potest non obstante appellatione, dec. 25. nu. 22. fo. 30.
Sententia super possessorio lata non mandatur executioni quan-
do agitur de possessione alicuius castri quod esset difficultas re-
cuperationis, dec. 26. nu. 6. limita nu. 18. 37.
Sententia notorium inducit, dec. 34. nu. 4. fo. 42.
Sententia probari potest per testes, licet in se scripturam requi-
rat, dec. 53. nu. 4. fo. 58.
Sententia includit in se ea que ex actis desumi possunt, dec. 64.
nu. 3. fo. 68.
Sententia inter partes ius facit, & pro veritate accipitur, dec.
65. nu. 3. fo. 68.
Sententia iudicij iuris esse dicitur, dec. 129. nu. 16. fo. 152.
Sententia per primam appellationem rescissa amplius rescin-
di per secundam non poterit, dec. 131. nu. 12. fo. 154.
Sententia fundata super non productis est nulla, dec. 142. nu. 5.
fo. 167.
Sententia que transitum facit in rem iudicatam non censetur re-
scripto Principis sublata nisi in precibus facta sit specifica
mentio quod sententia transitum fecit in rem iudicatam, dec.
142. nu. 16. fo. 168.
Sententia siue arrestum dicitur esse nullum ubiqueq; se refert ad

acta in quibus apparet de contrario quam in directo continen-
tur, dec. 142. nu. 20. fo. 168.
Sententia prolata contra rem iudicatam parte opponente est ip-
so iure nulla quod etiam procedit in rescripto, & sententia in
peratoris, & nu. seq. dec. 142. nu. 23. fo. 168.
Sententia que transitum fecit in rem iudicatam non censetur sub-
lata per clausulam non obstante in rescripto Principis appo-
sitam, dec. 142. nu. 25. fo. 168.
Sententia que transitum in rem iudicatam inducit notorium & la-
ta contra notorium est nulla, dec. 142. nu. 26. fo. 168.
sententia lata non obseruata forma rescripti dicitur nulla, decisio.
142. nu. 23. fo. 168.
sententia ferri non debet per relationem ad ea, que non sunt exhi-
bita, & producta dec. 1. nu. 4. fo. 6.
sententia lata contra expressam Principis constitutionem dicitur
nulla, dec. 142. nu. 30. fo. 169.
Sententia ea lingua scribenda que communis & intelligibilis est
in loco quo profertur, dec. 144. nu. 1. fo. 170.
Sententia absolutoria lata sub conditione seu reservatione quod
si error probabitur possit actor iterum agere, dicitur pura re-
soluenda sub conditione, dec. 146. nu. 1. fo. 172.
Sententia sub conditione resoluitua ferri non potest, dec. 145.
nu. 11. fo. 173.
Sententia lata sub conditione extrinseca an ualeat, & nu. 6. de-
cisio. 146. nu. 2. fo. 173.
Sententia est factus legitimus, dec. 146. nu. 3. fo. 173.
Sententia debet esse conformis libello, dec. 146. nu. 4. fo. 173.
Sententia siue causa cognitione, & deliberatione lata, est nulla
dec. 146. nu. 5. fo. 173.
Sententia sub conditione extrinseca lata tenet sed per appella-
tionem rescinditur, dec. 146. nu. 6. fo. 173.
sententia licet sit actus legitimus attamen recipit diem & con-
ditionem, dec. 146. nu. 7. fo. 174.
sententia quando dicatur lata causa cognita, & quando cause co-
gnitione procedente lata presumatur, decisio. 146. numer. 8.
fo. 174.
sententia sub conditione intrinseca de presenti aut de praterito
an ualeat, dec. 146. nu. 10. fo. 174.
sententia lata sub conditione intrinseca de futuro an ualeat, &
nu. 15. & 18. dec. 146. nu. 11. fo. 174.
sententia sub conditione de futuro ferri quidem non debet: lata
tamen tenet, & si fuerit appellatum rescindenda uenit per in-
dicem appellationis, dec. 146. nu. 18. fo. 175.
sententia sub conditione ferri a Principe potest, & speciale est,
in eo, dec. 146. nu. 19. fo. 175.
sententia an in personam procuratoris domini litis effecti & he-
redum ferri possit mortuo reo post litem contestatam, & de
crimine conuicti uel confesso, & nu. 3. & 9. dec. 149. nu. 1.
fo. 181.
sententia in qua imponitur pena pecuniaria post mortem iniqui-
tati confessi uel conuicti de crimine, & ferri potest, dec. 149. nu.
me. 9. fo. 182.
sententia lata contra uassallum preiudicat successoribus in feu-
do, sed contra, nu. 8. dec. 157. nu. 1. fo. 188.
sententia super re prohibita alienari, contra prohibitum prola-
ta ei preiudicat, & etiam fideicommissario non citato, sed co-
tra num. 14. dec. 157. nu. 2. fo. 188.
sententia contra heredem institutum prolata, nocet substituto,
sed contra nu. 19. ubi limitatur, dec. 157. nu. 5. fo. 188.
sententia prolata contra defunctum preiudicat successoribus non ci-
tato, sed contra nu. 9. & 20. dec. 157. num. 6. fo. 188.
sententia inter alias lata ad hoc ut faciat ut quoad alios & pre-
iudicet requiruntur inter alia quod tertius litis morte sententia
habuerit, & se non opposuerit, & quod per proclama genera-
le situm citatus fuerit, dec. 157. nu. 9. fo. 189.
sententia quod ualeat absque citatione eorum quorum secunda-
rio interest procedit quoad alius ualiditatem, uō autem quo-
ad parcendum tertio preiudicium, dec. 157. numero 10. fol.
189.
sententia lata contra unum ex heredibus debitoris coheredi suo
etiam litem motam sententi non nocet, decisio. 157. numero 18.
fo. 189.

INDEX

- Sententia lata in iudicio possessorio habente annexam causam pro pietatis licita est supplicatio*, dec. 47. nu. 1. fol. 53.
- Sententia verba plus non inferunt quam necessario importet ipso rum verborum significatio, & quomodo procedat*, dec. 64. nu. 1. & 5. fol. 68.
- Adversus sententias Senatus, & aliorum maximorum magistratu ex iuris communis dispositione varijs modis succurri potest maxime per supplicationem*, decisio. 141. numero 7. fol. 166.
- Sententia instrumentum mentionem de actis facere debet, alias etiam presentibus, & non contradicentibus partibus non presumuntur acta praecessisse, nisi instrumentum esset antiquum*, dec. 13. nu. 3. fol. 14.
- Sententia contra petitionem partis prolatam dicitur nulla*, deci. 142. nu. 21. fol. 168.
- Sententia ita proferenda ut omnem litem amputent, in procemio*, nu. 13. fo. 3.
- Senes mitius puniuntur in delictis*, dec. 123. nu. 3. fol. 146.
- Senex multa in iure habet privilegia*, dec. 123. nu. 1. fol. 146.
- Senex in causis criminalibus torqueri non potest*, dec. 123. num. 2. fol. 146.
- Senex pro debito civili mitius detinendus*, decisio. 123. num. 4. fol. 146.
- Sequentia ex precedentibus declarantur ubique dubia sunt, sicut ubi certam habent orationem separatam, & determinatam*, Respons. Crauet. num. 9. fol. 145.
- Sindici confessio universitati nocet*, dec. 39. nu. 36. fol. 48.
- Signatum ex signo cognoscitur*, dec. 4. nu. 3. fol. 8.
- Simulatio contractus an ex his duobus tantum arguatur ex modicitate scilicet precij, & pacto de retrovendendo*, deci. 42. nu. 1. fol. 50.
- Simulatio probari potest non solum per presumptiones legis sed etiam hominis*, dec. 42. nu. 2. fol. 50.
- Simulatio contractus in venditione presumitur, si lesio in tertia parte probetur*, dec. 42. nu. 4. fol. 50.
- Singularis numerus ad plures regulariter non adaptatur*, deci. 81. nu. 11. fol. 94.
- Socini opinio in confi. 226. in 2. vol. & aliorum tenentium per leguminationem ex re scripto Principis donationem, revocari declaratur, & quomodo intelligenda sit copiose ostenditur*, dec. 121. nu. 7. fol. 143.
- Socini consilium 43. volum. 4. confutatur*, decisio. 164. nu. 10. fol. 198.
- Socij seu eorum heredes an teneantur in solidum pro toto debito an vero usque ad summam sortis positae in societate*, dec. 150. nu. 8. fol. 183.
- Socij vt in solidum obligentur erga contrahentem cum infitore, & praefixo societati quae requirantur*, decisio. 150. num. 9. fol. 183.
- Socij criminis inhabilitas ad probandum diluitur per reuelationem criminis*, dec. 79. nu. 7. fol. 89.
- Socij criminis, & aliunde inhabiles in crimine lesae maiestatis admittuntur ad accusandum, & testificandum*, decisio. 79. num. 8. fol. 89.
- Socius criminis non facit indicium ad torturam nisi id deponat in tortura, & in ea perseueret*, dec. 79. nu. 37. fol. 91.
- Socius seu eius heres an teneatur ad debita societatis in solidum aut pro parte*, dec. 150. nu. 6. fol. 182.
- Societas regulariter morte soluitur, & ad heredes non transit licet conuectum sit*, dec. 76. nu. 4. & 7. fol. 85.
- Societas morte minus ex socijs dissoluitur nec ita contrahi potest ab initio, vt ad heredes transeat, & ibi multiplex ratio assignatur*, dec. 150. nu. 1. fol. 182.
- Societas respectu minus negotiationis aut minus rei tantum coiri potest*, dec. 76. nu. 6. fol. 85.
- Societas relictualium ad heredes transire potest*, decisio. 76. nu. 13. fo. 85.
- Societatis in contractu persona industria electa esse videtur*, dec. 76. nu. 8. fol. 85.
- Solemnitas neptae seruata quando actum vitiet, & quando non*, dec. 101. nu. 32. fol. 123.
- Solemnitas extrinseca ex diuturnitate seu antiquitate temporis praesumitur, quod tamen limitatur paribus nu. sequent. acc.* 173. nu. 1. fol. 210.
- Solemnitas ex diuturnitate temporis non praesumitur ubique de modico prauidicio agitur*, dec. 172. nu. 2. fol. 210.
- Solemnitas substantialis quae respicit iustitiam tituli ex antiquitate non praesumitur*, dec. 173. nu. 4. fol. 210.
- Solemnitas ex diuturnitate temporis tunc praesumitur quoties probatur scientia, & patientia eius de cuius prauidicio agitur*, dec. 173. nu. 5. fol. 210.
- Solemnitas quae ex verbo resultat positionem ipsius verbi sequitur*, decisio. 69. num. 8. fol. 76. item, & decisio. 99. numer. 6. fol. 114.
- Solemnitates quae non potuerunt intervenire tempore contractus & quibus partes renunciare non potuerunt ex diuturnitate temporis non praesumuntur*, dec. 173. nu. 6. fol. 210.
- Solemnitates quae requiruntur in contractu, & in distractu interuenire debent vt eiusdem naturae esse indicentur*, dec. 53. nu. 10. 11. & 12. fol. 59.
- Solemnitates requiritur in aliquo contractu non in genere sed in specie, & sigillatim exprimi debent*, decisio. 173. numer. 10. fol. 210.
- Solemnitates in confessione inventarij quae requirantur remissive*, dec. 181. nu. 1. fol. 217.
- Solemnitates a iure naturali introductae vt sunt citationes, & aliae quae defensionem partis respiciunt non dicuntur sublata ubi procedendum est sola facti veritate inspecta etiam si index haberet arbitrium procedendi*, dec. 79. nu. 13. fol. 89.
- Solemnitatum a iure requisitarum defectu vitatur actus & privilegium nullumq; fidem facit*, dec. 10. nu. 10. fo. 122.
- Solemnitates requiritur tempore contractus substantiales esse dicuntur & ampliat, vt nu. 10. dec. 165. nu. 9. fo. 199.*
- Solemnitates, & ordinem iudicij quae respiciunt, in his attenduntur constitutio, statutum, seu consuetudo loci ubi iudicium agitur*, dec. 141. nu. 1. fol. 166.
- Solemnitates eadem requiruntur in dissolutione contractus quae in confessione*, dec. 75. nu. 4. fol. 84.
- Solemnitatibus partes renunciare non possunt ubique a lege pro forma inducuntur sunt imo nec assertioni ipsarum partium statuitur quod solemnitates fuerint obseruatae*, decisio. 172. nu. 17. fol. 200.
- Solutum quod est obseruari attendendum est*, decisio. 12. nu. 11. fol. 14.
- Solutio in dubio videtur facta ex causa praambula, & praexiite te contractus*, dec. 58. nu. 18. fol. 63.
- Solutio contentorum in inventario nisi per scripturam probari potest aut per quinq; testes*, dec. 53. nu. 14. fol. 59.
- Solutions appellatio an veniat tantum numeratio, & de intel lectu l. solutam. ff. de solut. nu. 28. dec. 92. nu. 28. fol. 105.*
- Solvere etiam si quis iurando promiserit compenare poterit iuramento non obstante secundum Bar. opinionem & sequaciu qui testantur de communi*, dec. 92. nu. 18. fol. 105.
- Soluisse quis dicitur si per eum non fiet, quo minus solutio fiat*, dec. 92. nu. 4. fol. 104.
- Specialis mentio ubi requiratur non sufficit generalis*, dec. 142. nu. 12. fol. 168.
- Speciali notata digna si omittatur neglecta censetur*, dec. 23. nu. 43. fol. 25.
- Spoliatus ante omnia est restituendus*, dec. 116. nu. 6. fo. 207.
- Spurius natus ex coniugato, & soluta per subiequens matrimonium non definit esse spurius propter defectum virginis*, dec. 119. nu. 19. fol. 141.
- Spurij longe minus diliguntur quam legitimi etiam si pater sit certus*, dec. 122. nu. 8. fol. 144.
- Spurij donari potest praesertim causa alimentorum*, dec. 85. nu. 1. fol. 96.
- Statuto siate quod contra instrumentum opponi non possit aliqua exceptio poterunt nihilominus opponi exceptiones ex alio capitulo statutorum*, dec. 1. nu. 22. fol. 5.
- Statuta odiosa, & iuri contraria si iuste proprie, & prout iacent sunt intelligenda, & interpretanda*, decisio. 4. numer. 9. fol. 9.
- Statuta maxime contra ius commune prout littera iacet, sunt intelligenda*, dec. 21. nu. 14. fol. 21.

Statuta

INDEX

Statuta quod non tollant interpretationem auctoritate legis pro
venientem quomodo intelligatur, dec. 21. nu. 15. fo. 21.
Statuta cum videntur iuri communi contraria non debent exten-
di de una persona ad aliam, dec. 22. nu. 2. fo. 22.
Statuta quae disponunt contra ius mulierum non valere sine in-
firmatione non habent locum, in simplici liberatione, dec. 53.
nu. 5. fo. 59.
Statuta siue decreta debent ita interpretari ut quāto minus pos-
sint laedere ius commune, dec. 57. nu. 3. fo. 61.
Statuta generalia ita interpretanda sunt, ne comprehendat eā-
m absurdum & ne indebite quis damnum patiat, dec. 59.
nu. 8. fo. 64.
Statuta contraria commune stricte debent intelligi ut quanto mi-
nus possint laedere ius commune, dec. 59. nu. 12. fo. 64.
Statuta iuris communis correctoria non extenduntur ad casus in
statuto non comprehensos, & a iure communi decisos, dec. 67.
nu. 1. fo. 70.
Statuta in materia quantumvis stricta comprehendunt casum ad
quem lata verborum significatio extendi potest, dec. 67. nu.
9. fo. 71.
Statuta, decreta, siue consuetudines disponentes, ut alij pro alio-
rum commissis in pecuniis teneantur adeo valent, ut
etiam si nihil vere, aut praesumptive commiserint, obligent, de-
ci. 88. nu. 18. fo. 99.
Statuta, siue rescripta quod alter pro altero teneatur, tunc ini-
qua, ac iniusta esse censentur, quando sunt sine causa dec. 88.
nu. 25. fo. 100.
Statuta, & consuetudines quibus disponitur municipia teneri re-
sarcire damna data in eorum finibus non debent intelligi quā-
do scitur a quo fuerit damnum illatum, & quod sit solvendo
nam tunc alter alterius odio eregrari non debet, dec. 88. nu.
31. fo. 100.
Statuta correctoria intelligi debent ut minus, quā fieri possit,
corrigan ius commune, dec. 167. nu. 19. fo. 202.
Statuta contra ius commune extenduntur ex identitate rationis,
qua cessante restrictio fieri debet, dec. 170. numero 11.
fol. 207.
Statuta alterius loci allegare non sufficit, nisi producantur, dec.
141. nu. 13. fo. 167.
Statuta, seu decreta penalia, & contra regulas iuris communis
ita debent intelligi, quanto minus fieri potest, corrigatur ius
commune, & satis est, quod in aliquo operentur, dec. 88. nu.
10. fo. 99.
Statuta, consuetudines, siue constitutiones recipiunt interpreta-
tionem passivam a iure communi, dec. 142. nu. 1. fo. 167.
Statuta ita sunt intelligenda, ne quis ius suum indebite amittat,
dec. 142. nu. 2. fo. 167.
Statuti ratio cognoscitur si inspicitur quid nā verisimiliter sta-
tuentes disposuissent si de eo de quo dubitatur fuissent interro-
gati, dec. 59. nu. 9. fo. 65.
In statuto quantumvis favorabili ea est facienda interpretatio,
ne contineat absurdum, dec. 169. nu. 19. fo. 206.
Statuti intentio declaratur, & demonstratur per verba rubrica,
dec. 20. nu. 4. fol. 19.
Statuti verba diligenter sunt observanda, & ijs tenaciter est in-
herendum, dec. 59. nu. 4. & nu. 14. declaratur fo. 64.
Statuti una pars per aliam intelligitur, & declaratur, dec. 67.
nu. 13. fo. 71.
Statuti praefatio mentem statuentium, & causam finalem decla-
rat, & sequentem dispositionem restringit, dec. 59. numero 5.
& 6. fo. 64.
Statuentium mens semper est consideranda, & qua nam ratione
ad id statuendum moti fuerint, dec. 59. numero 7. fol. 64.
Statuentium mens potius, quā verba est ipectanda, dec. 67. nu.
12. fo. 71.
Statuto stante, quod instrumentum quarantigium exequutio-
nem paratam habere debeat, intelligitur super his, quae expre-
ssim in instrumento contenta reperiuntur, dec. 129. numero 3.
fol. 152.
Statuta stante, quod nulla teneatur eorum territoria custodire,
& damna emendare, non tenetur villa de damno de nocte dato
aut gentium multitudine, dec. 138. numero 34. fo. 162.

Statuto stante, quod nulla possit opponi exceptio contra senten-
tiam, tamen illa potest opponi, quod non sit sententia, dec. 14.
2. nu. 4. fo. 167.
Statuto stante, & consuetudine, quod bona feudalia possint alie-
nari in casu necessitatis, non habet locum, quando quis suo fa-
cto, seu prodigalitate se in necessitate constituit, dec. 176. nu.
6. fo. 206.
Statuto stante, quod de damno dato stet iuramentum dānum pas-
si, nihilominus contrarium non obstante iuramento probari
poterit, dec. 61. nu. 8. fo. 66.
Statuto disponente, quod ille, qui non comparet in termino banni
habeatur pro confesso, an requiratur, quod adversarius com-
pareat, & contumaciam accuset, & numero 5. dec. 13. nu.
3. fol. 8.
Statuto disponente, quod qui exportaverit granum extra civita-
tem, amittat plaustra, & animalia cuiusvis, si contravenit,
sic amittuntur plaustra, et animalia, etiam si fuerint alterius,
& dominus ignoraverit, & tamen succurritur, dec. 71. nu. 8.
fol. 79.
Statuto, seu decreto, quo prouisum est debere responderi positio-
nibus personaliter, non admittitur procurator nisi cum man-
dato specialis, dec. 113. nu. 5. fo. 134.
Statuere aliquid vniuersitas potest in primatum praedictum
in his, quae ad eos pertinent iure naturali, dec. 17. numero 13.
fol. 18.
Statuentes proprijs iurisdictionibus inhiendo non possunt in aliorum
praedictum statuere, dec. 17. nu. 9. fo. 18.
Statutum unum generale limitatur per aliud speciale, dec. 6.
nu. 11. fo. 11.
Statutum ad hoc, ut valeat, satis est, quod habeat rationem, seu
occasionem motiui, & nu. 8. dec. 17. nu. 7. fo. 17.
Statutum, quando prima facie generale est, sed in effectu contra
priuatum, & in eius damnum factum est, potest ab eo appel-
lari, & per superiorem corrigi, & contra tale statutum po-
test opponi exceptio doli, & numero 11. dec. 17. nu. 10.
fo. 18.
Statutum disponent in dote data locum habet, & in dote confes-
sata, dec. 20. nu. 8. fol. 20.
Statutum de dote lucranda etiam locum habet in dote praesum-
pta, dec. 21. nu. 4. fol. 20.
Statutum loquens in dote data habet locum in dote promissa,
dec. 21. nu. 5. fol. 20.
Statutum loquens de lucranda dote ad hoc, ut locum sibi vendi-
cet, oportet, quod sit verus casus in statuto comprehensus, &
non praesumptus, dec. 21. nu. 11. fol. 21.
Statutum, per quod ius terti legatur stricte, precise, & proprie
est intelligendum, ac restringendum, ut quanto minus fieri
possit, legatur ius commune, dec. 21. nu. 12. fol. 21.
Statutum, quod permittit dici de nullitate, sed vult, & dicatur
intra x. dies, tunc non potest dici de nullitate post, etiam si nul-
litas sit evidens, & statutum potest tollere appellationem pre-
figendo certum tempus ad appellandum, dec. 22. nu. 14. fol. 22.
Statutum loquens in potestate, locum habet in capiteo, si capi-
taneus eandem habet iurisdictionem, circa idem, dec. 22. nu. 9.
fol. 22.
Statutum, quando duo possent operari contra ius commune, suffi-
cit, ut effectum sortiat in vno, dec. 59. nu. 13. fol. 65.
Statutum loquens in faciente non habet locum in consulente nu. 4.
& 5. ubi consulens non censetur ita delinquere, quemadmodum
principalis, dec. 67. nu. 3. fol. 70.
Statutum puniens receptantes bannitos non trahitur ad agnatos
exulis, dec. 80. nu. 11. fol. 93.
Statutum stricte debet intelligi, etiam in casu vero, non autem in
ficto, si tamen loquatur in solutione, verificatur in compensa-
tione, dec. 92. nu. 12. fol. 104.
Statutum seu pactum, quod mutuant pecunias civitati collecta
non imponatur, non valet, & dicitur sapere usuram propter
depravatam intentionem mutuantium, dec. 95. nu. 30. fol. 110.
Statutum contra ius valet, quando tali iuri potest derogari pa-
cto, aut renuntiatione, aliis secus, dec. 100. nu. 34. fol. 120.
Statutum prohibens post certum tempus dici de nullitate, non in-
cludit nullitatem evidentem, & quae ex actorum letura ap-
paret,

INDEX

- paret, dec. 142. nu. 33. fol. 169.
- Statutum praeficiens terminum ad docendum de nullitate habet locum in agente tantum, sed in excipiente, qui potest non obstat statuto quoniamque excipere de nullitate, dec. 142. nu. 31. fol. 169.
- Statutum quando aliquid inducit cum certis modificationibus, quicquid ibi exprimitur, censetur pro forma, decisio. 165. nu. 11. fol. 199.
- Statutum primum generale restringitur, & limitatur per secundum speciale, dec. 167. nu. 15. fol. 202.
- Statutum quando potest unum, & duo operari contra ius commune, debet intelligi, ut unum tantum operetur, dec. 167. nu. 22. fol. 202.
- Statutum, siue decretum loquens de debitis intelligitur de necessariis, non autem de voluntariis, ne absurditates plures sequantur enumerat, dec. 167. nu. 23. fol. 202.
- Statutum quomodo generaliter loquatur, & utatur universalibus, tam recipit declarationem, ut minus ledat ius commune, quam fieri possit, dec. 169. nu. 4. fol. 204.
- Statutum tollens ius uni competens, & dans alteri non valet, dec. 169. nu. 22. fol. 206.
- Statutum, quo cautur illos de domo teneri pro consorte, dicitur esse contra ius diuinum, & humanum, intellige ut nu. 26. dec. 88. nu. 2. fo. 99.
- Suprator ad eam non solum tenetur, sed etiam ad expensas in iudicio matrimoniali factas, dec. 167. nu. 11. fol. 201.
- Stilus respiciens liti decisionem plene probari debet, dec. 22. nu. 3. fol. 22.
- Stilus iudiciorum obseruari debet, & sententia contra stilum lata est nulla, dec. 22. nu. 6. fol. 22.
- Stilus longaeus causarum potest pro iure allegari siue tendat ad litem ordinariam, siue decidendam, decisio. 22. numer. 7. fol. 22.
- Stilus potest tollere solemnitatem citationis ita, quod dictum testis examinari, parte non citata valet, decisio. 22. nume. 15. fol. 22.
- Stilus curiae Romanae potest in alijs causis allegari, in quibus non extet huiusmodi stilus, si fuerit à Pontifice per modum declarationis, seu constitutionis confirmatus, decisio. 22. nume. 1. fol. 23.
- Stilum derogatorium iuri communi indices inducere non possunt & nu. 11. dec. 22. nu. 4. fol. 22.
- Stipulatio notarii quid magis operetur, quam stipulatio priuati dec. 33. nu. 3. fol. 41.
- Stipulatio fundum tradit intelligitur de vacuo, & a nomine detentio, dec. 36. nu. 7. fol. 45.
- Stipulatio, qua dicatur pratoria, quae iudicialis, & quando iudicialis esse designat, dec. 70. nu. 13. fol. 77.
- Stipulatio penalis apponita pacto successione non valet respectu pactae promissae, & nu. 42. dec. 100. nume. 42. fol. 121.
- Stipulationes penales merae, & conuentionales, quae dicantur, dec. 70. nu. 12. fol. 77.
- Subdilationes iustum pretium arguunt, & tollunt causam conueniendi, dec. 109. nu. 3. fol. 130.
- Substitutio fideicommissaria resoluitur in singularitates, decisio. 110. nu. 10. fol. 131.
- Substitutio pupillaris, & sic testamentum pupillare est pars, & sequella paterni instrumenti, dec. 100. nu. 27. fol. 119.
- Substitutio vulgaris, & fideicommissaria quando iuxta sunt altera alterius naturam assumit, & nu. 12. remissus, dec. 110. nu. 4. fol. 131.
- Substitutio facta ultimo morienti in tota hereditate facit videri heredem tacite inuicem substitutos limitatur, nu. 13. dec. 110. nu. 5. fol. 131.
- Substitutio in donatione inter viuos fieri non potest, quod fieri possit verius est, dec. 85. nu. 2. & 6. fol. 96.
- Substitutio in contractu donationis etiam absenti facta utilis actio sine cessione acquiritur, dec. 85. nu. 7. fol. 96.
- Substitutio fideicommissaria, ubi facta est, post mortem plurium & talis conditio verificatur in persona unius tantum in eius portione admittitur substitutus secundum communem opinionem, & nu. 8. declaratur, dec. 110. nu. 7. fol. 131.
- Substitutus non est citandus in causa mora contra heredem institutum super rebus ipsis substituto restituendis, dec. 157. nu. 4. fol. 188.
- Subditi inferiorum dominum habere non coguntur, dec. 139. num. 25. fol. 164.
- Subditus sciens aliquid fieri contra personam, vel statum eius Principis, & non reuocans, puniuntur poena criminis lese maiestatis, dec. 80. nu. 1. fol. 92.
- Subditus iurisdictioni alicuius sub iuramento fidelitatis non potest prorogare iurisdictionem in alterum iudicem nisi domino consentiente, dec. 78. nu. 13. fol. 88.
- Subscribens virtualiter omnia praecedentia scribit, de quibus notitiam habuit, dec. 37. nu. 3. fol. 45.
- Succesor Principis non tenetur stare ex noua causa contractibus antecessorum cum subditi initis, decisio. 139. num. 8. fol. 167.
- Succesor in fundo ordinario habens potestatem a contractibus antecessorum sine causa recedere non potest, decisio. 159. nu. 17. fol. 164.
- Succesor singularis tunc demum tenetur stare colono quando ex causa necessaria facta est restitutio honorum, & in eorum possessionem missus est, dec. 82. nu. 6. fol. 95.
- Succesores Principum Ducum siue Marchionum ligantur pacto antecessorum suorum, dec. 139. nu. 11. fol. 163.
- Succesores fratrum renuntiant potestatem cum iuramento secundum magis communem opinionem, dec. 75. nu. 9. fol. 84.
- Succumbens in exceptione potest illud intecare in alio iudicio, decisio. 74. nu. 15. fol. 83.
- Supplicatio signata producta ex archiuo publico inducit notitiam, Camera Principis idem est, quod serinium, siue archiuum Principis, dec. 69. nu. 6. fol. 76.
- Superuixisse alterum de duobus, quando requiritur, tunc non sufficit, quod simul decesserint, dec. 108. nu. 15. fol. 129.
- Superuixisse ex pariter morientibus aliquis non praesumitur causa committenda stipulationis, dec. 108. nu. 7. fol. 128.
- T**abellio per se audire negotium, & per semetipsum scribere, non alteri delegare debet, dec. 37. nu. 1. fol. 45.
- Taciturnitas consensum inducit etiam in his, quae praeiudicium aliquod offerre possunt, vbiunque alius extrinsecus actus interuenit, dec. 132. nu. 10. fol. 155.
- Tempus super quo quis se fundat, praecise est probandum, decisio. 79. nu. 52. fol. 92.
- Tempus futurum quando cogitari potuit saltem implicite tunc causa noua superueniens non operatur, ut sit recedendum a priori contractu, decisio. 91. num. 15. fol. 103.
- Tempus praecise probari debet, vbiunque est fundamentum intentionis alicuius, dec. 117. nu. 6. fol. 138.
- Tempus in stipulatione appositum censetur adiectum gratia promissionis, dec. 130. nu. 6. fol. 153.
- Tempus ad interponendum appellationem, supplicationem, seu reuisionem intelligitur currere a die scientiae, & talis scientia debet esse per intimationem instrumenti sententiae num. 36. quod procedit etiam si pars fuisset personaliter citata ad audiendam sententiam, & fuisset contra xx. ibidem, decisio. 142. num. 35. fol. 169.
- Tempora data ad appellandum ita currunt minoribus, sicut maioribus, dec. 158. nu. 10. fol. 190.
- Tempus indeterminatum secundum iuris communis dispositionem intelligitur de duobus mensibus, dec. 173. nu. 12. fol. 210.
- Tempus anni unius, quod competit filis, vel agnatis ad recuperationem fendi alienati in agnatum remotiorem extenditur ad annos xxx. quando alienatio est facta in extraneum, & retroque casu non alias curris praescriptio nisi à die scientiae, decisio. 176. nu. 2. fol. 211.
- Termini preteritorij lapsus a Iudice in prima instantia assignati non obstat quin in causa appellationis probari possit, dec. 14. nu. 6. fol. 15.
- Terminus verum statutus sit a Iudice, vel a lege maxime differt, dec.

INDEX

- dec. 71. nu. 64. fol. 81.
- Tertius opponens se ratione sua possessionis an impedire possit executionem sententiae, dec. 38. nu. 1. fol. 45.
- Tertius non vocatus turbari in sua possessione non debet nec principis rescripto, nec iudicis interlocutoria, decisio. 38. nu. 2. fol. 45.
- Testamentum si producatur in scriptis, de quo nullum extet probocollum, iudex; ex aliquibus informationibus extrinsecis inducatur in suspicionem falsi, an pars contra quam producum est, petere possit producentem compelli exhibere testes dicti testamenti, dec. 16. nu. 7. fol. 17.
- Testamentum, seu facultas testandi est de iure gentium quoad eius substantiam, licet quoad solemnitates sit de iure civili, decisio. 100. nu. 38. fol. 120.
- in Testamento si aliquid adimatur in reliquis firmum remanebit testamentum, dec. 52. nu. 14. fol. 58.
- Testator quanto minus potest heredem gravare presumitur, dec. 52. nu. 8. fol. 58.
- Testatoris mens in ultimis voluntatibus maxime inspicienda est dec. 52. nu. 10. fol. 58.
- Testator disponente directo non potest, quod tutor non teneatur reddere rationem, secus per indirectum legando tutori omne id in quo ex causa redditus rationis condemnabitur, decisio. 75. nu. 8. fol. 84.
- Testator in dubio semper presumitur eorum prerogativam servasse, quos lex, & natura prius ad eum hereditatem vocant, dec. 81. nu. 17. fol. 94.
- Testator precipiens heredem, ut opus aliquod faciat ad utilitatem Reipub. non est audiendus si pecuniam Reipub. offerat, ut ipsa faciat, quia cogitur ad factum, dec. 92. nu. 24. fol. 105.
- Testatoris voluntas, ut conferretur in dubio facienda est interpretatio, dec. 108. nu. 14. fol. 128.
- Testatorem voluisse vel de eius mente apparere non sufficit, nisi procedat disponendo dec. 110. nu. 15. fol. 132.
- Testatoris mens tacita a lege suppleri, & intelligi solet, decisio. 126. nu. 7. fol. 148.
- Testatoris voluntas secundum commune loquendi usum intelligi debet, dec. 126. nu. 19. fol. 149.
- Testatoris mens adeo attendi debet, ut etiam si dispositio reddatur inutilis, ea ea tamen non sit recedendum, dec. 226. nu. 25. fol. 149.
- Testatoris voluntatem irritam reddere debet in potestate instituti esse, dec. 126. nu. 15. fol. 149.
- Testatoris mens in dubio videtur esse conformis statuto, ideo ab eo interpretationem recipere debet, decisio. 127. num. 2. fol. 150.
- Testimonium ferre minus publicum esse dicitur, decisio. 46. nu. 4. fol. 52.
- Testes examinari possunt non obstante publicatione virtute clause sola facti veritate inspecta, dec. 1. nu. 26. fol. 5.
- Testes ultra quindecim dies in loco iudicii stare non coguntur, & l. si quando. C. de testib. a contrario sensu inducitur, dec. 46. nu. 3. fol. 52.
- Testes examinari parte non vocata ad videndum deferri eis iuramenta probant, ubi proceditur sola facti veritate inspecta dec. 79. nu. 4. contrarium verius nu. 18. cum seq. fol. 89.
- Testes sine partis citatione recipi non possunt, etiam si iudex procederet ex officio, & esset in casibus in quibus proceditur argumentis, & presumptionibus, dec. 79. nu. 19. fol. 90.
- Testes singulares in crimine laesa maiestatis divina, & humanae admittuntur, dec. 79. nu. 38. fol. 91.
- Testes inhabiles admittuntur in delictis, in quibus veritas alteri haberi non potest, & quomodo intelligatur, dec. 79. nu. 41. fol. 91.
- Testes deponentes de bona fama in genere non tollunt infamiam resultantem ex specialibus delictis per eum confessis, decisio. 79. nu. 53. fol. 92.
- Testes in dubio contestes esse presumuntur, decisio. 99. nu. 27. fol. 115.
- Testes universitatis in causa universitatis spectante, quoad auctoritatem, sed singularibus personis, quoad utilitatem non admittuntur, dec. 99. nu. 39. fol. 116.
- Testes deponentes de praescriptione tanti temporis, cuius initij memoria non extat in contrarium, debent saltem agere 54. etatis annis, alias non dicuntur legitimi, decisio. 101. num. 26. fol. 85.
- Testes deponentes per verba credulitatis referentes se ad iudicium proprium non concludunt, dec. 122. nu. 1. fol. 143.
- Testes singulares deponentes de diversis actibus probant, ubi agitur de probanda actuum frequentia, ex quibus inducitur consuetudo, dec. 99. nu. 24. & 26. fol. 115.
- Testibus publicatis an liceat super materia deducta, & ad probandum admissa facere positiones, illisq; teneatur adversarius cum iuramento respondere, dec. 10. nu. 1. fol. 13.
- Testibus super aliquibus capitulis examinatis in prima stantia, si est renunciatura, vel publicati sint, non licebit in causa appellationis super eisdem capitulis testes producere, sed tantum super novis, dec. 14. nu. 2. fol. 15.
- Testibus an expensa tantum victus, vel mercedes operum prestari debeant latissime hic disputatur, decisio. 46. num. 1. fol. 52.
- Testibus duobus de mutuo tantum deponentibus non autem de certa quantitate iuramentum suppletivum parti deferre nisi concurrentibus alijs coniecturis iudex non poterit, dec. 96. nu. 2. fol. 52.
- Testibus seu attestationibus publicatis non cogitur adversarius positionibus respondere, nec iurare, dec. 97. nu. 6. fol. 112.
- Testibus dignioribus, & pluribus numero standum est, decisio. 99. nu. 35. fol. 116.
- Testibus deponentibus de proprijs solutionibus magis credendum est, quam alijs, cum enim ad eorum incommodum deponant eorum dictum contra alios probationem facit, dec. 99. num. 36. fol. 116.
- Testi non deponenti per similia non creditur, decisio. 72. nu. 8. fol. 82.
- Testi non est credendum in his, quae concernunt eius laudem, vel vituperium, commodum vel incommodum, decisio. 79. num. 40. fol. 91.
- Testium inhabilitas ratione adiuncti purgatur, eodem modo iudicis suspicio, dec. 15. nu. 2. fol. 16.
- Testium dicta non irritantur obicung; de eorum commodo immedieate non tractatur, dec. 99. nu. 13. fol. 115.
- Testium singularitas obicitur de probanda aliqua observantia in genere non infringit eorum dicta, dec. 99. nu. 27. fol. 115.
- Testium probatio in arbitrio iudicis posita est, dec. 128. nu. 11. fol. 151.
- Testium depositionibus in alia curia examinatis standum non est, sed iterato deponere coguntur, dec. 128. nu. 12. fol. 151.
- Testis falsus deponens super homicidio quia pœna sit puniendus dec. 19. nu. 1. fol. 19.
- Testis damna temporis a litigantibus petere non potest, quod de clara, ut notatur nu. 51a. decisio. 46. nu. 6. fol. 52.
- Testis expensas in eundo stando, & redeundo repetere potest, dec. 46. nu. 9. fol. 53.
- Testis unus dictum sufficit in probando iudicio proximo, decisio. 79. nu. 9. & 15. fol. 89.
- Testis unus tantum depositio, quae potius respicit adminicula ad delictum, quam immediate ipsum delictum non sufficit, ut indicium faciat ad torturam, dec. 79. nu. 31. fol. 90.
- Testis unus infamis etiam in crimine laesa maiestatis, ut faciat indicium ad torturam duo requiruntur, decisio. 79. num. 36. fol. 91.
- Testis de fama deponens tenetur reddere causam scientiae, & unde ortum habuerit alias non probat, decisio. 79. num. 52. fol. 92.
- Testis singularis dictum dato, quod probationem plenam non faciat, nihilominus alteri testi adminiculatur ita, ut semipene probet, aut saltem presumptionem inducat, dec. 99. num. 29. fol. 115.
- Testis etiam in causa, in qua eius commodum versatur deponere potest modo protestatione utatur quod ex tali depositione non sit in iurare, dec. 99. nu. 40. fol. 116.
- Testis inhabilis dictum invalidatur per dictum alterius habilis, dec. 99. nu. 41. fol. 116.
- Testis deponens se non recordari non per hoc invalidatur propriam depositionem, dec. 99. nu. 42. fol. 116.

Testis

INDEX

- Testis subditus, & debitor non probant, decisio. 101. num. 18. fol. 122.*
- Testis iterato examinandus an possit se referre ad priorem suam depositionem, vel cogatur extense testificari, & nu. 7. cum pluribus sequentibus tractatur, dec. 128. nu. 1. fol. 150.*
- Testis premeditatus sermone referens, & nimis animose depouens reuocatur, dec. 128. nu. 10. fol. 151.*
- Tex. in §. generaliter auth. quib. mod. natura, effit. sui declaratur dec. 33. nu. 11. fol. 42.*
- Tex. in §. confessio. l. 2. ff. ad tertul. declaratur, decisio. 58. num. 28. fol. 63.*
- Tex. in c. ad apostolicam de simon. declaratur, decisio. 99. nu. 5. fol. 114.*
- Tex. in §. licet in authen. quib. mo. nat. effit. sui declaratur nu. 12. dec. 119. nu. 11. fol. 140.*
- Tex. in §. sed & hoc presenti in auth. de sanctiss. episcop. ratio asseritur, & nu. 12. declaratur, dec. 126. num. 1. fol. 148.*
- Tex. in c. quicunq. 17. q. 4. quomodo intelligatur, dec. 126. nu. 9. fol. 148.*
- Tex. in §. sed, & hoc presenti in authen. de sanctiss. episco. limitatur, dec. 126. nu. 26. fol. 149.*
- Tex. in §. plus autem insit, de offio. limitatur, dec. 130. nu. 13. fol. 153.*
- Tex. l. quod in uxorem. C. de negot. gest. declaratur, & ibi Alex. opinio refellitur, dec. 132. nu. 17. fol. 155.*
- Tex. in §. sancimus igitur in authen. de hered. & falcid. loquens de falcidia, an etiam loqui intelligatur de trebellianica, & nu. 9. 10. & 12. dec. 147. nu. 5. fol. 176.*
- Tex. in §. si vero non fecerit in d. auth. de hered. & falcid. loquens de fideicommissario an intelligatur tam de vniuersali, quam de particulari, & nu. 14. & 16. dec. 147. nu. 6. fol. 212.*
- Tex. in §. pen. in authen. de hered. & falcid. loquens de legitima debita patrono, an intelligatur etiam de legitima filiorum, & num. 7. ubi late de intellectu illius, text. dec. 148. nu. 5. fol. 179.*
- Tex. in c. peruenit de empr. & vend. declaratur, dec. 173. nu. 13. fol. 210.*
- Tironi ignorantis disciplinam militarem ignoscendum esse, decisio. 71. nu. 41. fol. 80.*
- Titulus habitus post mortem eius, de cuius hereditate agitur, habetur pro non titulo, nec impedit missionem in possessionem, de ci. 26. nu. 21. fol. 32.*
- Titulus coloratus quis dicatur, dec. 55. nu. 6. fo. 60.*
- Titulus promouens ab eo qui nullo titulo possidebat inualidus reputatur, dec. 56. nu. 5. fol. 61.*
- Titulum inualidum producens, contra seipsum habet presumptionem, quod nullum meliorem habeat, dec. 101. nu. 38. fol. 123.*
- Titulum coloratum probari sufficit in remedio recuperanda possessionis beneficiorum, & quis dicatur titulus coloratus, dec. 116. nu. 7. fol. 137.*
- Titulus. C. ne lice. potentio, quando locum habet, dec. 144. num. 12. fol. 171.*
- Titulus iniustus errore iuris causatus an prosit, quoad acquisitionem fructuum: quod nu. seq. declaratur, & nu. 11. dec. 160. num. 5. fol. 191.*
- Titulus non requiritur, quoad fructuum acquisitionem, sed sufficit bona fides ex errore iuris causata, dec. 160. nu. 7. fol. 191.*
- Titulum habens nullum, & iniustum, & qui habetur pro non titulo tenetur ad restitutionem fructuum non solum percipitorum, sed & percipiendorum, dec. 160. nu. 12. fol. 192.*
- Titulum habens ex contractu aduersus quem sit posse competere restitutionem in integrum dicitur esse in mala fide, dec. 160. nu. 14. fol. 192.*
- Tortura nemo se submittere debet neque sequi auri carceris, nec in discrimine vite se ponere, dec. 80. nu. 2. fol. 92.*
- Tortura quis subici, ex informationibus sumptis, & eo non citato potest propter preeminentiam iudicis, puta ubi proceditur per ill. Curiam, dec. 79. nu. 2. intellige, nu. 19. circa med. fo. 89. & 90.*
- Tortura quis subiiciendus non est nec ad eam procedendum etiam in crimine laice maiestatis, nisi procedens legitima inducia, dec. 79. nu. 14. fol. 89.*
- Tortura cessat, ubi aliquid contra iudicia riget, decisio. 79. num. 59. fol. 92.*
- Transactio rei in consideratione non habetur nec impedit quominus venditor saltem de euictione ad restitutionem pretij teneatur, dec. 48. nu. 6. fol. 54.*
- Transactio facta inter debitorem, & heredem praeiudicat emptori hereditatis, dec. 45. nu. 2. fol. 52.*
- Transactio vitatur propter defectum existentis litis, quae exigitur pro eius substantia, nec fingere litē sufficit, sed de eius veritate constare debet, dec. 91. nu. 6. fol. 102.*
- Transactio dicitur exceptio peremptoria litis finita, quae nec Principis scripto infringi debet, decisione 91. nu. seipsum. fol. 103.*
- Transactio fieri potest non tantum lite pendente, sed etiam timore futurae litis, etiam si esset extraiudicialis, & de facto citra calumniam, dec. 91. nu. 23. fol. 103.*
- Transactio, quae non valet in vim transactionis, valet in vim pacti, ubi iuramentum appositum est, dec. 91. num. 24. fol. 103.*
- In transactione non inspicitur iustitia, nec iniusticia causa, quando transigens ipsius causae iniustitiam habebat, dec. 58. nu. 15. & seq. fol. 63.*
- Transigens cum tutore, vel curatore adiecta clausula, quod non vult eum posse conueniri, videtur etiam dolum praeiuramentum remississe, quod declarat, dec. 58. nu. 13. & 35. fol. 62. & 64.*
- Transigens super controuersis a testamento dependentibus non aliter potest nisi in praesentis, cognitis q; verbis testamenti, & nu. 20. declaratur, dec. 112. nu. 1. fol. 133.*
- Transigi potest super dolo, metu, & viuis praeiuramentis, & tacita illorum potest induci remissio, dec. 143. nu. 1. fol. 170.*
- Trebellianica contra uoluntatem testatoris detrahatur, & ideo in concursu duarum causarum illa attenditur, per quam minuitur falcidia, dec. 147. nu. 25. fol. 178.*
- Trebellianicam non amittit heres ob inuentarium non confectum, contra, nu. 8. dec. 147. nu. 1. fol. 176.*
- Tregua, siue inducia magis bello quam paci equiparantur, dec. 177. nu. 9. fol. 212.*
- Tutor gratuito remittere, nec donationem facere potest, dec. 58. nu. 31. fol. 64.*
- Tutor liberatus per testatorem a confessione inuentarii, nihilominus simplicem bonorum pupillarium descriptionem facere tenetur, cons. Bal. nu. 28. fol. 74.*
- Tutor persona non certa rei vel causae datur, decisio. 89. num. 3. fol. 100.*
- Tutor quare certe rei vel causae dari non possit, dec. 89. numer. 5. fol. 101.*
- Tutori permissa est transactio, dec. 58. nu. 14. fol. 62.*
- Tutores si a creditoribus infantis dari petantur quae praxi iudex procedere debeat, dec. 89. nu. 8. fol. 101.*

V

- Vacatio pluribus in casibus in iure admittitur, dec. 131. nu. 7. fol. 154.*
- Variatio inquisiti, seu testis facit iudicium ad torturam, dec. 79. nu. 5. fol. 89.*
- Vassalli possunt subiectis suis inibere, ne coram alio iudice litigent, decisio. 78. nu. 12. fol. 88.*
- Vassalli filijs suis, vel agnatis in feudo antiquo ex pacto, & providentia praeiudicare non possunt, dec. 181. nu. 20. fol. 218.*
- Vassallo alienante salvo consensu domini, si dominus post mortem vassalli consentiat, talis consensus non praeiudicabit agnatis, quibus ins erat quassum per mortem alienantis, decisio. 119. nu. 26. fol. 141.*
- Vassallus dum inuestitur de feudo etiam paterno si consentiat filias etiam vocari, deficientibus masculis sibi praeiudicat, dec. 23. nu. 27. fo. 24.*
- Vassallus dum inuestitur sibi & descendentiibus ab eo providere velle intelligitur, seruata tamen sexus praerogatiua, dec. 23. nu. 30. fol. 25.*
- Vassallus si nihil aliud actum est, attenda forma iuramenti fidelitatis censetur promittere seruitium personale, dec. 26. num. 11. fol. 31.*
- Vassallus in feudo regulariter per substitutionem domino acceptabile seruare*

INDEX

dec. 71. nu. 64. fol. 81.
 Tertius opponens se ratione sua possessioni an impedire possit executionem sententiae, dec. 38. nu. 1. fol. 45.
 Tertius non vocatus turbare in sua possessione non debet nec principis respectu, nec iudicis interlocutoria, decisio. 38. nu. 2. fol. 45.
 Testamentum si producatur in scriptis, de quo nullum extet probolium, index; ex aliquibus informationibus extrinsecis inducatur in suspicionem falsi, an pars contra quam productum est, petere possit producentem compelli exhibere testes dicti testamenti, dec. 16. nu. 7. fol. 17.
 Testamentum, seu facultas testandi est de iure gentium quoad eius substantiam, licet quoad solemnitates sit de iure civili, decisio. 100. nu. 38. fol. 120.
 in Testamentum si aliquid adimatur in reliquis firmum remanebit testamentum, dec. 52. nu. 14. fol. 58.
 Testator quanto minus potest heredes gravare praesumitur, dec. 52. nu. 8. fol. 58.
 Testatoris mens in ultimis voluntatibus maxime inspicienda est dec. 52. nu. 10. fol. 58.
 Testator disponere directo non potest, quod tutor non teneatur redde rationem, sed per indirectum legando tutori omne id in quo ex causa redditionis rationis condemnabitur, decisio. 75. numer. 8. fol. 84.
 Testator in dubio semper praesumitur eorum prerogativam servasse, quos lex, & natura prius ad eius hereditatem vocant, dec. 81. nu. 17. fol. 94.
 Testator precipiens heredi, ut opus aliquod faciat ad utilitatem Reipub. non est audiendus si pecuniam Reipub. offerat, ut ipsa faciat, quia cogitur ad factum, dec. 92. nu. 24. fol. 105.
 Testatoris voluntas, ut conferatur in dubio facienda est interpretatio, dec. 108. nu. 14. fol. 128.
 Testatorem voluisse vel de eius mente apparere non sufficit, nisi procedat disponendo dec. 110. nu. 15. fol. 132.
 Testatoris mens tacita a lege suppleri, & intelligi solet, decisio. 126. nu. 7. fol. 148.
 Testatoris voluntas secundum communem loquendi usum intelligi debet, dec. 126. nu. 19. fol. 149.
 Testatoris mens adeo attendi debet, ut etiam si dispositio reddatur inutilis, ab ea tamen non sit recedendum, dec. 226. nu. 25. fol. 149.
 Testatoris voluntatem irritam reddere debet in potestate instituti esse, dec. 126. nu. 15. fol. 149.
 Testatoris mens in dubio videtur esse conformis statuto, ideo ab eo interpretationem recipere debet, decisio. 127. nume. 2. fol. 150.
 Testimonium ferre munus publicum esse dicitur, decisio. 46. nu. 4. fol. 52.
 Testes examinari possunt non obstant publicatione virtute clausulae facti veritate inspecta, dec. 1. nu. 26. fol. 5.
 Testes ultra quindecim dies in loco iudicii stare non coguntur, & l. si quando. C. de testib. a contrario sensu inducitur, dec. 46. nu. 3. fol. 52.
 Testes examinati parte non vocata ad videndum deferri eis iuramenta probant, ubi proceditur sola facti veritate inspecta dec. 79. nu. 4. contrarium verius nu. 18. cum seq. fol. 89.
 Testes siue partis citatione recipi non possunt, etiam si index procederet ex officio, & essent in casibus in quibus proceditur argumentis, & praesumptionibus, dec. 79. nu. 19. fol. 90.
 Testes singulares in crimine laesa maiestatis divinae, & humanae admittuntur, dec. 79. nu. 38. fol. 91.
 Testes inhabiles admittuntur in delictis, in quibus veritas alteri haberi non potest, & quomodo intelligatur, dec. 79. nu. 41. fol. 91.
 Testes deponentes de bona fama in genere non tollunt infamiam resultantem ex specialibus delictis per eum confessatis, decisio. 79. nu. 53. fol. 92.
 Testes in dubio contestes esse praesumuntur, decisio. 99. num. 27. fol. 115.
 Testes examinatis in causa uniusversitati spectante, quoad autoritatem, sed singularibus personis, quoad utilitatem non admittuntur, dec. 99. nu. 39. fol. 116.
 Testes deponentes de praescriptione tanti temporis, cuius initium

memoria non extat in contrarium, debent saltem agere 54. aetatis annum, alias non dicuntur legitimi, decisio. 101. num. 26. fol. 85.
 Testes deponentes per verba credulitatis referentes se ad indicium proprium non concludunt, dec. 122. nu. 1. fol. 143.
 Testes singulares deponentes de diversis actibus probant, ubi agitur de probanda actuum frequentia, ex quibus inducitur consuetudo, dec. 99. nu. 24. & 26. fol. 115.
 Testibus publicatis an liceat super materia deducta, & ad probandum admitti facere positiones, illique teneatur adversarius cum iuramento respondere, dec. 10. nu. 1. fol. 13.
 Testibus super aliquibus capitulis examinatis in prima instantia, si est renunciatura, vel publicati sint, non licebit in causa appellacionis super eisdem capitulis testes producere, sed tantum super novis, dec. 14. nu. 2. fol. 15.
 Testibus an expensa tantum victus, vel mercedes operum prestari debeant latissime hic disputatur, decisione 46. nume. 1. fol. 52.
 Testibus duobus de mutuo, tantum deponentibus non autem de certa quantitate iuramentum suppletium parti deferre nisi correntibus alijs coniecturis index non poterit, dec. 96. nu. 2. fol. 52.
 Testibus seu attestacionibus publicatis non cogitur adversarius positionibus respondere, nec iurare, dec. 97. nu. 6. fol. 112.
 Testibus dignioribus, & pluribus numero standum est, decisio. 99. nu. 35. fol. 116.
 Testibus deponentibus de proprijs solutionibus magis credendum est, quam alijs, cum enim ad eorum incommodum deponant eorum dictum contra alios probationem facit, dec. 99. num. 36. fol. 116.
 Testi non deponenti verisimilia non creditur, decisio. 72. nu. 8. fol. 82.
 Testi non est credendum in his, quae concernunt eius laudem, vel vituperium, commodum vel incommodum, decisio. 79. nume. 40. fol. 91.
 Testium inhabilitas ratione admitti purgatur, eodem modo iudicis suspicio, dec. 15. nu. 2. fol. 16.
 Testium dicta non irritantur ubicumque de eorum commodum inmediate non tractatur, dec. 99. nu. 13. fol. 115.
 Testium singularitas ubi agitur de probanda aliqua obsequantia in genere non infringit eorum dicta, dec. 99. nu. 27. fol. 115.
 Testium probatio in arbitrio iudicis posita est, dec. 128. nu. 11. fol. 151.
 Testium depositionibus in alia curia examinatis standum non est, sed iterato deponere coguntur, dec. 128. nu. 12. fol. 151.
 Testis falsum deponens super homicidio quae pena sit puniendus dec. 19. nu. 1. fol. 19.
 Testis damna temporis a litigantibus petere non potest, quod de clara, ut notatur nu. fin. decisio. 46. nu. 6. fol. 52.
 Testis expensas in eundo stando, & redeundo repetere potest, dec. 46. nu. 9. fol. 53.
 Testis unus dictum sufficit in probando iudicio proximo, decisio. 79. nu. 9. & 15. fol. 89.
 Testis unus tantum depositio, quae potius respicit adminicula ad delictum, quam immediate ipsum delictum non sufficit, ut indicium faciat ad torturam, dec. 79. nu. 31. fol. 90.
 Testis unus infamis etiam in crimine laesa maiestatis, ut faciat indicium ad torturam duo requiruntur, decisio. 79. num. 36. fol. 91.
 Testis de fama deponens tenetur reddere causam scientiae, & unde ortum habuerit alias non probat, decisio. 79. num. 52. fol. 92.
 Testis singularis dictum dato, quod probationem plenam non faciat, nihilominus alteri testi adminiculatur ita, ut semiplene probet, aut saltem praesumptionem inducat, dec. 99. num. 29. fol. 115.
 Testis etiam in causa, in qua eius commodum versatur deponere potest modo protestatione utatur quod ex tali depositione non sit se iurare, dec. 99. nu. 40. fol. 116.
 Testis inhabilis dictum validatur per dictum alterius habilis, dec. 99. nu. 41. fol. 116.
 Testis deponens se non recordari non per hoc invalidat propriam depositionem, dec. 99. nu. 42. fol. 116.

Testis

INDEX

- Testis subditus, & debitor non probant, decisio. 101. num. 18. fol. 122.*
- Testis iterato examinandus an possit se referre ad priorem suam depositionem, vel cogatur extensè testificari, & nu. 7. cum pluribus sequentibus tractatur, dec. 128. nu. 1. fol. 150.*
- Testis premeditatum sermone referens, & nimis animose depouens rejicitur, dec. 128. nu. 10. fo. 151.*
- Tex. in § generaliter aub. quib. mod. natura. effie. sui declaratur dec. 33. nu. 11. fol. 42.*
- Tex. in § confessum. l. 2. ff. ad tertul. declaratur, decisio. 58. num. 28. fol. 63.*
- Tex. in c. ad apostolicam de simon. declaratur, decisio. 99. nu. 5. fol. 114.*
- Tex. in §, liceat in authen. quib. mo. nat. effie. sui declaratur nu. 12. dec. 119. nu. 11. fol. 140.*
- Tex. in § sed & hoc præsent in auth. de sanctiss. episcop. ratio asseritur, & nu. 12. declaratur, dec. 126. num. 1. fol. 148.*
- Tex. in c. quicunq; 17. q. 4. quomodo intelligatur, dec. 126. nu. 9. fol. 148.*
- Tex. in § sed, & hoc præsent in authen. de sanctiss. episcopo. limitatur, dec. 126. nu. 26. fol. 149.*
- Tex. in § plus autem insit. de actio. limitatur, dec. 130. nu. 13. fol. 153.*
- Tex. l. quod in uxorem. C. de negot. gest. declaratur, & ibi Alex. opinio refellitur, dec. 132. nu. 17. fol. 155.*
- Tex. in § sancimus igitur in authen. de hered. & falcid. loquens de falcidia, an etiam loqui intelligatur de trebellianica, & nu. 9. 10. & 12. dec. 147. nu. 5. fol. 176.*
- Tex. in § si vero non fecerit in d. auth. de hered. & falcid. loquens de falcid. commissario an intelligatur tam de vniuersali, quàm de particulari, & nu. 14. & 16. dec. 147. nu. 6. fol. 212.*
- Tex. in § pen. in authen. de hered. & falcid. loquens de legitima debita patrono, an intelligatur etiam de legitima filiorum, & num. 7. ubi late de intellectu illius, text. dec. 148. nu. 5. f. 179.*
- Tex. in c. peruenit de empt. & vend. declaratur, dec. 173. nu. 13. fol. 210.*
- Tironi ignoranti disciplinam militarem ignoscendum esse, decisio. 71. nu. 41. fol. 80.*
- Titulus habitus post mortem eius, de cuius hereditate agitur, habetur pro non titulo, nec impedit missionem in possessionem, de ci. 26. nu. 21. fol. 32.*
- Titulus coloratus quis dicatur, dec. 55. nu. 6. fo. 60.*
- Titulus promouens ab eo qui nullo titulo possidebat inualidus reputatur, dec. 56. nu. 5. fol. 61.*
- Titulum inualidum producens, contra seipsum habet præsumptio nem, quod nullum meliorem habeat, dec. 101. nu. 38. fo. 123.*
- Titulum coloratum probari sufficit in remedio recuperandæ possessionis beneficiorum, & quis dicatur titulus coloratus, dec. 116. nu. 7. fol. 137.*
- Titulus. C. ne lice. potentio. quando locum habet, dec. 144. num. 12. fol. 171.*
- Titulus iniustus errore iuris causatus an profit, quoad acquisitionem fructuum quod nu. seq. declaratur, & nu. 11. dec. 160. num. 5. fol. 191.*
- Titulus non requiritur, quoad fructuum acquisitionem, sed sufficit bona fides ex errore iuris causata, dec. 160. nu. 7. fol. 191.*
- Titulum habens nullum, & iniustum, & qui habetur pro non titulo tenetur ad restitutionem fructuum non solum perceptorum, sed & percipiendorum, d. c. 160. nu. 12. fol. 192.*
- Titulum habens ex contractu aduersus quem sit posse competere restitutionem in integrum dicitur esse in mala fide, dec. 160. nu. 14. fol. 192.*
- Tortoris nemo se submittere debet, neque squalori carceris, nec in discrimine vite se ponere, dec. 80. nu. 2. fol. 92.*
- Tortura quis subijci, ex informationibus sumptis, & eo non citato potest propter præminentiam iudicis, puta ubi proceditur per Ill. Curiam, dec. 79. nu. 2. intellige, nu. 19. circa med. fo. 89. & 90.*
- Tortura quis subiiciendus non est nec ad eam procedendum etiã in crimine læsæ maiestatis, nisi præcedant legitima inductia, de ci. 79. nu. 14. fol. 89.*
- Tortura cessat, ubi aliquid contra iudicia riget, decisione 79. num. 59. fol. 92.*
- Traditio rei in consideratione non habetur nec impedit quominus venditor saltem de euictione ad restitutionem pretij teneatur, dec. 48. nu. 6. fol. 54.*
- Transactio facta inter debitorem, & heredem præiudicat emptori hereditatis, dec. 45. nu. 2. fol. 52.*
- Transactio vitiatu propter defectum existentis litis, quæ exigitur pro eius substantia, nec fingere litē sufficit, sed de eius veritate constare debet, dec. 91. nu. 6. fol. 102.*
- Transactio dicitur exceptio peremptoria litis finita, quæ nec Principis rescripto infringi debet, decisione 91. nu. septimo. fol. 103.*
- Transactio fieri potest non tantum lite pendente, sed etiam timore futura litis, etiam si esset extraiudicialis, & de facto citra calumniam, dec. 91. nu. 23. fol. 103.*
- Transactio, quæ non valet in vim transactionis, valet in vim pacti, ubi iuramentum appositum est, dec. 91. num. 24. fol. 103.*
- In transactione non inspicitur iniustitia, nec iniustitia causa, quando transigens ipsius causa iniuste scientiam habebat, dec. 58. nu. 15. & seq. fol. 63.*
- Transigens cum tutore, vel curatore adiecta clausula, quod non vult cum posse conueniri, videtur etiam dolum præteritum remisisse, quod declaratur, dec. 58. nu. 13. & 35. fol. 62. & 64.*
- Transigens super controversiis a testamento dependentibus non aliter potest nisi inspicit, cognitisq; verbis testamenti, & nu. 20. declaratur, dec. 112. nu. 1. fol. 133.*
- Transigi potest super dolo, metui, & visuris præteritis, & tacita illorum potest induci remissio, dec. 143. nu. 1. fol. 170.*
- Trebellianica contra uoluntatem testatoris detrahatur, & ideo in concursu duarum causarum illa attenditur, per quam minuitur falcidia, dec. 147. nu. 25. fol. 178.*
- Trebellianicam non amittit heres ob inuentarium non confectum, contra, nu. 8. dec. 147. nu. 1. fol. 176.*
- Tregua, siue inducie magis bello quam paci æquiparantur, deci. 177. nu. 9. fo. 212.*
- Tutor gratuito remittere, nec donationem facere potest, dec. 58. nu. 31. fol. 64.*
- Tutor liberatus per testatorem a confectioe inuentarij, nihilominus simplicem bonorum pupillarium descriptionem facere tenetur, conf. Bal. nu. 28. fol. 74.*
- Tutor persona non certa rei vel causæ datur, decisio. 89. num. 3. fol. 100.*
- Tutor quare certe rei vel causæ dari non possit, dec. 89. numer. 5. fol. 101.*
- Tutori permissa est transactio, dec. 58. nu. 14. fol. 62.*
- Tutores si a credituribus infantis dari petantur qua praxi iudex procedere debeat, dec. 89. nu. 8. fol. 101.*

Vacatio pluribus in casibus in iure admittitur, dec. 131. nu. 7. fol. 154.

Variatio inquisiti, seu testis facit iudicium ad torturam, dec. 79. nu. 5. fol. 89.

Vassalli possunt subiectis suis imbibere, ne coram alio iudice litigent, decisio. 78. nu. 12. fol. 88.

Vassalli filijs suis, vel agnatis in feudo antiquo ex pacto, & pro uidentia præiudicare non possunt, dec. 181. nu. 20. fol. 218.

Vassallo alienante saluo consensu domini, si dominus post mortem vassalli consentiat, talis consensus non præiudicabit agnatis, quibus ius erat quæsitum per mortem alienantis, decisio. 119. nu. 26. fol. 141.

Vassallus dum inuestitur de feudo etiam paterno si consentiat filijs etiam vocari, deficientibus masculis sibi præiudicat, dec. 23. nu. 27. fo. 24.

Vassallus dum inuestitur sibi & descendentibus ab eo promittere velle intelligitur seruata tamen sexus prærogatiua, deci. 23. nu. 30. fol. 25.

Vassallus si nihil aliud actum est, attenta forma iuramenti fidelitatis censetur promittere seruitium personale, dec. 26. num. 11. fol. 31.

Vassallus in feudo regulariter per substitutum domino acceptabiliter seruire

INDEX

ac exportauerint, & nu. 33. dec. 138. nu. 32. fol. 162.
*V*aiueritas aliquid legitimi agere non potest nisi interuenientib.
 diuibus partibus de tribus ordinis ipsius decurionum, dec. 39.
 nu. 2. fol. 46.
*V*aiueritates, & subditos teneri resistere dominis notorie delin-
 quentibus, alijs uidere particeps delictorum quomodo intelli-
 gatur, & nu. 22. & 26. dec. 138. nu. 21. fol. 161.
*V*aiueritati quando ratione alicuius delicti commissi imponitur
 pena pecuniaria pro qua soluenda imponenda esset collecta
 tunc innocentes contribuere non tenentur, dec. 90. nu. 9. fol. 101.
*V*aiueritati imputandum non est delictum, quod a singulis com-
 missum est intellige, vt nu. 26. dec. 88. nu. 1. fol. 99.
*V*aiueritatis congregationem requiri ad hoc, vt ea ex delicto ob-
 ligetur, de quo delicto intelligatur, dec. 138. nu. 27. fol. 162.
*V*ocis viue probatio praefertur voci mortuae, dec. 128. num. 8.
 fol. 151.
*V*oluntas ultima, & sic institutio ab alieno arbitrio pendens di-
 citur captatoria, & a iure reprobat, dec. 85. nu. 16. fol. 97.
*V*oluntas, & propositum distinguunt maleficia, dec. 77. nu. 28.
 fol. 87.
*V*oluntas ex actu etiam nullo declaratur, decisio. 101. num. 23.
 fol. 123.
*V*oluntas in mente recta nihil operatur, dec. 118. nu. 8. fol. 139.
*V*oluntas hominum ex verisimilitudine declarantur, deci. 170.
 nu. 8. fol. 205.
*V*oluntati, aut beneplacito alicuius, quando aliquid relinquitur,
 potest facere, quod uult etiam si illud iniustum sit, si modo do-
 lus absit, dec. 111. nu. 3. fol. 132.
*V*oluntatis mutatio, siue correctio incontinenti non praesumitur,
 dec. 50. nu. 13. fol. 56.
*V*ota proferenda ex his quae ex fide gestorum probantur in proe-
 mio nu. 14. fol. 2.
*V*ox unus vox nullius, dec. 79. nu. 42. fol. 91.
*V*isfructuarius ad collectas tenetur, dec. 83. nu. 4. fol. 95.
*V*isfructuarius tenetur satisfacere de utendo, & fruendo arbitrio
 boni viri, nec sufficit iuratoria cautio, sicut num. 2. dec. 153.
 nu. 1. fol. 184.
*V*isfructuarius ubi satisfacere non potest, & persona non est sus-
 cepit admittitur iuratoria cautio cum biposbeca bonorum, dec.
 153. nu. 4. fol. 185.
*V*isura seu interesse lucris cessantis debetur solito negotiari, &
 mercari, dec. 143. nu. 5. fol. 170.

*V*isura est contra legem diuinam, naturalem, canonicam, & cini-
 lem, dec. 137. nu. 6. fol. 158.
*V*isura dicuntur accessorie ipsius principalis debiti adeo, vt dila-
 tio concessa super sorte dicatur etiam concessa super usuris,
 dec. 129. nu. 11. fol. 152.
*V*isura de iure civili non prohibentur, sed permittuntur ea saltem
 permissione, quae poenam non infligit, contrarium nu. 9. & intel-
 lige, vt nu. 13. dec. 137. nu. 1. fol. 158.
*V*isura ratione retardata solutionis dotium promissarum licite a
 marito peti possunt, dec. 132. nu. 1. fol. 155.
*V*isurarius parua poena iudicatur tam de iure canonico quam civili,
 & intellige vt nu. 14. dec. 137. nu. 2. fol. 158.
*V*isurarium crimen merè ecclesiasticum contrarium, dec. 137. nu.
 3. fol. 158.
*V*isurarium quem esse quomodo, & per quos probetur, dec. 72.
 nu. 3. fol. 82.
*V*isurarius non probatur quis per testes qui dicant soluisse usu-
 ras eo quod de eorum commodo deponant, decisio. 72. num. 6.
 fol. 82.
*V*xor emens feudum praesumitur emere de pecunia viri, id est dici-
 tur acquirere marito, contra nu. 8. & 9. dec. 140. nu. 4. fol. 165.
*V*xor possidens cum marito praesumitur iure familiaritatis possi-
 dere non obstante titulo, contraria est verior, & nu. 20. deci.
 140. nu. 5. fol. 165.
*V*xor, & maritus si simul stipulantur unusquisque sibi acquirit
 pro dimidia, dec. 140. nu. 6. fol. 165.
*V*xor uendens praedium cum marito praesumitur adhibita pro for-
 ma, & totum precium ad maritum peruenisse, & nu. 7. dec.
 140. nu. 2. fol. 165.
*V*xor putativa committens adulterium an, & quando dotes amit-
 tat, dec. 77. nu. 29. fol. 87.
*V*xor putativa post sententiam condemnatoriam amissionis do-
 tis propter adulterium an possit dotem amissam recuperare si
 deinde apparet non fuisse verum matrimonium, dec. 77. num. 21.
 fol. 87.
*V*xor licet constante matrimonio dotem donare non possit in pra-
 iudicium mariti, tamen talis donatio morte mariti confirma-
 tur, dec. 94. nu. 8. fol. 107.
*V*xor in paraphernalibus absque consensu mariti contrahere po-
 test, dec. 62. nu. 14. fol. 67.
*V*xori privilegia tributa ratione dignitatis, & reuerentiae mariti
 durant etiam soluto matrimonio, dec. 31. nu. 14. fol. 40.

F I N I S.

4 1 2 1 7

[illegible][illegible]

p modū dīstīnē vel īndīfīcāre; sic est ge
nīū abstractōū de predīcamētō vbi er
ceptiōnib⁹ pꝛ qꝫ quocūqꝫ mō accipiāt
r; ipsū nō est ī predīcamētō cōstitūtū

Quandū est q̄ nō suscipere magis et mi
nus capiēdo p̄ime intēcionalit̄. Et nō
posse intēdi et remitti: et illō nullo modo est p̄
rium respectu illius terminū quantitatis p̄ime

[illegible]

adutu mo
virtute
finc
dore
grat
tas
60. artic
immedi
specie sub
cia virtutu
muri coq
nati
moralis cir
ideft circa
moderadas
Ex a diffinitione dicitur quia

